1568

Manca questa

[illegible]

NAZIONALE
R. BIBLIOTECA
CENTRALE V. E. II
M 8
47 A
12
ROMA

8-47-A-12

CANONES, ET DECRETA, SACROSANCTI OECVMENICI & generalis Concilii Tridentini.

SVB PAVLO III. IVLIO III, ET PIO IIII. PONTIFICIBVS MAX.

Et Bulla Confirmationis. S. D. N.

Et alia Declaratoria.

Index Dogmatum, et reformationis.

Venetiis apud Georgium de Caballis. 1568.

[illegible] Domine Docar[illegible]

[illegible] Gella

[illegible] ne [illegible]

PAVLVS MANVTIVS PIO LECTORIS. S.

QVI de Catholica fide recte ſentiunt, fatētur omnes utiliſſimū fuiſſe humano generi, atq. adeo ſalutare Concilium Tridentinum: quod eximia ſummi Dei organos clementia, Pij IIII. Pont. Max. ſapientia ſingulari, mirifica Legatorum Cardinalium, qui prę fuere, uigilantia, maximo etiam Imperatoris, Regum, Rerum publicarum Principum, & Patrum, qui interfuere, conſenſu, ita confectum abſolutumque uidemus, ut exitioſam illam animorum peſtem, quae quotidie ſerpebat latius, nunc quidem aliqua iam ex parte compreſſam eſſe, breui autem ope diuina, cunctis populis & nationibus ad communem ſalutem conſentientibus, prorſus tolli poſſe omnes confidant, quo merito gratiae ſunt habendae primum immortali Deo maximae, unde bona manant omnia, deinde Pio IIII. qui hoc ſpectauit unum, & in hoc potiſſimum ab illo primum die, quo ſummam inter omnes homines poteſtatem, delatam diuinitus, accepit, fixit curas, & cogitationes omnes, ut communibus malis generali

Concilio mederetur, quo ſaepe remedio Chriſtiana Reſp. erumpentibus uitijs occurrit, & impendentes ex diſſenſione, atque diſcordia calamitates euitauit. Hoc beneficium diſſeminati quamprimum, ac diſtribui per orbem terrarum, ad propagandam ueritatem, & diuulgandam Eccleſiae Catholicae ſententiam neceſſe eſt: itaq. nunc eduntur puri Canones, & ipſa Decreta, cum appendice nulla: tantũ ut ea cognoſcantur, quae primum ſacroſancta Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata; deinde Pontifex ipſe confirmando ſeruari pariter ab omnibus in perpetuum iuſſit nam reliqua Concilij acta, diligentiſſime per ſcribas publicos in ipſo Concilio excepta, & litteris mandata, mox ita emittẽtur, ut, quaecumque res in controuerſiam uenerit, quaecumque uel ſententia dicta, uel oratio habita ſit, omnia denique agitata, quaeſita, deliberata, ſuo quidque loco, diſtincte, & abundanter exponatur. Interim accipe ſummam rei lector optime, quae ad ſalutem uehementer pertinet: uniuerſam uero Tridentini Concilij, trium Pontificum diſtinctã temporibus, hiſtoriam, eodem, cuius ad gloriã haec omnia diriguntur, iuuante Deo, propediem expecta nullam enim tanti negotij partem ignorare, non modo iucundũ eſt, uerum ad multa etiam utile, & accommodatum: quod aliorũ Conciliorum lectio declarat.

Romae, M. D. LXVI.

BVLLA INDICTIONIS SACRI OECVMENICI & generalis Concilij Tridentini,

SVB PAVLO III. PONT. MAX.

PAVLVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, ad futuram rei memoriam.

INDITIO noſtri huius Pontificatus, quem non ob merita noſtra, ſed propter ſuam magnam bonitatem Dei omnipotentis prouidentia nobis commiſit, cernentes iam tum in quas perturbationes temporum, quotque incommoda rerum fere omnium noſtra Paſtoralis ſolicitudo & uigilia eſſet uocata, cupiebamus quidem mederi Chriſtianae Reipub. malis, quibus illa tamdudum uexata, et propemodum oppreſſa eſt ſed ipſi etiam, ut homines, circundati infirmitate, ad tantum onus tollendũ impares uires noſtras eſſe ſentiebamus. nam cum pace opus eſſe intelligeremus ad liberandam, & conſeruandam a plurimis impendentibus periculis Remp. omnia inuenimus odijs, & diſſenſionibus plena, diſſentientibus praeſertim Principibus iis inter ſe, quibus ſumma rerum pene omnis a Deo permiſſa eſt. Cum unum Ouile, & unum Paſtorem Dominici eſſe gregis, ad inte-

gritatem Chriſtianae religionis, & ad caeleſtium bonorum ſpem in nobis confirmandam, neceſſarium duceremus, ſchiſmatis, diſſidijs, hæreſib. erat Chriſtiani nominis diuiſa iam pene, & lacerat æ unitas. Cum tutã, atq. munitam ab infidelium armis, atque inſidijs Rem. optaremus, noſtris erratio, noſtraq. cunctorum culpa, Dei uidelicet ira peccatis noſtris imminente, Rhodus fuerat amiſſa, Hungaria uexata, conceptum, & meditatum contra Italiam, contraq. Auſtriam, & Illyricũ terra mariq. bellum: cum impius & imitis hoſtis noſter Turca nullo tẽpore requieſceret: noſtrorumq. inter ſe odia, & diſſenſiones ſuã bene gerendæ rei occaſionem duceret. Igitur, ut dicebamus, in tant a hæreſum, diſſenſionũ, bellorumque tempeſtate, tantiſque excitatis fluctibus, cum eſſemus ad moderandam & gubernandam Petri nauiculam uocati, nec uiribus ipſi noſtris ſatis fideremus: primum coniecimus in Domino cogitatus noſtros ut ipſe nos nutriret, animarumque noſtrum firmitate, et robore, mentem conſilio ſapientiaq. inſtrueret: deinde, animo repetente, maiores noſtros, ſapientia admirabili, & ſanctitate praeditos ſaepe in ſummis Chriſtianae Reip. periculis remedium optimum, atque oppertuniſſimum, æcumenica Concilia, & Epiſcoporum generales cõuentus adhibuiſſe: ipſi quoq. animarum ad generale habendum conciliũ adiecimus; exquiſitisque principium ſententijs,

tiis,quorum nobis uidebatur utilis in primis & opportuna ad hãc rem eſſe conſenſio, cum eos tunc non alienos ab hoc tam ſancto opere inueniſſemus, œcumenicum concilium, & generalem eorum Epiſcoporum,aliorumq. Patrum,ad quos pertineret,conuentum in ciuitate Mantuę indiximus,anno Incarnationis Domini,ſicut litteris, & monumentis noſtris teſtatum eſt,milleſimo quingenteſimo trigeſimo ſeptimo,Pontificatus noſtri tertio,ad X. Kal.Iun.Inchoandum, ſpem pro certam habentes fore,ut,cum illic in nomine Domini eſſemus congregati,ipſe,ſicut promiſit, Dominus in medio noſtrum affuturus,& bonitate,ac miſericordia ſua omnes temporis procellas,omniaque periculo Spiritu oris ſui facile depulſurus eſſet.Sed,ut sẽper inſidiatur pijs actionibus humani generis hoſtis,primũ contra omnem ſpem,et expectationẽ noſtram denegata fuit nobis Mantuana ciuitas, niſi aliquas conditiones ſubiremus, ab inſtitutis maiorum noſtrorum, & conditione temporum,noſtraque ac huius ſanctæ Sedis, ac nominis Eccleſiaſtici dignitate, libertateq. prorſus alienas,quas ĩ alijs noſtris litteris expreſſimus. Quapropter alium inuenire locum aliamque diligere ciuitatem neceſſe habuimus.quae cũ non ſtatim nobis occurreret idonea et apta,ad ſequẽtes K.Nou.prorogare cõcilij celebrationem fuimus coacti. Interim ſæuus, & perpetuus hoſtis noſter Turca, in-

genti claſſe Italiam adoratus, aliquot oppida in littorib. Apuliæ cepit, uaſtauit, diripuit, praedas hominũ abegit; nos in maximo timore, et periculo omniũ, muniendis littorib. noſtris, finitimiſq. auxilio iuuãdis fuimus occupati nec tamẽ interea deſtitimus cõſulere, et hortari Chriſtianos Principes ut de idoneo adhabendũ concilium loco quid ſentirent, nobis exponerent quorũ cum eſſet incertæ, uariæq. ſententiæ, tempuſq. diutius, quam erat opus, uideretur extrahi, nos optimo animo, atq. ut arbitramur, et conſilio Vincentiã elegimus, urbem copioſam, & Venetorum, qui eã nobis concedebant, uirtute, auctoritate, potentia cũ aditum petentem, tum ſtationem omnibus liberam, atque tutam in primis in ſe habentẽ, ſed; cum; iam tempus longius progreſſum eſſet, nouaeque urbis electionem omnibus ſignificari conueniret, iamque Kalendae Nou. appetentes facultatem huius diuulgationis excluderent huiuſq. eſſe propinqua, rurſus altera prorogatione tempus concilij diferre in proximum ſequens uere Maique futuras Kalendas, compulſi fuimus, Quare firmiter conſtituta atque decreta, cum & nos ipſos, & cetera omnia ad eum bene agendum, Deo iuuante, celebrandumque conuentum parare mus, plurimum reputantes intereſſe cum celebrationis concilij, tum uniuerſae Chriſtianæ Reip. Chriſtianos Principes pace inter ſe, & concordia conſentire, cariſſimos in Chriſto

filios

filios, noſtros, Carolum Romanorũ Imperatorẽ, ſẽper Auguſtũ, et Chriſtianiſſimũ Regem Franciſcũ, duo præcipua Chriſtiani nominis firmamẽta, atque ſubſidia, orare, atque obſecrare inſtituimus, ut ad colloquiũ inter ſe, et nobiſcum una conueniret; quorum quidem apud utrumque litteris. Nuncijs, & a latere noſtro miſſis: ex uenerabilium fratrum noſtrorum numero, Legatis, ſæpiſſime egeramus, ut ex ſimultati, & diſſidijs ambo in unum fœdus, & piam amicitiam uellent con uenire labentibusq. ſuccurrere Chriſtianis rbus: quarum ſeruãdarũ cũ eſſet illis poteſtas ab Deo pręcipue tributa, ſi id nõ agerent, & ad cõmune Chriſtianorum bonum ſua cõſilia non dirigerent, acris, & ſeueratio eidem Deo ab ipſi reddenda eſſet. Qui aliquando precib. noſtris annuentes. Nicæam ſe contulere quo nos quoque longum iter, & ſenili ætati noſtræ uehementer contrarium, Dei, & pacis conciliandæ cauſa ſuſcepimus: neque prætermiſſimus interea, cum tempus Concilii praſtitutum Kalendæ uidelicet Maiæ appropinquarent, tres Legatos ſummæ uirtutis, ac auctoritatis, a latere noſtro, de numero eprũdem fratrum noſtrorum, S. R. E. Cardinalium, Vincentiam mittere, qui initium Concilii facere, Prelatoſque undique uenientes exciperent, & ea, quæ iudicarent eſſe opus, agerent, & tractarent, quoad nos, ab itinere, & negotia pacis reuerſi, omnia

accuratius dirigere poſſemus. Interim uero in illud ſanctum opus, maximeq. neceſſarium tractationem uidelicet pacis inter Principes incubuimus, & quidem omni animi ſtudio, omni pietate, ac diligentia. Teſtis eſt nobis Deus; cuius freti clementia noſmetipſos itineris, & uitae periculo expoſuimus. Noſtra teſtis conſcientia: que nihil habet in hac re quidem in quo nos arguat aut praetermiſſae, aut non quaeſitae ad pacificãdũ occaſionis. Principes ipſis teſtes: quos tam ſaepe, tamq. uehementer Nuncijs, litteris, Legatis, monitis, hortatu, precibusq. omnibus obſecraueramus, ut ſimultates deponerent, ut ſocietatem coirent, ut Chriſtianae Reip. in maximum, & propinquum iam adductae diſcrimen, communibus ſtudijs, & ſubſidijs opitularentur. Iam uero teſtes illae uigiliae atque curae, illi diurni, nocturniq. animi noſtri labores grauesq. ſolicitudines, quas ob hanc rem & cauſam plurimas iam ſuſcepimus, nec tamen ad optatum exitum noſtra concilia, & acta adhuc perducta ſunt, ita enim uiſum domino Deo eſt quem tamen non deſperamus aliquando optata noſtra benignius reſpecturum ipſi quidem quantum in nobis fuit, nihil, quod eſſet noſtro Paſtorali officio debitum, in hac re omiſimus. Quod ſi qui ſunt, qui actiones pacis noſtras in alia interpretetur partem dolemus quidẽ: ſed tamen in dolore noſtro gratias Deo omnipotenti agimus, qui ad exemplum, &

doctrinam patiẽtiae noſtrae ſuos uoluit Apoſtolos haberi dignos, qui pro nomine Ieſu, qui pax noſtra eſt, contumeliam paterentur. Verum in illo congreſſu, colloquioq. noſtro, quod Nicae habitum eſt, etſi, peccatis noſtris impedientibus, inter duos Principes uera et perpetua pax non potuit confici, indutiae tamen decennales factae ſunt; quarũ opportunitate nos ſperantes, & ſacrum Concilium commodius celebratum iri, & deinde ex Concilij auctorite perfici poſſe pacẽ: apud Principes inſtitimus, ut et ipſi uenirent ad Concilium, & Praelatos ſuos praeſentes ducerẽt, abſentesq. accerſerent. qui cum de utroque ſe excuſaſſent: quod & ipſis redire in regna ſua tum neceſſe eſſet; & Prelatos, quos ſecum habuiſſent, itinere, atque impendijs feſſos, atque exhauſtos recreari, & refici oporteret, nos hortati ſunt, ut aliam quoque prorogationem temporis habendi Concilij decerneremus. Qua in re concedenda cum eſſemus aliquantum difficiles, litteras interim a Legatis noſtris, qui Vincentiae erant, accipiemus, tranſacto iam, & longius praeterito Concilij ineundi die, unam uix, aut alterum ex externis nationibus Praelatum Vincentiam ſe contuliſſe. Quo nuncio accepto, cum uideremus eo tempore nulla iam ratione haberi Concilium poſſe, ipſis Principibus conceſſimus, ut differretur tẽpus agendi Concilij uſq. ad ſanctũ Paſcha, diemque feſtum futurae Dominicae

reſurrectionis. Cuius noſtri precepti, expectationisq. decretę litterę Genuę anno incarnationis Domini M. D. XXXVIII, IIII. Kal. Iul. factæ, publicatæq. ſunt atque hanc dilationem eo propẽſius fecimus, quod pollicitus eſt nobis uterque Principes Legatos ſuos Romanam ad nos ſe mißurum, ut ea, quæ ad perfectionem pacis reliqua eſſent, neque Nicææ ob breuitatẽ temporis potuerant omnia confici, Romæ commodius coram nobis agerentur, & tractarentur. & ob hoc rationem etiam a nobis ambo petierunt, ut hæc, pacificationis procuratorio Cõcilij celebrationi pręponeretur, cum ipſum Concilium, pace facta, multo deinde utilium, & ſalutarius Chriſtianæ. Rei. futurum eſſet ſemper enim hæc pacis ſpes nobis iniecta Principum nos uoluntatibus aſſentiri hortata eſt quam ſpem uehementer auxit poſt diſceſſum a Nicæę noſtrũ ipſorum duorum Principum inter ſe beneuola amicaq. congreſſio: quę maxima noſtra cũ lętitia a nobis intellecta, confirmauit nos in bona ſpe, ut tandem aliquando noſtras preces apud Deum exaudias, & uota pacis accepta eſſe crederemus. Hanc igitur pacis concluſionẽ cũ & expectaremus, et urgeremus: nec ſolum duob. ante dictis Principibus, uerum etiam cariſſimo in Chriſto filio noſtro, Ferdinãdo, Regi Romanorũ, uideretur, actionem Concilij, niſi pace facta, ſuſcipi non oportere: cunctiq. a nobis per litteras ſuosq. Oratores

tores contēderent, ut alias rurſus tēporis prorogationes faceremus: praecipue autē inſtaret Sereniſſimus Caeſar, promiſiſſe ſe demonſtrãs yſ, qui Catholica unitate diſſentiunt, ſe operam ſuam apud nos interpoſiturum, ut aliqua concordiae ratio iniretur: quod ante ſuam in Germaniam profectionem apte non poſſet fieri; Nos, eadem ſemper ſpe ſpacis, & tantorum Principum uoluntate adducti, cũ praeſertim cerneremus, ne ad dictum quidē Reſurrectionis feſtum alios Praelatos Vincentiã conueniſſe, prorogationis nomen iã fugientes, quod tã ſaepe fruſtra fuerat repetitũ celebrationem generalis Concily ad noſtrũ & Sedis Apoſtolicae beneplacitũ ſuſpēdere maluimus, itaq; fecimus, & de ſuſpenſione huiuſmodi litteras ad ſingulos ſupradictorũ Principum decima die Iun. M. D. XXXIX, *dedimus ſicuti ex illis perſpicue poteſt intelligi. Ea itaque ſuſpenſione neceſſario per nos facta dum tempus illud magis idoneum a nobis, pacisq; aliqua concluſio expectatur, quae & dignitatem poſtea frequentiamq; Concilio, & Chriſtianae Rep. praeſentiorem ſalutē erat allatura: Chriſtianae interea res in deterius quotidie prolapſae ſunt, Hungaris, Rege ipſorum mortuo, Turcam uocantibus: Ferdinãdo Rege bellum in eos mouēt; Belgis ad defectionē Caeſare ex parte quadam incitatis cuius defectionis cõprimēdae cauſa per Galliã amiciſſime, & cum Rege Chriſtianiſſimo concordiſſime,*

diſſime, magno beneuolæ inter eos uoluntatis indicio tranſiens in Belgas Sereniſſimus Cæſar et illinc deinde in Germaniam profectus, cõuentus Germaniæ Principum, et ciuitatũ, tractandę eius, quam dixerat, concordiæ cauſa habere cœpit. Sed cum, ſpe pacis iam deficiente, ille quoque modus curãdæ in cõuentibus, tractãdæq. concordię ad maiores potius diſcordias cõcitandas aptus eſſe uideretur, inducti fuimus ad priſtinũ concilij generalis remedium reuerti: idq. per Legatos noſtros, S. R. E. Cardinales, ipſi Cęſari obtulimus: quod ẽt poſtremo, & pręcipue in Ratiſponenſi conuentu egimus: cum illic dilectus filius noſter, Gaſpar tit. S. Praxedis, Cardinalis Contarenus sũma doctrina, et integritate, Legatũ noſtrũ ageret. nã cũ, id quod ne accideret, antea ueriti eramus, ex eius cõuẽtus ſententia peteretur a nobis, ut ab Eccleſiae diſſentientium quoſdam articulos tolerandos declararemus, quod per œcumenicum Concilium illi excuterentur, & deciderentur idq. nobis, ut concederemus, neque Chriſtiana et Catholica ueritas, neque noſtra, & Sedis Apoſtolicae dignitas permitteret; palam potius Concilium, ut quamprimum fieret, proponi mandauimus. Neque uero in alia unquam ſententia, et uoluntate fuimus, quam ut primo quoque tempore concilium œcumenicum, et generalẽ congregaretur ſperabamus enim ex eo & pacem populo Chriſtiano, & Chriſtianae religionis

integritatem

integritatem poſſe recuperari, uerumtamē id cum bona gratia, & uoluntate Chriſtianorum Principū habere uolebamus. Quam uoluntatem dum expectamus: dū obſeruamus tempus abſconditum, tēpus beneplaciti tui, o Deus: aliquando tandē decernere compulſi ſumus, omne eſſe tēpus beneplacitū Deo, cum de rebus ſanctis, & ad Chriſtianam pietatem pertinentibus conſilia ineuntur. Quapropter uidentes maximo quidem animi noſtri cum dolore, rem Chriſtianam quotidie in peius ruere, Hungaria a Turcis oppreſſa, Germanis periclitantibus, ceteris omnibus metu, mœroreq. afflictis, nullius iam Principis conſenſum expectare, ſed tantum Dei omnipotentis uoluntatem, & Chriſtianae Reip. utilitatem attendere conſtituimus. Itaque cū Vincentiam amplius non haberemus, cuperemus quæ cum uniuerſę Chriſtianorū ſaluti, tum Germanicę nationis incommodis in eligendo pes nos noui Concilij habendi loco conſulere: aliquotq. locis propoſitis ipſam Tridentinam ciuitatem ab ipſi deſiderari uideremus: nos et ſi in citeriore Italia commodius omnia tractari poſſe indicabamus, ad eorum tamen poſtulationes noſtram uoluntatem paterna caritate deflexiмus. itaque Tridentum ciuitatem elegimus, qua in ciuitate œcumenicum Concilium ad proxime uenturas Kalendas Nou. haberetur, idoneū locum illum ſtatuentes, quos ex Germania quidem, alijſque Germaniae

maniæ finitimis nationibus facillime ex Gal lia, Hiſpania, ceteriſq. prouincijs remotiori bus non difficiliter Epiſcopi, & Prælati conuenire poſſent. Dies autem Concilij ea a nobis ſpectata eſt, quæ ſpatium in ſe habere & pu blicãdi per Chriſtianas nationes noſtri huius Decreti, & facultatis omnib. Prælatis ad ue niendũ tribuẽdæ. Quo minus autem annũ tempus præfiniremus mutando Concilij loco, ſi cut quibuſdam conſtitutionibus alias preſcri ptum eſt, ea res fuit in cauſa, quod lõgius ex trahi ſpẽ ſanandę aliqua in parte Chriſtianæ Reip. quę tot detrimentis, & calamitatibus affecta eſt, noluimus: & tamen uidemus tẽ pora, agnoſcimus difficultates: quid ſperari poſſit ex cõſilijs noſtris, incertũ eſſe intelligi mus ſed quia ſcriptũ eſt, Reuela Domino uiã tuam, & ſpera in eo: et ipſe faciet magis Dei clementiæ, & miſericordiæ confidere, quam noſtræ imbecillitati diffidere, conſtituimus ſæ pe enim fit in bonis operibus incipiendis, ut, quod humana conſilia non ualent, diuina uir tus efficiat. Huius igitur ipſius Dei Omnipo tentis Patris, & Filij, & Spiritus ſancti, ac beatorũ eius Apoſtolorum, Petri, & Pauli auctoritate, qua nos quoque in terris fungi mur, freti, atque ſubnixi, de uenerabilium, item fratrum noſtrorum S.R.E. Cardina lium conſilio, & aſſenſu ſublata, amotaq. ſu ſpenſione, de qua ſupra commemoratum eſt, quam per præſentes tollimus, & amouemus,

ſacrum œcumenicum & generale Concilium in ciuitate Tridentina, loco commodo, et libero, omnibuſq. nationib. opportuno, ad Kalendas proximas Nou. anni praeſentis, ab incarnationes Domini M. D. XLII. *incipiendum, proſequendam & eodem Domino adiuuante, ad ipſius gloriam, atque laudem, & Chriſtiani totius populi ſalutem abſoluendũ perficiendumq. indicimus, annũciamus, cõuocamus, ſtatuimus, atq. decernimus omnes omnibus ex locis tã, uenerabiles fratres noſtros Patriarchas, Archiepiſcopos, Epiſcopos, & dilectos filios Abbates, quam alios quoſcumque, quibus iure, aut priuilegio in Concilijs generalib. reſidendi, et ſententia, in eis dicẽdi, permiſſa poteſtas eſt, requirentes, hortantes, admonentes, ac nihilominus eis in ui iuriſiurandi, quod nobis, & huic ſanctae Sedi praeſtiterunt, ac ſanctae uirtute obediẽtię, alijsq. ſub pœnis iure aut conſuetudine in celebrationibus Conciliorum aduerſus nõ accedentes ferri, & proponi ſolitis, mandantes, arcteq. praecipientes, ut ipſimet, niſi forte iuſto detineantur impedimento, de quo tamen fidem facere compellantur, aut certe per ſuos legitimos procuratores, & nuncios ſacro huic Concilio omnino adeſſe, & intereſſe debeant. Supra autem dictos. Imperatorem, Regemque Chriſtianiſſimum, nec non ceteros Reges, Duces, Principes, quorum praeſentia, ſi alias umquam, hoc quidem tempore maxime ſan-*

ctiſſi-

ctiſſimae Chriſti fidei,& Chriſtianorum omnium futura eſt ſalutaris,rogantes,atque ob ſeruantes per uiſcera miſericordiae Dei, & Domini noſtri Ieſu Chriſti cuius fidei ueritas & religio & intus & extra grauiter iã oppugnãtur,ui ſi ſaluam uolunt Chriſtianã eſſe Remp.ſi ſe Domino obſtrictos, & obligatos pro maximis illius erga ſe beneficijs intelligunt,ne diſcerant ipſius Dei cauſam,& negotium, ipſimet ad ſacri Concilij celebrationem ueniant,in quo ipſorum pietas,atq: uirtus communi utilitati,ſalutiq. ſuę, ac ceterorum,& temporali,& æternæ,plurimum eſt profutura.Sin autem,id quod nollemus,accedere ipſi non poterunt;at graues ſaltem uiros legatos cum auctoritate mittant,qui perſonam Principis ſui quiſque & cum prudentia,& cum dignitate poſſint in Concilio referre.In primis uero ut id curent,quod ipſis facilimum eſt, ut ex ſuis cuiuſque regnis, ac prouincijs Epiſcopi,& Prelati ſine tergiuerſatione, & mora ad Concilium proficiſcãtur quod maxime quidem a Praelatis,Principibusq. Germaniæ Deum ipſum,atque nos impetrare aequum eſt, ut cum eorum pręcipue cauſa,ipſiſque cupientibus Concilium indictum ſit,& in ea ciuitate indictum, quæ ab eis eſt deſiderata,non grauentur ipſi ſua cunctorum præſentia id celebrare,et ornare,quo melius,atq. commodius,quę ad integritatem & ueritatē Chriſtianæ religionis,quæ ad bo

norum

norum morum reductionem, emendationẽq. malorum, quæ ad Chriſtianorum inter ſe, tã Principum, quam populorum pacem, unitatem, concordiamq. pertineant, & quae ad repellẽdos impetus Barbarorum & infidelium quibus illi uniuerſam Chriſtianitatem obruere moliuntur, ſint neceſſaria Deo noſtris conſultationibus praeeunte, & lumen ſapientiæ ſuæ, ac ueritatis mentibus noſtris præferẽte, agi in dicto ſacro œcumenico concilio, & conſpirante omniũ caritate conſuli, tractari, conficí, ad optatoſq. exitus deduci quamprimum & quamoptime poſſint. Atque ut noſtrae hae litteræ, & quæ in eis continentur, ad notitiã cunctorum, quorum oportet, perueniãt, neue quis illorum ignorantię excuſationem praetendat, cum praeſertim etiam non ad omnes eos, quibus nominatim illæ eſſent intimandę, tutus forſitan pateat acceſſus, uolumus, & mandamus, ut in Baſilica Vaticana Principis Apoſtolorum, et Eccleſia Lateranenſi, cũ ibi multitudo populi ad audiendam rem diuinam congregari ſolita eſt, palam clara uoce per curiæ noſtræ curſores, aut notarios aliquos publicos legantur, lectaeq. in ualuis dictarum Eccleſiarum, itemque Cancellariae Apoſtolicæ portis, et Campi Florę ſolito loco affigantur, ubi ad lectionem, & notitiam cunctorum aliquandiu expoſitę pendeant: cũque inde amouebuntur, earum nihilominus exempla in eiſdẽ locis remaneant affixa. Nos

enim

enim per lectionem, publicationem, affixionemq. huiuſmodi, omnes, & quoſcunq. quos antedictæ noſtræ comprehendunt, poſt ſpatiū duorum mēſium a die litterarum publicationis & affixionis; ita uolumus obligatos eſſe, atque aſtrictos, ac ſi ipſiſmet illae coram lectę, & intimatæ eſſent, tranſumptis quidem earū, quæ manu publici notarij ſcripta, aut ſubſcripta, & ſigillo perſonae alicuius eccleſiaſticae, in dignitate cōſtitutae, munita fuerint ut fides certa, & indubitata habeatur, mandamus, atq. decernimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrae indictionis, annunciationis, cōuocationis, ſtatuti, decreti, mandati, praecepti et obſecrationis infringere, uel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praeſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum, Petri, & Pauli, Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romae, apud S. Petrum, Anno incarnationis Dominicae. M. D. XLII. *Kal. Iun. anno* VIII.

Bloſius

Hier. Dand.

SESSIO PRIMA

SACROSANCTI OECVMEnici, & generalis Concilij Tridentini.

SVB PAV. III. PONT. MAX. celebrata die xiij. menſis Decemb. anno Domini. M. D. XLV.

Decretum de inchoando Concilio.

PLACET *ne uobis, ad laudem & gloriam Sanctae & indiuiduae Trinitatis, Patris, & Filij, & Spiritus ſancti, ad incrementum, & exaltationem fidei & religionis Chriſtianae, ad extirpationem haereſum, ad pacem, & unionem Eccleſiae, ad reformationem Cleri, & populi Chriſtiani, ad depreſſionem, & extinctionem hoſtium Chriſtiani nominis, decernere, & declarare, ſacrum Tridentinum & generale Concilium incipere, et inceptum eſſe?* Reſponderunt, Placet.

Indictio

Indictio futuræ Seſſionis.

Et cum proxima ſit celebritas Natiuitatis Domini noſtri Ieſu Chriſti, & ſubſequantur alię feſtiuitates labentis, & incipientis anni, placet ne uobis primam futuram Seſſionem habendam eſſe die Iouis poſt Epiphaniam, quae erit ſeptima menſis Ian. anno Domini, M. D. XLVI?

Reſponderunt, Placet.

Seſſio

SESSIO SECVNDA, CELEBRATA DIE VII. *Menſis Ianuarij* M. D. XLVI.

Decretum de modo uiuendi, & aliis in Concilio ſeruandis.

SACROSANCTA *Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitimae congregata, in ea praeſidentibus tribus Apoſtolicae Sedis Legatis, agnoſcens cum beato Iacobo Apoſtolo, quod omne datum optimum, & omne donum perfectum deſurſum eſt, deſcendens a patre luminum, qui iis, qui poſtulant a ſe ſapientiam, dat omnibus affluenter, & non improperat eis, & ſimul ſciens, quod initium ſapientia eſt timor Domini, ſtatuit & decreuit, omnes, & ſingulos Chriſti fideles, in ciuitate Tridentina congregatos, exhortandos eſſe, prout exhortatur, ut ſe a malis & peccatis hactenus commiſſis emendare, ac de cetero in timore Domini ambulare, & deſideria carnis non perficere, orationibus inſtare, ſępius confiteri, Euchariſtię ſacramentum ſummere, Eccleſias frequentare, pręcepta denique Dominica quantum quiſque poterit, adimplere, necnon quotidie pro pace Princi-*

pum

pum Chriſtianorum, & unitate Eccleſiae priuatim orare uelint: Epiſcopos uero, et quoſcũque alios in ordine ſacerdotali cõſtitutos, œcumenicum Conciliũ in ea ciuitate concelebrante, ut aſſidue in Dei laudibus incumbere, hoſtias, laudes, & preces offerre, ſacrificium Miſſæ quolibet ſaltem die Dominico, in quo Deus lucem condidit, & a mortuis reſurrexit, ac Spiritum ſanctum in diſcipulos infudit, peragere ſatagant, facientes ſicut idem Spiritus ſanctus per Apoſtolum praecipit. obſecrationes, orationes, poſtulationes, gratiarũ actiones pro Sanctiſſimo Domino noſtro Papa, pro Imperatore, pro Regibus, & ceteris, qui in ſublimitate conſtituti ſunt, & pro omnib. hominibus, ut quietam, & tranquillam uitam agamus, pace fruamur, & fidei incrementum uideamus. Praeterea hortatur, ut ieiunent ſaltẽ ſingulis ſexti feryſ in memoriã paſſionis Domini, & eleemoſynas pauperibus erogent, in eccleſia autem cathedrali ſingulis quintis feryſ celebretur Miſſa de Spiritus ſancto, cum lætanyſ, & alyſ orationibus ad hoc inſtitutis, in alyſ uero eccleſiis eadem die dicantur ad minus lætaniæ, et orationes, tempore autem, quo ſacra peraguntur, collocutiones, & contabulationes non fiant, ſed ore, & animo, celebranti aſſiſtatur. Et quoniam oportet Epiſcopos eſſe irreprehenſibiles, ſobrios, caſtos, domui ſuae bene praepoſitos, hortatur etiam, ut ante omnia quilibet

in menſa ſeruet ſobrietatem, moderationem, que ciborum. Deinde cum in eo loco ſaepe otioſi ſermones oriri ſoleant, ut in ipſorum Epiſcoporum menſis diuinarum ſcripturarum lectio admiſeatur. Familiares uero ſuos unuſquiſq. inſtruat, & erudiat, ne ſint rixoſi, uinoſi, impudici, cupidi, elati, blaſphemi, & uoluptatum amatores; uitia demum fugiant, et uirtutes amplectantur; & in ueſtitu, & cultu, & omnibus actibus honeſtatem prę ſe ferant, ſicut decet miniſtros miniſtrorum Dei. Adhæc cum huius ſacroſancti Concilii pręcipua cura, ſolicitudo, & intentio ſit, ut, propulſatis hereſum tenebris, quae per tot annos operuerunt terram, Catholicae ueritatis lux, Ieſu Chriſto, qui uera, lux eſt, annuente, candor puritasq. refulgeat; & ea, quę reformatione egent, reformentur: ipſa Synodus hortatur omnes Catholicos hic congregatos, & congregandos, atque eos pręſertim, qui ſacrarum literarum peritiam habent, ut ſedula meditatione diligenter ſecum ipſi cogitent, quibus potiſſimum uiis, & modis ipſius Synodi intentio dirigi, & optatum effectum ſortiri poſſit, quo maturius, & conſultius damnari damnãda & probanda probare queant: ut per totum orbem omnes uno ore, et eadẽ fidei confeſſione glorificent Deum, & patrem Domini noſtri Ieſu Chriſti.

In ſententiis uero dicendis, iuxta Toletani Concilii ſtatutum in loco benedictionis cõfidẽ

B tibus

tibus Domini ſacerdotibus, nullus debeat aut immodeſtis uocib. perſtrepere, aut tumultibus perturbare, nullis etiam falſis uaniſne, aut obſtinatis diſceptationibus contendere, ſed quidquid dicatur, ſic mitisſima uerborum prolatione temperetur, ut nec audiente offendãtur, nec recti iudiciis acies perturbatur animo infectatur.

Inſuper ipſa ſacra ſynodus ſtatuit, ac decreuit, quod, ſi forte contingerit aliquos debito in loco non ſedere, & ſententiam, etiam ſub uerbo, Placet, proferre, congregationibus intereſſe, & alios quoſcunque actus facere, Concilio durante nulli propterea praeiudicium generetur, nulliq; nouum ius acquiratur.

Deinde indicta fuit futura Seſsio ad diem Iouis, quartam menſis Febr. proxime uenturi.

SESSIO QVINTA,

CELEBRATA DIE VII. *menſis Iunij*, M. D. XLVI.

Decretum de ſymbolo fidei.

IN nomine ſanctę, & indiuiduae Trinitatis, Patris, & Filij, & Spiritus ſancti.

Haec ſacroſancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, in ea praeſidentib. trib. Apoſtolicae Sedis Legatis, magnitudinem rerum tractandarum conſiderans praeſertim earum, quae duobus illis capitibus, de extirpandis haereſibus, & moribus reformandis continentur, quorum cauſa praecipue eſt congregata; agnoſcens autem cum Apoſtolo, non eſſe ſibi colluctationem aduerſus ſpirituales nequitias in cœleſtibus, cum eosdem omnes, & ſingulos in primis hortatur, ut confortentur in domino, & in potentia uirtutis eius, in omnibus ſumentes ſcutum fidei, in quo poſſint omnia tela nequiſſimi, ignea extinguere, atque galeam ſpes ſalutis accipiant, cum gladio ſpiritus, quod eſt uerbum Dei. Itaque ut hęc pia eius ſolicitu-

do propicium, & progreſſum ſuum per Dei gratiam habeat, ante omnia ſtatuit, & decernit praemittendum eſſe confeſſionem fidei Patrum exempla in hoc ſecuta, qui ſacratioribus Concilijs hoc ſecutum contra omnes haereſes in principio ſuarum actionum apponere conſueuere: quo ſolo aliquando & infideles ad fidem traxerunt, haereticos expugnarunt & fideles confirmarunt. Quare ſymbolum fidei, quo ſancta Romana eccleſia utitur, tanquam principium illud, in quo omnes, qui fidem Chriſti profitētur, neceſſario conueniunt: ac fundamentum firmum, & unicum, contra quod portae Inferi nunquam praeualebūt, totidem uerbis, quibus in omnibus eccleſiis legitur, exprimendum eſſe cenſuit. quod quidem eiuſmodi eſt. Credo. in unum Deum patrem omnipotentem, factorem cæli, & terrae, uiſibilium omnium, & inuiſibilium; & in unum Dominum Ieſum Chriſtum, filium Dei unigenitum, & ex patre natum ante omnia ſaecula: Deum de Deo lumen de lumine, Deum uerum de Deo uero; genitum; non factum, conſubſtantialem patri, per quem omnia facta ſunt, qui propter nos homines, & propter noſtram ſalutem deſcendit de caelis, & incarnatus eſt de Spiritu ſancto ex Maria uirgine, & homo factus eſt; crucifixus etiā pro nobis ſub Pontio Pilato, paſſus, & ſepultus eſt; & reſurrexic tertia die ſecundum ſcripturas, & aſcendit in caelum, ſedet

det ad dexteram patris; & iterũ uenturus eſt cum gloria iudicare uiuos, & mortuos: cuius regni non erit finis: & in Spiritum ſanctum Dominũ, & uiuificãtem, qui ex Patre, Filioq́; procedit; qui cum Patre, & Filio ſimul adoratur, & cõglorificatur, qui locutus eſt per Prophetas: & unam ſanctam Catholicam, & Apoſtolicam Eccleſiam. Confiteor unum baptiſma in remiſſionem peccatorum: & expecto reſurrectionem mortuorum, & uitam uenturi ſaeculi. Amen.

Inductio futuræ Seſſionis.

EADEM *ſacroſancta aecumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, in ea praeſidentibus eiſdem tribus Apoſtolicae Sedis Legatis, intelligẽs multos Praelatos ex diuerſis patribus accitos eſſe itineri, nõnullos etiam in uia eſſe, quo huc ueniãt, cogitãsq; omnia ab ipſa ſacra Synodo decernenda eo maioris apud oẽs exiſtimationis, & honoris uideri poſſe, quo maiori fuerint, & plenori Patrũ cõſilio, et preſentia ſancita, & corroborata, ſtatuit, & decreuit, futuram ſeſſionem poſt praeſentem celebrandum eſſe die Iouis, quae ſubſequetur Dominicam, Laetare, proxime futuram interim tamẽ non differri diſcuſſionem, & examinationem eorum, quae ipſi Synodo diſcutienda & examinanda uidebuntur.*

SESSIO QVARTA,

CELEBRATA DIE VIII.

menſis April. M. D. XLVI.

Decretum de canonicis ſcripturis.

SACROSANCTA *œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, præſidentibus in ea eiſdem tribus Apoſtolicæ Sedis Legatis, hoc ſibi perpetue ante oculos proponens, ut, ſublatis erroribus, puritas ipſa euangelij in Eccleſia conſeruetur; quod promiſſum ante per Prophetas in ſcripturis ſanctis, Dominus noſter Ieſus Chriſtus, Dei filius, proprio ore primum promulgauit deinde per ſuos Apoſtolos, tanquam fontem omnis, & ſalutaris ueritatis, & morum diſciplinæ omni creaturæ prædicari iuſſit: perſpicien sq; hanc ueritatem, & diſciplinam, contineri in libris ſcriptis, & ſine ſcripto traditionibus, quæ ipſius Chriſti ore ab Apoſtolis acceptae, aut ab ipſis Apoſtolis, Spiritu ſancto dictante, quaſi per manus traditæ, ad nos uſque peruenerunt; orthodoxorum Patrum exempla ſecuta, omnes libros tam ueteris, quam noui teſtamenti cum utriuſque unus Deus ſit auctor; nec non traditiones ipſas, tum ad fidem, tum*

ad

ad mores pertinentes, tanquam uel ore, tenus a Chriſto, uel a Spiritu ſancto dictatas, & continua ſucceſsione in Eccleſia Catholica conſeruatas, pari pietatis affectu, ac reuerentia ſuſcipit, & ueneratur. Sacrorum *uero librorum Indicem huic Decreto adſcribendum cenſuit, ne cui dubitatio ſuboriri poſsit, quinam ſint, qui ab ipſa Synodo ſuſcipiuntur. ſunt uero infraſcripti. Teſtamenti ueteris, quinque Moyſis, ideſt, Geneſis, Exodus, Leuiticus, Numeri, Deuteronomium, Ioſue, Iudicum, Ruth, quatuor Regum, duo Paralipomenon, Eſdræ primus & ſecundus, qui dicitur Neemias, Thobias, Iudith, Heſter, Iob, Pſalterium Dauidicum centum quinquaginta pſalmorum, Parabolæ Eccleſiaſtes, Cãticum canticorum, Sapientia, Eccleſiaſticus, Iſaias, Hieremias cum Baruch, Ezechiel, Daniel duodecim Prophetae minores, ideſt, Oſea, Ioel, Amos, Abdias, Ionas, Micheas, Naum, Abacuch, Sophonias, Aggæus, Zacharias, Malachias, duo Machabæorum, primus, & ſecundus. Teſtamenti noui, quattuor Euangelia ſecundum Matthæũ, Marcũ, Lucam, et Ioannem, Actus Apoſtolorum a Luca Euãgeliſta cõſcripti, quatuordecim Epiſtolae Pauli Apoſtoli, ad Romanos, duæ ad Corinthios, ad Galatas, ad Epheſios, ad Philippenſes, ad Coloſſenſes, due ad Theſſalonicenſes, duae ad Timotheum, ad Ti-*

tum, ad Philemonẽ, ad Hebręos. Petri Apoſtoli duae, Ioannis Apoſtoli tres, Iacobi Apoſtolis una, Iudae Apoſtoli una, & Apocalipſis Ioannis Apoſtoli. Si quis autem libros ipſos integros cum omnibus ſuis partibus, prout in Eccleſia catholica legi conſueuerunt, & in ueteri uulgata latina editione habentur, pro ſacris, & canonicis non ſuſceperit, & traditiones praedictas, ſciẽs, & prudens contempſerit; anathema ſit. Omnes itaque intelligant, quo ordine, & uia ipſa Synodus, poſt iactum fidei confeſſionis fundamentum, ſit progreſſura, & quibus potiſſimum teſtimoniis. ac praeſidiis in confirmandis dogmatibus, & inſtaurandis in Eccleſia moribus, ſit uſura.

Decretum de editione, & uſu ſacrorum librorum.

INSVPER *eadem ſacroſancta Synodus conſiderans nõ purũ utilitatis accedere poſſe Eccleſiæ Dei, ſi ex omnibus latinis editionibus, quae circumferunt, ſacrorum librorum quaenam pro authentica habenda ſit, innoteſcat; ſtatuit, & declarat, ut haec ipſa uetus, & uulgata editio, quae longo tot ſaeculorum uſu in ipſa Eccleſia probata eſt, in publicis lectionibus, diſputationibus, praedicationibus, & expoſitionibus pro authentica habeatur; ut nemo illam reiicere quouis praetextu andeat uel pręſumat.*

Pręterea

Præterea, ad coercenda petulantia ingenia, decernit, ut nemo ſuae prudentiæ innixus, in rebus fidei, & morum, ad ędificationem doctrinae Chriſtianae pertinentium, ſacram Scripturam ad ſuos ſenſus contorquẽs contra eum ſenſum, que tenuit, & tenet ſancta Mater eccleſia cuius est iudicare de uero ſenſu, & interpretatione ſcripturarum ſanctarum, aut etiam contra unanimem conſenſum Patrum, ipſam Scripturam ſacram interpretari audeat, etiam ſi huiuſmodi interpretationes nullo unquam tempore in lucem aedendae forent. Qui contrauenerint, per ordinarios declarentur, et pœnis a iure ſtatutis puniantur.

Sed & impreſſoribus modũ in hac parte, ut par eſt imponere uolens, qui iam ſine modo, h.c eſt, putantes ſibi licere quidquid libet, ſine licentia Superiorum Eccleſiaſticorum ipſos ſacrae Scripturae libros, & ſuper illis annotationes & expoſitiones quorumlibet indifferenter, ſaepe tacito, ſaepe etiam emiſſo praelio, & quod grauius eſt, ſine nomine auctoris imprimunt; alibi etiam impreſſos libros huiuſmodi temere uenales habẽt decernit, & ſtatuit, ut poſt ac ſacra Scriptura, potiſſimum uero hęc ipſa uetus, & uulgata editio quam emẽdatiſſime imprimatur: nullique liceat imprimere, uel imprimi facere quoſuis libros de rebus ſacris ſine nomine auctoris, neque illos in futurum uendere, aut etiam

apud ſe retinere, niſi primum examinati, probatiq; fuerint ab Ordinario, ſub pœna anathematis, & pecuniæ in Canone Concilij nouiſſimi Lateranenſis appoſita, Et, ſi regulares fuerint, ultra examinationem, & probationem huiuſmodi, licentiam quoque a ſuis Superioribus impetrare tencantur, recognitis per eos libris, iuxta formam ſuarum ordinationem. Qui autẽ ſcripto eos communicant, uel euulgãt, niſi antea examinati probatique fuerint, eiſdem pœnis ſubiaceant quibus impreſſores. Et qui eos habuerint, uel legerint, niſi prodiderint auctores pro auctoribus habeantur, Ipſa uero huiuſmodi librorum probatio in ſcriptis detur, atque ideo in fronte libri, uel ſcripti, uel impreſſi, authentice appareat: idque totum, hoc eſt, & probatio, & examen gratis fiat, ut probanda probentur, & reprobentur improbanda. Poſthac temeritatem illam reprimere uolens, qua ad profana quæque conuertuntur, & torquentur uerba, & ſententiæ ſacræ Scripturæ, ad ſcurrilia ſcilicet, fabuloſa, uana adulationes, detractiones, ſuperſtitiones, impias & diabolicas incantationes, diuinationes, ſortes, libellos etiam famoſos; mandat, & præcepit ad tollendam huiuſmodi irreuerentiam & contemptum, ne de cetero quiſquam quomodolibet uerba Scripturæ ſacræ ad hæc, & ſimila audeat uſurpare: ut omnes hu-

ius

ius generis homines, temeratores, & uiolatores uerbi Dei, iuris, & arbitrii pœnis per Epiſcopos coerceantur.

Indictio futuræ Seſsionis.

Itē hæc ſacroſancta Synodus ſtatuit & decernit, proximam futuram Seſsionem tenendam, & celebrandam eſſe feria quinta, poſt ſacratiſsimum feſtum proximum Pentecoſtes.

ille est hom
dom ille uiuit
ille uenit do
Franciscus erat ...
Ananias erat iratus
Petrus fuit ...
Ioannes fuerat ira...

SESSIO QVINTA,
CELEBRATA DIE VII.
menſis Iunij, M. D. XLVI.

Decretum de peccato originali.

VT fides noſtra Catholica, ſine qua impoſsibile eſt placere Deo, purgatis erroribus, in ſua ſinceritate integra, & illibata permaneat, & ne populus Chriſtianus omne uento doctrinae circumferatur, cum ſerpens ille antiquis, humani generis perpetuus hoſtis, inter plurima mala quibus Eccleſiae Dei his noſtris temporibus perturbatur, etiam de peccato originali, eius que remedio non ſolum noua, ſed uetera etiam diſsidia excitauerit, ſacroſancta aecumenica & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, praeſidentibus in ea eiſdem tribus Apoſtolicae Sedis Legatis, iam ad reuocandos errantes, & nutantes confirmandos accedere uolens, ſacrarum Scripturarum, & ſanctorum Patrum, ac probatiſsimorum Conciliorum teſtimonia & ipſius Eccleſiae iudicium, & conſenſum ſecuta hæc de ipſo peccato originali ſtatuit, fatetur, ac declarat.

Si quis non confitetur, primum hominem Adam, cum mandatum Dei in Paradiſo fuiſſet tranſgreſſus, ſtatim ſanctitatem,

&

& iuſtitiam, in qua conſtitutus fuerat amiſiſſe, incurriſſeq; per offenſam præuaricationis huiuſmodi iram, & indignationem Dei, atque ideo mortem, quam antea illi comminatus fuerat Deus, & cum morte captiuitatem ſub eius poteſtate, qui mortis deinde habuit imperium, hoc eſt Diaboli totumque Adam per illam praeuaricationis offenſam, ſecundum corpus, & animam in deterius cõmutatum fuiſſe anathema ſit.

Si quis Adae praeuaricationem ſibi ſoli, & non eius propagini aſſerit nocuiſſe; & acceptam a Deo ſanctitatem, & iuſtitiam, quam perdidit, ſibi ſoli, & non nobis et eam perdidiſſe, aut inquinatũ illũ per inobedĩetiae peccatum, mortem, & pœnas corporis tantum in oẽ genus humanum transfudiſſe, non autem & peccatum, quod mors eſt animae; anathema ſit: cum contradicat Apoſt. dicenti: Per unum hominẽ peccatũ intrauit in mundum, & per peccatum mors: & ita in omnes homines mors pertranſiit, in quo oẽs peccauerunt.

Si quis hoc Adae peccatum, quod origine unum eſt, & propagatione, non imitationes transfuſum omnibus ineſt unicuique proprium, uel per humanae naturae uires uel per alius remedium aſſerit tolli, quam per meritum unius mediatoris Domini noſtri Ieſu Chriſti, qui nos deo reconciliauit in ſanguine ſuo factus nobis iuſtitia, ſanctificatio, & redemptio; aut negat ipſum Chriſti

Ieſu

Ieſu meritum per Baptiſmi ſacramentum in forma Eccleſiæ rite collatum, tam adultis, quam paruulis applicari; anathema ſit: quia non eſt alind nomen ſub cælo datum hominibus, in quo oporteat nos ſaluos fieri unde illa uox. Ecce agnus Dei: ecce qui tollit peccata mundi. Et illa: Quicunque baptizati eſtis Chriſtum induiſtis.

Si quis paruulos recentes ab uteris matrum baptizandos negat, etiam ſi fuerint a baptizatis parentibus orti; aut dicit in remiſſionem quidem peccatorum eos baptizari ſed nihil ex Adam trahere originalis peccati quod regenerationis lauacro neceſſe ſit expiari ad uitam æternam conſequendam. unde ſit conſequens, ut in eis forma Baptiſmatis, in remiſſionem peccatorum non uera ſed falſa intelligatur anathema ſit. quoniam non aliter intelligendum eſt id, quod dixit Apoſtolus: Per unum hominem peccatum intrauit in mundum, & per peccatum mors: & ita in omnes homines mors pertranſiit, in quo omnes peccauerunt; niſi quemadmodum Eccleſia Catholica ubique diffuſa ſemper intellexit propter hanc enim regulã fidei ex traditione Apoſtolorũ et paruuli, qui nihil peccatorũ in ſemetipſis adhuc cõmittere potuerũt, in remiſſionẽ peccatorũ ueraciter baptizãtur, ut in eis regeneratione mũdetur, quod generatione contraxerunt. Niſi enim quis renatus fuerit ex aqua, qua, et Spiritu ſancto

cto non poteſt introire in regnum Dei.

Si quis per Ieſu Chriſti Domini noſtri gratiam quae in baptiſmate, confertur, reatum originalis peccati remitti negat: aut etiam aſſerit non tolli totum id, quod uerum & propriam peccati rationem habet: ſed illud dicit tantum radi, aut non imputari anathema ſit in renatis enim nihil odit Deus: quia nihil eſt damnationis iis, qui uere conſepulti ſunt cum Chriſto per baptiſma in mortem: qui non ſecundum carnem ambulant, ſed ueterem hominem exuentes, & nouum, qui ſecundum Deum creatus eſt induentes, innocentes, immaculati, puri innoxij, ac Deo dilecti effecti ſunt, heredes quidē Dei, coheredes autem Chriſti, ita ut nihil prorſus eos ab ingreſſus cœli remoretur. Manere autem in baptizatis concupiſcentiam, uel fomitem, haec ſancta Synodus fatetur, & ſentit: quae cum ad agonem relicta ſit, nocere non conſcientibus, ſe uiriliter per Chriſti Ieſu gratiam repugnantibus non ualet quinimo qui legitime certauerit coronabitur. Hanc concupiſcentiam quam aliquando Apoſtolus peccatum appellat, ſancta Synodus declarat Eccleſiam Catholicam nunquam intellexiſſe peccatum appellari, quod uere & proprie in renatis peccatū ſit, ſed quia ex peccato eſt & ad peccatum inclinat. Si quis autem contrarium ſenſerit; anathema ſit.

Declarat tamē haec ipſa sācta Synodus, nō eſſe ſuae intentionis comprehendere in hoc de-

creto, ubi de peccato originali agitur, Beatam & immaculatam uirginem Mariam, Dei genetricem: ſed obſeruandas eſſe conſtitutiones felicis recordationis Xiſti Papæ Quartis ſub pœnis in eis conſtitutionibus contentis quas innouat.

Decretum de reformatione Cap. I.

EADEM *Sacroſancta Synodus, pijs ſummorum Pontificum, & brobatorum Conciliorum conſtitutionibus inherens, eaſque amplectens. & illis adyciens; ne cæleſtis ille ſacrorum librorum theſaurus, quem ſpiritus ſanctus ſumma liberalitate hominibus tradidit, neglectus iaceat; ſtatuit, & decreuit, quod in illis eccleſiis, in quibus prębenda, aut præſtimonium, ſeu aliud quouis nomine nuncupatum ſtipendium pro lectoribus ſacræ theologiæ deputatum reperitur, Epiſcopi, Archiepiſcopi, Primates, & alij locorum Ordinarij eos, qui præbendam, aut præſtimonium, ſeu ſtipendium huiuſmodi obtinent, ad ipſius ſacræ Scripturae expoſitionem, & interpretationem per ſeipſos, ſi idonei fuerint, alioquin per idoneum ſubſtitutum ab ipſis Epiſcopis, Archiepiſcopis, Primatibus, & alijs locorum Ordinarijs eligendum, etiam per ſubſtractionem fructuum, cogant, & compellant. De cæterum uero prębẽda, prẹſtimonium, aut ſtipendium huiuſmodi non niſi perſonis idoneis, & quæ per ſe ipſos*

ſos id munus explicare poſſint, cōferātur, & aliter facta prouiſio nulla ſit, & inualida. In eccleſiis autē Metropolitanis, uel Cathedralibus, ſi ciuitas inſignis, uel populoſa, ac etiam in collegiatis exiſtētibus in aliquo inſignis opido, etiam nullius diœceſis, ſi ibi Clerus, numeroſus fuerit, ubi nulla præbenda, aut praeſtimoniū, ſeu ſtipendium huiuſmodi deputatum reperitur, praebenda quōcunque praeter quam ex cauſſa reſignationis, primo uacatura, cui aliud onus incōpatibile iniunctum non ſit, ad eum uſum ipſo facto perpetuo conſtituta, & deputata intelligatur. Et quatenus in ipſis eccleſiis nulla, uel non ſufficiens prębenda foret, Metropolanus, uel Epiſcopus ipſe per aſſignationē fructuū alicuius ſimplicis beneficij, eiuſdē tamen debitis ſupportatis oneribus, uel per contributionē beneficiorum ſuae ciuitatis, & dioeceſis, uel alias, prout commodius fieri poterit, de Capituli conſilio ita prouideat, ut ipſa ſacrae Scripturae lectio habeatur, ita tamen, ut quaecūque aliae lectiones, uel conſuetudine, uel quęuis alia ratione inſtitutae, propter id minime praetermittantur. Eccleſiae uero, quarum annui prouentus tenues fuerint, & ubi tam exigua eſt Cleri, & populi multitudo, ut theologiae lectio in eis commode haberi non poſſit, ſaltem magiſtrum habeant ab Epiſcopo cū cōſilio Capitui eligēdum, qui Clericos, alioſque ſcholares pauperes grammatica gratis doceat

ne

ROMA

ut deinceps ad ipſa ſacræ Scripturae ſtudia annuente Deo, tranſire poſſint ideoq. illi magiſtro grammatices uel alicuius ſimplicis beneficij fructus, quos tamdiu percipiat, quamdiu in docendo perſtiterit, aſſignetur; dumtamen beneficium ipſum ſuo debito non fraudetur obſequio: uel ex capitulari, uel Epiſcopali menſa condigna aliqua merces perſoluatur. uel alias Epiſcopus ipſe aliquã rationem ineat ſuæ eccleſiae, & dioeceſi acommodam, ne pia hæc, utilis, atque fructuoſa prouiſio quouis quæſito color negligatur. In monaſterijs quoque monachorum, ubique cõmode fieri queat, etiã lectio ſacræ Scripturae habeatur qua in re ſi Abbates negligẽtes fuerint Epiſcopi, locorum, in hoc ut Sedis Apoſtolicae de legati, eos ad id opportunis remediis cõpellant. In conuentib. uero aliorum Regulariũ, ĩn quib. ſtudia commode uigere poſſunt, ſacræ Scrip. lectio ſimiliter habeatur; quæ lectio a Capitulis generalib. uel prouincialib. aſsignetur dignioirib. magiſtris. In gymnaſiis & publicis, ubi tã honorifica. & cæterorũ oĩum maxime neceſſaria lectio hactenus inſtituta nõ fuerit, religioſiſsimorum Principũ, ac Rerũ publicarũ pietate, & caritate ad Catholicae fidei defenſionem, & incrementum, ſanaeq. doctrinae conſeruationem, & propagationem inſtituatur; &, ubi inſtituta foret, & negligeretur, reſtituatur. Et, ne ſub ſpecie pietatis ĩpietas diſſeminetur, ſtatuit eadẽ ſãcta Sy

nodus

modus neminem ad huiuſmodi lectionis offi-
cium tã publice, quã priuatim admittendum
eſſe, qui prius ab Epiſcopo loci de uita, mori-
ribus, & ſcientia examinatus, & approba-
tus non fuerit; quod tamen de lectoribus in
Clauſtris monachorum non intelligatur.

Caput II.

DOCENTES uero ipſam ſacram Scri-
pturam, dum publice in ſcholis docuerint, &
ſcholares, qui in ipſis ſcholis ſtudent, priuile-
gijs omnibus de perceptione fructuum, prae-
bendarum, & beneficiorum ſuorum, in ab-
ſentia a iure communi conceſſis, plene gau-
deant, & fruantur. Quia uero Chriſtianae
Reipublicae non minus neceſſaria eſt praedica
tio Euangelij, quam lectio, & hoc eſt praeci-
puũ Epiſccporũ munus: ſtatuit, & decreuit
eadẽ ſancta Synodus; omnes Epiſcopos, Ar-
chiepiſcopos, Primates, & omnes alios eccle-
ſiarum praelatos teneri per ſe ipſos, ſi legiti-
me impediti non fuerint, ad praedicandum
ſanctum Ieſu Chriſti Euangelium. Si uero
contingerit Epiſcopos, & alios praedictos legi
timo detineri impedimento, iuxta formam
generalis Concilij uiros idoneos aſſumere te-
neantur ad huiuſmodi praedicationis officiũ
ſalubriter exequendum. Si quis autem, hoc
adimplere contempſerit, diſtrictae ſubiaceat
ultioni. Archipresbyteri quoque, Plebani,
& quicunque Parochiales uel alius curam
animarum habentes, eccleſias quocunque
modo

modo obtinent, per ſe uel alios, idoneos, ſi legitime impediti fuerint, diebus ſaltem dominis, & feſtis ſollemnib. plebes ſibi commiſſas, pro ſua & earum capacitate paſcans ſalutaribus uerbis, dooendo ia, quae ſci re omnibus neceſſarium eſt ad ſalute, annunciandoq́; eis cum breuitate, & facilitate ſermonis uitia, quae eos declinare, & uirtutes, quas ſectari oporteat; ut pœnam aeternam euadere, et caeleſtem gloriã conſequi ualeat, id uero ſi quis eorum praeſtare negligat, etiã ſi ab Epiſcopi iuris dictione quauis ratione exemptũ ſe eſſe praetenderet; etiam ſi eccleſiae quouis modo exemptae dicerentur, aut alicui monaſterio, etiam extra diœceſim exiſtenti, forſan annexe, uel unitae, modo re ipſa in diœceſi ſint; prouida paſtoralis Epiſcoporum ſolicitudo non deſi.ne illud impleatur; Paruuli petierunt panem, & non erat qui frangeret eis. Itaq́; ubi ab epiſcopo moniti trium menſiũ ſpatio numeri ſuo defuerint, per cenſuras Ecc eſiaſticas, ſeu alias ad ipſius Epiſcopi arbitrium cogantur ita ut etiam, ſi ei ſic expediri uiſum fuerit, ex beneficiorum fructibus alteri, qui id praeſtet, honeſta aliqua merces per ſoluat, donec principalis ipſe reſipiſcẽs officiũ ſuũ impleat. Si quae uero Parochiales eccleſiae reperiãtur ſubiectae monaſteriis in ulla diœceſi exiſtẽtib. ſi abbates, & regulares Praelati in praed. ctis negligentes fuerint; a Metropolitanis, in quorũ prouinciis

dia-

diœceſes ipſę ſitae ſunt tanquam, quo ad hoc Sedis Apoſtolicae delegatis, compellantur. neque huius Decreti executionem conſuetudo, uel exemptio, aut appellatio, aut reclamatio ſine recurſus impedire, ualeat, quouſque deſuper a competenti iudice, qui ſumarie, & ſola facti ueritate inſpecta procedat, cognitum, & deciſum fuerit. Regulares uero cuiuſcunque ordinis, niſi a ſuis ſuperioribus de uita, moribus, & ſcientia examinati, & approbati fuerint, ac de eorum licentia, etiam in eccleſiis ſuorum ordinem, praedicare non poſſint: cum qua licentia perſonaliter ſe coram Epiſcopis praeſentare, & ab eis benedictionem petere teneantur, antequam praedicare incipiant. In eccleſiis uero, quae ſuorum ordinum non ſunt, ultra licentiam ſuorum ſuperiorum, etiam Epiſcopi licentiam habere teneantur, ſine qua in ipſis eccleſiis non ſuorum ordinum nullo modo praedicare poſſint, ipſum autem licentiam gratis Epiſcopi concedant. Si uero quod abſit, praedicator errores, aut ſcãdala diſſaminauerit in populum, etiam, ſi in monaſterio ſui, uel alterius ordinis praedicet. Epiſcopus ei praedicationem interdicat. Quod ſi haereſis praedicauerit, contra eum ſecundum iuris diſpoſitionem, aut loci conſuetudinem procedat, etiam ſi praedicator ipſi generali. uel ſpeciali priuilegio exẽptum ſe eſſe pretenderet, quo caſu Epiſcopus auctoritate Apoſtolica, & tãquã Se-

dis

dis Apoſtolicae delegatus procedat. Curēt autē Epiſcopi, ne quis praedicator, uel ex falſis informationibus uel alias calūnioſe uexetur, iuſtāve de eis conquerendi occaſionē habeat.

Caueant praeterea Epiſcopi, ne aliquē uel eorum, qui cum ſint nomine Regulares, extra clauſtra tamen, & obedientiam religionum ſuarum uiuunt; uel Presbyterorum ſaecularių: niſi ſi ipſi noti ſint, & moribus atque doctrina probati, etiā quorumlibet priuilegiorū praetextu in ſua ciuitate, uel diœceſi praedicare permittāt, donec ab ipſis Epiſcopis ſuper ea re ſancta Sedes Apoſtolica cōſulatur, a qua priuilegia huiuſmodi niſi tacita ueritate, & expreſſo mendacio ab indignis extorqueri ueriſimile non eſt. Quaeſtores uero eleemoſynarij, qui etiā quaeſtuarij uulgo dicuntur, cuiuſcūque condicionis exiſtant nullo modo nec per ſe, nec per aliū praedicare praeſumant; & contra facientes ab Epiſcopis, & Ordinarijs locorū, priuilegijs quibuſcunque non obſtātib. opportunis remedijs omnino arceantur.

Indictio futuræ Seſſionis.

Itē hęc ſacroſancta Synodus ſtatuit, & decernit, primam futuram Seſſionem tenendam, & celebrandam eſſe die Iouis feria quinta poſt feſtum beati Iacobi Apoſtoli.

Prorogata deinde fuit Seſſio ad diē 13. menſis Ian. M. D. X L V I I.

SESSIO SEXTA,

CELERATA DIE VIII.

menſis Ianua. M. D. XLVIII.

DECRETVM DE

IVSTIFICATIONE.

Procœmium.

CVM *hoc tempore non ſine multarum animarum iactura, & graui Eccleſiaſtica unitatis detrimento, erronea quaedam diſſeminata ſit de iuſtificatione doctrina ad laudem, & gloriam omnipotentis Dei, Eccleſiae tranquillitatem, & animarum ſalutem ſacro ſancta oecumenica, & generalis Tridentina Synodus in Spiritu ſancto legitime congregata, praeſidentibus in ea nomine Sanctiſsimi in Chriſto Patris, & Domini noſtr. Domini Pauli, diuina prouidentia Papae Tertij Reuerendisſimis Dominis, Domini Io. Maria Epiſcopo Praeneſtino, de Monte, & Marcello tit. S. Crucis in Hieruſalem Praesbitero, et ſanctae Romanae Eccleſiae Cardinalibus, & Apoſtolicis de latere Legatis: exponere intendit oĩbus Chriſti fidelibus ueram ſanamq. doctrinam ipſius iuſtificationis, quam Sol iuſtitiae Chriſtus Ieſus, fidei noſtrae auctor, & conſummator, docuit, Apoſtoli tradiderunt, & Catholicae*

Eccleſiae,

Eccleſia, Spiritu ſancto ſuggerente, perpetuo retinuit; diſtrictius inhibendo, ne deinceps audeat quiſquam aliter credere, prædicare, aut docere, quam præſenti Decreto ſtatuitur, ad declaratur.

De naturę, & legis ad iuſtificandos homines imbecillitate. Cap. I.

PRIMVM *declarat ſancta Synodus ad iuſtificationis doctrinam probe, & ſincere intelligendam, oportere, ut unuſquiſque agnoſcat, & fateatur, quod cum omnes homines in præuaricatione Adæ innocentiam perdidiſſet; facti immundi, & ut Apoſtolus inquit, natura filii irę, quemadmodum in Decreto de peccato originali expoſuit uſque adeo ſerui erant peccati, & ſub poteſtate Diaboli ac mortis, ut non modo gẽtes per uim naturae, ſed ne Iudei quidem ꝑ ipſam etiam litteram legis Moyſi, inde liberari, aut ſurgere poſſent; tametſi in eis liberum arbitrium minime extinctum eſſet, uiribus licet attenuatum, & inclinatum.*

De diſpoſitione, & myſterio aduentus Chriſti. Cap. II.

QVO *factum eſt, ut caeleſti pater, pater miſericordiarum; & Deus totius cõſolationis Chriſtũ Ieſũ, filiũ ſuũ, & ante legem & legis tẽpore multis ſanctis Patribus declaratũ, ac promiſſũ, cum uenit beata illa plenitudo tẽpo-*

ris

ris, ad homines miſerit, ut & Iudęos, qui ſub lege erant, redimeret; & gentes, quae non ſectabantur iuſtitiam, iuſtitiam apprehenderent, atque omnes adoptionem filiorum reciperent. Hunc propoſuit Deus propitiatorem per fidem in ſanguine ipſius pro peccatis noſtris non ſolum autem pro noſtris, ſed etiam pro totius mundi.

Qui per Chriſtum iuſtificantur. Caput III.

VERVM, *& ſi ille pro omnib. mortuus eſt, non omnes tamen mortis eius beneficiũ recipiunt, ſed ij dumtaxat, quibus meritum paſſionis eius communicatur nam, ſicut reuera homines, niſi ex ſemine Adæ prorogati naſcerentur, non naſcerentur iniuſti, cum ea propagatione, per ipſum dum concipiuntur, propriam iuſtitiam contrahãt, ita, niſi in Chriſto renaſcerentur, nunquam iuſtificarentur, cum ea renaſcentia per meritũ paſſionis eius gratia, qua iuſti fiunt, illis tribullatur. Pro hoc beneficio Apoſtolus gratias nos ſemper agere hortatur Patri, qui dignos nos fecit in partem ſortis ſanctorum in lumine; & eripuit de poteſtate tenebrarum, tranſtulitq. in regnũ filii dilectionis ſuæ; in quo habemus redemptionem, & remiſſionem peccatorum.*

Inſinuatur deſcripto iuſtificationis impii,& modus eius in ſtatu gratiæ, Cap. IIII.

QVIBUS uerbis iuſtificationis impij diſcriptio inſinuatur, ut ſit translatio ab eo ſtatu, in quo homo naſcitur filius primi Adæ,in ſtatum gratiae,& adoptionis filiorũ Dei per ſecundum Adam Ieſum Chriſtum, ſaluatorem noſtrum. quae quidem translatio poſt Euangelium promulgatum ſine lauacro regenerationis, aut eius uoto fieri non poteſt ſicut ſcriptum eſt, Niſi quis renatus fuerit ex aqua,& Spiritu ſancto,non poteſt introire in regnum Dei.

De neceſſitate pparationis ad iuſtificationẽ in adultis, & unde ſit. Cap. V.

DECLARAT præterea, ſi ipſius iuſtificationis exordium in adultis a Dei per Chriſtũ Ieſum praeuenient gratia ſumendum eſſe, hoc eſt, ab eius uocatione, qua nullis eorum exiſtentibus meritis,uocantur,ut qui per peccata a Deo auerſi erant, per eius excitantem atque adiuuantem gratiam ad conuertendum ſe ad ſuam ipſorum iuſtificationem, eidem gratiae libere aſſentiendo, & cooperando, diſponantur ita ut tãgẽte Deo cor hominis p Spiritus ſcti illuminationẽ neq. homo ipſe nihil omino agat,inſpirationẽ illam recipiens,quippe qui illam & abiicere poteſt, neque tamen

ſine

ſine gratia Dei mouere ſe ad iuſtitiam coram illo libera ſua uoluntate poſſit unde in ſacris litteris, cum dicitur. Conuertimini ad me, & ego conuertar ad uos. libertatis noſtræ admonemur. Cum Reſpondemus Conuerte nos Domine ad te, & conuertemur; Dei nos gratia praeueniri confitemur.

Modus præparationis. Cap. VI.

Diſponuntur autem ad ipſam iuſtitiam, dũ excitati diuina gratia, & adiuti fidem ex auditu concipiẽtes, libere mouentur in Deum credentes uera eſſe, quae diuinitus reuelata, & promiſſa ſunt, atq; illud in primis, a Deo iuſtificari impium per gratiã eius per redẽptionẽ, quae eſt Chriſto Ieſu; & dũ peccatores ſe eſſe intelligentes, a diuinae iuſtitiae timore, quo utiliter concutiuntur, ad conſiderandã Dei miſericordiã ſe cõuertendo, in ſpẽ eriguntur, fidentes Deum ſibi ꝑꝑ chriſtũ propitiũ fore. illũq. tãquã oĩs iuſtitiæ fontẽ diligere incipiũt ac propterea mouẽtur aduerſus peccata ꝑ odiũ aliquod, & deteſtationem, hoc eſt, per eã pænitentiã, quam ante Baptiſmum agi oportet. denique dum proponunt ſuſcipere Baptiſmum, inchoare nouam uitam, & ſeruare diuina mandata. De hac diſpoſitione ſcriptum eſt, Accidentem ad Deum oportet credere quia eſt, & quod inquirentib. ſe remunerator ſit. Et, confide fili, remittuntur tibi peccata tua. Et, timor Domini ex-

pellit peccatum. Et, Pœnitentiam agite: & baptizetur unuſquiſq; ueſtrum in nomine Ieſu Chriſti, in remiſſionē peccatorum ueſtrorum; & accipietis donum Spiritus ſancti. Et, Euntes ergo docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris, & Filii, & ſpiritus ſancti, docentes eos ſeruare quaecunq; mandaui uobis Deniq:, Praeparate corda ueſtra Domino.

Quid ſit iuſtificatio impii, & quæ eius cauſſæ. Cap. VII.

HANC *diſpoſitionem, ſeu praeparationem iuſtificatio ipſa conſequitur; quae non eſt ſola peccatorum remiſſio, ſed & ſanctificatio, et renouatio interioris hominis per uoluntariam ſuſceptionem gratiae, et donorum unde homo ex iniuſto fit iuſtus, & ex inimico amicus, ut ſit haeres ſecundum ſpem uitae aeterna, Huius iuſtificationis cauſae ſunt finalis quidem gloria Dei, & Chriſti, ac uita aeternae: efficiens uero, miſericors Deus, qui gratuito ab luit, & ſanctificat, ſignans, & ungens ſpiritu promiſſionis ſancto; qui eſt pignus haereditatis noſtrae; meritoria autem dilectiſſimus unigenitus ſuus, Dominus noſter Ieſus Chriſtus: qui, cum eſſemus inimici, propter nimiam caritatem, qua dilexit nos, ſua ſanctiſſima paſſione in ligno crucis nobis iuſtificationem meruit, & pro nobis Dei patri ſatisfecit: inſtrumentalis item. Sacramentum Baptiſmi; quod, eſt ſacramentum fidei, ſine*

ſine qua nulli unquam contingit iuſtificatio: demum unica formalis cauſa eſt iuſtitia Dei, non qua ipſe iuſtus eſt, ſed qua nos iuſtos facit qua uidelicet ab eo donati renouamur ſpiritu mentis noſtrę: & non modo reputamur ſed ue re iuſti nominamur, & ſumus, iuſtitiam in nobis recipientes unuſquiſque ſuam ſecundum menſuram, quam Spiritus ſanctus partitur ſingulis prout uult, & ſecundum propriam cu iuſque diſpoſitionem, & cooperationem. quam quam enim nemo poſſit eſſe iuſtus, niſi cui me rita paſſionis Domini noſtri Ieſu Chriſti communicantur: id tamen in hac impii iuſtificatio ne fit, dum eiuſdem ſanctiſſimę paſſionis meri to per Spiritum ſanctum caritas Dei diffundi tur in cordib. eorum, qui iuſtificantur, atq. ip ſius inhęret unde in ipſa iuſtificatione cum re miſſionem peccatorum haec omnia ſimul infuſa accipit homo per Ieſum Chriſtum, cui inſeri tur, fidem, ſpem, et caritatem. nam fides niſi ad eam ſpes accedat, & caritas neque uniti perfectae cum Chriſto neque corporis eius uiuum membrum efficit qua ratione ueriſſime dicitur, Fidem ſine operibus mortuam, & otioſam eſſe. Et, in Chriſto Ieſu neque circumciſionem aliquid ualere, neque praeputium, ſed fidem, quae per caritatem operatur. Hanc fidem ante Baptiſmi Sacramentum ex Apoſtolorum traditione Cathecumeni ab Eccleſiae petunt cum petunt fidem, uitam aeternam praeſtantem; quam ſine ſpe, & caritate fides prae

ſtare non poteſt, unde & ſtatim uerbum Chriſti audiunt. Si uis ad uitam ingredi, ſerua mandata. Itaque, ueram, & Chriſtianam iuſtitiam accipientes, eam ceu primam ſtolam pro illa, quam Adam ſua inobedientia ſibi, et nobis perdidit, per Chriſtum Ieſum illis donatam, candidam, et immaculata iubentur ſtatim renati conſeruare; ut eam perferant ante tribunal Domini noſtri Ieſu Chriſti, & habeant uitam aeternam.

Quo modo intelligatur, impium per fidem & gratis iuſtificari. Ca. VIII.

CVM *uero Apoſtolus dicit, iuſtificari hominem per fidem, & gratis; ea uerba in eo ſenſu intelligenda ſunt, quem perpetuus Eccleſiae Catholicae conſenſus tenuit, & expreſſit ut ſcilicet per fidem ideo iuſtificari, dicamur, quia fides eſt humanæ ſalutis initium, fundamentum, & radix omnis iuſtificationis: ſine qua impoſſibile eſt placere Deo, et ad filiorum eius conſortium peruenire: gratis autem iuſtificari ideo dicamur, quia nihil eorum, quæ iuſtificationem præcedunt, ſiue fides, ſiue opera, ipſam iuſtificationis gratiam promeretur ſi enim gratia eſt, iam non ex operibus: alioquin, ut idem Apoſtolus inquit, gratia iam non eſt gratia.*

Contra inanem hæreticorum fiduciam Cap. IX.

QVAMVIS *autem neceſſarium ſit credere, neque remitti, neque remiſſa umquam fuiſſe peccata, niſi gratis diuina miſericordia propter Chriſtum: nemini tamen fiduciam, & certitudinem remiſſionis peccatorum ſuorum iactanti, & in ea ſola quieſcenti, peccata dimitti, uel dimiſſa eſſe dicendum eſt, cum apud haereticos, et ſchiſmaticos poſſit eſſe. immo noſtra tempeſtate ſit, & magna cõtra Eccleſiam Catholicam contentionẽ praedicetur una haec ab omni pietate remota fiducia. Sed neque illud aſſerendum eſt, oportere eos qui uere iuſtificati ſunt, abſq. ulla omnino dubitatione apud ſemetipſos ſtatuere ſe eſſe iuſtificatis, neminemq. a peccatis abſolui, ac iuſtificari, niſi eum, qui certo credat ſe abſolutum iuſtificatum eſſe, atque hac ſola fide abſolutionem, & iuſtificationem perfici, quaſi qui hoc non credit, de Dei promiſſis, deq. mortis, & reſurrectionis Chriſti efficacia dubitet nam ſicut nemo prius de Dei miſericordiam, de Chriſti merito, deq. Sacramentum uirtute, & efficacia dubitare debet: ſic qualibet, dum ſe ipſum, ſuamq. propria infirmitatem, & indiſpoſitionem reſpicit, da ſua gratia formidare & timere poteſt, cũ nullus ſcire ualeat certitudine fidei. cui nõ poteſt ſubeſſe falſum. ſe gratiam Dei eſſere conſecutum.*

De acceptæ iuſtificationis incremento. Cap. X.

SIC ergo iuſtificati, & amici Dei, ac domeſtici facti, euntes de uirtute in uirtutẽ renouantur, ut Apoſtolus inquit, de die in diem hoc eſt mortificando mẽbra carnis ſuæ, & exhibendo ea arma iuſtitiae in ſanctificationem, per obſeruationem mandatorum Dei, & Eccleſiæ, in ipſa iuſtitia per Chriſti gratiam accepta, cooperante fide bonis operibus, creſcunt, atque magis iuſtificantur, ſicut ſcriptum eſt: Qui iuſtus eſt iuſtificetur adhuc. Et iterum Ne verearis uſque ad mortem iuſtificari. Et rurſus: Videtis quoniam ex operib. iuſtificatur homo, & non ex fide tantum. Hoc uero iuſtitiæ incrementum petit ſancta eccleſia, cum orat: Da nobis Domine fidei, ſpei, & caritatis augmentum.

De obſeruatione mandatorũ, deq. illius neceſſitate, & poſſibilitate. C. XI.

NEMO autem, quantumuis iuſtificatus liberum ſe eſſe ab obſeruatione mãdatorum putare debet: nemo temeraria. & a Patribus ſub anathemate prohibita uoce uti, Dei præcepta hoĩ iuſtificato ad obſeruãdum eſſe impoſſibilia. nã Deus impoſſibilia nõ iubet, ſed, iubẽdo monet, & facere qđ poſſis, & petere qđ nõ poſſis, & adiuuat, ut poſſis. Cuius mãdata gra-

uia

nia non ſunt; cuius iugum ſuaue eſt & onus leue, qui enim ſunt filii Dei Chriſtum diligũt: qui autem diligunt eum, ut ipſemet teſtatur, ſeruant ſermones eius. quod utique cum diuino auxilio præſtare poſſunt. licet enim in hac mortali uita quantumuis ſancti, & iuſti in leuia ſaltem, & quotidianę quę etiam uenalia dicuntur, peccata quandoque cadant, non propterea deſinunt eſſe iuſti. nam iuſtorum ulla uox eſt & humilis, & uerax; Dimitte nobis debita noſtra, quo fit, ut iuſti ipſi eo magis ſe obligatos ad ambulandum in uia iuſtitiæ ſentire debeant, quo liberati iam a peccato, ſerui autem facti Deo, ſobrie, iuſte, & pie uiuentes proficere poſſunt per Chriſtum Ieſum, per quã acceſſum habuerunt in gratiam iſtam. Deus namque ſua gratia ſemel iuſtificatos non deſerit, niſi ab eis prius deſerat. Itaque nemo ſibi in ſola fide blandiri debet, putans fide ſola ſe hæredem eſſe conſtitutum, hęreditatemq. cõſecuturum, etiam ſi Chriſto non compatiatur, ut & conglorificetur, nam & Chriſtus ipſe, ut inquit Apoſtolus, cum eſſet filius Dei, didicit ex iis, quæ paſſus eſt, obedientiam; & conſummatus, factus eſt omnibus obtemperantibus ſibi, cauſa ſalutis æternæ. Propterea Apoſtolus ipſe monẽt iuſtificatos dicens. Neſcitis, quod ii, qui in ſtadio currunt, omnes quidem currunt, ſed unus accipit brauium. ſic currite, ut comprehendatis. Ego igitur ſic curro, non quaſi in incertum ſic pugno, non

quaſi aerem uerberans : ſed caſtigo corpus meum, & in ſeruitutem redigo; ne forte, cum aliis praedicauerim, ipſe reprobus efficiar. Itē princeps Apoſtolorum Petrus. Satagite, ut per bona opera certam ueſtram uocationem et electionem faciatis. Haec enim facientes, non peccabitis aliquādo. Vnde conſtat eos orthodoxae religionis doctrinae aduerſari, qui dicunt iuſtum in omni bono opere ſaltem uenialiter peccare, aut, quod intolerabilius eſt pœnas aeternas mereri atq. etiam eos, qui ſtatuunt, in omnibus operibus iuſtos peccare ſi in illis ſuam ipſorum ſocordiam excitando, & ſeſe ad currendum in ſtadio cohortando, cum hoc, ut in primis glorificetur Deus mercedem quoque intuentur aeternam cum ſcriptum ſit: Inclinaui cor meum ad faciendas iuſtificationes tuas propter retributionem. & de Moſe dicat Apoſtolus, quod reſpiciebat in remuneratione.

Prædeſtinationis temerariam præſumptionem cauendam eſſe. Cap. XII.

NEMO *quoq. quandiu in hac mortalitate uiuitur, de arcano diuinae praedeſtinationis myſterio uſq. adeo praeſumere debet, ut certo ſtatuat ſe oīno eſſe in numero praedeſtinatorū quaſi uerum eſſet, q̄d iuſtificatus aut amplius peccare non poſſit, aut, ſi peccauerit, certā ſibi reſipiſcentia promittere debeat. nam niſi ex ſpe*

ciali

ciali reuelatione ſciri non poteſt, quod Deus ſibi eligerit.

De perſeuerantię munere. Cap. III.

SIMILITER *de perſeuerantiae munere, de quo ſcriptum eſt, Qui perſeuerauerit uſque in finem, hic ſaluus erit, quod quidem aliunde haberi non poteſt, niſi ab eo, qui potens eſt eum, qui ſtat, ſtatuere, ut perſeuerenter ſtet, & eum, qui cadit, reſtituere, nemo ſibi certi aliquod abſoluta certitudine polliceatur, tam etſi in Dei auxilio firmiſſimam ſpem collocare, & reponere omnes debēt. Deus enim, niſi ipſi illius gratiæ defuerint, ſicut caepit opus bonum, ita perficiet, operans uelle, & perficere. Veruntamen qui ſe exiſtimant ſtare, uideant, ne cadant, & cum timore, ac tremore ſalutem ſuam operentur in laboribus, in uigiliis, in elemoſynis, in orationibus, & oblationibus, in ieiunys, & caſtitate formidare enim debent, ſcientes quod in ſpem gloriae, & nondum in gloria renati ſunt de pugna, quae ſupereſt cum carne, cum mundo, cum Diabolo, in qua uictores eſſe non poſſunt, niſi cum Dei gratia Apoſtolo obtemperent, dicenti: Debitores ſumus non carnis, ut ſecundum carnem uiuamus, ſi enim ſecundum carnem uixeritis, moriemini, ſi autem ſpiritu acta carnis mortificaueritis uiuetis.*

De lapſis, & eorum reparationem. Cap. XIIII.

Qvi uero ab accepta iuſtificationis gratia per peccatum exciderunt, rurſus iuſtificari poterunt, cum, excitante Deo per pœnitentię Sacramentum, merito Chriſti amiſſam gratiam recuperare procurauerint. hic enim iuſtificationis modus eſt lapſi reparatio; quam ſecundam poſt naufragium deperditae gratię tabulam ſancti Patres apte nuncuparũt. Etenim pro ijs, qui poſt Baptiſmum in peccata labuntur, Chriſtus Ieſus Sacramentum inſtituit Pœnitentiae, cum dixit: Accipite Spiritum ſanctum, quorum remiſeritis peccata, remittuntur eis, & quorum retinueritis, retenta ſunt, Vnde docendum eſt Chriſtiani hominis poenitentiam poſt lapſum multo aliam eſſe a baptiſmali; eaq. contineri non modo ceſſationem a peccatis, & eorum deteſtationem aut cor contritum, & humiliatum, uerum etiam eorundem ſacramentalem confeſſionem ſaltem in uoto, & ſuo tempore faciendam, et ſacerdotalem abſolutionem; itemq. Satisfactionem per ieiunia eleemoſynas, orationes, & alia pia ſpiritualis uitae exercitia, non quidem pro pęna aeterna quae uel Sacramento, uel Sacramenti uoto una cum culpa remittitur, ſed pro pœna temporali, quę, ut ſacræ literæ docent, non tota ſemper, ut in Baptiſmo fit dimittitur illis, qui gratię, Dei, quam accepe-

acceperunt, ingrati Spiritum ſanctum contriſtauerunt, & templum Dei uiolare non ſunt ueriti. De qua pœnitentia ſcriptum eſt, Memor eſto, unde excideris, age pœnitentiam & prima opera fac. Et iterum, Quę ſecundum Deum triſtitia eſt pœnitentiam in ſalutem ſtabilem operatur. Et rurſus, Pęnitentiam agit & facite fructus dignos poenitentiae.

Quolibet mortali peccato amitti gratiam, ſed non fidem. Cap. XV.

ADVERSVS etiam hominum quorundam callida ingenia qui per dulces ſermones, & benedictiones ſeducunt corda innocentium aſſerendum eſt, non modo infidelitate, per quã & ipſa fides amittitur, ſed etiam quocunque alio mortali peccato quamuis non amittatur fides, acceptam iuſtificationis gratiam amitti; diuinae legis doctrinam defendendo qua a regno Dei non ſolum infideles excludit, ſed & fideles quoque fornicarios, adulterios, molles, maſculorum concubitores, fures, auaros, ebrioſos, maledicos, rapaces, ceterosq. omnes, qui letalia cõmittũt peccata, a quibus cum diuinae gratiae adiumento abſtinere poſſunt, & pro quibus a Chriſti gratia ſeparantur.

De

De fructu iuſtificationis, hoc eſt demerito bonorum operum, deq. ipſius meriti ratione. Cap. XVI.

HAC igitur ratione iuſtificatis hominibus, ſiue acceptam gratiam perpetuo conſeruauerint, ſiue amiſſam recuperauerint: proponenda ſunt Apoſtoli uerba, Abundante in omni opere bono, ſcientes quod labor ueſter non eſt inanis in Domino, non enim iniuſtus eſt Deus, ut obliuiſcatur operis ueſtri, & dilectionis, quam oſtenditis in nomine ipſius. Et nolite amittere confidentiam ueſtram quae magnam habet remunerationem Atque ideo bene operantibus uſque in finem, & in Deo ſperantibus proponenda eſt uitæ aeternæ & tanquam gratia filiis Dei per Chriſtum Ieſum miſericorditer promiſſa, & tamquam merces, ex ipſius Dei promiſſione bonis ipſorum operibus & meritis fideliter reddenda haec eſt enim illa corona iuſtitiae, quã poſt ſuum certamen, & curſum repoſitam ſibi eſſe aiebat Apoſtolus, a iuſto iudice ſibi eddendam, non ſolum autem ſibi, ſed & omnibus, qui diligunt aduentum eius cum enim ille ipſe Chriſtus Ieſus tamquam caput in membra, & tamquam uitis in palmites ipſos iuſtificatos iugiter uirtutem influat, quae uirtus bona eorũ opera ſemper antecedit, & omittatur, & ſubſequitur, & ſine qua nullo acto Deo grata, & meritoria eſſe poſſent nihil

hil

hil ipſius iuſtificatis amplius deeſſe credendũ eſt, quo minus plene illis quidem operib. quae in Deo ſunt facta diuinae legi pro huius uite ſtatu ſatisfeciſſe, et uitam aeternam ſuo etiam tempore, ſi tamen in gratia deceſſerint, conſequendam, uere promeruiſſe cenſeantur: cum Chriſtus, ſaluator noſter dicat. Si quis biberit ex aqua, quam ego dabo ei, non ſitiet in aeternum, ſed fiet in eo fons aquae ſalientis in uitã aeternam. Ita neque propria noſtra iuſtitia, tanquam ex nobis propria ſtatuitur: neq. ignoratur, aut, repudiatur iuſtitia Dei. quae in iuſtitia noſtra dicitur, quia per eam nobis inhaerentem iuſtificamur; illa eadem Dei eſt, quia a Deo nobis infunditur per Chriſti meritum.

Neq. uero illud omittendum eſt, quod licet bonis operib. in ſacris literis uſque adeo tribuatur, ut etiam qui uni ex minimis ſuis potum atq. frigidae dederit, promittat Chriſtus eum non eſſe ſua mercede cariturum et Apoſtolus teſtetur, id quod in praeſenti eſt momentaneũ, & leue tribulationis noſtrae, ſupra modum in ſublimitate aeternum gloriae pondus operari in nobis, abſit tamen ut Chriſtianus homo in ſe ipſo uel confidat, uel glorietur, & non in Domino, cuius tanta eſt erga omnes homines bonitas, ut eorum uelit eſſe merita quae ſunt ipſius dona. Et quia in multis offendimus omne, unuſquiſq. ſicut miſericordiam, & bonitatem, ita ſeueritatem, & iudicium ante oculos habere debet, neque ſe ipſum aliquid, etiam

ſi nihil

ſi nihil ſibi conſcius fuerit, iudicare, quoniam omnis hominum uita non humano iudicio examinanda, & iudicanda eſt, ſed Dei: qui, illuminabit abſcondita tenebrarum, & manifeſtauit conſilia cordium; & tunc laus erit unicuique a Deo qui, ut ſcriptum eſt, reddet unicuiq; ſecundum opera ſua.

POST hanc Catholicam de iuſtificatione doctrinam, quam niſi quiſque fideliter firmiterq. receperit, iuſtificari non poterit, placuit ſanctæ Synodo hos Canones ſubiungere, ut omnes ſciant, non ſolum quid tenere, & ſequi, ſed etiam quid uitare, & fugere debeant.

DE IVSTIFICATIONE.

CANON I.

SI quis dixerit, hominem ſuis operib. quæ uel per humanæ naturæ, uel per legis doctrinam fiant abſq. diuina per Ieſum Chriſtum gratia poſſe iuſtificari corã Deo; anathema ſit.

CANON II.

SI quis dixerit, ad hoc ſolum diuinam gratiam per Chriſtum Ieſu dari, ut facilius homo iuſte uiuere, ac uitam æternam promereri poſſit: quaſi per liberum arbitrium ſine gratia utrumque, ſed ægre tamen, & difficulter poſſit; anathema ſit.

CANON III.

SI quis dixerit, ſine præueniente Spiritus ſancti inſpiratione, atque eius adiutorio, hominem credere, ſperare, diligere, aut pœnitere poſſe ſicut oportet, ut eſt iuſtificationis gratia conferatur, anathema ſit.

CANON IIII.

SI quis dixerit, liberum hominis arbitrium a Deo motum, & excitatum nihil cooperari aſſentiendo Deo excitanti, atque uocãti, quo ad obtinendam iuſtificationis gratiam ſe diſponat, ac præparet, neq. poſſe diſſentire ſi uelit, ſed ueluti inanime quoddam nihil omnino agere, mereq. paſſiue ſe habere, anathe. ſit.

CANON V.

SI quis liberum hominis arbitrium poſt Adæ peccatum amiſſum, & extinctum eſſe dixerit, aut rem eſſe ſolo titulo, immo titulum ſine re, figmẽtum denique a Satana inuectum in Eccleſiam; anathema ſit.

CANON VI.

SI quis dixerit, non eſſe in poteſtate hominis uias ſuas malas facere, ſed mala opera ita, ut bona, Deum operari, non pmiſſiue ſolum, ſed etiam proprie, & per ſe adeo ut ſit proprium eius opus non minus propitio Iudæ, quum uocatio Pauli, anathema ſit.

CANON VII.

SI *quis dixerit, opera omnia, quae ante iuſtificationem fiunt, quacumque ratione facta ſint, uere eſſe peccata uel odium Dei mereri, aut, quanto uehementius quis nititur ſe diſponere ad gratiam, tanto eum grauius peccare; anathema ſit.*

CANON VIII.

SI *quis dixerit, gehēnae metum, per quē ad miſericordiam Dei de peccatis dolendo confugiamus, uel a peccando obſtinemus, peccatum eſſe, aut pcōres peiores facere, anathema ſit.*

CANON IX.

SI *quis dixerit, ſola fide impium iuſtificari, ita ut intelligat nihil aliud requiri. quod ad iuſtificationis gratiam conſequendam cooperetur, & nulla ex parte neceſſe eſſe cū ſuae uoluntatis motu praeparari, atque diſponi: anathema ſit.*

CANON X.

SI *quis dixerit, homines, ſine Chriſti iuſtitia, per quam nobis meruit, iuſtificari, aut per eam ipſam formaliter iuſtos eſſe, anathema ſit.*

CANON XI.

SI *quis dixerit, homines iuſtificari uel ſola imputationē iuſtitiae Chriſti, uel ſola pec-*

catorum

catorum remiſſione, excluſa gratia, & caritate, quæ in cordib. eorum per Spiritum ſanctum diffundatur, atque illis inhæreat; aut etiam gratiam, qua iuſtificamur, eſſe tantum fauorem Dei; anathema ſit.

CANON XII.

Si quis dixerit, fidem iuſtificantem nihil aliud eſſe, quam fiduciam diuinæ miſericordię peccata remittentis propter Chriſtum uel eã fiduciam ſolam eſſe, qua iuſtificamur; anathema ſit.

CANON XIII.

Si quis dixerit, omni homini ad remiſſionẽ peccatorum aſſequendam neceſſarium eſſe ut credat certo & abſq; ulla hęſitatione propriæ infirmitatis & indiſpoſitionis, peccata ſibi eſſe remiſſa; anathema ſit.

CANON XIIII.

Si quis dixerit, hominem a peccatis abſolui, ac iuſtificari ex eo quod ſe abſolui, ac iuſtificari certo credat; aut neminem uere eſſe iuſtificatum, niſi qui credat ſe eſſe iuſtificatum; & hac ſola fide abſolutionem, & iuſtificationem perfici; anathema ſit.

CANON XV.

Si quis dixerit, hominem renatum, & iuſtificatum teneri ex fide ad credendum, ſe certo eſſe in numero prædeſtinatorum, anathe. ſit.

CA-

CANON XVI.

Si quis magnum illud uſque in finem perſeuerantię donum de certo habiturum abſolute, & infallibili certitudine dixerit; niſi hoc ſpeciali reuelatione didicerit; anathema ſit.

CANON XVII.

Si quis iuſtificatione gratiam non niſi prædeſtinatis ad uitam contingere dixerit; reliquos uero omnes, qui uocātur, uocari quidem, ſed gratiam non accipere, ut pote diuina poteſtate prædeſtinatos ad malum, anathema ſit.

CANON XVIII.

Si quis dixerit, Dei præcepta homini uitā iuſtificato, & ſub gratia conſtituto eſſe ad obſeruandum impoſſibilia; anathema ſit.

CANON XIX.

Si quis dixerit, nihil pręceptū eſſe in Euangelio pręter fidem, cetera eſſe indifferentia neque pręcepta, neque prohibita ſed libera; aut decem pręcepta nihil pertinere ad Chriſtianos, anathema ſit.

CANON XX.

Si quis hominem iuſtificatum, et quantū libet perfectum dixerit non teneri ad obſeruantiam

niam mandatorum Dei, & eccleſiae, ſed tantū ad credendum; quaſi uere Euangelium ſit nuda, et abſoluta promiſſio uitae aeternae ſine cõditione obſeruationis mandatorū; anathe. ſit.

CANON XXI.

Si quis dixerit, Chriſtum Ieſum a Deo hominibus datum fuiſſe ut redēptionē cui fidāt, non ēt ut legislatorem, cui obediant anathe. ſit.

CANON XXII.

Si quis dixerit iuſtificatum uel ſine ſpeciali auxilio Dei in accepta iuſtitia perſeuerare poſſe, uel cum eo non poſſe. anathema ſit.

CANON XXIII.

Si quis hominem ſemel iuſtificatum dixerit amplius peccare non poſſe, neq. gratiam amittere, atq; ideo eum, qui labitur, et peccat, nunquam uere fuiſſe iuſtificatum, aut contra, poſſe in tota uita peccata omnia, ēt uenialia, uitare, niſi ex ſpeciali Dei priuilegio, quēadmodū de beata Virgine tenet Eccleſia; anathema ſit.

CANON XXIIII.

Si quis dixerit, iuſtitiam acceptam non conſeruari, atq. ēt non augeri coram Deo per bona opera, ſed opera ipſa fructus ſolummodo,

do, & ſigna eſſe iuſtificationis adeptę, non autem ipſius augendæ cauſam; anathema ſit.

CANON XXV.

SI quis in quolibet bono opere iuſtum ſaltem ueniàliter peccare dixerit, aut, quod intolerabilibus eſt, mortaliter, atq; ideo pęnas ęternas mater; tantumq. ob id non damnari, quia Deus opera non imputet ad damnationem anathema ſit.

CANON XXVI.

SI quis dixerit, iuſto non debere pro bonis operib. quę in Deo fuerint facta, expectare, & ſperare ęternam retributionem a Deo per eius miſericordiam, & Ieſu Chriſti meritum, ſi bene agendo, & diuina mandata cuſtodiendo uſq. in finem perſeuerauerint; anathe. ſit.

CANON XXVII.

SI quis dixerit, nullum eſſe mortale peccatũ niſi infidelitatis aut nullo alio quãtumuis graui et enormi pręterquam infidelitatis peccato ſemel acceptã gratiam amitti; anathe. ſit.

CANON XXVIII.

SI quis dixerit, amiſſa per peccatum gratia ſimul & fidem ſemper amitti, aut fidem, quę remanet, non eſſe ueram fidem, licet non ſit uiua, aut eum, qui fidem ſine caritate habet, non eſſe Chriſtianum, anathema ſit.

CA-

CANON XXIX.

Si quis dixerit eum, qui poſt Baptiſmum lapſus eſt, non poſſe per Dei gratiam reſurgere aut poſſe quidem, ſed ſola fidem amiſſam iuſtitiam recuperare ſine ſacramento Pœnitentiæ, prout ſancta Romana, & uniuerſalis Eccleſia, a Chriſto domino, & eius Apoſtolis, edocta, huc uſque profeſſa eſt ſeruauit, & docuit anathema ſit.

CANON XXX.

SI *quis poſt acceptam iuſtificationis gratiam cuilibet peccatori poenitenti ita culpam remitti, & reatum æternae poenæ deleri dixerit ut nullus remaneat reatus poenae tẽporalis exoluendæ uel in hoc ſæculo, uel in futurae in Purgatorio, antequam ad regna caelorum aditus patere poſſit, anathema ſit.*

CANON XXXI.

SI *quis dixerit, iuſtificatum peccare, dum intuitu aeternae mercedis bene operatur anathema ſit.*

CANON XXXII.

SI *quis dixerit, hominis iuſtificati bona opera ita eſſe dona Dei, ut non ſint etiam bona ipſius iuſtificati merita; aut, ipſum iuſtificatum bonis operibus, quae ab eo per Dei gratiam, & Ieſu Chriſti meritum, cuius uiuum membrum eſt, fiunt non uere mereri augmentum gratiae, uitam aeternam,*

&

& ipſius uitae æternae, ſi tamen in gratia de ceſſerit, conſecutionem, atque etiam glorię augmentum; anathema ſit.

CANON XXXIII.

SI quis dixerit, per hanc doctrinam Catholicam de iuſtificatione a ſancta Synodo hoc præſenti Decreto expreſſam, aliqua ex parte gloriae Dei, uel meritis Ieſu Chriſti, Domini noſtri, derogari, & non potius ueritatem fidei noſtrae, Dei denique, ac Chriſti Ieſu gloriam illuſtrari; anathema ſit.

Decretum de Reformatione. Cap. I.

EADEM ſacroſancta Synodus, eiſdem Praeſidentibus, & Apoſtolicae Sedis Legatis, ad reſtituendam collapſam admodũ Eccleſiaſticã diſciplinam, deprauatosq. in Clero, & populo Chriſtiano mores emendandos ſe accingere uolens, ab iis, qui maiorib. eccleſiis praeſunt, initium cenſuit eſſe ſumendum. Integritas enim praeſidentium ſalus eſt ſubditorum. Confident itaq. per Domini, ac Dei noſtri miſericordiam prouidamq. ipſius Dei in terris Vicarii ſolertiam omnino futurum ut ad eccleſiarum regimen, onus quippe angelicis humeris formidandum, qui maxime digni fuerint, quorumque prior uita, ac omnis aetas, a puerilib. exordiis uſq. ad perfectiores annos per diſciplinae ſtipendia Eccleſiaſticæ laudabiliter acta teſtimoniũ præbeat; ſecundum uenerabiles

rabiles beatorũ Patrum ſanctiones aſſuman tur: omnes Patriarchalib. Primatialib. Metropolitanis, & Cathedralib. Eccleſiis quibuſ cunq; quouis nomine, ac titulo, pręfectos monet ac monitos eſſe uult ut attendentes ſibi, & uniuerſo gregi, in quo Spiritus ſanctus poſuit eos regere Eccleſiā Dei, quam acquiſiuit ſanguine ſuo, uigilent, ſicut Apoſt. praecipit in omnib. laborent, & miniſterium ſuum im pleant: implere autem illud ſe nequaquam poſſe ſciant, ſi greges ſibi commiſſos mercenariorum more deſerant, atque ouium ſuarum quarum ſanguis de eorum eſt manib. a ſupremo iudice requirendus, cuſtodiæ minime incumbant. cum certiſſimum ſit non admitti paſtoris excuſationem, ſi lupus oues comedit, & paſtor neſcit. Ac nihilominus quia nonnulli, quod uehementer dolendum eſt, hoc tempore reperiuntur, qui proprię etiam ſalutis immemores, terrenaq; cęleſtib. ac diuinis humana pręferentes, in diuerſis curiis uagantur, aut in negotiorum temporalium ſolicitudine, ouili derelicto, atq; ouium ſibi commiſſarum cura neglecta, ſe detinent occupatos, placuit ſacroſanctæ Synodo antiquos canones, qui tem porum, atq; hominum iniuria pene in deſuetudinē abierunt, aduerſus nō reſidentes promulgatos innouare, quemadmodum uirtute pręſentis Decreti innouat. ac ulterius praefirmiori eorundem reſidentia, & reformandis, in Eccleſia morib. in hunc, qui ſeruitur, modum

ſtatuere atque ſancire. Si quis a Patriarchali Primatiali, Metropolitana, ſeu Cathedrali eccleſia ſibi quocunq; titulo, cauſa, nomine, ſeu iure commiſſa; quacumq; ille dignitate, gradu, et praeeminentia praefulgeat, legitimo impedimento, ſeu iuſtis, et rationabilib. cauſis ceſſantib. ſex menſib. continuis extra ſuam diœceſi in morando abſuerit, quartae partis fructuum unius anni, fabricae eccleſiae, pauperib. loci per ſuperiorem eccleſiaſticum applicandorum, pœnam ipſa iure incurrat. Quod ſi per alios ſex menſes in huiuſmodi abſentia perſeuerauerit, aliam quartam partem fructuum ſimiliter applicandam eo ipſo amittat. Creſcente uero contumacia, ut ſeueriori ſacrorum Canonum cenſurae ſubiiciatur, Metropolitanus ſuffraganeos Epiſcopos abſentes Metropolitanum uero abſentem Suffraganeus Epiſcopus antiquior reſidens, ſub pœna interdicti ingreſſus Eccleſiae eo ipſo incurrenda infra tres menſes per litteras, ſeu nuncium Ro. Pontifici denunciare teneatur, qui in ipſos abſentes, prout, cuiuſq; maior; aut minor contumacia exegerit, ſuae ſupremae Sedis auctoritate animaduertere, et eccleſiis de ipſis Paſtoribus utilioribus prouidere poterit, ſicut in Domino nouerit ſalubriter expedire.

Caput II.

EPISCOPIS inferiores, quaeuis beneficia Eccleſiaſtica perſonalem reſidentiam de iure, ſiue conſuetudine exigentia, in titulum

ſiue

ſiue commendam obtinentes, ab eorum Ordinarÿs, quemadmodum eis pro bono eccleſiarum regimine, & diuini cultus augmento, locorum, & perſonarum qualitate penſata, expediens uidebitur, opportunis iuris remedÿs reſidere cogantur. nulliq; priuilegia, ſeu indulta perpetua de non reſidendo, aut de fructibus in abſentia percipiendis, ſuffragentur. Indulgentÿs uero, & diſpenſationibus temporalibus, ex ueris, & rationabilibus cauſis tantum conceſsis, & coram Ordinario legitime probandis, in ſuo robore permanſuris, quibus caſibus nihilominus officium ſit Epiſcoporum, tamquam in hac parte a Sede Apoſtolica delegatorum prouidere, ut per deputationem idoneorum Vicariorum, et congruae portionis fructuum aſſignationem, cura animarum nullatenus negligatur: nemini quo ad hoc priuilegio, ſeu exemptione quacunque ſuffragante.

Caput III.

ECCLESIARVM *Praelati ad corrigendum ſubditorum exceſſus prudenter, ac diligenter intendant: & nemo ſaecularis Clericus, cuiuſuis, perſonalis, uel regularis, extra monaſterium degens, etiam ſui ordinis priuilegii praetextu tutus cenſeatur, quo minus, ſi deliquerit, ab Ordinario loci, tamquam ſuper hoc a Sede Apoſt. delegato, ſecundum canonicas ſanctiones uiſitari, puniri, & corrigi ualeat.*

Caput IIII.

CAPITULA Cathedralium, et aliarum maiorum eccleſiarum, illorumq; perſonę, nullis exemptionibus conſuetudinibus, ſententiis iuramentis, concordiis, quæ tantum ſuos obligent auctores, non etiam ſucceſſores, tueri ſe poſſint, quominus a ſuis Epiſcopis, et aliis maioribus Pręlatis per ſeipſos ſolos, uel illis. quibus ſibi uidebitur, adiunctis, iuxta canonicas ſanctiones, toties quoties opus fuerit, uiſitari, corrigi, & emendari, etiam auctoritate apoſtolica, poſſunt, & ualeant.

Caput. V.

NULLI Epiſcopo liceat cuiuſuis priuilegii prætextu Pontificalia in alterius diœceſi exercere, niſi de Ordinarii loci expreſſa licẽtia, & in perſona eidem Ordinario ſubiectas tantum. ſi ſecus factam fuerit, Epiſcopus ab exercitio Pontificalium, & ſic ordinati ab executione ordinum ſint ipſo iure ſuſpenſi.

Indictio futuræ Seſsionis.

Placet ne uobis proximam futuram Seſsionẽ celebrari die Iouis feria quinta poſt primam Dominicam ſubſequentis Quadrageſimæ, quę erit dies tertia menſis Martii?

Reſponderunt, Placet.

Seſſio

SESSIO SEPTIMA,

CELEBRATA DIE III *menſis Martii,* M. D. XLVII.

DECRETVM DE SACRAMENTIS.

Procemium.

AD CONSVMMATIONEM *ſalutaris de iuſtificatione doctrinæ, quę in præcedenti proxima Seſſione uno omnium Patrum conſenſu promulgata fuit, conſentaneum uiſum eſt de ſanctiſſimis Eccleſiæ Sacramentis agere, per quæ omnis uera iuſtitia uel incipit, uel cæpta augetur, uel amiſſa reparatur propterea ſacroſancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, præſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicę Sedes Legatis, ad errores eliminandos, & extirpandas hęreſes, quę circa ſanctiſſima ipſa Sacramenta hac noſtra tempeſtate tum de dãnatis olim a Patribus noſtris hęreſibus ſuſcitatę, tum etiam de nouo adinuentę ſunt quę Catholicę Eccleſię puritati, & animarum ſaluti magnopere officiunt: ſanctarum Scripturarum doctrinæ, Apoſtolicis traditionibus, atque aliorum Conciliorum, & Patrum conſenſu inhęrendo, hos pręſentes*

Canones ſtatuendos, & decernendos cenſuit, reliquos, qui ſuperſunt ad cœpti operis perfectionem, deinceps, diuino Spiritu adiuuante, editura.

DE SACRAMENTIS

CANON I.

SI *quis dixerit, Sacramenta nouæ legis non fuiſſe omnia a Ieſu Chriſto, Domino noſtro, inſtituta; aut eſſe plura, uel pauciora, quam ſeptem, uidelicet, Baptiſmum, Confirmationem, Euchariſtiam, Pœnitentiam, Extremam unctionem, Ordinem, & matrimonium: aut etiam aliquod horum ſeptem non eſſe uere, & proprie Sacramentum; anathema ſit.*

CANON II.

SI *quis dixerit, ea ipſa nouæ legis Sacramenta a Sacramentis antiquæ legis non differre, niſi quia cærimoniæ ſunt aliæ, & alii ritus externi anathema ſit.*

CANON III.

SI *quis dixerit, hæc ſeptem Sacramenta ita eſſe inter ſe paria, ut nulla ratione aliud ſit alio dignus: anathema ſit.*

CA-

CANON IIII.

SI quis dixerit, ſacramenta nouę legis non eſſe ad ſalutem neceſſaria, ſed ſuperflua: & ſine eis, aut eorum uoto per ſolam fidem homines a Deo gratiam iuſtificationis adipiſci, licet omnia ſingulis neceſſaria non ſint: anathema ſit.

CANON V.

SI quis dixerit, hęc ſacramenta propter ſolam fidem nutriendam inſtituta fuiſſe, anathema ſit.

CANON VI.

SI quis dixerit, ſacramenta nouę legis non continere gratiam, quam ſignificant, aut gratiam ipſam non ponentibus obicem nõ conferre, quaſi ſigna tantum extrema ſint acceptæ per fidem gratię, uel iuſtitiæ, & notæ quędam Chriſtianae profeſsionis, quibus apud homines diſcernuntur fideles ab infidelibus, anathema ſit.

CANON VII.

SI quis dixerit, non dari gratiam per huiuſmodi ſacramenta ſemper, & omnibus quantum eſt ex parte Dei, etiam ſi rite ea ſuſcipiant, ſed aliquando, & aliquibus; anathema ſit.

CANON VIII.

SI quis dixerit, per ipſa nouae legis Sacramẽta ex opere operato nõ cõferri gratiã ſed ſo-

lam fidem diuinę promiſſionis ad gratiam conſequendam ſufficere;anathema ſit.

CANON IX.

SI quis dixerit, in tribus ſacramentis, Baptiſmo ſcilicet, confirmatione, & Ordine, non imprimi characterem in anima, hoc eſt ſignum quoddam ſpirituale, & indelebile unde ea iterari non poſſunt;anathema ſit.

CANON X.

SI quis dixerit, chriſtianos omnes in uerbo, & omnib. Sacramentis adminiſtrandis habere poteſtatem, anathema ſit.

CANON XI.

SI quis dixerit, in miniſtris, dum ſacramenta conficiunt & conferunt, non requiri intentionem ſaltem faciendi, quod facit Eccleſia, anathema ſit.

CANON XII.

SI quis dixerit, miniſtrum, in peccato mortali exiſtentem, modo omnia eſſentialia, quę ad Sacramentum conficiendum, aut conferendum pertinent, ſeruauerit, non conficere, aut conferre Sacramentum:anathema ſit.

CA-

CANON XIII.

Si quis dixerit, receptos, & approbatos Ecclesię Catholicę ritus, in ſolenni Sacramentorum adminiſtratione adhiberi conſuetos, aut contemni, aut ſine peccato a miniſtris pro libito omitti, aut in nouos alios per quemcunq; ecclesiarum Paſtorē mutari poſſe, anathema ſit.

DE BAPTISMO.

CANON I.

Si quis dixerit, Baptiſmū Ioānis habuiſſe eādē uim cū Baptiſmo Chriſti, anathema ſit

CANON II.

Si quis dixerit, aquam ueram, & naturalem non eſſe de neceſsitate Baptiſmi, atq; ideo uerba illa Domini noſtro Ieſu Chriſti, Niſi quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu ſancto; ad metaphoram aliquam detorſerit; anathema ſit.

CANON III.

Si quis dixerit, in Eccleſia Romana, quę omnium eccleſiarum mater, eſt, & magiſtra non eſſe ueram de Baptiſmi Sacramento doctrinam; anathema ſit.

CANON IIII.

Si quis dixerit, Baptiſmum qui etiã datur ab hæreticis in nomine Patris, et Filij, et Spiritus ſancti, cũ intẽtione faciẽdi quod facit Eccleſia, non eſſe uerũ Baptiſmum: anathema ſit.

CANON V.

Si quis dixerit, Baptiſmũ liberũ eſſe, hoc eſt non neceſſarium ad ſalutem: anathema ſit.

CANON VI.

Si quis dixerit, Baptiſmum non poſſe, etiam ſi uelit, gratiam amittere, quantumcumque peccet, niſi nolit credere: anathe. ſit.

CANON VII.

Si quis dixerit, baptizatos per Baptiſmum ipſum ſolius tantũ fidei debitores fieri, non autẽ uniuerſæ legis Chriſti ſeruandi: anathe. ſit.

CANON VIII.

Si quis dixerit, baptizatos liberos eſſe ab omnibus ſanctæ Eccleſiæ praeceptis, quae uel ſcripta, uel tradita ſunt, ita ut ea obſeruare non teneãtur, niſi ſe ſua ſponte illis ſummittere uoluerint: anathema ſit.

CA-

CANON IX.

Si quis dixerit, ita reuocandos eſſe homines ad Baptiſmi ſuſcepti memoriam, ut uota omnia, quae poſt Baptiſmũ fiunt ut promiſsionis, in Baptiſmo ipſo iã factae, irrita eſſe intelligant, quaſi per ea et fidei, quã profeſsi ſunt, detrahatur, & ipſi Baptiſmo, anathema ſit.

CANON X.

Si quis dixerit peccata omnia, quæ poſt Baptiſmum fiunt, ſola recordatione, et fide ſuſcepti Baptiſmi uel dimitti, uel uenialia fieri anathema ſit.

CANON XI.

Si quis dixerit, uerum, & rite collatum Baptiſmum iterandum eſſe illi, qui apud infideles fidem Chriſti negauerit, cum ad pœnitentiam conuertitur: anathema ſit.

CANON XII.

Si quis dixerit, neminem eſſe baptizandum, niſi ea aetate, qua Chriſtus Baptizatus eſt, uel in, ipſo mortis articulo, anathema ſit.

CANON XIII.

Si quis dixerit, paruulos, eo quod actũ credendi nõ habẽt, ſuſcepto Baptiſmo inter fideles

computandos non eſſe; ac propterea, cum ad annos diſcretionis peruenerint, eſſe rebaptizãdos; aut præſtare omitti eorum Baptiſma, quã eos non actu proprio credentes baptizari in ſola fide Eccleſiae, anathema ſit.

CANON XIIII.

SI *quis dixerit, huiuſmodi paruulos baptizatos, cum adoleuerint, interrogandos eſſe an ratum habere uelint, quod patrini, eorum nomine, dum baptizarentur, policiti ſunt, & ubi ſe nolle reſponderint, ſuo eſſe arbitrio relinquendos, nec alia interim pœna ad Chriſtianã uitam cogendos, niſi ut ab Euchariſtiae, aliorumq; Sacramentorum perceptione arceantur, donec reſipiſcant, anathema ſit.*

DE CONFIRMATIONE.

CANON I.

SI *quis dixerit, Confirmationem baptizatorum otioſam caerimoniam eſſe, et non potius uerum, & proprium Sacramentum, aut olim nihil aliud fuiſſe, quam catecheſim quandam, qua adoleſcentiae proximi fidei ſuae rationem coram eccleſia exponebant, anathema ſit.*

CANON II.

SI *quis dixerit, iniurios eſſe Spiritui ſancto eos, qui ſacro confirmationis Chriſmati*

ti uirtutem aliquam tribuunt, anathema ſit.

CANON III.

SI quis dixerit, ſanctae confirmationis or dinarium miniſtrum non eſſe ſolum Epiſcopū, ſed quēuis ſimplicem ſacerdotē; anathema ſit.

Decretum de Reformatione.

EADEM ſacroſancta Synodus, eiſdem Praeſidentibus, & Legatis, inceptum reſidentiae, & reformationis negotium ad Dei laudem & Chriſtianae religionis incrementum proſequi intendens, ut ſequitur, ſtatuendum cenſuit, ſalua ſemper in omnibus Sedis Apoſtolicae auctoritate.

Cap. I.

AD Cathedralium eccleſiarum regimē nullus, niſi ex legitimo matrimonio natus, et aetate matura, grauitate morum, litterarūq; ſcientia, iuxta conſtitutionem Alexandri Tertii, quae incipit, Cum in cunctis, in Cōcilio Lateranenſi promulgatam, praeditus aſſumatur.

Cap. II.

NEMO quacunque etiam dignitate, gradu, aut praeeminentia praefulgens, plures Metropolitanas, ſeu Cathedrales eccleſias, in titulum, ſiue commendam, aut alio quiuis nomine,

mine contra ſacrorum Canonum inſtituta, recipere, & ſimul retinere praeſumat: cum ualde felix ſit ille cenſendus, cui una eccleſiam bene, ac fructuoſe, & cum animarum ſibi commiſſarum ſalute regere contigerit. Qui autem plures eccleſias contra praeſentis Decreti tenorem nunc detinent, una, quam maluerint, retenta, reliquas infra ſex menſes; ſi ad liberam Sedis Apoſtolicae diſpoſitione pertineant, alias infra annum dimittere teneantur, alioquin eccleſiae ipſae, ultimo obtenta dumtaxat excepta eoipſo uacare cenſeantur.

Caput III.

INFERIORA *beneficia, eccleſiaſtica, praeſertim curam animarum habentia, perſonis dignis, et habilibus, et quae in loco reſidere: ac per ſeipſos curã ipſam exercere ualeant, iuxta conſtitutionem Alexandri Tertij in Lateranenſi, quae incipit, Quia nonnulli, et aliam Gregorij Decimi, in generali Lugdunenſi Concilio, quae incipit, Liceat canon editam, conferantur. aliter autem facta collatio, ſiue prouiſio, omnino irritetur, & ordinarius collator pœnas conſtitutionis Concilij generalis, quae incipit, Graue nimis, ſe nouerit incurſurum.*

Caput IIII.

QVICVNQVE *de cetero plura curata, aut alias incompatibilia beneficia eccleſiaſtica,*

ca,ſiue per uiam unionis ad uitam, ſeu commendę perpetuæ,aut alio quocumque nomine, et titulo,contra formam ſacrorum Canonum, & præſertim conſtitutionis Innocentii Tertii, quę incipit, De multa, recipere, ac ſimul retinere pręſumpſerit, beneficiis ipſis, iuxta ipſius conſtitutionis diſpoſitionem, ipſo iure etiam præſentis Canonicis uigore, priuatus exiſtat.

Cap. V.

ORDINARII *locorum quoſcumque plura curata,aut alias incompatibilia beneficia eccleſiaſtica obtinentes, diſpenſationis ſuas exhibere diſtrictæ compellant, & alias procedant iuxta conſtitutionem Gregorii Decimi, in generali Lugdunenſi Concilio editam quæ incipit Ordinarii quam eadem ſancta Synodus innouandam cenſet, & innouat, addens inſuper, quod ipſi Ordinarii etiam per idoneorum Vicariorum deputationem, & congruæ portionis fructuum aſſignationem omnino prouideant, ut animarum citra nullatenus negligatur: & beneficia ipſa debitis obſequiis minime defraudentur: appellationibus, priuilegiis, & exemptionibus quibuſcumque, etiam cum iudicum ſpecialium deputatione, & illorum inhibitionibus in præmiſſis nemini ſuffragantibus.*

Caput

mine contra ſacrorum Canonum inſtituta, recipere, & ſimul retinere praeſumat: cum ualde felix ſit ille cenſendus, cui una eccleſiam bene, ac fructuoſe, & cum animarum ſibi commiſſarum ſalute regere contigerit. Qui autem plures eccleſias contra praeſentis Decreti tenorem nunc detinent, una, quam maluerint, retenta, reliquas infra ſex menſes, ſi ad liberam Sedis Apoſtolicae diſpoſitione pertineant, alias infra annum dimittere teneantur, alioquin eccleſiae ipſae, ultimo obtenta dumtaxat excepta eoipſo uacare cenſeantur.

Caput III.

INFERIORA *beneficia, eccleſiaſtica, praeſertim curam animarum habentia, perſonis dignis, et habilibus, et quae in loco reſidere: ac per ſeipſos curã ipſam exercere ualeant, iuxta conſtitutionem Alexandri Tertij in Lateranenſi, quae incipit, Quia nonnulli, et aliam Gregorij Decimi, in generali Lugdunenſi Concilio, quae incipit, Liceat canon editam, conferantur. aliter autem facta collatio, ſiue prouiſio, omnino irritetur, & ordinarius collator pœnas conſtitutionis Concilij generalis, quae incipit, Graue nimis, ſe nouerit incurſurum.*

Caput IIII.

QVICVNQVE *de cetero plura curata, aut alias incompatibilia beneficia eccleſiaſtica,*

ca,ſiue per uiam unionis ad uitam, ſeu commendę perpetuæ, aut alio quocumque nomine, et titulo, contra formam ſacrorum Canonum, & præſertim conſtitutionis Innocentii Tertii, quę incipit, De multa, recipere, ac ſimul retinere pręſumpſerit, beneficiis ipſis, iuxta ipſius conſtitutionis diſpoſitionem, ipſo iure etiam præſentis Canonicis uigore, priuatus exiſtat.

Cap. V.

ORDINARII *locorum quoſcumque plura curata, aut alias incompatibilia beneficia eccleſiaſtica obtinentes, diſpenſationis ſuas exhibere diſtrictæ compellant, & alias procedant iuxta conſtitutionem Gregorii Decimi, in generali Lugdunenſi Concilio editam quæ incipit Ordinarii quam eadem ſancta Synodus innouandam cenſet, & innouat, addens inſuper, quod ipſi Ordinarii etiam per idoneorum Vicariorum deputationem, & congruæ portionis fructuum aſſignationem omnino prouideant, ut animarum citra nullatenus negligatur: & beneficia ipſa debitis obſequiis minime defraudentur: appellationibus, priuilegiis, & exemptionibus quibuſcumque, etiam cum iudicum ſpecialium deputatione, & illorum inhibitionibus in præmiſſis nemini ſuffragantibus.*

Caput

Caput VI.

VNIONES perpetuae, a quadraginta annis citra factae, examinari ab Ordinariis, tanquam a Sede Apoſtolica delegatis, poſsint: & quae per ſubreptionem, uel obreptionem obtentae fuerint, irritae declarentur. Illae uero, quae a dicto tempore citra conceſſae nondũ in toto, uel in parte ſortitae ſunt effectum, & quae deinceps ad cuiuſuis inſtantiam fient, niſi eas ex legitimis, aut alias rationabilibus cauſis coram loci Ordinario, uocatis, quorum intereſt, uerificandis, factas fuiſſe conſtiterit, per ſubreptionem obtentae praeſumantur; ac propterea, niſi aliter a Sede Apoſtolica declaratum fuerit, uiribus omnino careant.

Caput VII.

BENEFICIA Eccleſiaſtica curata, quae Cathedralibus, collegiatis, ſeu aliis eccleſiis, uel monaſteriis, beneficijs, ſeu collegijs, aut piis locis quibuſcunque perpetuo unica, & annexa reperiuntur ab Ordinariis locorum annis ſingulis uiſitentur: qui ſolicite prouidere procurent ut per idoneos Vicarios, etiam perpetuos, niſi ipſis Ordinarijs pro bono eccleſiarum regimine aliter expedire uidebitur, ab eis cum tertiae partis fructuum aut maiori, uel minori, arbitrio ipſorum Ordinariorum, portione ẽt ſuper certa re aſſignanda, ibidem deputãdos, animarum cura laudabiliter exer-

ceatur:

ceatur appellationibus,priuilegiis,exemptionibus,etiam cum iudicum deputatione, & illorum inhibitionibus quibuſcunque in premiſſis minime ſuffragantibus.

Caput VIII.

LOCORVM Ordinarii *eccleſias quaſcumque,quomodolibet exemptas, auctoritate Apoſtolica ſingulis annis uiſitare teneantur, opportunis iuris remediis prouidere, ut, quæ reparatione indigent,reparentur: et cura animarum,ſi qua illis immineat, aliiſque debitis obſequiis minime defraudentur: appellationibus,priuilegiis, conſuetudinibus, etiam ab immemorabili tempore præſcriptis, iudicum deputationis, & illorum inhibitionibus penitus excluſis.*

Caput IX.

AD *maiores eccleſias promoti munus conſecrationis infra tempus a iure ſtatutum ſuſcipiant; & prorogationes ultra ſex menſes conceſſae nulli ſuffragentur.*

Caput X.

NON *liceat Capitulis eccleſiarum, Sede uacante,infra annum a die uocationis, ordinandi licentiam, aut litteras dimiſſorias, ſeu reuerendas,ut aliqui uocant, tam ex iuris communis diſpoſitione,quam etiam cuiuſuis priuilegiis,aut conſuetudinis uigore, alicui*

cui, qui benefici eccleſiaſtic. recepti, ſiue recipiendi occaſione arctatus non fuerit, concedere. ſi ſecus fiat, Capitulum contrauenienſ Eccleſiaſticos ſubiaceant interdictos: & ſic ordinati ſi in minoribus ordinibus cōſtituti fuerint, nullo priuilegio clericali, preſertim in criminalibus, gaudeant: in maioribus uerò, ab executione ordinum, ad beneplacitum futuri Praelati ſint ipſo iure ſuſpenſi.

Caput. XI.

FACVLTATES *de promouendo a quocunque, non ſuffragentur, niſi habentibus legitimam cauſam, ob quam a proprijs Epiſcopis ordinari non poſsint, in litteris exprimendamq́; & tunc non ordinentur, niſi ab Epiſcopo in ſua diœceſi reſidente aut pro eo Pontificalia exercente, & diligenti praeui. examine.*

Caput. XII.

FACVLTATES *de non promouendo, præterquam in caſibus iure expreſsis, conceſſe ad annum tantum ſuffragentur.*

Caput. XIII.

PRAESENTATI, *ſeu electi, uel nominati quibuſuis Eccleſiaſticis perſonis, etiam Sedis Apoſtolicæ Nuncijs, ad quæuis Eccleſiaſtica beneficia non inſtituantur, nec confirmentur, neque admittantur, etiam pretextu*

textu cuiuſuis priuilegii, ſeu conſuetudinis, etiam ab immemorabili tempore præſcriptæ, niſi fuerint prius a locorum Ordinariis examinati, & idonei reperti. Et nullus appellationis remedio ſe tueri poſſit, quo minus examen ſubire teneatur. Præſentatis tamen electis, ſeu nominatis ab Vniuerſitatibus, ſeu collegiis generalium Studiorum exceptis.

Caput XIIII.

In exemptorum cauſis conſtitutio Innocentii IIII, quæ incipit, Volentes, in generali, cõcilio Lugdunenſi edita, ſeruetur, quam eadem ſacroſancta Synodus innouandã cenſuit, & innouat; addendo inſuper, quod in ciuilibus cauſis mercedum, & miſerabilium perſonarum clerici ſaeculares, aut regulares extra monaſterium degentes, quomodolibet exempti, etiãſi certum iudicem, a Sede Apoſtolica deputatum, in partibus habeant; in aliis uero, ſi ipſum iudicem non habuerint, coram locorum Ordinariis, tamquam in hoc ab ipſa Sede delegatis, conueniri, & iure medio ad ſoluendum debitum cogi, & compelli poſſint: priuilegiis, exemptionibus, conſeruatorum deputationibus, & eorum inhibitionibus aduerſus praemiſſa nequaquã ualituris:

Caput XV.

CVRENT Ordinarij, ut hoſpitalia quaecumque a ſuis adminiſtratorib. quocunque illi nomine cenſeantur, etiam quomodolibet exemptis, fideliter, & diligenter gubernentur, conſtitutionis concilij Viennenſis, quae incipit, Quia contingit, forma ſeruata quam quidem conſtitutionem eadem ſancta Synodus innouandam duxit, & innouat, cum derogationibus in ea contentis.

Indictio futurę Seſſionis.

Item hęc ſacroſancta Synodus ſtatuit, & decernit, proximam futuram Seſſionem tenendam, & celebrandam eſſe die Iouis feria quinta, poſt ſequentem Dominicam in Albis, quę erit uigeſima prima menſis Aprilis, præſentis anni. M. D. XLVII.

B.VLLÆ

BVLLA FACVLTATIS TRANSFERENDI CONCILII.

P*AVLVS Epiſcopus, ſeruus ſeruorum Dei, uenerabili fratri, Ioanni Mariae, Epiſcopo praeneſtino, & dilectis filijs, Marcello tit. S. Crucis in Hieruſalem Praesbytero, ac Reginaldo S. Mariae in Coſmedin Diacono, Cardinalibus, noſtris, & Apoſtolicae Sedis Legatis de latere, ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem.* REGIMINI *uniuerſalis eccleſiae, meritis licet imparib. diſponente Domino, praeſidentes, noſtri officij partes eſſe putamus, ut, ſi quid grauius cauſa Reip. Chriſtianae conſtituendum ſit, id non modo tempore opportuno, uerum etiam loco commodo, & idoneo perficiatur. Cum itaque nos nuper, poſtquam ſuſpenſionem celebrationis ſacri œcumenici, & uniuerſalis Concilij alias per nos in ciuitate Tridentina ex cauſis tunc expresſis, de uenerabilium fratrum noſtrorum, S.R.E. Cardinalem conſilio & aſſenſu indicti, ex certis alijs etiam tunc expreſſis cauſis, uſque ad aliud opportunius, & commodius tempus per nos declarandum, de ſimili conſilio, & aſſenſu factam, audita pace inter cariſſimo in Chriſto filios noſtros, Carolum Rom. Imperatorum ſemper Auguſtum & Franciſcum Francorum Regem chriſtianisſimum,*

niſſimum, cõciliata, pari conſilio, & aſſenſu ſuſtuleramus & amoueramus. nequeuntes ipſi, tunc legitime impediti, ad dictam ciuitatem perſonaliter accedere, & eidem Concilio intereſſe, uos noſtros, & Apoſtolicae Sedis Legatos de latere, in eodem Concilio de fratrum conſilio conſtituerimus & deputauerimus, uoſque ad eandem ciuitatem, tamquam pacis angelos, deſtinauerimus, prout in diuerſis noſtris deſuper confectis litteris plenius continetur. Nos, ne tam ſanctum celebrationis Concilii huiuſmodi opus ex incõmoditate loci, aut alias quouis modo impediatur, aut plus debito differatur, opportune prouideri uolentes, Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicae poteſtatis plenitudine, parique conſilio & aſſenſu, uobis inſimul, aut duobus ex uobis, reliquo legitimo impedimento detento, ſeu inde forte abſente, quandocunque uobis uidebitur, concilium praedictum de eadem ciuitate Tridentina ad quacumque aliam commodiorem, & opportuniorem, ſeu tutiorem ciuitatem, de qua uobis etiam uidebitur, transferendi, & mutandi; ac illud in ipſa ciuitate Tridentina ſupprimendi, & diſſoluendi; necnon Praelatis, & aliis perſonis Concilii huiuſmodi, ne in eo ad ulteriora in dicta ciuitate Tridentina procedunt, etiam ſub cenſuris, & pœnis eccleſiaſticis inhibendi, ac idem Concilium in alia ciuitate huiuſmodi, ad quam illud transferri, & muta-

ri.

ri con[illegible]it, continuandi, tenendi, et celebrandi, et ad illud Praelatos, et alias perſonas Concilii Tridentini huiuſmodi etiam ſub periurii, et aliis in litteris indictionis Concilii huiuſmodi expreſsis pœnis, euocandi, eidemq; ſic translato et mutato Concilio nomine et auctoritate praedictis, praeſidendi, ac in eo procedendi, ceteraque in praemiſsis, et circa ea neceſſaria, et opportuna, alias iuxta priorum uobis directarum litterarum continentiam, et tenorem, faciendi, ſtatuendi, ordinandi, et exequendi, plenam et liberam Apoſtolica auctoritate tenore preſentium concedimus poteſtatem, et facultatem: ratum et gratum habituri, quidquid per uos in praemiſsis factum, ſtatutum, ordinatum, executumue fuerit, idque facturi, auctore Domino, inuiolabiliter obſeruari, Non obſtantibus conſtitutionibus, et ordinationibus Apoſtolicis ceteriſque contrariis quibuſcumque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrae conceſsionis infringere, uel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praeſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, et Pauli, Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum. Datum Romae apud S. Petrum anno incarnationis Dominicae M. D. XLIIII. VIII. *Kal. Mart. Pontificatus noſtri anno* XI.

Fab. Epiſcopus Spol.

B. Motta

SESSIO OCTAVA, CELEBRATA DIE XI. MENSIS MARTII M. D. LVI.

Decretum de tranſlatione Concilii.

PLACET ne uobis decernere, & declarare, de huiuſmodi morbo ex praemiſſis & alijs allegatis ita manifeſte, & motorie conſtare, ut Praelati in hac ciuitate ſine uitae diſcrimine commorari, & in ea iccirco inuiti minime retineri poſſint, & debeant itemq. attento receſſu multorum Praelatorum poſt proxime praeteritam Seßionem, & attentis proteſtationibus aliorum quamplurium Praelatorum in congregationibus generalibus factis, hinc omnino timore ipſiu, morbi abire uolentium, qui iuſte detineri non poſſunt, & ex quorum diſceſſu Concilium uel diſſolueretur, uel ex paucitate Praelatorum bonus eius progreſſus impediretur, & attento etiam imminenti periculo uitae, et aliis cauſis per aliquos ex Patribus in ipſis Congregationibus allegatis, ut pote notorie ueris, et legitimis; placet ne uobis ſimiliter decernere, et declarare, pro conſeruatione et pro ſecutione ipſius Cõcilii ſecuritate uitae ipſorũ Praelatorũ, Concilium ipſum ad ciuitatẽ Bononiae,

nôniae, ueluti ad locum magis paratum, ſalubrem, & idoneum, pro tempore transferendum eſſe, & ex nunc transferri, & ibidem Seſſionem iam indictam, ſtatuta die, uigeſima prima Aprilis, celebrandam eſſe, & celebrari; & ſucceſſiuè ad ulteriora procedendũ, donec Sanctiſſimo Domino noſtro, & ſacro Concilio expedire uidebitur, ut ad hunc ſeu alium locum, communicato etiam conſilio cum Inuictiſſimo Caeſare, Chriſtianiſſimo Rege, & aliis Regibus, ac Principibus Chriſtianis, ipſum Concilium reduci poſſit, & debeat.

Reſponderunt, Placet.

SESSIO NONA,

BONONIAE CELEBRATA
die xxi. menſ. Apr. M. D. XLVII.

Decretum prorogationis Seſsionis.

HAEC *ſacroſancta œcumenica, & generalis Synodus, quae dudum in ciuitate Tridenti congregata erat, nunc Bononiae in ſpiritu ſancto legitimae congregata, praeſidentibus in ea nomine Sanctiſſimi in Chriſto Patris, & Domini noſtri, Domini Pauli diuina prouidentia Papae Tertii, eiſdem Reuerendiſſimis Dominis D. Io. Maria, Epiſcopo Praeneſtino, de Monte, & Marcello, tit. S. Crucis in Hieruſalem Praesbytero, S. Romanae Eccleſiae Cardinalibus, & Apoſtolicis de latere Legatis, conſiderans quod die undecima menſis Martii, praeſentis anni in generali publica Seſſione, in eadem ciuitate Tridenti, & in loco conſueto celebrata, omnibuſque agendis de more peractis, ex cauſis tunc inſtantibus, urgentibus, & legitimis, interueniente etiam auctoritate ſanctæ Sedis Apoſtolicae, eiſdem Reuerendiſſimis praeſidentibus etiam ſpecialiter conceſſa, decreuit, & ordinauit, Concilium ex eo loco in hanc ciuitatem transferendum eſſe, ſicuti tranſtulit; itemq. Seſſionem pro praeſenti die uigeſima prima Aprilis, illic indictam, ut*

de

de Sacramentorum, & reformationis materiis, de quibus tractádum propoſuerat, Canones ſancirentur, & promulgarentur, in hac ipſa ciuitate Bononiæ celebrari debere; conſideranſq. nonnullos ex Patribus, qui in hoc Concilio intereſſe conſueuerunt, his ſuperioribus, maioris hebdomadae, & ſolemnitatis Paſchalis, diebus in propriis eccleſiis occupatos, aliquos etiam, aliis impedimentis detentos, huc non dum acceſſiſſe, quos tamen breui affuturos ſperandum eſt, ac propterea factum eſſe, ut non ea, quam ſancta Synodus deſiderabat, Praelatorum frequentia potuerint materiae ipſe Sacramentorum & reformationis, & examinari, & diſcuti; ut omnia maturo conſilio, cum dignitate, & grauitate debita fiant; bonum, opportunum, et expediẽs cenſuit, cenſetq. Ceſſionem praedictam, quae hoc ipſo die, ut prefertur, celebranda erat, ad diem Iouis infra octauam Pentecoſtes proxime futuram quo ad ipſas materias expediendas, differendam, & prorogandam eſſe, quemadmodum differt, ac prorogat: quam diem & rei gerendæ maxime opportunam, & Patribus præſertim abſentibus percommodam, iudicauit, & indicat. Hoc tamen adiecto. quod terminum ipſum ipſa Sancta Synodus, pro eius arbitrio, & uoluntate, ſicuti rebus Concilii putauerit expedire, etiam in priuata Cõgregatione reſtringere et imminuere posſint & ualeat.

SESSIO DECIMA, BONONIAE CELEBRATA die II. menſ. Iunii, M.D.XLVII.

Decretum prorogationis Seſsionis.

QVAMVIS haec ſacroſanctae oecumenica, & generalis Synodus Seſſionem, quae die uigeſima prima menſis Aprilis, proximo praeteriti, ſuper Sacramentorum, & reformationis materiis in hac inclyta ciuitate Bononiae ex Decreto, in urbe Tridentina, in publica Seſſione, die undecima menſis Martii promulgato, celebranda erat propter aliquas cauſſas, ac praeſertim propter abſentiam nonnullorum Patrum, quos breui affuturos ſperabat, ad hunc praeſentem diem differendam, & prorogandam eſſe decreuerit uolens tamen cum iis, qui non uenerunt etiam adhuc benigne agere, eadem ſacroſancta Synodus, in ſpiritu ſancto legitime congregata, praeſidentibus in ea eiſdem ſanctae Romanae Eccleſiae Cardinalibus, & Apoſtolicae Sedis Legatis, ſtatuis, & decernit Seſſionem ipſam, quam hac die ſecunda menſis Iunii, praeſentis anni milleſimi quingenteſimi quadrageſimi ſeptimi celebrare decreuerat, ad diem Iouis poſt feſtum Natiuitatis beatae Mariae Virginis, quae erit decima quinta

ta menſis Septembris proxime futuri, quoad prędictas, & alias materias expediendas, differendam, & prorogandam eſſe, quemadmodum differt, & prorogat; ita tamen, quod perſecutio diſcuſſionis, & examinationis, tā eorum, quae ad dogmata, quam ad reformationem pertinent, interim non omittatur, & terminum, ipſum ipſa ſancta Synodus pro eius libito, & uoluntate, & etiam in priuata Congregatione, abbreuiare, & prorogare libere poſſit, & ualeat.

Die XIIII. Sept. M.D.XLVII. in Congregatione generali, Bononiæ, prorogata fuit Seſſio, quę futura erat die ſequēti, ac beneplacitum ſacri Concilii.

BVLLA RESVMPTIONIS CONCILII TRIDENTINI,

SVB IVLIO III. PONT. MAX.

IVLIVS Epiſcopus, ſeruus ſeruorum Dei,ad futuram rei memoriam.

CVM AD *tollenda religionis noſtrae diſsidia,quæ in Germania longo tempore nō ſine totius Chriſtiani orbis perturbatione, & ſcandalo uiguerunt:bonum,opportunum, & expediens eſſe uideatur, ſicuti etiam cariſsimus in Chriſto filius noſter, Carolus Romanorum Imperator, ſemper Auguſtus, nobis per ſuas litteras & nuncios ſignificari fecit,ut ſacrum œcumenicum generale Concilium per fel. rec. Paulum Papam III. prædeceſſorem noſtrum,indictum,et per nos tunc Cardinalatus honore fungentes, atque ipſius praedeceſſoris, nomine, una cum duobus alii Sanctae Romanae Eccleſiae Cardinalibus ipſi Concilio praeſidentes, inceptum, ordinatum,et continuatum,in quo plures publicae,et ſolemnes habitae fuerunt Seſsiones, pluraq. tam in cauſa ſidei,quam reformationis promulgata decreta,multaq. et ad utrāque cauſam pertinentia examinata,et diſcuſſa,ad ciuitatem Tridentinā reducatur:Nos ad quos ſummos pro tempore Pontifices ſpectat generalia Concilia indicere & dirige-*

re,

re, ut Eccleſia pacem, & Chriſtianæ fidei atque orthodoxe religionis incrementum ad omnipotentis Dei laudem & gloriam procuremus, & quantum in nobis eſt, tranquillitati ipſius Germaniæ, quæ ſane prouincia retro actis temporibus in uera religione, ac ſacrorum Conciliorum, et ſanctorum Patrum doctrina excolenda, exhibendaq. maximis Pontificibus, Chriſti redemptoris noſtri in terra Vicariis, debita obedientia, & reuerentia, nulli Chriſtianorum prouinciæ fuit umquã ſecunda, paterne conſulamus, ſperantes per ipſius Dei gratiam & benignitatem faturũ, ut Reges omnes, ac Principes Chriſtiani iuſtis, piisq; noſtris in hac reuotis annuant, faueant, atque aſſiſtant; uenerabiles fratres Patriarchas, Archiepiſcopos, Epiſcopos, & dilectos filios Abbates, omneſque alios, et ſingulos, qui de iure, uel conſuetudine, uel priuilegio Conciliis generalibus intereſſe debẽt, quoſque idem prædeceſſor noſter in ſuis Indictionis, et aliis quibuſcumque deſuper confectis, & publicatis litteris, Concilio intereſſe uoluit, per uiſcera miſericordiæ Domini noſtri Ieſu Chriſti, hortamur, requirimus, & monemus, ut proximis futuris Kal. Maii, quem diem ad ipſum Concilium in eo, in quo nunc reperitur, ſtatu reſumendum & proſequẽdum, præuia matura deliberatione, & ex certa noſtra ſcientia, & de Apoſtolicæ auctoritatis plenitudine, ac uenerabiliũ fra-

trum noſtrorũ eiuſdem ſanctæ Romanæ Ecclesiae Cardinalium conſi io, & aſſenſu, ſtatuimus, decernimus, & declaramus, in ipſa ciuitate Tridenti, legitimo ceſſante impedimento conuenire, & ſe congregare, ac ipſius Concilii continuationi, & proſecutioni, omni mora poſtpoſita, incumbere uelint. Nos enim operam ſedulo daturi ſumus, ut eodem tempore, in eadem ciuitate noſtri omnino adſint Legati, per quos, ſi per aetatem noſtram, ualetudinemque, & ſedis Apoſtolicae neceſſitates, perſonaliter adeſſe nequiuerimus, Spiritu ſancto duce, ipſi Concilio praeſidebimus, quacunque ipſius Concilii translatione, & ſuſpenſione, ceterisq; contrariis non obſtantibus quibuſcunque, ac praeſertim illis, quae idem praedeceſſor noſter in ſuis litteris praedictis, quas cum omnibus, & ſingulis in eis contentis clauſulis & decretis in ſuo robore permanere uolumus, atque decernimus, & quatenus opus ſit, innouamus, uoluit non obſtare, irritum nihilominus decernentes, & inane ſi ſecus ſuper his a quoquam, quauis auctoritate ſcienter, uel ignoranter, contigerit attentari. Nulli ergo omnino hominũ liceat hanc paginam, noſtrorum, hortationis, requiſitionis, monitionis, ſtatutis, declarationis, innouationis, uoluntatis, & decretorum infringere, uel ei auſu temerario contra ire. Si quis autem hoc attentare praeſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei ac beato-

rum

rum Petri, & Pauli, Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ, apud Sanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ. M. D. XLVIII. *Kal. Dec. Pontificatus noſtri anno primo.*

M. Card. Creſcen.

Rom. Amaſæus.

SACROSANCTA OECVMENICI, ET GENERALIS Coucilii Tridentini,

SESSIO XI, QVAE EST PRIMA SVB *Iulio III. Pont. Max. Celebrata Kal. Maij,* M. D. LI.

Decretum de reſumendo Concilio.

PLACET *ne uobis ad laudem, et gloriam ſanctæ, & indiuiduæ Trinitatis, Patris, & Filii, & Spiritus ſancti, ad incrementum & exaltationem fidei, & religionis Chriſtianæ ſacrum œcumenicum & generalem Concilium Tridentinum, iuxta formam, & tenorem litterarum Sanctiſſimi Domini noſtri, reſumi debere, & procedendum eſſe ad ulteriora? Reſponderunt, placet.*

Indictio futuræ Seſſionis,

Placet ne uobis, proximā futurā Seſſionē habendam, eo celebrandā eſſe in futuris Kalendis Septembris? Reſponderunt. Placet.

Seſſio

SESSIO XII,

QVAE EST SECVNDA

Sub Iulio III. Pont. Max. celebrata die 1. Sept.

M. D. LI.

Decretum prorogationis Seſsionis.

SACROSANCTA *œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, pręſidentibus in ea eiſdem ſanctę Sedis Apoſtolicę Legato, & Nunciis, quae in proximae praeterita Seſſione ſequentem hanc hodie habendam, & ad ulteriora procedendum eſſe, decreuerat, cum ob inclytae Germanicae nationis, cuius praecipuae cauſa agitur, abſentiam, ac non magnam ceterorum Patrum frequentiã procedere hactenus diſtulerit, de uenerabilium in Chriſto fratrum, & filiorum ſuorum, Maguntini, & Treuirenſis Archiepiſcoporum, ac ſacri Romani Imperii Principum Electorum, & complurium ipſius, aliarumque prouinciarũ Epiſcoporum, ſub hanc ipſam diem aduentu in Domino exultans, & dignas ipſi omnipotenti Deo agens gratias, firmamque ſpem concipiens quamplurimos alius, tam ipſius Germanicae, quam aliarum nationum Pręlatos, et ſui officii debito,*

& hoc exemplo commotus, propediem eſſe uẽturos, futuram Seſſionem ad quadrageſimã diem, quæ erit undecima menſis Octobris, proxime, ſequentis, indicit, & Concilium ipſum in ſtatu, in quo reperitur, proſequendo. Cum in preteritis Seſſionibus de ſeptem Sacramẽtis nouæ legis in genere, & in ſpecie de Baptiſmate, & Confirmatione definitum fueris ſtatuit, & decernit de ſanctiſſime Euchariſtiæ Sacramento, nec non quod ad reformationem attinet de reliquis, quę ad faciliorem, & commodiorem Prælatorum reſidentiam pertinent, agi & tractari debere; ac monet, & hortatur omnes Patres, ut interim Domini noſtri Ieſu Chriſti exemplo, quantum tamen humana fragilitas patietur, ieiuniis, & locationibus uacent, ut tandem placatus, qui in ſæcula ſit benedictus, Deus corda hominum ad ueræ ſuæ fidei agnitionem, et ſanctę matris Eccleſiae unitatem ac recte uiuendi normam reducere dignetur.

SESSIO

SESSIO XIII.

QVAE EST TERTIA

Sub Iulio III. *Pont. Max.*

celebrata die XI. *oct.*

M. D. LI.

Decretum de ſanctiſſimo Euchariſtię Sacramento.

S*ACROSANCTA œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, praeſidentibus in ea eiſdem ſanctæ Sedis Apoſtolicæ Legato, & Nunciis, etſi in eum finem, non abſque peculiari ſpiritu ſancti ductu, & gubernatione conuenerit, ut ueram, & antiquam de fide, & Sacramentis doctrinam exponeret; & ut hæreſibus omnibus, & aliis grauiſſimis incommodis, quibus Dei Eccleſia miſere nunc exagitatur, & in multas, et uarias partes ſcinditur, remedium afferre: hoc præſertim iam inde a principio in uotis habuit, ut ſtirpitus conuelleret zizania execrabilium errorem, & ſchiſmatum, quæ inimicus homo his noſtris calamitoſi temporibus in doctrina fidei, uſu, & cultu ſacroſanctæ Euchariſtiæ ſuperſeminauit quam alioqui Saluator noſter in Eccleſia ſua, tanquam ſymbolum, reliquit eius unitatis, & caritatis: qua*

Chriſtia.

Chriſtianos omnes inter ſe coniunctos, et copulatos eſſe uoluit. Itaq. eadem ſacroſancta Synodus ſanam, & ſinceram illam de uenerabili hoc, et diuino Euchariſtia Sacramento doctrinam tradens, quam ſemper Catholica Eccleſia, ab ipſo Ieſu Chriſto, Domino noſtro, & eius Apoſtolis erudita, atq. a Spiritu ſancto, illi omnem, ueritatem in dies ſuggerent, edocta, retinuit, et ad finem uſq. ſęculi conſeruabit omnibus Chriſti fidelibus interdicit, ne poſthac de ſanctiſſima Euchariſtia aliter credere, docere, aut praedicare audeant, quam ut eſt hoc preſenti Decreto explicatum, atque difinitum.

De reali pręſentia Domini noſtri Ieſu Chriſti in ſanctiſſimo Euchariſtię Sacramento. Cap. I.

PRINCIPIO *docet ſancta Synodus, & aperte, ac ſimpliciter profitetur, in almo ſanctae Euchariſtiae Sacramento, poſt panis, & uini conſecrationem, Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum, uerum Deum atque hominem, uere, realiter, ac ſubſtātialiter ſub ſpecie illarum rerum ſenſibilium contineri. nec enim hęc inter ſe pugnant, ut ipſe ſaluator noſter ſemper ad dexteram Patris in cœlis aſſideat, iuxta modum exiſtendi naturalem et ut multis nihilominus aliis in locis ſacramētaliter pręſens ſua ſubſtātia nobis adſit, ea exiſtendi ratione, quā et ſi uerbis expri*

mere

mere uix poſſumus, poſſibilem tamen eſſe Deo oogitatione per fidem illuſtrata, aſſequi poſſumus, & conſtantiſſimo credere debemus. ita enim maiores noſtri omnes, quotquot in uera Chriſti Eccleſia fuerunt, quid de ſanctiſſimo hoc Sacramento diſſeruerunt apertiſſime profeſſi ſunt, hoc tam admirabile Sacramentum in ultima cœna Redemptorem noſtrum inſtituiſſe, cum poſt panis, uinique benedictionem, ſe ſuum ipſius corpus illis præbere, ac ſuum ſanguinem, diſertis, ac perſpicuis uerbis teſtatus eſt quæ uerba a ſanctis Euangeliſtis commemorata, & a diuo Paulo poſtea repetita, cum propriam illam, & apertiſſimam ſignificationem præſeferant, ſecundum quam a Patribus intellecta ſunt in digniſſimum ſane flagitium eſt, ea a quibuſdam contentioſis, & prauis hominibus ad fictitios, et imaginarius tropos, quib. ueritas carnis, & ſanguinis Chriſti negatur, contra uniuerſam Eccleſiæ ſenſum detorqueri, quæ tanquam columna, et firmamentum ueritatis, hac ab impijs hominibus excogitata commenta, uelut Satanicā deteſtata eſt, grato ſemper, & memore animo præſtantiſſimum hoc Chriſti beneficium agnoſcens.

De ratione inſtitutionis ſanctiſſimi huius Sacramenti. Cap. II.

Ergo *Saluator noſter, diſceſſurus ex hoc mundo ad patrem, ſacramentū hoc inſtituit,*

in

In quo diuitias ſui erga homines amoris ue-lut effudit, memoriam faciens mirabilium ſuorum, & in illius ſumptione colore nos ſui memoriam praecepit, ſuāq. annunciare mortem, donec ipſe ad iudicandum mundum ueniat. Sumi autem uolui Sacramentum hoc, tāquam ſpiritualem animarum cibum, quo alantur, & confortentur uiuētes uita illius, qui dixit: Qui manducat me, et ipſe uiuit propter me: & tamquam antidotum, quo liberemur culpi quotidianis, & a peccatis mortalibus praeſeruemur. Pignus praeterea id eſſe uoluit futurae noſtrae gloriae, & perpetuae felicitatis. adeoq. ſymbolum unius illius corporis, cuius ipſe caput exiſtis, cuiq. nos, tanquā mēbra arctiſſima, fidei, ſpei, et caritatis connexione aſtrictos eſſe uoluit, ut id ipſum oēs diceremus. Nec eſſent in uobis ſchiſmata.

De excellentia ſanctiſſime Euchariſtie per reliqua ſacramenta. Cap. III.

COMVNE *hoc quidem eſt ſanctisſimae Euchariſtiae cum ceteris Sacramentis, Symbolum eſſe rei ſacrae, & inuiſibilis gratiae formam uiſibilem. uerum illud in ea excellens, & ſingulare reperitur, quo reliqua Sacramenta tunc primum ſanctificandi uim habent, cum quis illis utitur: at in Euchariſtia ipſe ſanctitatis auctor ante uſum eſt: nō dum enim Euchariſtiam de manu Domini*

Apoſtoli

Apoſtoli ſuſceperant, cum uere tamen ipſe affirmaret corpus ſuum eſſe, quod praebebat. et ſemper haec fides in Eccleſia Dei fuit, ſtatim poſt conſecrationem uerum Domini noſtri corpus, uerumq. eius ſanguinem ſub panis, et, uini ſpecie una cum ipſius anima et diuinita te exiſtere, ſed corpus quidem ſub ſpecie panis et ſanguinem ſub uini ſpecie, ex ui uerborũ, ipſum autem corpus ſub ſpecie uini, & ſanguinem ſub ſpecie panis, animamq. ſub utraque, ui naturalis illius connexionis, & concomitantiae, quae partes Chriſti Domini, qui iam ex mortuis reſurrexit, non amplius moriturus, inter ſe copulantur. Diuinitatẽ porro propter admirabilem illam eius cum corpore, & anima hypoſtaticam unionem. Quapropter uerißimum eſt tantundem ſub alterutra ſpecie, atque ſub utraque contineri. totus. n. & integer Chriſtus ſub panis ſpecie, et ſub quauis ipſius ſpeciei parte, totus itẽ ſub uini ſpecie, & ſub eius partibus exiſtit.

De tranſubſtantiatione. Cap. IIII.

QVONIAM *autem Chriſtus, Redemptor noſter, corpus ſuum id, quod ſub ſpecie panis offerebat, uere eſſe dixit, ideo perſuaſum ſemper in Eccleſia Dei fuit, idque nunc denuo ſancta haec Synodus declarat, per conſecrationem panis et uini conuerſionem fieri totis ſubſtantiae panis in ſubſtantiam corporis*

poris Chriſti, Domini noſtri, & totius ſubſtantia uini in ſubſtantiam ſanguinis. eius quæ conuerſio conueniēter et proprie a ſancta Catholica eccleſia Trāſubſtātiatio eſt appellata.

De cultu & ueneratione huic ſanctiſſimo ſacramento exhibenda. C.V.

NVLLVS *itaque dubitandi locus relinquitur, quin omnes Chriſti fideles pro more in Catholica Eccleſia ſemper recepto latriae cultum, qui uero Deo debetur, huic ſanctiſſimo Sacramento in ueneratio adhibeant. neq. enim ideo minus eſt adorandum, quod fuerit a Chriſto Domino, ut ſumatur, inſtitutum. nam illum eundem Deum præſentem adeſſe credimus, quem Pater aeternus introducens in orbē terrarum, dicit: Et adorent eum omnes Angeli Dei: quem Magi procidentes adorauerunt; quem deniq; in Galilea ab Apoſtolis adoratū fuiſſe, Scriptura teſtatur. Declarat præterea ſancta Synodus, pie & religioſe ad modū in Dei Eccleſiā inductū fuiſſe hunc morem, ut ſingulis annis peculiari quodam, & feſto die præcelſum hoc, et ueneratione Sacramentū ſingulari ueneratione, ac ſolemnitate celebraretur; utq. in proceſſionibus reuerenter, & honorifice illud per uias et loca publica circumferretur. ęquiſſimū eſt enim ſacros aliquos ſtatutos, eſſe dies, cū Chriſtiani omnes ſingulari, ac rara quadam ſignificatione gratos, et memores teſtentur animos er-*

ga

ga communem Dominium, & Redemptorem pro tam ineffabili, et plane diuino beneficio, quo mortis eius uictoria, et triũphus repræſentatur atq; ſit quidẽ opportuit uictricẽ ueritatẽ de mendacio, & hæreſi triũphũ agere, ut eius aduerſarii in conſpectu tanti ſplendoris, & in tanta uniuerſæ Eccleſiæ letitia poſiti, uel debilitati, & fractis tabeſcant, uel pudore affectis, & confuſi aliquãdo reſipiſcãt.

De aſſeruando ſacrę Euchariſtiæ ſacramẽto, & ad infirmos deferẽdo. Ca. VI.

CONSVETVDO *aſſeruandi in ſacrario ſanctam Euchariſtiã, adeo antiqua, eſt, ut eã ſeculum etiam Nicæni concilii agnouerit. Porro deferri ipſam ſacram Euchariſtiam ad infirmos, & hunc uſum diligenter in eccleſiis conſeruari, præterquam quod cũ ſumma æquitate, & ratione coniunctum eſt, tum multis in Conciliis præceptum inuenitur, et uetuſtiſſimo Catolicæ Eccleſiæ more eſt obſeruatum. Quare ſancta hæc Synodus retinendum omnino ſalutarem hunc & neceſſarium morem ſtatuit.*

De præparatione, quæ adhibenda eſt, ut digne quis ſacram Euchariſtiam percipiat. Cap. VII.

SI nõ decet ad *ſacras ullas functiones, quẽpiã accedere, niſi ſãcte: certe, quo magis ſãctitas, & diuinitas cæleſtis huius Sacramenti*

uiro Chriſtiano comperta eſt, eo d ligentius cauere ille debet, ne abſque magna reuerentia et ſanctitate ad id percipiendum accedat præſertim cum illa plena formidinis uerba apud Apoſtolum legamus: Qui manducat, et bibit indigne, iudicium ſibi manducat, et bibit, non diiudicans corpus Domini. Quare communicare uolenti reuocandum eſt in memoriam eius praeceptum: Probet ſeipſum homo. Eccleſiaſtica autem conſuetudo declarat eam probationem neceſſariam eſſe, ut nullus ſibi cõſcius mortalis peccatis, quantumuis ſibi cõtritus uideatur, abſque praemiſſa ſacramenta in confeſſione ad ſacram Euchariſtiã accedere debeat, quod a Chriſtianis omnibus etiam ab iis ſacerdotibus, quibus ex officio incubuerit celebrare, haec ſancta Synodus ppetuo ſeruandam eſſe decreuit, modo non deſit illis copia confeſſoris quod ſi neceſſitate urgẽte, ſacerdos abſque praeuia cõfeſſione celebrauerit; quamprimum confiteatur.

De uſu admirabilis huius ſacramentis, Caput. VIII.

Quoad uſum autem recte, & ſapienter Patres noſtri tres rationes hoc ſanctum Sacramentum accipiendi diſtinxerunt. quoſdã enim docuerunt ſacramentaliter dũtaxat id ſumere, ut peccatores: alios tantum ſpiritualiter, illos nimirum, qui uoto propoſitum illũ pa-

panẽ cæleſtẽ edentes,fide uiua, per dilectionẽ operatur. fructũ eius, et utilitatẽ ſentiũt. tertios porro ſacramẽtaliter ſimul et ſpiritualiter hi aũt ſunt,qui ita ſe prius probant, & inſtruunt,ut ueſtẽ nuptialẽ induti ad diuinã hanc mensã accedant. In ſacramentali autem ſumptione ſemper in Eccleſia Dei mos fuit, ut laici a ſacerdotibus communionem acciperent: ſacerdotes autem celebrantes ſe ipſos communicarent: qui mos, tanquam ex traditione Apoſtolica deſcendens, iure, ac merito retineri debet.Demum autem paterno affectu admonet sãcta Synodus, hortatur rogat,& obſecrare per uiſcera miſericordiae Dei noſtri,ut omnes & ſinguli,qui Chriſtiano nemine cenſentur,in hoc unitatis ſigno,in hoc uinculo caritatis, in hoc cõcordiae ſymbolo iã tandẽ aliquando cõueniant,et cõcordẽt, memoreſq. tãtae maieſtatis,et tã eximii amoris Ieſu Chriſti, Domini noſtri,qui dilectam animam ſuam in noſtrae ſalutis pretium,& carnem ſuam nobis dedit ad manducandum haec ſacra myſteria corporis, & ſanguinis eius eã fidei conſtantia, & firmitate,eã animi deuotione, ea pietate, & cultu credant, & uenerentur,ut panem illum ſuperſubſtantialem frequenter ſuſcipere poſſint,& is uere eis ſit animae uita, & perpetua ſanitas mentis,cuius uigore confortati,ex huius miſerae peregrinationis itinere ad caeleſtem patriam peruenire ualeant, eundem panẽ Angelorum,

gelorum, quem modo ſub ſacris uelaminibus edunt, abſque ullo uelamine manducaturi.

Quoniam autem non eſt ſatis ueritatē dicere niſi detegantur, & refellantur errores: placuit ſanctæ Synodo hos Canones ſubiungere, ut omnes, iam agnita Catholica doctrina, intelligit quoque, quę ab illis hęreſes caueri, uitariq. debeant.

DE SACROSANCTO Euchariſtiæ Sacramento.

CANON I.

SI quis negauerit, in ſanctiſſimo Euchariſtiæ Sacramento contineri, uere, realiter, et ſubſtantialiter corpus, & ſanguinem una cũ anima, & diuinate Domini noſtri, Ieſu Chriſti, ac proinde totũ Chriſtum: ſed dixerit tantummodo eſſe in eo, ut in ſigno, uel figura, aut uirtute: anathema ſit.

CANON II.

SI quis dixerit, in ſacroſancto Euchariſtiae Sacramento remanere ſubſtantiam panis, & uini, una cum corpore, & ſanguine Domini noſtri, Ieſu Chriſti, negauritq. mirabilem illam, & ſingularem conuerſionem totius ſubſtantiae panis in corpus, & totius ſubſtantiae uini in ſanguinem, manentibus duntaxat ſpeciebus panis, & uini quam quidem conuerſionem Catholica Eccleſia

ſta aptiſſime Tranſubſtantiationem appellat; anathema ſit.

CANON III.

Si quis negauerit, in uenerabili Sacramento Euchariſtiæ ſub unaquaque ſpecie, & ſub ſingulis, cuiuſque ſpeciei partibus ſeparatione facta, totum Chriſtum contineri; anathema ſit.

CANON IIII.

Si quis dixerit peracta conſecratione in admirabili Euchariſtiæ ſacramēto non eſſe corpus, & ſanguinē Domini noſtri, Ieſu Chriſti, ſed tantum in uſu, dum ſumitur, non autem ante, uel poſt; & in hoſtiis, ſeu particulis conſecratis, quę poſt communionem reſeruantur, uel ſuperſunt, non remanere uerum corpus Domini; anathema ſit.

CANON V.

Si quis dixerit, uel præcipuum fructum ſanctiſſimæ Euchariſtiæ eſſe remiſſionem peccatorum, uel ex ea non alios effectus prouenire; anathema ſit.

CANON VI.

Si quis dixerit in ſancto Euchariſtiæ Sacramento Chriſtū unigenitū Dei filiū non eſſe cultu latrię, et externo, adorandū; atq. ideo nec feſtiua peculiari celebritate uenerandū; neq. in proceſſionibus ſecundū laudabilē, & uniuer-

uniuerſalẽ Eccleſiae ſanctae ritum, et cõſue tudinem, ſolemniter circumgeſtandũ, uel non publice, ut adoretur, populo proponendum, et eius adoratores eſſe idolatrias; anathema ſit.

CANON VII.

Si quis dixerit, non licere ſacram Euchariſtiam in ſacrario reſeruari ſed ſtatim poſt conſecrationem aſtantibus neceſſario diſtribuendam, aut non licere, ut illa ad infirmos honorifice deferatur; anathema ſit.

CANON VIII.

Si quis dixerit Chriſtum in Euchariſtia exhibitum, ſpiritualiter tantũ manducari; et non et ſacramẽtaliter, ac realiter; anathe. ſit.

CANON IX.

Si quis negauerit, oẽs, et ſingulos Chriſti fideles utriuſq; ſexus, cum ad annos diſcretio nis peruenerint, teneri ſingulis annis, ſaltem in Paſchate, ad communicandum, iuxta prae ceptũ ſanctae matris Eccleſiæ, anathema ſit.

CANON X.

Si quis dixerit, non licere ſacerdoti cele- branti ſe ipſum communicare, anathema ſit.

CA-

CANON XI.

S I quis dixerit, ſolam fidem eſſe ſufficientem præparationem ad ſumendam ſanctiſſima Euchariſtiae Sacramentũ anathema ſit. Et ne tantum Sacramentum indigne atque ideo in mortem, & condemnationem ſumatur, ſtatuit, atque declarat ipſa ſancta Synodus, illis, quos conſcientia peccati mortalis grauat quantumcunque etiam ſe contritos exiſtiment, habita copia Confeſſoris, neceſſario præmittendam eſſe Confeſſionem ſacramentalem. Si quis autem contrariũ docere, prædicare, uel pretinaciter aſſerere, ſeu etiam publice diſputando defendere preſumpſerit, eo ipſo excommunicatus exiſtat.

Decrectum de reformatione. Cap. I.

Eadem ſancta Tridentina Synodus, præſidentibus in ea eiſdem ſanctæ Sedis Apoſtolicae Legato, & Nuncii, intendens nonnulla ſtatuere, quę ad iuriſdictionem pertinẽt Epiſcoporum, ut iuxta proximę Seſſionis decretum, illi in commiſſis ſibi eccleſia eo libentius reſideant, quo facilius, & commodius ſibi ſubiectos regere, & in uitę, ac morũ honeſtate contineri potuerint? Illud primum eos admonendus cenſet; ut ſe paſtores, non percuſſores, eſſe meminerint, atque ita prgeſſe ſibi ſubditis oportere; ut non eis dominentur, ſed illos, tanquam filios, & fratres dili-

F gant,

gant; laborentque, ut hortando, & monendo ab illicitis detereant; ne ubi, deliquerint, debitis eos pęnis coercere cogantur. Quos tamen, ſi quid per humanam fragilitatem peccare contigerit, illa Apoſtoli eſt ab eis ſeruanda præceptio: ut illos arguāt, obſecrent, increpent in omni bonitatē, & patientia; cum ſæpe plus erga corrigēdo agat beneuolētia, quā auſteritas, plus exhortatio, quam cōminatio; plus caritas quam poteſtas. Sin autem ob delicti grauitatem uirga opus fuerit; tunc cum manſuetudine rigor cum miſericordia iudicium, cum leuitate ſeueritas adhibenda eſt: ut ſine aſperitate diſciplina populis ſalutaris, ac neceſſaria conſeruetur, &, qui correcti fuerint, & emendentur; aut, ſi reſidiſcere noluerint, ceteri, ſalubri in eos animaduerſionis exemplo, a uitijs deterreantur; cum ſit diligentis, & pij ſimul paſtoris officium, morbis ouium lenia primum adhibere formenta: poſt, ubi morbi grauitas ita poſtulet, ad acriora, & grauiora, remedia deſcendere: ſin autem ne ea quidem proficiant illis ſubmouendis, ceteras ſaltem oues a contagionis periculo liberare. Cum igitur rei criminum plerunque ad euitandas pęnas & Epiſcoporū ſubterfugienda iudicia querelas, & grauamina ſimulent: & appellationis diffugio iudicis proceſſum impediant; ne remedio, ad innocentiæ preſidium inſtituto, ad iniquitatis defenſionem abutantur: atq. ut huiuſmo

di

di eorum caliditati, & tergiuerſationi occurratur, ita ſtatuit, & decreuit. In cauſis uiſitationis, & correctionis, ſiue habilitatis, & inhabilitatis necnon criminalib. ab Epiſcopo, ſeu illius in ſpiritualib. Vicario generali, ante definitiuã ſententiã, ab interlocutoria, uel alio quocumque grauamine, non appelletur; nec Epiſcopus ſeu Vicarius appellationis huiuſmodi, tamquam friuolae deferre teneatur, ſed ea, ac quacumque inhibitione, ab appellationis iudice emanata, necnon omni ſtyllo, & conſuetudine, etiam immemorabili, cõtraria non obſtante, ad ulteriora ualeat procedere, niſi grauamen huiuſmodi per diffinitiuã ſententiã reparari, uel ab ipſa diffinitiua appellari non poſſit: quibus caſibus ſacrorũ & antiquorũ Canonum ſtatuta illibata perſiſtant.

Caput II.

A ſententia Epiſcopi, uel ipſius in ſpiritualibus Vicari generalis, in criminalibus appellationis cauſa, ubi appellationi locus fuerit, ſi Apoſtolica auctoritate in partibus eam committi contigerit, Metropolitano, ſeu illius etiam Vicario in ſpiritualibus generali; aut ſi ille aliqua de cauſa ſuſpectus foret, uel ultra duas legales diaetas diſtet, ſeu ab ipſo appellatum fuerit, uni ex uicinioribus Epiſcopis, ſeu illorũ Vicariis non autẽ inferioribus iudicibus committatur.

Caput III.

Reus, ab Epiſcopo, aut eius Vicario in ſpiritualibus generali, in criminali cauſa, appellans, coram iudice, ad quem appellauit, acta primæ inſtantiæ omnino producat & iudex, niſi illis uiſis, ad eius abſolutionem minime procedat. Is autem, a quo appellatum fuerit, intra triginta dies, acta ipſa poſtulãti gratis exhibet alioqui abſque illis cauſa appellationis hmõi, prout iuſtitia ſuaſeris terminetur.

Caput IIII.

Cum uero tam grauia nonnunquam ſint delicta ab Eccleſiaſtis commiſſa perſonis, ut eorum attrocitatem e ſacris Ordinibus deponendę, & curiæ ſint tradendae ſeculari. in quo ſecundum ſacros Canones certatus Epiſcoporum numerus requiritur, quos ſi omnes adhibere difficile eſſet, debita iuris executio differretur: ſi quando autem interuenire poſſent, eorum reſidentia intermitteretur: propterea ſtatuit, & decreuit. Epiſcopo per ſe, ſeu, illius Vicarium in ſpiritualibus generalē, contra Clericũ, in ſacris etiam pręsbyteratus Ordinibus conſtitutum, etiam ad illius condẽnationem, necnõ uerbalem diſpoſitionẽ, & per ſe ipſum etiam ad actualem, atque ſolemnem degradationem ab ipſis Ordinibus et gradibus Eccleſiaſticis, in caſibus, in quibus

aliorum

aliorum Epiſcoporum praeſentia, in numero a Canonibus diſinito requiritur, etiam abſq; illis procedere liceat. adhibitis tamen, & in hoc ſibi aſſiſtentibus totidem Abbatibus, uſum mitrae & baculi ex priuilegio Apoſto lico habentibus. ſi in ciuitate, aut diœceſi reperiri, & commode intereſſe poſſint; alioquin aliis perſonis, in Eccleſiaſtica dignitate conſtitutis, quae aetate graues, ac iuris ſcientia commendabiles exiſtant.

Caput V.

ET quoniam per fictas cauſas, quae tamen ſatis probabiles uidentur, interdum accidit, ut nonnulli eiuſmodi gratias extorqueant, per quas pœnae illis Epiſcoporum iuſta ſeueritate indictae, aut remittuntur omnino, aut minuuntur, cum non ferendum ſit, ut mendacium, quod tanto opere Deo diſplicet, non modo ipſum impunitum ſit, uerum ēt alterius delicti ueniam impetret mentienti: iccirco, ut ſequ tur: ſtatuit, & decreuit; epiſcopus apud eccleſiam ſuam reſidens, de ſurreptione, & obreptione gratiae, quae ſuper abſolutione alicuius publici criminis, uel delicti, de quo ipſe inquirere cœperat: aut remiſſione pœnae, ad quam criminoſus per eum condemnatus fuerit, falſis precibus impetratur, per ſe ipſum, tanquam Sedis Apoſtolicae delegatus, etiam ſumarie cognoſcat; ipſamque gratiam, poſtquam per falſi narrationem, aut ueri taciturnitatem, ob-

tentam eſſe, legitime conſtiterit, nõ admittat.

Caput VI.

Quoniam uero ſubditi Epiſcopo, tametſi iu re correpti fuerint, magnopere tamen eum odiſſe, & tamquam iniuria affecti ſint, falſa lli crimina obiicere ſolent: ut quoquo pacto poſſint, et moleſtiam exhibeant: cuius uexationis timor plerumque illum ad inquirenda, & punienda eorum delicia ſegniorem reddit; idcirco, ne is magno ſuo: & Eccleſiae incommodo gregem ſibi creditum relinquere, ac non ſine Epiſcopalis dignitatis diminutione uagari cogatur. ita ſtatuit & decreuit. Epiſcopus, niſi ob cauſam, ex qua deponendus ſiue priuandus ueniret, etiã ſi ex officio, aut per inquiſitionem, ſeu denunciationem, uel accuſationem, ſiue alio quouis modo procedatur, ut perſonaliter compareat, nequaquam citetur, uel moneatur.

Caput. VII.

Teſtes in cauſa criminali ad informationem, uel indicia, ſeu alias in cauſa principali contra Epiſcopum, niſi conteſtes, et bonae conuerſationis, exiſtimationis, & famae fuerint, non recipiantur, & ſi odio, temeritate, aut cupiditate aliquid depoſuerint, grauius paenis multentur.

Caput VIII.

Cauſae Epiſcoporũ cum pro criminis obiecti qualitate comparere debeant coram Pontifice Ma. referatur, ac ꝑ ipſum terminẽtur.

De-

DECRETVM PROROGATIONIS, definitionis quatuor articulorum de ſacraméto Euchariſtię, & ſalui conductus, poteſtantibus dandi.

Eadē ſancta Synodus errores omnes, qui ſuper hoc Sanctiſſimo Sacramento repullularunt, tamquam uepres ex agro Dominico euellere, ac omnium fidelium ſaluti proſpicere cupiens, quotidianis precib. Deo omnipotenti pie oblatis, inter alios, ad hoc Sacramētum pertinentes, articulos, diligentiſſima ueritatis Catholicæ inquiſitione tractatos, plurimis, accuratiſſimiſque pro rerū grauitate diſputationibus habitis, cognitis quoque præſtantiſſimorum Theologorum ſententijs, hos etiam tractabat: An neceſſariū ſit ad ſalutem, & diuino iure praeceptum, ut ſinguli Chriſti fideles ſub utraque ſpecie ipſum uenerabile Sacramentum accipiant. Et Nummimus ſumat, qui ſub altera: quā qui ſub utraque communicat. Et; An errauerit ſancta mater Eccleſia laico, & non celebrantes ſacerdotes, ſub panis ſpecie duntaxat communicando. Et: An paruuli etiam communicandi ſint. Sed quoniā ex nobiliſſima Germaniae prouincia ij, qui ſe Proteſtantes nominant ſuper his ipſis articulis, antequam definiantur, audiri a ſancta Synodo cupiūt, & cauſa ob cauſam fidem publica ab illa poſtularūt,

ut ipſius tuto huc uenire.& in hac urbe com morari, ac libere corã Synodo dicere, atque proponere quæ ſenſerint, & poſtea, cum libuerit, reccedere liceat; ſancta ipſa Synodus licet magno deſiderio eorum aduentum multos antea menſes expectarit, tamen ut pia mater, quae ingemiſcit, & potuerit, ſummopere id deſiderans, ac laborans, ut in iis, qui Chriſtiano nomine cenſentur, nulla ſint ſchiſmata, ſed quemadmodum eundem omnes Deum, & Redemptorem agnoſcunt, ita idem credant, idem ſapiant; confidens Dei miſericordiæ, & ſperans fore, ut illi in ſanctiſſimã & ſalutarem unius fidei, ſpei, caritatiſque concordiam redigantur, libenter eius in hac re morem gerens, ſecuritatem, & fidem, ut petierunt, publicam quam ſaluumconductum uocant, quod ad ſe pertinent, eius, qui infraſcriptus erit, tenoris, dedit, atque conceſſit, & eorum cauſa definitionem illorum articulorum ad ſecundam Seſſionem diſtulit; quam, ut illi commode ei intereſſe poſſent, in diem feſtũ conuerſionis D. Pauli, quæ erit uigeſima quinta die menſis Ianuarij, anni ſequẽtis indixit. Illudq; preterea ſtatuit, ut in eadem Seſſione de ſacrificio Miſſae agatur, propter magnã utriuſque rei cõnexionum, interea Seſſione proxima de Pœnitentiæ, et Extremæ unctionis Sacramẽtis tractandũ, illã autẽ die feſto D. Chaterinæ uirginis, & martyris, qui erit uigeſima quinta Nouẽbris, habendam

bendam eſſe decreuit; ſimulq. ut in utraqu materiam reformationis proſequantur.

SALVVS CONDVCTVS datus proteſtantibus.

SAcroſancta generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, præſidentibus in ea eiſdem ſanctæ Sedis Apoſtolicæ, Legato, & Nunciis, omnibus, & ſingulis ſiue Eccleſiaſticis, ſiue ſæcularibus perſonis, uniuerſæ Germaniæ, cuiuſcũq. gradus, ſtatus conditionis qualitatis ſint, quæ ad œcumenicum hoc, & generale Concilium accedere uoluerint. ut de iis rebus, quæ in ipſa Synodo tractari debent, omni libertate conferre, proponere, & tractare, ac ad ipſum œcumenicum Concilium libere, & tuto uenire, & in eo manere & commorari, ac articulis, quot illis uidebitur, tam ſcripto, quam uerbo, offerre, proponere, & cum Patribus, ſiue iis, qui ab ipſa ſancta Synodo delicti fuerint, conferre, & abſque ullis conuiciis, & contumeliis diſputare, nec non, quando illis placuerit, recedere poſſint, & ualeant, publicam fidem, & plenam ſecuritatem, quam ſaluum conductum appellant, cum omnibus & ſingulis clauſulis, & decretis neceſſariis, & opportunis, etiam ſi ſpecialiter, & non per uerba generalia

neralia exprimi deberent, quę pro expreſſis haberi uoluit, quantum ad ipſam ſanctam Synodum ſpectat, concedit. Placuit prętereà ſanctæ Synodo, ut, ſi pro maiori libertate, ac ſecuritate eorum, certos tam pro commiſſis, quam pro committendis per eos delictis, iudices eis deputari cupiant illos ſibi beneuolos nominent etiam ſi delicta ipſa quantũcunq. enormia, ac hęreſin ſapientia fuerint.

Seſſio

SESSIO XIIII.

QVAE EST QVARTA

Sub Iulio III. Pont. Max.

celebrata die xxv. Nouem.

M. D. LI.

Doctrina de ſanctisſimis Pœnitentiæ, & extremę Vnctionis Sacramentis.

SACROSANCTA *oecumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime cōgregata, praeſidentibus in ea eiſdem ſanctae Sedis Apoſtolicae, Legato, & Nuncijs quamuis in Decreto de Iuſtificatione multus fuerit de Paenitentiae Sacramento, propter locorum cognationē, neceſſaria quadā ratione ſermo interpoſitus tanta nihilominus circa illud noſtra hac aetate diuerſorū errorū eſt multitudo, ut non parum publicae utilitatis retulerit, de eo exactiorem; & pleniorem definitionem tradidiſſe; in qua demonſtratis, & conuulſis, Spiritus ſancti praeſidio, uniuerſis erroribus, Chatholica ueritas perſpicua, & illuſtris fieret, quā nunc ſancta haec Synodus Chriſtianis omnibus perpetuo ſeruandam proponit.*

De neceſſitate, & inſtitutione Sacramenti pœnitentia. Caput. I.

SI ea in regeneratis omnibus gratitudo erga Deum eſſet, ut iuſtitiam, in Baptiſmo ipſius beneficio, & gratia ſuſceptam, conſtanter tuerentur, non fuiſſet, opus, aliud ab ipſo Baptiſmo Sacramentum ad peccatorum remiſſionem eſſe inſtitutum. Quoniam autem deus, diues in miſericordia, cognouit figmentum noſtrum; illis etiam uitæ remedium contulit, qui ſeſe poſtea in peccati ſeruitutem, & Dæmonis poteſtatem tradidiſſent, Sacramẽtum uidelicet Pęnitentię, quo lapſis poſt Baptiſmum, beneficium mortis Chriſti applicatur. Fuit quidem Pęnitentia uniuerſis hominibus, qui ſe mortali aliquo peccato inquinaſſent. quouis tempore ad gratiam, & iuſtitiam aſſequendam neceſſariam, illis etiam qui baptiſmi Sacramento ablui potuiſſent, ut peruerſitate abiecta, & emendata, tantam Dei offenſionem cum peccati odio, & pio animi dolore deteſtarentnr. unde Propheta ait Conuertimini, & agite pęnitentiam ab omnibus iniquitatibus ueſtris, & non erit uobis in ruinam iniquitatis. Dominus etiam dixit: Niſi pęnitentiã egeritis, omnes ſimiliter peribitis. Et princeps Apoſtolorum Petrus peccatoribus Baptiſmo initiandis, pænitentiã commendans, dicebat. Pænitentiam agit, & baptizetur unuſquiſq. ueſtrũ. Porro nec ante

aduen-

aduentum Chriſti Pœnitentia erat Sacramentum, nec eſt poſt aduentum illius cuiquã ante Baptiſmum Dominus autem Sacramẽtum Pœnitentiae tunc præcipue inſtituit, cũ a mortuis excitatus, inſufflauit in diſcipulos ſuos, dicens. Accipite Spiritum ſanctum, quorum remiſerit peccata, remittuntur eis, & quorum retinueritis, retenta ſunt. Quotam inſigna facto, & uerbis tam perſpicuis, poteſtatem remittendi, & retinendi peccata, ad reconciliandos fideles, poſt Baptiſmum lapſos Apoſtolis, & eorum legitimis ſucceſſoribus fuiſſe communicatam, uniuerſorum Patrum conſenſus ſemper intellexit. Et Nouatianos, remittendi poteſtatem olim pertinaciter negantes, magna ratione Eccleſiæ Catholica, tamquam hæreticos, exploſit, atque condemnauit. Quare ueriſſimum huic illorum uerborum Domini ſenſum ſancta hęc Synodus probans, & recipiens, damnat eorũ commentitias interpretationes, qui uerba illa ad poteſtatem prædicandi uerbum Dei: & Chriſti Euangeliũ enunciandi, contra huiuſmodi Sacramenti inſtitutionem falſos detorquent.

De differentia Sacramenti Pœnitentię & Baptiſmi. Cap. II.

Ceterum hoc Sacramentum multis rationibus a Baptiſmo differre dignoſcitur unam pręterquam quod materia, & forma, quibus Sacramenti eſſentia perficitur, longiſ

ſime

ſime diſſidet: conſtat certe Baptiſmi miniſtrũ iudicem eſſe non oportere cum Eccleſia in me minem iudicium exerceat, qui non prius in ipſam per Baptiſmi ianuam fuerit ingreſſus, Quid enim mihi, inquit Apoſtolus de ys, qui foris ſunt, iudicare? Secus eſt de domeſticis, fidei; quos Chriſtus Dominus lauacro Baptiſmi ſui corporis membra ſemel, effecit: nam hos, ſi ſe poſtea crimine aliquo contaminauerint, non iam repetito Baptiſmo ablui, cum id in Eccleſia Catholica nulla ratione liceat, ſed ante hoc tribunal tamquam reos, ſiſti uoluit ut per ſacerdotum ſentẽtiam non ſemel. ſed quoties ab admiſſis peccatis ad ipſum paenitentes confugerit, poſſent liberari. Alius eſt praeterea Baptiſmi, & alius Paenitentiae fructus, per Baptiſmum enim Chriſtum induentes, noua prorſus in illo efficimur creatura, plenam et integram peccatorum omnium remiſſionem conſequentes. ad quam tamen nouitatem, & integritatem, per Sacramentum Paenitentiae, ſine magnis noſtris fletib. & laboribus, diuina id exigente iuſtitia, peruenire nequaquam poſſumus: ut merito Paenitentia a laborioſus quidam Baptiſmus a ſanctis Patribus dictus fuerit. Eſt autem hoc Sacramentum Paenitentiae lapſis poſt Baptiſmum ad ſalutem neceſſarium, ut nondum regeneratis ipſe Baptiſmus.

De

De partibus, & fructu huius ſacramenti. Caput. III.

Docet preterea ſancta Synodus, Sacramẽti Penitentię formam, in qua pręcipue ipſius uis ſita eſt, in illis miniſtri uerbis poſitã eſſe. Ego te abſoluo, &c. quibus quidem de Eccleſię ſanctę more preces quaedam laudabiliter adiunguntur: ad ipſius tamen formae eſſentiam nequaquam ſpectant, neque ad ipſius Sacramenti adminiſtrationem ſunt neceſſariae. Sunt autem quaſi materia huius ſacramenti ipſius pęnitentis actus, nempe contritio, confeſſio, & ſatiſfactio. Qui quatenus in paenitente ad integritatem ſacramenti, ad plenamque, & perfectam peccatorum remiſſionem ex Dei inſtitutione requiruntur hac ratione, Paenitentiae partes dicuntur. Sane uero res, & effectus huius Sacramenti, quantum ad eius uim & efficaciam pertinet, reconciliatio eſt cum Deo, quam interdum in uiris piis, & cum deuotione hoc Sacramentum percipientibus, conſcientiæ pax, ac ſerenitas cum uehementi ſpiritus conſolatione conſequi ſolet. Haec de partibus, & effectu ſimul eorum ſent ntias damnat, qui Paenitentia partes, incuſſos conſcientiae terrores, & fidem eſſe contendunt.

De

De Contritione. Cap. IIII.

Contritio quæ primum locum inter dictos pœnitentis actus habet, animi dolor, ac deteſtatio eſt de peccato commiſſo, cum propoſito non peccandi de cetero. Fuit autem quouis tempore ad impetrandam ueniam peccatorũ hic contritionis motus neceſſarius: et in homine poſt Baptiſmo lapſo, ita demum pręparat ad remiſſionẽ peccatorũ ſi cũ fiducia diuinę miſericordię, et uoto præſtandi reliqua, coniũctus ſit, quę ad rite ſuſcipiendũ hoc Sacramẽtũ requirũtur. Declarat igitur ſancta Synodus hanc Cõtritionem, non ſolum ceſſationẽ a peccato, & uitæ nouæ propoſitum, & inchoationem, ſed ueteris etiam odium continere iuxta illud: & Proiicite a uobis omnes iniquitates ueſtras, in quibus pręuaricati eſtis, & facite uobis cornuum, & ſpiritum nouum: Et certe, qui illos ſanctorum clamores conſiderauerit; Tibi ſoli peccaui, & malum coram te feci: Laboraui in gemitu meo, lauabo per ſingulas noctes lectum meum: Recogitabo tibi omnes annos meos in amaritudine animæ: & alios huiuſmodi generis facile intelliget eos ex uehementi quodam anteactę uitę odio et ingenti peccatorum deteſtatione manaſſe. Docet, præterea, et ſi Contritionẽ hanc aliquã do caritate perfectam eſſe contingat, hominemq. Deo recõciliare priuſquam, hoc Sacramentum

mentum actu ſuſcipiatur; ipſam nihilominus reconciliationem ipſi Contritioni ſine Sacramenti uoto, quod in illa includitur, nō eſſe adſcribendam. Illam uero Contritionem imperfectam, quæ Attritio dicitur, quoniā, uel ex turpitudinis peccati cōſideratione, uel ex gehennæ, & pœnarū metu cōmuniter cōcipitur, ſi uoluntatem peccandi excludat, cum ſpe ueniæ, declarare non ſolum non facere hominem hypocritam et magis peccatorem uerū etiam donum Dei eſſe, & Spiritus ſancti impulſum, non adhuc quidem inhabitantis, ſed tantum mouentis, quo pœnitens adiutus uiā ſibi ad iuſtitiam parat. Et quamuis ſine Sacramento Pœnitentiae per ſe ad iuſtificationem perducere peccatorem nequeat, tamen eam ad Dei gratiam in Sacramēto Pœnitentiae impetrandam diſponit, hoc enim timore utiliter cōcuſſi Niniuitae, ad Ionae praedicationem, plenam terroribus, pœnitētiam egerunt, & miſericordiam a Domino impetrarunt. Quamobrem falſo quidam calumniantur Catholicos ſcriptores, quaſi tradiderint Sacramentum Pœnitentiae, abſque bono motu ſuſcipientium, gratiā conferre: quod nunquam Eccleſia Dei docuit, nec ſenſit: ſed & falſo docent. Contritionem eſſe extortam, & coactam, non liberam, & uoluntariam.

De confeſſione. Cap. V.

Ex inſtitutione Sacramentis Pœnitentiae

iam

iam explicata, uniuerſa Eccleſia ſemper intellexit, inſtitutā etiā eſſe a Domino integrā peccatorum Confeſſionem, & omnibus poſt Baptiſmum lapſis iure diuina neceſſarium exiſtere: quia Dominus noſter Ieſus Chriſtus e terris aſcenſurus ad cælos, ſacerdotes ſui ipſius Vicarios reliquit, tamquam præſides, & iudices, ad quos omnia mortalia crimina deferantur, in quæ Chriſti fideles ciderint: quo pro poteſtate clauium remiſſionis, aut retentionis peccatorū ſententiam pronuncient conſtat enim, ſacerdotes iudiciū hoc, incognita cauſa, exercere non potuiſſe, neque æquitatem quidem illos in paenis iniungendis ſeruare potuiſſe, ſi in genere duntaxat, & non potius in ſpecie, ac ſigillatim ſua, ipſi peccata declaraſſent. Ex his colligitur oportere a paenitentibus omnia peccata mortalia, quorum poſt diligentem ſui diſcuſſionem conſcientiā habent in Confeſſione recenſeri, etiam ſi occultiſſima illa ſint, & tantum aduerſus duo ultima Decalogi præcepta commiſſa, quae nō nunquam animum grauius ſauciāt, & perículoſiora ſunt ijs, quae in manifeſto admittūtur nā uentalia, quibus a gratia Dei non excludimur, et in quæ frequētius labimur, quā quā recte, & utiliter, citraq. omnem praeſumptionem in Confeſſione dicatur, quod piorū hominū uſus demonſtrat, taceri tamen citra culpā multisq. aliis remedijs expiari poſſunt. Verum, cū uniuerſa mortalia peccata,

etiam

etiam cogitationis, hominis irae filios, & Dei inimicos reddant; neceſſum eſt omnium etiam ueniam, cum aperta, & uerecunda confeſſione a Deo querere. Itaque dum omnia, quae memoriae occurrunt, peccata Chriſti fideles confiteri ſtudent, proculdubio omnia diuinae miſericordiae agnoſcenda exponunt. qui uero ſecus faciunt, & ſcienter aliqua retinent nihil diuinae bonitati per ſacerdotem remittendum proponunt. ſi enim erubeſcat aegrotus uulnus medico detegere; quod ignorat medicina non curat. Colligitur praeterea, etiam eas circunſtantias in cōfeſſione explicandas eſſe, quae ſpeciem peccati mutant: quod ſine illis peccata ipſa neque a paenitentib. integre exponantur, nec iudicibus innoteſcant, & fieri nequeat, ut de grauitate criminum recte cenſere poſſint, & paenam, quam oportet pro illis pœnitentibus imponere. unde alienum a ratione eſt, docere circunſtantias has ab hominibus otioſis excogitatus fuiſſe; aut unam tā tum circunſtantiam confitenda eſſe, nempe peccaſſe in fratrem. Sed & impium eſt, Confeſſionem, quae hac ratione fieri praecipitur impoſſibilem dicere, aut carnificinam illam conſcientiarum appellare. conſtat enim, nihil aliud in Eccleſia a penitentib. exigi, quam ut poſtquam quiſq. diligentius ſe excuſſerit, & conſcientiae ſuae ſinus omnes, & latebras exploraverit, ea peccata confiteatur, quibus ſe Dominum, et Deum ſuum mortaliter offendiſſe

ſe meminerit:reliqua autem peccata,quæ diligenter cogitanti non occurrunt, in uniuerſum,eadem confeſſione incluſa eſſe intelliguntur:pro quibus fideliter cum propheta dicimus. Ab occultis meis munda me Domine. Ipſa uero huiuſmodi confeſſionis difficultas, ac peccata detegendi uerecũdia grauis quidẽ uideri poſſet, niſi tot, cantiſq; commodis, & conſolationibus leuaretur, quæ oĩbus digni ad hoc Sacramentum accedentibus,per abſolutionem certiſſime conferuntur, Ceterum, quo admodum confitendi ſecreto apud ſolum ſacerdotem,etſi Chriſtus non uetuerit, quin aliquis in uindictum ſuorum ſcelerum, & ſui humiliationem,cum ob aliorum exemplũ, tum ob eccleſiæ offenſæ aedificationem, delicta ſua publice confiteri poſſit:non eſt tamen hoc diuino praecepto mandatum, nec ſatis cõſulte humana aliqua lege praeciperetur, ut delicta,praeſertim ſecreta,publica eſſent Confeſſione aperienda unde cum a ſanctiſſimis, & nequiſſimis Patribus, magno, unanimiq. conſenſu,ſecreta Confeſſio ſacramentalis,qua ab initio Eccleſia ſancta uſa eſt, & modo etiam utitur,fuerit ſemper commendata,manifeſte refellitur inanis eorum calumnia, qui eam a diuino mandato alienam, & inuentum humanum eſſe, atque a Patribus, in Concilio Lateranenſi congregatis,initium habuiſſe, docere non uerentur. neque enim per Lateranenſe Concilium Eccleſia ſtatuit,

ut Chriſti fideles conſiterentur: quod iure diuino neceſſarium, & inſtitutum eſſe intellexerat, ſed ut præceptum confeſſionis, ſaltem ſemel in anno, ad omnibus, & ſingulis, cum ad annos diſcretionis perueniſſent, impleretur. unde iam in uniuerſa Eccleſia, cum ingēti animarum fidelium fructu, obſeruatur mos ille ſalutaris confitendi, ſacro illo, & maxime acceptabili tempore Quadrageſimæ; quem morem hæc ſancta Synodus maxime probat, & amplectitur, tamquam pium, & merito retinendum.

De miniſtro huius Sacramento, & Abſolutione. Cap. VI.

Circa miniſtrum autem huius Sacramenti, declarat ſancta Synodus, falſas eſſe, & a ueritate Euangelii penitus alienas, doctrinas omnes, quæ ad alios quoſuis homines, præter Epiſcopos, & ſacerdotes, Flauium miniſterium pernitioſe extendunt: putantes uerba illa Domini, Quæcumque alligaueritis ſuper terram, erunt alligata & in caelo, & quæcumque ſolueritis ſuper terram, erunt ſoluta et in caelo: & quorum remiſeritis peccata, remittuntur eis; & quorum retinueritis, retenta ſunt; ad omnes Chriſti fideles indifferentur & promiſcue, contra inſtitutionem huius Sacramenti, ita fuiſſe dictā, ut quiuis pōteſtatem habeat remittendi peccata publica quidem per correptionem, ſi correptus

reptus acquieuerit: ſecreta uero per ſpõtaneã Confeſſionem, cuicumq. factam. Docet quoq. etiam ſacerdotes, qui peccato mortali tenentur, per uirtutẽ Spiritus ſancti, in ordinatione collatam, tanquam Chriſti miniſtros, functionem remittendi peccata exercere, eoſque praue ſentire, qui in malis ſacerdotib. hanc poteſtatem non eſſe contendunt. Quamuis autem abſolutio ſacerdotis alieni beneficii ſit diſpenſatio; tamen non eſt ſolum nudum miniſterium, uel annunciandi Euangelium, uel declarandi remiſſa eſſe peccata: ſed ad inſtar actus iudicialis, quo ab ipſo, uelut a iudice, ſententia pronunciatur, atque ideo non debet poenitens adeo ſibi de ſua ipſius fide blandiri ut etiam ſi nulla illi adſit contritio, aut ſacerdoti animus ſerio agendi, & uere abſoluendi deſit: putet tamen ſe, propter ſuam ſolam fidem, uere, & coram Deo eſſe abſolutum. nec enim fides ſine Paenitentia remiſſionem ullam peccatorum praeſtaret: nec is eſſet, niſi ſalutis ſuae negligentiſſimus, qui ſacerdotem io coſe abſoluentem cognoſcere; & non alium ſerio agentem, ſedulo requireret.

De caſuum reſeruatione. Cap. VII.

Quoniam igitur natura, & ratio iudicii illud, expoſcit, ut ſententia in ſubditos duntaxa feratur, perſuaſum ſemper in Eccleſia Dei fuit, & uerissimum eſſe Synodus haec confirmat, nullius momenti Abſolutionem eã

eſſe debere, quam ſacerdos in eum profert, in quem ordinariam, aut ſubdelegatam non habet iuriſdictionem. Magnopere uero ad Chriſtiani populi diſciplinam pertinere, ſanctiſſimis Patrib. noſtris uiſum eſt, ut atrociora quædam, & grauiora crimina non a quibuſuis, ſed a ſummis dumtaxat ſacerdotib. abſoluerentur. unde merito Pontifices Max. pro ſuprema poteſtate, ſibi in Eccleſia uniuerſa tradita, Cauſas aliquas criminum grauiores ſuo potuerũt peculiari iuditio reſeruare, Neq. dubitandũ eſt, quando omnia, quę a Deo ſunt, ordinata ſunt, quin hoc idem Epiſcopis omnib. in ſua cuiq. diœceſi, in edificationẽ tamen, non in deſtructionem, liceat, pro illis in ſubditos tradita ſupra reliquos inferiores ſacerdotes, auctoritate, præſertim quo ad illa, quib. excõmunicationis cenſura annexa eſt. Hanc autem delictorum reſeruationem, conſonum eſt diuinæ auctoritati, non tantum in extrema politia, ſed etiam corã Deo uim habere. ueruntamen pie admodum, nec hac ipſa occaſione aliquis pereat, in eadem Eccleſia Dei cuſtoditum ſemper fuit, ut nulla ſit reſeruatio in articulo mortis: atque ideo omnes ſacerdotes quolibet pænitẽtes a quibuſvis peccatis & cẽſuris abſoluere poſſunt extra quẽ articulum ſacerdotes cum nihil poſſint, in caſibus reſeruatis, id unum pænitentib. perſuadere nitantur, ut ad Superiores, & legitimos iudices ꝑ beneficio Abſolutionis accedãt.

De

De ſatisfactione neceſſitate, & fructu. Cap. VIII.

Demum, quo ad Satisfactionem, quæ ex omnibus pœnitētiæ partibus, quemadmodum a Patribus noſtris Chriſtiano populo fuit perpetuo tempore commendata: ita una maxime noſtra ætate, ſummo pietatis prætextu, impugnatur ab ijs, qui ſpeciem pietatis habent, uirtutem autem eius obnegarunt; ſancta Synodus declarat, falſum omnino, eſſe & a uerbo Dei alienum, culpam a Domino nunquam remitti, quin uniuerſa etiam pœna condonetur. perſpicua enim, & illuſtria in ſacris litteris exempla reperiuntur, quibus præter diuinam traditionem, hic error quam manifeſtiſſime reuincitur. Sane & diuinæ iuſtitiæ ratio exigere uidetur, ut aliter ab eo in gratiam recipiantur, qui ante Baptiſmum per ignorantiam deliquerint. aliter uero qui ſemel a peccati, & Dæmonis ſeruitute liberati, & accepto Spiritus ſancti dono, ſcientes templum Dei uiolare, & Spiritum ſanctum contriſtare non formidauerint. Et diuinam clementiā decet, ne ita nobis abſque ulla Satisfactione peccata dimittantur, ut, occaſione accepta, peccata leuiora putātes uelut iniurij, & cōtumelioſi Spiritui ſancto, in grauiora labamur, theſaurizantes nobis irām in die iræ. proculdubio enim magnopere a pctō reuocant, & quaſi freno quodam

coercens

coercent hæ ſatisfactoriæ pęnæ, cautioresq́; & uigilantiores in futurum pænitentes efficiunt; medentur quoque peccatorũ reliquiis, & uitioſos habitus, male uiuendo cõparatos, contrariis uirtutum actionibus tollũt. Neq; uero ſecurior ulla uia in Eccleſia Dei unquã exiſtimata fuit ad amouendam imminẽtem a Domino pęnam, quam ut hæc pænitentiæ opera homines cum uero animi dolore frequẽtent. Accedit ad hæc, quod, dũm ſatisfaciẽdo patimur pro peccatis, Chriſto Ieſu, qui pro peccatis noſtris ſatisfecit, ex quo omnis noſtra ſufficientia eſt, conformes efficimur certiſſimam quoque inde arrham habentes, quod ſi compatimur, & conglorificabimur. Neque uero ita noſtra eſt ſatisfactio haec, quam pro peccatis noſtris exoluimus, ut non ſit per Chriſtum Ieſum nam qui ex nobis, tamquam ex nobis, nihil poſſumus, eo cooperante, qui nos confortat, omnia poſſumus. ita non habet homo unde glorietur: ſed omnis gloriatio noſtra in Chriſto eſt: in quo uiuimus in quo meremur, in quo ſatisfacimus: facientes fructus dignos pęnitentiæ: qui ex illo uim habent: ab illo offerũtur Patri: & p illum acceptantur a Patre. Debẽt ergo ſacerdotes Domini, quantum ſpiritus, & prudentia ſuggeſſerit, pro qualitate criminũ et, pænitentiũ facultate ſalutares, et conueniẽtes ſatisfactiones iniungere: ne, ſi forte peccatis conniueant, & indulgentius cum pænitenti-

bus agant, leuiſſima quædam opera pro grauiſſimis delictis iniungendo, alienorum peccatorum participes efficiantur. Habeant autem præ oculis, ut ſatisfactio, quã imponunt, non ſit tantum ad nouæ uitæ cuſtodiam, & infirmitatis medicamẽtum; ſed etiam ad præteritorum peccatorũ uindictam, et caſtigationem: nam Claues ſacerdotum non ad ſoluendũm duntaxat, ſed & ad ligandum conceſſas etiam antiqui Patres & credunt, et docent. nec propterea exiſtimarunt, Sacramentum Pœnitentię eſſe forum irę, uel paenarum, ſicut nemo umquam Catholicus ſenſit ex huiuſmodi noſtris ſatisfactionib. uim meriti, et ſatisfactionis Domini noſtri Ieſu Chriſti, uel obſcurari, uel aliqua ex parte imminui; quod dum Nouatores intelligere nolunt, ita optimam Paenitentiam nouã uitam eſſe docent, ut omnẽ Satisfactionis uim, et uſum tollant.

De operibus ſatisfactionis. Caput IX.

Docet præterea, tantam eſſe diuinæ munificentiae largitatem, ut non ſolum paenis ſpõte a nobis pro uindicando peccato ſuſceptis, aut ſacerdotis arbitrio pro menſura delicti impoſitis, ſed etiam, quod maximũ amoris argumentũ eſt, tẽporalibus flagellis a Deo inflictis, et a nobis patienter toleratis apud Deũ patrẽ per Chriſtũ Ieſum ſatisfacere ualeamus.

Doctrina de Sacramento extremæ Vnctionis.

Viſum eſt autem ſanctæ Synodo praecedendi doctrinæ de Pœnitentia adungere ea, quæ ſequuntur de Sacramento extremæ Vnctionis: quod non modo Pœnitentiæ, ſed & totius Chriſtianæ uitę, quæ perpetua pœnitentia eſſe debet conſummatiuum exiſtimatum eſt a Patribus. Primum itaque, circa illius inſtitutionem, declarat, & docet, quod clemẽtiſſimus Redẽptor noſter, qui ſeruis ſuis quouis tempore uoluit de ſalutaribus remediis aduerſus omnia omnium hoſtium tela eſſe proſpectum quemadmodum auxilia maxima in Sacramentis aliis praeparauit, quibus Chriſtiani conſeruare ſe integros, dum uiuerent, ab omni grauiore ſpiritus incommodo poſſint; ita extremæ Vnctionis Sacramento finem uitæ, tamquam firmiſſimo quodam præſidio, muniuit. nam etſi aduerſarius noſter occaſiones per omnem uitam quærat, et captet, ut deuorare animas noſtras quoquo modo poſſint; nullum tamen tempus eſt, quo uehementius ille omnes ſuę uerſutiæ neruos intendat ad perdendos nos penitus & a fiducia etiam, ſi poſſit, diuinae miſericordiæ deturbandos, quam cum impendere nobis exitum uitæ perſpicit.

De inſtitutione Sacramenti extremæ Vnctionis. Cap. I.

INſtituta eſt autem ſacra hęc Vnctio infirmorum, tamquam uere, & proprie Sacramentum noui Teſtamenti, a Chriſto Domino noſtro, apud Marcum quidem inſinuatum, per Iacobum autem Apoſtolum, ac Domini fratrem, fidelibus commendatum, ac promulgatum. Infirmatur, inquit, quis in uobis: inducat presbyteros Eccleſiae, & orent ſuper eum, ungentes eum oleo in nomine Domini: et oratio fidei ſaluabit infirmum, & alleuiabit eum Dominus, &, ſi in peccatis ſit, dimittentur ei. Quibus uerbis, ut ex Apoſtolica traditione, per manus accepta, Eccleſia didicit, docet materiam formam, proprium miniſtrum, & effectu huius ſalutaris Sacramenti. intellexit enim Eccleſia, materiam eſſe oleum, ab Epiſcopo benedictum. nam Vnctio aptiſſime Spiritus ſancti gratiam, qua inuiſibiliter anima aegrotantis inungitur, repraeſentat; formam deinde eſſe illa uerba, Per iſtam unictionem, &c.

Dę effectu huius Sacramenti. Cap. II.

Res porro, et effectus huius Sacramenti illis uerbis explicatur: Et oratio fidei ſaluabit infirmum. & alleuiabit eum Dominus; &, ſi in peccatis ſit, dimittentur ei. res etenim hæc gratia eſt Spiritus ſancti; cuius Vnctio delicta,

ea quae ſint adhuc expianda, ac peccati reliquias abſtergit; et ęgroti animam alleuiat, et confirmat magnam in eo diuinae miſericordiae fiduciam excitando: qua infirmum ſubleuatus, et morbi incommoda, ac labores leuius fert; & tentationibus Dæmonis calcaneo inſidiantis, felicius reſiſtit; et ſanitatem corporis interdum, ubi ſaluti animae expedierit, conſequitur.

De miniſtro huius Sacramenti, & tempore quo dari debeat. Cap. III.

Iam uero, quod attinet ad praeſcriptionem eorum, qui & ſuſcipere, & miniſtrare hoc Sacramentum debent, haud obſcure fuit illud etiam in uerbis praedictis traditũ. nã & oſtenditur illic, proprios huius Sacramenti miniſtros eſſe Eccleſię Presbyteros, quo nomine, eo loco, non ætate ſeniores, aut primores in populo intelligendi ueniunt, ſed aut Epiſcopi, aut ſacerdotes, ab ipſis rite ordinati, per impoſitionẽ manuum presbyterii. Declaratur ẽt eſſe hanc Vnctionem infirmis adhibendam, illis uero praeſertim, quia tam periculoſe decũbunt ut in exitu uitae cõſtituti uideãtur: unde & Sacramentũ exeuntium nuncupatur. Quod ſi infirmi poſt ſuſceptam hãc Vnctionẽ conualuerint, iterum huius Sacramenti ſubſidio iuuari poterunt: cũ in aliud ſimile uitæ diſcrimẽ inciderint. Quare nulla ratione audiendi ſunt, qui contra tã apertam, et dilucidam

dam Apoſtoli Iacobi ſententiam docent, hãc Vnctionem, uel figmentum eſſe humanum, uel ritum a Patribus acceptum, nec mandatum Dei, nec promiſſionem gratiae habentẽ, & qui illam iam ceſſaſſe aſſerunt, quaſi ad gratiam curationum dumtaxat in primitiua Eccleſia referenda eſſet; & qui dicunt ritum & uſum, quem ſancta Romana Eccleſia in huius Sacramenti adminiſtratione obſeruat, Iacobi Apoſtoli ſententiae repugnare, atque ideo in alium commutandum eſſe: & denique qui hanc extremam Vnctionem a fidelibus ſine peccato contemni poſſe affirmãt. haec enim omnia manifeſtiſſimi pugnant cũ perſpicuis tanti Apoſtoli uerbis. Nec profecto Eccleſia Romana, aliarum omnium mater, & magiſtra, aliud in hac adminiſtranda Vnctione, quantum ad ea, quae huius Sacramenti ſubſtantiam perficiunt, obſeruat, quã quod beatus Iacobus praeſcripſit. Nec uero tanti Sacramenti contemptus abſque ingenti ſcelere, & ipſius Spiritus ſancti iniuria eſſe poſſet.

Haec ſunt, quae de Paenitentiae, & extremae Vnctionis Sacramentis haec ſancta oecumenica Synodus profitetur, & docet, atq; omnibus Chriſti fidelibus credenda, & tenenda proponit. Sequentes autem Canones inuiolabiliter ſeruandos eſſe tradit, & aſſerentes contrarium perpetuo damnat, & anathematizat.

De

DE SANCTISSIMO Pœnitentiæ Sacramento.

CANON I.

SI quis dixerit, in Catholica Eccleſia Pœnitentiam non eſſe uere, & proprie Sacramentum, pro fidelibus, quoties poſt Baptiſmum in peccata labuntur, ipſi Deo reconciliandis, a Chriſto, Domino noſtro, inſtitutum, anathema ſit.

CANON II.

SI quis Sacramenta confundens, ipſum Baptiſmum, Paenitentiae Sacramentum eſſe dixerit, quaſi haec duo ſacramenta diſtinctae non ſint, atq; ideo Paenitentiam non recte ſecundum poſt naufragium tabulam appellari, anathema ſit.

CANON III.

SI quis dixerit, uerba illa Domini Saluatoris: Accipite Spiritum ſanctum: quorũ remiſeritis peccata, remittuntur eis: & quorũ retinueritis, retenta ſunt, non eſſe intelligenda de poteſtate remittendi, & retinendi peccata in Sacramento Paenitentiae, ſicut Eccleſiae Catholica ab initio ſemper intellexit, detorſerit autem, contra inſtitutionem huius ſacramenti, ad auctoritatem praedicandi Euangelium, anathema ſit.

CANON IIII.

SI quis negauerit, ad integram, et perfectam peccatorum remiſſionem requiri tres actus in paenitente, quaſi materiam Sacramenti Paenitentiae, uidelicet, Contritionem, Confeſſionem, & Satisfactionem quae tres Paenitentiae partes dicuntur; aut dixerit, duas tantum eſſe Paenitentiae partes, terrores ſcilicet incuſſos conſcientiae, agnito peccato, & fidem conceptam ex Euangelio, uel abſolutione, qua credit quis ſibi per Chriſtum remiſſa peccata; anathema ſit.

CANON V.

SI quis dixerit, eam Contritionem, quae paratur per diſcuſſionem, collectionem, & deteſtationem peccatorum, quauis recogitat annos ſuos in amaritudine animę ſuæ, ponderãdo peccatorum ſuorum grauitatem multitudinem, foelicitatem, amiſſionem aeternae beatitudinis, & aeternae damnationis incurſum, cum propoſito melioris uitae, non eſſe uerum, & utilem dolorem, nec praeparare ad gratiam, ſed facere hominem hypocritam, & magis peccatorem; demum, illam eſſe dolorẽ coactum, & non liberum, ac uoluntarium; anathema ſit.

CANON VI.

Si quis negauerit, Confeſſionẽ ſacramẽtalem

lem uel inſtitutam, uel ad ſalutem neceſſariā eſſe iure diuino, aut dixerit, modū ſecrete confitēdi ſoli ſacerdoti, quem Eccleſia Catholica ab initio ſemper obſeruauit, & obſeruat; alienum eſſe ab inſtitutione, & mandato Chriſti, & inuentum eſſe humanum, anathema ſit.

CANON VII.

SI quis dixerit, in Sacramento Paenitētiæ ad remiſſionem peccatorū neceſſariū non eſſe iure diuino, confiteri omnia, & ſingula peccata mortalia; quorum memoria cum debita, et diligenti præmeditatione habeatur, etiam occulta, & quae ſunt contra duo ultima Decalogi praecepta, & circunſtantias, quae peccati ſpeciem mutant, ſed eam confeſſionem tantum eſſe utilem ad erudiendum, & conſolandum paenitentem, & olim obſeruatam fuiſſe tantum ad ſatisfactionem canonicam imponendā; aut dixerit, eos, qui omnia peccata confiteri ſtudent, nihil relinquere uelle diuinae miſericordiae ignoſcendum: aut demū, non licere cōfiteri peccata uenialia; anathema ſit.

CANON VIII.

SI quis dixerit, Confeſſionē omniū peccatorum, qualem ecelſia ſeruat, eſſe impoſſibilē et traditionem humanam, a piis abolendam: aut ad eam non teneri omnes & ſingulos, utriuſque ſexus, Chriſti fileles iuxta magni cō-

nam de gratia & uerum Dei cultum, atque ipſum beneficium mortis Chriſti obſcurantes: anathema ſit.

CANON XV.

SI quis dixerit, Claues Eccleſiæ eſſe datas tantum ad ſoluendum, non etiam ad ligandum: & propterea ſacerdotes, dum imponunt pœnas confitentibus, agere contra finem Clauium, & contra inſtitutionem Chriſti; & fictionem eſſe, quod, uirtute Clauium, ſublata pœna æterna, pœna temporalis plerũque exoluenda remaneat: anathema ſit.

DE SACRAMENTO extremæ Vnctionis.

CANON I.

SI quis dixerit, extremam Vnctionẽ non eſſe uere, et proprie Sacramentum, a Chriſto Domino noſtro inſtitutum, & a beato Iacobo Apoſtolo promulgatum, ſed ritum tantum acceptum a Patribus, aut figmentum humanum: anathema ſit.

CANON II.

SI quis dixerit, ſacram infirmorũ Vnctione nõ conferre gratiã, nec remittere peccata, nec alleuiare infirmos: ſed iã ceſſaſſe, quae

ſi olim tantum fuerit gratia curationum anathema ſit.

CANON III.

SI quis dixerit, extremę Vnctionis ritũ, & uſum, quem obſeruat ſancta Romana Ecclesia, repugnare ſententię beati Iacobi Apoſtoli, ideoq. eum mutandum, poſſeq. a Chriſtianis abſque peccato contemni, anathema ſit.

CANON IIII.

SI quis dixerit, Presbyteros Eccleſiae, quos beatus Iacobus adducendos eſſe ad infirmum inungendum hortatur, non eſſe ſacerdotes, ab Epiſcopo ordinatos, ſed aetate ſeniores in quauis communitate, ob idq. proprium extremae Vnctionis miniſtrum eſſe ſolum ſacerdotem: anathema ſit.

Decretum de reformatione.

PROOEMIVM.

CVM proprie Epiſcoporum munus ſit, ſubditorum omniũ uitia redarguere; hoc illis pręcipue cauendum erit, nec Clerici, pręſertim ad animarum curam conſtituti, criminoſi ſint, neue inhoneſtam uitam, ipſis conniuentibus ducant, nam ſi eos prauis, et corruptis moribus eſſe permittant: quo pacto laicos de ipſorum uitiis redarguent; qui uno ab

eis

eis ſermone conuinci poſſent, quod Clericos ipſis patiantur eſſe deteriores? qua etiam libertate laicos corripere poterunt ſacerdotes; cum tacite ſibi ipſi reſpondeant, eadem ſe admiſiſſe, quę corripiunt? Monebunt propterea Epiſcopi ſuos Clericos, in quocunque ordine fuerint, ut conuerſatione, ſermone, & ſcientia commiſſo ſibi Dei populo præeant: memores eius, quod ſcriptum eſt: Sancti eſtote, quia & ego ſanctus ſum. Et iuxta Apoſtoli uocem: Nemini dent ullam offenſionem, ut non uituperetur miniſteriũ eorum: ſed in omnibus exhibeant ſe, ſicut miniſtros Dei; ne illud prophetae dictum impleatur in eis; Sacerdotes Dei contaminant ſancta, & reprobant legem. Vt autem ipſi Epiſcopi id liberius exequi, ac quoquam praetextu deſuper impediri nequeat; eadẽ ſacroſancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, praeſidentibus in ea eiſdẽ Apoſtolicae Sedis Legato, & Nunciis, hos, qui ſequuntur, Canones ſtatuendos, & decernendos duxit.

Caput. I.

CVM honeſtius, ac tutius ſit ſubiecto, debitam Prępoſitis obedientiam impendendo, in inferiori miniſterio deſeruire, quam cum Praepoſitorum ſcandalo graduum altiorum appetere dignitatem: ei, cui aſcenſus ad ſacros ordines a ſuo Praelato, ex quacumque cauſa, etiam ob occultum crimen quomodolibet

bet etiam extra iudicialiter, fuerit interdictus: aut qui a ſuis Ordinibus, ſeu gradibus, uel dignitatibus eccleſiaſticis fuerit ſuſpẽſus, nulla contra ipſius prælati uoluntatem cõceſſa licentia de ſe premoueri faciendo, aut ad priores ordines, gradus, & dignitates, ſiue honores reſtitutio ſuffragetur.

Caput II.

Et, quoniam nonnulli Epiſcopi Eccleſiarũ, quæ in partibus infidelium conſiſtunt, clero carentes, & populo chriſtiano, cũ fere uagabundi ſint, & permanentem ſedem non habeant, non quæ Ieſu Chriſti, ſed alienas oues inſcio proprio Paſtore quærentes, dum p hãc ſanctam ſynodum ſe Pontificalia officia in alterius diœceſi, niſi de loci ordinary expreſſa licentia, & in perſonas eidem ordinario ſubiectas tantũ, exercere prohibitos uidẽt, in legis fraudem, & contemptum, quaſi Epiſcopalem cathedram in loco nullius diœceſis ſua temeritate eligunt; & quoſcumque ad ſe uenientes, etiam ſi ſuorum Epiſcoporum, ſeu Prælatorũ litteras commendaticias non habet, clericali charactere inſignire, et ad ſacros etiã preſbyteratus ordines promouere præſumunt; quo plerumque fit, ut minus idonei, & rudes, ac ignari, et qui a ſuo Epiſcopo tamquã inhabiles, & indigni reiecti fuerunt, ordinati nec diuina officia peragere, nec eccleſiaſtica Sacramenta recte ualeant miniſtrare: Nemo

Epiſcoporum, qui Titulares uocantur, etiam ſi in loco nullius diaceſis, etiam exempto, aut aliquo monaſterio cuiuſuis ordinis reſederint, aut moram traxerint, uigore cuiuſuis priuilegii ſibi de promouendo quoſcumq; ad ſe uenientes pro tempore conceſſi, alterius ſubditum, etiam prætextu familiaritatis continuae commenſalitatis ſuae, abſque ſui proprii praelati expreſſo conſenſu, aut litteris dimiſſoriis ad aliquos ſacros, aut minores ordines, uel primam Tonſuram promouere, ſeu ordinare ualeat: contra faciens ab exercitio Pontificalium per annum, taliter uero promotus ab executione Ordinum ſic ſuſceptorum, donec ſuo Praelato uiſum fuerit, ipſo iure ſint ſuſpenſi.

Caput. III.

Epiſcopus quoſcumque ſuos Clericos, praeſertim in ſacris conſtitutos, abſque ſuo praecedenti examine, & commendaticiis litteris, quacumque auctoritate promotos, licet tamquam habiles ab eo, a quo ordinati ſunt, probatos, quos tamen ad diuina officia celebranda, ſeu Eccleſiaſtica Sacramenta miniſtranda minus idoneos, & capaces repererit; ac ſuſceptorum Ordinum exercitio ad tempus, de quo ei uidebitur, ſuſpendere, & illis, ne in altari, aut aliquo ordine miniſtrent, interdicere poſſit.

Caput IIII.

Omnes eccleſiarum Praelati, qui ad corrigendum ſubditorum exceſſus diligenter intẽdere debent, & a quibus nullus Clericus huius ſanctae Synodi ſtatuta, cuiuſuis priuilegii praetextu, tutus cenſetur, quo minus iuxta canonicas ſanctiones uiſitari, puniri, & corrigi poſſit; ſi in Eccleſiis ſuis reſederint, quoſcumq; ſaeculares Clericos, qualitercumque exemptos, qui alias ſuae iuridictioni ſub eſſent, de eorum exceſſibus, criminibus, et delictis, quoties, et quando opus fuerit, etiam extra uiſitationem tamquam ac hoc Apoſtolicae Sedis delegati, corrigendi, et caſtigandi facultatem habeant quibuſcumque exemptionibus, declarationibus, conſuetudinibus, ſententiis, iuramentis, concordiis, quae tantum ſuos obligent auctores, ipſis Clericis, ac eorum conſanguineis, capellanis, familiaribus, procuratoribus, et aliis quibuslibet ipſorum exemptorum contemplationi, et intuitu minime ſuffragantibus.

Caput V.

Inſuper, cum nonnulli, qui ſub praetextu quod ſuper bonis, et rebus, ac iuribus ſuis diuerſae eis iniuriae, ac moleſtiae inferantur, certos iudices per litteras Conſeruatorias deputari obtinent, qui illos a moleſtiis, et iniu-

riis

riis huiuſmodi tueantur, ac defendant, & in poſſeſſione, ſeu quaſi bonorum, rerum, ac iurium ſuorum manuteneant, & conſeruent; nec ſuper illis eos moleſtari permittant: eiuſmodi litteras in pleriſque contra concedentis mentem in reprobum ſenſum detorqueant: idcirco nemini omnino, cuiuſcumque dignitatis, & conditionis ſit, etiam ſi Capitulum fuerit, Conſeruatoriae litterae cum quibuſcumque clauſulis, aut decretis, quorumcumque iudicium deputatione, quocumq; etiam alio praetextu, aut colore conceſſae, ſuffragentur ad hoc, ut coram ſuo Epiſcopo, ſiue alio Superiore Ordinario, in criminalib. & mixtis cauſis accuſari, & conueniri, ac contra eum inquiri, & procedi non poſſit: aut quo minus ſi qua iura ei ex ceſſione competierint, ſuper illis libere ualeat apud iudicem ordinarium conueniri. In ciuilibus etiam cauſis, ſi ipſe actor extiterit, aliquem ei apud ſuos Conſeruatores iudices in iudicium trahere minime liceat. Quod ſi in his cauſis, in quibus ipſe reus fuerit, contingerit, ut electus ab eo Conſeruator, ab actore ſuſpectus eſſe dicatur: aut ſi qua inter ipſos iudices, Conſeruatorem, & Ordinarium, controuerſia ſuper competentia iuriſdictionis orta fuerit: nequaquam in cauſa procedatur, donec per arbitros, in forma iuris electos, ſuper ſuſpicione, aut iuriſdictionis competentia fuerit iudicatum. Familiaribus uero eis, qui huiuſmodi litteris Con-

ſeruatoriis

ſeruatoriis tueri ſe ſolent, nihil illae proſint, praeterquam duobus dumtaxat, ſi tamen illi propriis eius ſumptibus uixerit. Nemo etiã ſimilium litterarum beneficio ultra quinquennium gaudere poſſit. Non liceat quoque Conſeruatoribus iudicibus ullum habere tribunal erectum. In cauſis uero mercedũ, aut miſerabilium perſonarum huius ſanctae Synodi ſuper hoc decretum in ſuo robore permaneat. Vniuerſitates autem generales, ac Collegia Doctorũ, ſeu ſcholarium, & regularia loca, necnon hoſpitalia, actu hoſpitalitatem ſeruantia, ac Vniuerſitatum, Collegiorum, locorum, et hoſpitalium huiuſmodi perſonae in praeſenti Canone minime comprehenſae, ſed exemptae omnino ſint, & eſſe intelligantur.

Caput VI.

Quia uero, etſi habitus non facit monachum, oportet tamen Clericos ueſtes proprio congruentes ordini ſemper deferre, ut per decentiam habitus extrinſeci morum honeſtatem intrinſecam oſtendant: tanta autem hodie aliquorũ inoleuit temeritas, religioniſq; contemptus, ut propriam dignitatem, et honorem clericalem paruipendentes, ueſtes etiam deferãt publice laicales, pedes in diuerſis ponentes, unum in diuinis, alterum in carnalibus, propterea omnes eccleſiaſticae perſonae, quantumcumque exemptę, quę aut in ſacris fuerint, aut dignitates, perſonatus, officia, aut beneficia qualiacumq; Eccleſiaſtica obtinuerint.

habitu clerc...

CANON IIII.

SI quis negauerit, ad integram, et perfectam peccatorum remiſſionem requiri tres actus in paenitente, quaſi materiam Sacramenti Paenitentiae, uidelicet, Contritionem, Confeſſionem, & Satisfactionem quae tres Paenitentiae partes dicuntur; aut dixerit, duas tantum eſſe Paenitentiae partes, terrores ſcilicet incuſſos conſcientiae, agnito peccato, & fidem conceptam ex Euangelio, uel abſolutione, qua credit quis ſibi per Chriſtum remiſſa peccata; anathema ſit.

CANON V.

SI quis dixerit, eam Contritionem, quae paratur per diſcuſſionem, collectionem, & deteſtationem peccatorum, qua quis recogitat annos ſuos in amaritudine animę ſuæ, ponderãdo peccatorum ſuorum grauitatem multitudinem, foelicitatem, amiſſionem aeternae beatitudinis, & aeternae damnationis incurſum, cum propoſito melioris uitae, non eſſe uerum, & utilem dolorem, nec praeparare ad gratiam, ſed facere hominem hypocritam, & magis peccatorem; demum, illam eſſe dolorẽ coactum, & non liberum, ac uoluntarium; anathema ſit.

CANON VI.

Si quis negauerit, Confeſſionẽ ſacramẽtalem

lem uel inſtitutam,uel ad ſalutem neceſſariã eſſe iure diuino,aut dixerit, modũ ſecrete confitẽdi ſoli ſacerdoti, quem Eccleſia Catholica ab initio ſemper obſeruauit, & obſeruat;alienum eſſe ab inſtitutione, & mandato Chriſti, & inuentum eſſe humanum,anathema ſit.

CANON VII.

SI quis dixerit,in Sacramento Paenitẽtiæ ad remiſſionem peccatorũ neceſſariũ non eſſe iure diuino,confiteri omnia,& ſingula peccata mortalia,quorum memoria cum debita,et diligenti præmeditatione habeatur,etiam occulta,& quae ſunt contra duo ultima Decalogi praecepta, & circunſtantias,quae peccati ſpeciem mutant,ſed eam confeſſionem tantum eſſe utilem ad erudiendum, & conſolandum paenitentem,& olim obſeruatam fuiſſe tantum ad ſatisfactionem canonicam imponendã;aut dixerit,eos,qui omnia peccata confiteri ſtudent , nihil relinquere uelle diuinae miſericordiae ignoſcendum:aut demũ , non licere cõfiteri peccata uenialia;anathema ſit

CANON VIII.

SI quis dixerit, Confeſſionẽ omniũ peccatorum,qualem ecelſia ſeruat,eſſe impoſſibilẽ et traditionem humanam,a piis abolendam: aut ad eam non teneri omnes & ſingulos,utriuſque ſexus, Chriſti fileles iuxta magni cõ

cilij Lateranenſis conſtitutionem, ſemel in anno, et ob id ſuadendum eſſe Chriſti fidelibus, ut non confiteantur tempore Quadrageſimæ: anathema ſit.

CANON IX.

Si quis dixerit, Abſolutionem ſacramentalem ſacerdotis non eſſe actum iudicialem, ſed nudum miniſterium pronunciandi, & declarandi remiſſa eſſe peccata confitenti; modo tãtum credat, ſe eſſe abſolutum aut ſacerdos non ſerio, ſed ioco abſoluat; aut dixerit, non requiri Confeſſionem pœnitentis, ut ſacerdos, eũ abſoluere poſſit: anathema ſit.

CANON X.

Si quis dixerit, ſacerdotes, qui in peccato mortali ſunt, poteſtatem ligandi, & ſoluendi non habere; aut non ſolos ſacerdotes eſſe miniſtros abſolutionis, ſed omnibus, & ſingulis Chriſti fidelibus eſſe dictum; Quæcunque ligaueritis ſuper terram, erunt ligata et in cœlo, et quæcunque ſolueritis ſuper terrã, erunt ſoluta & in cœlo; & quorum remiſeritis peccata, remittuntur eis: et quorum retinueritis retenta ſunt, quorum uerborum uirtute quilibet abſoluere poſſit peccata, publica quidem per correptionem duntaxat, ſi correptus acquieuerit, ſecreta uero per ſpontaneam confeſſionem, anathema ſit.

CA-

CANON XI.

SI quis dixerit, Epiſcopos non habere ius reſeruandi ſibi caſus, niſi quo ad externam politiam atque ideo caſuum reſeruationem non prohibere, quo minus ſacerdos a reſeruatis uere abſoluat: anathema ſit.

CANON XII.

SI quis dixerit, totam paenam ſimul cum culpa remitti ſemper Deo, ſatisfactionemque paenitẽtium non eſſe aliam, quam fidem, qua apprehendunt Chriſtum pro eis ſatisfeciſſe: anathema ſit.

CANON XIII.

SI quis dixerit, pro peccatis, quo ad paenã temporalem, minime Deo per Chriſti merita ſatisfieri paenis, ab eo inflictis, & patienter toleratis, uel a ſacerdote iniunctis, ſed neque ſponte ſuſceptis ut ieiuniis, orationibus, eleemoſinis, uel aliis etiam pietatis operibus, atque ideo optimam paenitentiam, eſſe tantum nouam uitam: anathema ſit.

CANON XIIII.

SI quis dixerit, ſatisfactiones, quibus paenitẽtes p Chriſtum Ieſum pctã redimunt, nõ eſſe cultus Dei, ſed traditiones hominũ doctri

nam de gratia & uerum Dei cultum, atque ipſum beneficium mortis Chriſti obſcurantes: anathema ſit.

CANON XV.

SI quis dixerit, Claues Eccleſiæ eſſe datas tantum ad ſoluendum, non etiam ad ligandum: & propterea ſacerdotes, dum imponunt pœnas confitentibus, agere contra finem Clauium, & contra inſtitutionem Chriſti; & fictionem eſſe, quod, uirtute Clauium, ſublata pœna æterna, pœna temporalis plerũque exoluenda remaneat: anathema ſit.

DE SACRAMENTO extremæ Vnctionis.

CANON I.

SI quis dixerit, extremam Vnctionẽ non eſſe uere, et proprie Sacramentum, a Chriſto Domino noſtro inſtitutum, & a beato Iacobo Apoſtolo promulgatum, ſed ritum tantum acceptum a Patribus, aut figmentum humanum: anathema ſit.

CANON II.

SI quis dixerit, ſacram infirmorũ Vnctionẽ nõn conferre gratiã, nec remittere peccata, nec alleuiare infirmos: ſed iã ceſſaſſe, quae ſi

ſi olim tantum fuerit gratia curationum anathema ſit.

CANON III.

SI quis dixerit, extremę Vnctionis ritũ, & uſum, quem obſeruat ſancta Romana Ecc cleſia, repugnare ſententię beati Iacobi Apoſtoli, ideoq. eum mutandum, poſſeq. a Chriſtianis abſque peccato contemni, anathema ſit.

CANON IIII.

SI quis dixerit, Presbyteros Eccleſiae, quos beatus Iacobus adducendos eſſe ad infirmum inungendum hortatur, non eſſe ſacerdotes, ab Epiſcopo ordinatos, ſed aetate ſeniores in quauis communitate, ob idq. proprium extremae Vnctionis miniſtrum eſſe ſolum ſacerdotem: anathema ſit.

Decretum de reformatione.

PROOEMIVM.

CVM proprie Epiſcoporum munus ſit, ſubditorum omniũ uitia redarguere; hoc illis pręcipue cauendum erit, nec Clerici, pręſertim ad animarum curam conſtituti, crimi noſi ſint, neue inhoneſtam uitam, ipſis conniuentibus ducant, nam ſi eos prauis, et corruptis moribus eſſe permittant: quo pacto laicos de ipſorum uitiis redarguent; qui uno ab

eis

eis ſermone conuinci poſſent, quod Clericos ipſis patiantur eſſe deteriores? qua etiam libertate laicos corripere poterunt ſacerdotes; cum tacite ſibi ipſi reſpondeant, eadem ſe admiſiſſe, quę corripiunt? Monebunt propterea Epiſcopi ſuos Clericos, in quocunque ordine fuerint, ut conuerſatione, ſermone, & ſcientia commiſſo ſibi Dei populo præant: memores eius, quod ſcriptum eſt: Sancti eſtote, quia & ego ſanctus ſum. Et iuxta Apoſtoli uocem: Nemini dent ullam offenſionem, ut non uituperetur miniſteriũ eorum: ſed in omnibus exhibeant ſe, ſicut miniſtros Dei; ne illud prophetae dictum impleatur in eis; Sacerdotes Dei contaminant ſancta, & reprobant legem. Vt autem ipſi Epiſcopi id liberius exequi, ac quoquam praetextu deſuper impediri nequeat; eadẽ ſacroſancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, praeſidentibus in ea eiſdẽ Apoſtolicae Sedis Legato, & Nunciis, hos, qui ſequuntur, Canones ſtatuendos, & decernendos duxit.

Caput. I.

CVM honeſtius, actutius ſit ſubiecto, debitam Prępoſitis obedientiam impendendo, in inferiori miniſterio deſeruire, quam cum Praepoſitorum ſcandalo gradunm altiorum appetere dignitatem: ei, cui aſcenſus ad ſacros ordines a ſuo Praelato, ex quacumque cauſa, etiam ob occultum crimen quomodolibet

bet etiam extra iudicialiter, fuerit interdictus: aut qui a ſuis Ordinibus, ſeu gradibus, uel dignitatibus eccleſiaſticis fuerit ſuſpēſus, nulla contra ipſius prælati uoluntatem cōceſſa licentia de ſe premoueri faciendo, aut ad priores ordines, gradus, & dignitates, ſiue honores reſtitutio ſuffragetur.

Caput II.

Et, quoniam nonnulli Epiſcopi Eccleſiarū, quæ in partibus infidelium conſiſtunt, clero carentes, & populo chriſtiano, cū fere uagabundi ſint, & permanentem ſedem non habeant, non quæ Ieſu Chriſti, ſed alienas oues inſcio proprio Paſtore quærentes, dum p hāc ſanctam ſynodum ſe Pontificalia officia in alterius diœceſi, niſi de loci ordinarij expreſſa licentia, & in perſonas eidem ordinario ſubiectas tantū, exercere prohibitos uidēt, in legis fraudem, & contemptum, quaſi Epiſcopalem cathedram in loco nullius diœceſis ſua temeritate eligunt; & quoſcumque ad ſe uenientes, etiamſi ſuorum Epiſcoporum, ſeu Prælatorū litteras commendaticias non habet, clericali charactere inſignire, et ad ſacros etiā preſbyteratus ordines promouere præſumunt; quo plerumque fit, ut minus idonei, & rudes, ac ignari, et qui a ſuo Epiſcopo tamquā inhabiles, & indigni reiecti fuerunt, ordinati nec diuina officia peragere, nec eccleſiaſtica Sacramenta recte ualeant miniſtrare: Nemo

Epiſcoporum,

Epiſcoporum, qui Titulares uocantur, etiam ſi in loco nullius diœceſis, etiam exempto, aut aliquo monaſterio cuiuſuis ordinis reſederint, aut moram traxerint, uigore cuiuſuis priuilegii ſibi de promouendo quoſcumq; ad ſe uenientes pro tempore conceſſi, alterius ſubditum, etiam prætextu familiaritatis con tinuae commenſalitatis ſuae, abſque ſui proprii praelati expreſſo conſenſu, aut litteris di miſſoriis ad aliquos ſacros, aut minores ordines, uel primam Tonſuram promouere, ſeu ordinare ualeat: contra faciens ab exercitio Pontificalium per annum, taliter uero promotus ab executione Ordinum ſic ſuſceptorum, donec ſuo Praelato uiſum fuerit, ipſo iure ſint ſuſpenſi.

Caput. III.

Epiſcopus quoſcumque ſuos Clericos, praeſertim in ſacris conſtitutos, abſque ſuo praecedenti examine, & commendaticiis litteris, quacumque auctoritate promotos, licet tamquam habiles ab eo, a quo ordinati ſunt, probatos, quos tamen ad diuina officia celebranda, ſeu Eccleſiaſtica Sacramenta miniſtranda minus idoneos, & capaces repererit; ac ſuſceptorum Ordinum exercitio ad tempus, de quo ei uidebitur, ſuſpendere, & illis, ne in altari, aut aliquo ordine miniſtrent, interdicere poſſit.

Caput

Caput IIII.

Omnes eccleſiarum Praelati, qui ad corrigendum ſubditorum exceſſus diligenter intẽdere debent, & a quibus nullus Clericus huius ſanctae Synodi ſtatuta, cuiuſuis priuilegii praetextu, tutus cenſetur, quo minus iuxta canonicas ſanctiones uiſitari, puniri, & corrigi poſſit; ſi in Eccleſiis ſuis reſederint, quoſcumq; ſaeculares Clericos, qualitercumque exemptos, qui alias ſuae iuridictioni ſub eſſent, de eorum exceſſibus, criminibus, et delictis, quoties, et quando opus fuerit, etiam extra uiſitationem tamquam ac hoc Apoſtolicae Sedis delegati, corrigendi, et caſtigandi facultatem habeant quibuſcumque exemptionibus, declarationibus, conſuetudinibus, ſententiis, iuramentis, concordiis, quae tantum ſuos obligent auctores, ipſis Clericis, ac eorum conſanguineis, capellanis, familiaribus, procuratoribus, et aliis quibuslibet ipſorum exemptorum contemplationi, et intuitu minime ſuffragantibus.

Caput V.

Inſuper, cum nonnulli, qui ſub praetextu quod ſuper bonis, et rebus, ac iuribus ſuis diuerſae eis iniuriae, ac moleſtiae inferantur, certos iudices per litteras Conſeruatorias deputari obtinent, qui illos a moleſtiis, et iniu-

riis huiuſmodi tueantur, ac defendant, & in poſſeſſione, ſeu quaſi bonorum, rerum, ac iurium ſuorum manuteneant, & conſeruent; nec ſuper illis eos moleſtari permittant: eiuſmodi litteras in pleriſque contra concedentis mentem in reprobum ſenſum detorqueant: idcirco nemini omnino, cuiuſcumque dignitatis, & conditionis ſit, etiam ſi Capitulum fuerit, Conſeruatoriae litterae cum quibuſcumque clauſulis, aut decretis, quorumcumque iudicium deputatione, quocumq; etiam alio praetextu, aut colore conceſſae, ſuffragentur ad hoc, ut coram ſuo Epiſcopo, ſiue alio Superiore Ordinario, in criminalib. & mixtis cauſis accuſari, & conueniri, ac contra eum inquiri, & procedi non poſſit: aut quo minus ſi qua iura ei exceſſione competierint, ſuper illis libere ualeat apud iudicem ordinarium conueniri. In ciuilibus etiam cauſis, ſi ipſe actor extiterit, aliquem ei apud ſuos Conſeruatores iudices in iudicium trahere minime liceat. Quod ſi in his cauſis, in quibus ipſe reus fuerit, contingerit, ut electus ab eo Conſeruator, ab actore ſuſpectus eſſe dicatur: aut ſi qua inter ipſos iudices, Conſeruatorem, & Ordinarium, controuerſia ſuper competentia iuriſdictionis orta fuerit: nequaquam in cauſa procedatur, donec per arbitros, in forma iuris electos, ſuper ſuſpicione, aut iuriſdictionis competentia fuerit iudicatum. Familiaribus uero eis, qui huiuſmodi litteris Con-

ſeruatoriis

ſeruatoriis tueri ſe ſolent, nihil illae proſint, praeterquam duobus dumtaxat, ſi tamen illi propriis eius ſumptibus uixerit. Nemo etiã ſimilium litterarum beneficio ultra quinquennium gaudere poſſit. Non liceat quoque Conſeruatoribus iudicibus ullum habere tribunal erectum. In cauſis uero mercedũ, aut miſerabilium perſonarum huius ſanctae Synodi ſuper hoc decretum in ſuo robore permaneat. Vniuerſitates autem generales, ac Collegia Doctorũ, ſeu ſcholarium, & regularia loca, necnon hoſpitalia, actu hoſpitalitatem ſeruantia, ac Vniuerſitatum, Collegiorum, locorum, et hoſpitalium huiuſmodi perſonae in praeſenti Canone minime comprehenſae, ſed exemptae omnino ſint, & eſſe intelligantur.

Caput VI.

Quia uero, etſi habitus non facit monachum, oportet tamen Clericos ueſtes proprio congruentes ordini ſemper deferre, ut per decentiam habitus extrinſeci morum honeſtatem intrinſecam oſtendant: tanta autem hodie aliquorũ inoleuit temeritas, religioniſq; contemptus, ut propriam dignitatem, et honorem clericalem paruipendentes, ueſtes etiam deferãt publice laicales, pedes in diuerſis ponentes, unum in diuinis, alterum in carnalibus, propterea omnes eccleſiaſticae perſonae, quantumcumque exemptę, quę aut in ſacris fuerint, aut dignitates, perſonatus, officia, aut beneficia qualiacumq; Eccleſiaſtica ob-

tinuerint.

Habitu clerici...

inuenerint, ſi poſtquam ab Epiſcopo ſuo, etiam per edictū publicū moniti fuerint, honeſtum habitum clericalem, illorum ordini, & dignitati congruentem, & iuxta ipſius Epiſcopi ordinationem, & mandatum non detulerint per ſuſpenſionem ab ordinibus, ac officio, & beneficio, ac fructibus, redditibus, et prouentibus ipſorum beneficiorum, necnon, ſi ſemel correpti, denuo in hoc deliquerint, etiam per priuationem officiorum, & beneficiorum huiuſmodi coerceri poſſint, & debeant: conſtitutionem Clementis Quinti, in Concilio Vienenſi editam, qua incipit: Quoniam innouando, & ampliando.

Caput VII.

Cum etiam qui per induſtriam occiderit proximum ſuum, & per inſidias, ab altari auelli debeat; qui ſua uoluntate homicidium perpetrauerit, etiam ſi crimen id, nec ordine iudiciario probatum, nec alia ratione publicum, ſed occultum fuerit, nullo tempore ad ſacros ordines promoueri poſſit: nec illi aliqua Eccleſiaſtica beneficia, etiam ſi curam non habeant animarum, conferri liceat: ſed omni ordine, ac beneficio, & officio Eccleſiaſtico perpetuo careat; ſi uero homicidium non ex propoſito, ſed caſu, uel uim ui repellendo, ut quis ſe a morte defenderet, fuiſſe commiſſum narretur; quam ob cauſam etiam ad ſacrorum Ordinum, et altaris miniſterium, et

beneficia

beneficia quaecunq., ac dignitates, iure quodam modo diſpenſatio debeatur, committatur loci Ordinario, aut ex cauſa Metropolitano, ſeu uiciniori Epiſcopo; qui non niſi cauſa cognita, & probatis precibus, ac narratis, nec aliter, diſpenſare poſſit.

Caput VIII.

Praeterea, quia nonnulli, quorum etiam aliqui ueri ſunt Paſtores, ac proprias oues habent, alienis etiam ouibus praeeſſe quaerunt, & ita alienis ſubditis quandoque intendunt, ut ſuorum curam negligant; quicumque, etiam Epiſcopali praeditus dignitate, qui alienos ſubditos puniendi priuilegium habuerit, contra Clericos ſibi non ſubditos, praeſertim in ſacris conſtitutos, quorumcumque etiam atrocium criminum reos, niſi cum proprii ipſorum Clericorum Epiſcopi. ſi apud eccleſiam reſederit, aut perſonae ab ipſo Epiſcopo deputandae interuentu, nequaquam procedere debeat: alias proceſſus, & inde ſecuta quaecumque uiribus omnino careant.

Caput IX.

Et, quia iure optimo diſtinctę fuerũt dioeceſes, et parochiae, ac unicuique gregi proprij attributi Paſtores, & inferiorum eccleſiarum rectores, qui, ſuarum quiſque ouium curam habeant, ut ordo Eccleſiaſticus non confundatur,

fundatur, aut una et eadem eccleſia duarũ quodam modo diœceſum fiat, rõ ſine grauiorum incommodo, qui illi ſubditi fuerint: beneficia unius diœceſis, etiam ſi parochiales eccleſiæ Vicariæ perpetuæ, aut ſimplicia beneficia, ſeu præſtimonia, aut præſtimoniales portiones fuerint, etiam ratione augendi cultum diuinum, aut numerum beneficiatorum, aut alia quacunque de cauſa, alterius diœceſis beneficio, aut monaſterio, ſeu collegio, uel loco etiam pio perpetuo non uniatur: decretum huius ſanctæ Synodi ſuper huiuſmodi unionibus in hoc declarando.

Caput X.

Regularia beneficia, in titulum Regularibus profeſſis prouideri conſueta, cum per obitum, aut reſignationem, uel alias illa in titulum obtinentis uacare contingerit, religioſis tãtum illius ordinis, uel iis, qui habitum omnino ſuſcipere, & profeſſionem emittere teneãtur, & non aliis, ne ueſtem lino, lanaq. contextam induat, conſeruantur.

Caput XI.

Quia uero Regulares, de uno ad alium ordinem tranſlati, facile a ſuo Superiore licẽtiam ſtandi extra monaſterium obtinere ſolent, ex quo uagandi, et apoſtatãdi occaſio tribuitur, nemo cuiuſcumque ordinis Prælatus

uel ſuperior uigore cuiuſuis facultatis aliquem ad habitum, & profeſſionem admittere poſſit, niſi ut in ordine ipſo, ad quem trãſfertur ſub ſui Superioris obedientia in clauſtro perpetuo maneat: ac taliter translatus, et ſi canonicorũ Regularium fuerit, ad beneficia ſæcularia, et curata, omnino incapax exiſtat.

Caput XII.

Nemo, etiam cuiuſuis dignitatis ecclesiaſticae, uel ſecularis, quacumque ratione, niſi eccleſiam, beneficium, aut capellam de nouo fundauerit, & conſtruxerit, ſeu iam erectã, quae tamen ſine ſufficiẽti dote fuerit, de ſuis propriis, & patrimonialibus bonis competenter dotauerit: ius patronatus impetrare, aut obtinere poſſit, aut debeat. In caſu autẽ fundationis, aut dotationis, huiuſmodi inſtitutio Epiſcopo, & non alteri inferiori reſeruetur.

Caput XIII.

Nõ liceat praeterea patrono cuiuſuis priuilegii praetextu aliquem ad beneficia ſui iuris patronatus, niſi Epiſcopo loci ordinario, ad quem prouiſio, ſeu inſtitutio ipſius beneficii, ceſſãte priuilegio, iure pertineret, quoquo modo præſentare: alias præſentatio, ac inſtitutio forſan ſecutæ, nullę ſint, et eſſe intelligantur.

CA-

Caput XIIII.

Declarat praeterea ſancta Synodus, in futura Seſsione, quam ad xxv. *diem Ian. ſubſequentis anni* M. D. L I I, *habendam eſſe iam decreuit; una cum ſacrificio Miſſae agendum; & tractandum etiam eſſe de Sacramento Ordinis, & proſequendam eſſe materiam ad reformatione.*

SESSIO

SESSIO. XV.

QVAE EST QVINTA

Sub Iulio III. Pont. Max.

Celebrata die XXV. *Nouemb.*

M. D. LII.

Decretum prorogationis Seſsionis.

CVM *ex eo, quod proximis Seſſionibus decretum fuit, ſancta haec, & uniuerſalis Synodus per hos dies accuratiſſime, diligentiſſimeq. tractauerit ea, quæ ad ſanctiſſimum Miſſae ſacrificium, & ad Sacramentum Ordinis ſpectant, ut hodierna Seſſione, quemadmodum Spiritus ſanctus ſuggeſſiſſet, decretae de his rebus, & quattuor praeterea articulos ad ſanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum pertinentes, in hanc tandem Seſſionem dilatos publicaret: atque interim affuturos eſſe putauerit, ad hoc ſacroſanctum Concilium eos, qui Proteſtantes ſe uocant; quorum cauſa eorum publicationem articulorum diſtulerat; et ut libere, ac ſine cunctationem ulla huc uenirent fidem eis publicam, ſiue ſaluum conductum conceſſerat: tamen, cum illi nondum uenerint; & eorum nomine ſupplicatum huic Sanctæ Synodo fuerit, ut publicatio, quae hodierno die facienda fuerat, in ſequentem Seſſionem differatur, certa ſpe allata, affuturos eos eſſe omni-*

no multo ante illam Seſſionem, ſaluo conductu amplioris formæ interim accepto, eadem ſancta Synodus, in ſpiritus ſancto legitime congregata, iiſdem Legato, & Nunciis præſidentibus, nihil magis optans, quam ex præſtãtiſſima natione Germanica omnes de religione diſſenſiones, & ſchiſmata tollere, ac eius quietis, paci, otioq. conſulere; parata, ipſos, ſi uenerint & humaniter excipere, & benigne audire; confidensq. eos non fidei Catholicae pertinaciter oppugnandę, ſed ueritatis cognoſcendæ ſtudio eſſe uenturos, &, ut Euangelicæ ueritatis ſtudioſos decet, ſanctæ matris Eccleſię decretis, ac diſciplinæ ad extremum eſſe acquituros: ſequentem Seſſionem ad edenda, & publicanda, ea, quę ſupra commemorata ſunt, in diem feſtum ſancti Ioſephi, qui erit die xix. menſis Martii, diſtulit: ut ſatis illi temporis, & ſpatii habeant, non ſolum ad ueniendum, uerum etiam ad ea, quae uoluerint, antequam is dies ueniat, proponenda. Quibus ut omnem cunctandi diutius cauſam adimat; fidem publicam, ſiue ſaluum cõductum eius, qui recitabitur, tenoris, & ſententię, libenter dat, & concedit. Interea uero de Matrimonii Sacramento agendum, & de eo, praeter ſuperiorem decretorum publicationem definiendum eſſe, eadem Seſſione ſtatuit, & decernit, & proſequendam eſſe materiam reformationis.

SALVVS CONDVCTVS
Datus Proteſtantibus.

SACROSANCTA *œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, praeſidentibus in ea eiſdem Sanctę Sedis Apoſtolicæ, Legato, & Nunciis, inhęrendo ſaluo conductui, in penultima Seſſione dato & illum iuxta tenorē infraſcriptum, ampliando, Vniuerſis fidem facit, quod omnibus, et ſingulis ſacerdotibus, Electoribus, Principibus, Ducibus, Marchionibus, Comitibus, Baronib. Nobilibus, militaribus, popularibus, & aliis quibuſcumque uiris, cuiuſcumque ſtatus, et conditionis, aut qualitatis exiſtant, Germanicæ prouinciæ, et nationis, ciuitatibus, ac aliis locis eiuſdem et omnibus aliis Eccleſiaſticis, et ſæcularib. pręſertim Auguſtanæ confeſſionis perſonis, qui aut quæ una cum ipſis ad hoc generale Tridentinum Concilium uenient, aut mittentur, ac profecturi ſunt, aut hucuſque uenerunt, quocunque nomine cenſeantur, aut ualeant nuncupari, tenore praeſentium publicam fidem, & pleniſſimam, ueriſſimamq. ſecuritatem, quam ſaluum conductum appellant, libere ad hanc Tridentinam ciuitatem ueniendi, ibidemq. manēdi, ſtādi, morādi, proponendi, loquendi, una cum ipſa Synodo de quibuſcumque negotiis tractandi, examinandi, diſcutiendi, & omnia, quęcunque ipſis li-*

buerit, ac articulos quoslibet tam ſcripto, quam uerbo libere offerendi, propalandi, eoſq. Scripturis ſacris, & beatorum Patrum uerbis, ſententiis, et rationibus declarãdi, aſtruẽdi, & perſuadendi, &, ſi opus fuerit, etiam ad obiecta Concilii generalis reſpondendi, & cum iis, qui a Concilio delecti fuerint, diſputandi Chriſtiane, aut caritatiue abſque omni impedimento conferendi, opprobriis, conuinciis, ac contumeliis penitus ſemotis: & ſignãter, quod cauſae controuerſiae, ſecundum ſacram Scripturam, & Apoſtolorum traditiones: probata Concilia, Catholicæ Eccleſiæ conſenſum, & ſanctorum Patrum auctoritates in prædicto Concilio Tridentino tractentur; illo etiam addito, ut religionis prętextu aut delictorum circa eam commiſſorum, aut com mittendorum minime puniãtur: impatitur, ac omnino concedit: ſic etiam, ut propter illorum prę ſentiam neq. in itinere, aut quocumque locorum eundo, manendo, aut redeundo, nec in ipſa ciuitatẽ Tridentina a diuinis officiis quouis modo ceſſetur. Et ut his peractis, uel non peractis: quandocumque ipſis libuerit: aut maiorum ſuorum mandato, & aſſenſu ad propria reuerti optabunt: aut aliquis eorum optabit; mox abſque ulla retinentia; & occaſione, aut mora, ſalui, rebus eorũ ſuorum pariter honore, & perſonis, uice uerſa, poſſit iuxta beneplacitum libere, et ſecure: redire de ſcientia tamen ab eadem Synodo deputando-

putandorum: ut tunc opportune eorum ſecuritati, abſque dolo, & fraude, prouideatur. Vult etiã ſancta Synodus in hac publica fide ſaluoq. conductu, omnes quaſcumque clauſulas includi, ac contineri, ac pro incluſis hãberi: quæ pro plena, efficaci, & ſufficienti ſecuritate, in eundo, ſtando, & redeundo, neceſſariæ, & opportunæ fuerint. Illud etiam, ad maiorem ſecuritatem, et pacis; ac conciliatiõnis bonum exprimens, quod, ſi quiſpiam, aut illorum aliqui, ſiue in itinere, Tridentum ueniendo, ſiue ibidem morando, aut redeundo, aliquod enorme, quod abſit, egerint, aut commiſerint, quod poſſet huius fidei publicae, & aſſecurationis beneficium; eis conceſſum, annullari, aut taſſare; uult, & concedit, ut in huiuſmodi facinore deprehenſi, ab ipſis duntaxat, & non ab aliis condigna animaduerſione cum emenda ſufficienti, per partem ipſius Synodi merito approbanda, & laudanda, mox puniantur. Illorum aſſecurationis forma, conditionibus, & modis omnino manentibus illibatis. Pariformiter etiam uult, ut ſi quiſquam, uel aliqui ex ipſa Synodo, ſiue in itinere, aut manẽdo, aut redeundo aliquod enorme, quod abſit, egerint, aut commiſerint, quo poſſet huius fidei publicæ & aſſecurationis beneficium uiolari, aut quoquo mõ tolli, in hmõi facinore deprehenſi, ab ipſa Synodo duntaxat, et nõ ab aliis cõdigna animaduerſione & emenda ſufficienti, per partem Domino-

innenerint, ſi poſtquam ab Epiſcopo ſuo, etiam per edictū publicū moniti fuerint, honeſtum habitum clericalem, illorum ordini, & dignitati congruentem, & iuxta ipſius Epiſcopi ordinationem, & mandatum non detulerint per ſuſpenſionem ab ordinibus, ac officio, & beneficio, ac fructibus, redditibus, et prouentibus ipſorum beneficiorum, necnon, ſi ſemel correpti, denuo in hoc deliquerint, etiam per priuationem officiorum, & beneficiorum huiuſmodi coerceri poſſint, & debeant: conſtitutionem Clementis Quinti, in Concilio Vienenſi editam, quā incipit: Quoniam innouando, & ampliando.

Caput VII.

Cum etiam qui per induſtriam occiderit proximum ſuum, & per inſidias, ab altari auelli debeat; qui ſua uoluntate homicidium perpetrauerit, etiam ſi crimen id, nec ordine iudiciario probatum, nec alia ratione publicum, ſed occultum fuerit, nullo tempore ad ſacros ordines promoueri poſſit: nec illi aliqua Eccleſiaſtica beneficia, etiam ſi curam non habeant animarum, conferri liceat: ſed omni ordine, ac beneficio, & officio Eccleſiaſtico perpetuo careat; ſi uero homicidium non ex propoſito, ſed caſu, uel uim ui repellendo, ut quis ſe a morte defenderet, fuiſſe commiſſum narretur; quam ob cauſam etiam ad ſacrorum Ordinum, et altaris miniſterium, et

beneficia

beneficia quaecunq., ac dignitates, iure quodam modo diſpenſatio debeatur, committatur loci Ordinario, aut ex cauſa Metropolitano, ſeu uiciniori Epiſcopo; qui non niſi cauſa cognita, & probatis precibus, ac narratis, nec aliter, diſpenſare poſſit.

Caput VIII.

Praeterea, quia nonnulli, quorum etiam aliqui ueri ſunt Paſtores, ac proprias oues habent, alienis etiam ouibus praeeſſe quaerunt, & ita alienis ſubditis quandoque intendunt, ut ſuorum curam negligant; quicumque, etiam Epiſcopali praeditus dignitate, qui alienos ſubditos puniendi priuilegium habuerit, contra Clericos ſibi non ſubditos, praeſertim in ſacris conſtitutos, quorumcumque etiam atrocium criminum reos, niſi cum proprii ipſorum Clericorum Epiſcopi. ſi apud eccleſiam reſederit, aut perſonae ab ipſo Epiſcopo deputandae interuentu, nequaquam procedere debeat: alias proceſſus, & inde ſecuta quaecumque uiribus omnino careant.

Caput IX.

Et, quia iure optimo diſtinctę fuerũt diœceſes, et parochiae, ac unicuique gregi propriÿ attributi Paſtores, & inferiorum eccleſiarum rectores, qui, ſuarum quiſque ouium curam habeant, ut ordo Eccleſiaſticus non confundatur,

fundatur, aut una et eadem eccleſia duarũ quodam modo diœceſum fiat, nõ ſine grauiorum incommodo, qui illi ſubditi fuerint: beneficia unius diœceſis, etiam ſi parochiales eccleſiæ Vicarię perpetuæ, aut ſimplicia beneficia, ſeu præſtimonia, aut præſtimoniales portiones fuerint, etiam ratione augendi cultum diuinum, aut numerum beneficiatorum, aut alia quacunque de cauſa, alterius diœceſis beneficio, aut monaſterio, ſeu collegio, uel loco etiam pio perpetuo non uniatur: decretum huius ſanctæ Synodi ſuper huiuſmodi unionibus in hoc declarando.

Caput X.

Regularia beneficia, in titulum Regularibus profeſſis prouideri conſueta; cum per obitum, aut reſignationem, uel alias illa in titulum obtinentis uacare contingerit, religioſis tãtum illius ordinis, uel iis, qui habitum omnino ſuſcipere, & profeſſionem emittere teneãtur, & non aliis, ne ueſtem lino, lanaq. contextam induat, conſermantur.

Caput XI.

Quia uero Regulares, de uno ad alium ordinem tranſlati, facile a ſuo Superiore licẽtiam ſtandi extra monaſterium obtinere ſolent, ex quo uagandi, et apoſtatãdi occaſio tribuitur, nemo cuiuſcumque ordinis Prelatus

uel

uel ſuperior uigore cuiuſuis facultatis aliquem ad habitum, & profeſſionem admittere poſſit, niſi ut in ordine ipſo, ad quem trāsfertur ſub ſui Superioris obedientia in clauſtro perpetuo maneat: ac taliter translatus, et ſi canonicorū Regularium fuerit, ad beneficia ſæcularia, et curata, omnino incapax exiſtat.

Caput XII.

Nemo, etiam cuiuſuis dignitatis ecclesiaſticae, uel ſecularis, quacumque ratione, niſi eccleſiam, beneficium, aut capellam de nouo fundauerit, & conſtruxerit, ſeu iam erectā, quae tamen ſine ſufficiēti dote fuerit, de ſuis propriis, & patrimonialibus bonis competenter dotauerit ius patronatus impetrare, aut obtinere poſſit, aut debeat. In caſu autē fundationis, aut dotationis, huiuſmodi inſtitutio Epiſcopo, & non alteri inferiori reſeruetur.

Caput XIII.

Nō liceat praeterea patrono cuiuſuis priuilegii praetextu aliquem ad beneficia ſui iuris patronatus, niſi Epiſcopo loci ordinario, ad quem prouiſio, ſeu inſtitutio ipſius beneficii, ceſſāte priuilegio, iure pertineret, quoquo modo præſentare: alias præſentatio, ac inſtitutio forſan ſecutæ, nullę ſint, et eſſe intelligantur.

CA-

Caput XIIII.

Declarat praeterea ſancta Synodus, in futura Seſsione, quam ad XXV. *diem Ian. ſub ſequentis anni M. D. L I I, habendam eſſe iam decreuit; una cum ſacrificio Miſſae agendum; & tractandum etiam eſſe de Sacramento Ordinis, & proſequendam eſſe materiam ad reformatione.*

SESSIO

SESSIO XV.

QVAE EST QVINTA

Sub Iulio III. Pont. Max.

Celebrata die XXV. *Nouemb.*

M. D. LII.

Decretum prorogationis Seſsionis.

C*VM ex eo, quod proximis Seſſionibus decretum fuit, ſancta haec, & uniuerſalis Synodus per hos dies accuratiſſime, diligentiſſimeq. tractauerit ea, quæ ad ſanctiſſimum Miſſae ſacrificium, & ad Sacramentum Ordinis ſpectant, ut hodierna Seſſione, quemadmodum Spiritus ſanctus ſuggeſſiſſet, decretae de his rebus, & quattuor praeterea articulos ad ſanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum pertinentes, in hanc tandem Seſſionem dilatos publicaret: atque interim affuturos eſſe putauerit, ad hoc ſacroſanctum Concilium eos, qui Proteſtantes ſe uocant; quorum cauſa eorum publicationem articulorum diſtulerat; et ut libere, ac ſine cunctationem ulla huc uenirent fidem eis publicam, ſiue ſaluum conductum conceſſerat: tamen, cum illi nondum uenerint; & eorum nomine ſupplicatum huic Sanctæ Synodo fuerit, ut publicatio, quae hodierno die facienda fuerat, in ſequentem Seſſionem differatur, certa ſpe allata, affuturos eos eſſe omni-*

no multo ante illam Seſſionem, ſaluo condu-ctu amplioris formæ interim accepto. eadem ſancta Synodus, in ſpiritu ſancto legitime congregata, iiſdem Legato, & Nunciis præſi dentibus, nihil magis optans, quam ex præſtã tiſſima natione Germanica omnes de religio ne diſſenſiones, & ſchiſmata tollere, ac eius quietis, paci, otioq. conſulere; parata, ipſos, ſi uenerint & humaniter excipere, & benigne audire; confidensq. eos non fidei Catholicæ pertinaciter oppugnandę, ſed ueritatis cogno ſcendæ ſtudio eſſe uenturos, &, ut Euangeli-cæ ueritatis ſtudioſos decet, ſanctæ matris Ec cleſię decretis, ac diſciplinæ ad extremum eſ ſe acquituros: ſequentem Seſſionem ad eden-da, & publicanda, ea, quę ſupra commemo-rata ſunt, in diem feſtum ſancti Ioſephi, qui erit die xix. menſis Martii, diſtulit: ut ſatis illi temporis, & ſpatii habeant, non ſolum ad ueniendum, uerum etiam ad ea, quae uolue-rint, antequam is dies ueniat, proponenda. Quibus ut omnem cunctandi diutius cau-ſam adimat; fidem publicam, ſiue ſaluum cõ ductum eius, qui recitabitur, tenoris, & ſen tentię, libenter dat, & concedit. Interea ue-ro de Matrimonii Sacramento agendum, & de eo, praeter ſuperiorem decretorum publi-cationem definiendum eſſe, eadem Seſſione ſta tuit, & decernit, & proſequendam eſſe mate riam reformationis.

SALVUS

SALVVS CONDVCTVS Datus Proteſtantibus.

SACROSANCTA *œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, praeſidentibus in ea eiſdem Sanctę Sedis Apoſtolicæ, Legato, & Nunciis, inhęrendo ſaluo conductui, in penultima Seſſione dato & illum iuxta tenorē infraſcriptum, ampliando, Vniuerſis fidem facit, quod omnibus, et ſingulis ſacerdotibus, Electoribus, Principibus, Ducibus, Marchionibus, Comitibus, Baronib. Nobilibus, militaribus, popularibus, & aliis quibuſcumque uiris, cuiuſcumque ſtatus, et conditionis, aut qualitatis exiſtant, Germanicæ prouinciæ, et nationis, ciuitatibus, ac aliis locis eiuſdem et omnibus aliis Eccleſiaſticis, et ſæcularib. prę ſertim Auguſtanæ confeſſionis perſonis, qui aut quæ una cum ipſis ad hoc generale Tridentinum Concilium uenient, aut mittentur, ac profecturi ſunt, aut hucuſque uenerunt, quocunque nomine cenſeantur, aut uà leant nuncupari, tenore praeſentium publicam fidem, & pleniſſimam, ueriſſimamq. ſecuritatem, quam ſaluum conductum appellant, libere ad hanc Tridentinam ciuitatem ueniendi, ibidemq. manēdi, ſtādi, morādi, proponendi, loquendi, una cum ipſa Synodo de quibuſcumque negotiis tractandi, examinandi, diſcutiendi, & omnia, quecunque ipſis li-*

buerit, ac articulos quoslibet tam ſcripto, quam uerbo libere offerendi, propalandi, eosq. Scripturis ſacris, & beatorum Patrum uerbis, ſententiis, et rationibus declarãdi, aſtruẽdi, & perſuadendi, &, ſi opus fuerit, etiam ad obiecta Concilii generalis reſpondendi, & cum iis, qui a Concilio delecti fuerint, diſputandi Chriſtiane, aut caritatiue abſque omni impedimento conferendi, opprobriis, conuinciis, ac contumeliis penitus ſemotis: & ſignãter, quod cauſae controuerſiae, ſecundum ſacram Scripturam, & Apoſtolorum traditiones: probata Concilia, Catholicæ Eccleſiæ conſenſum, & ſanctorum Patrum auctoritates in prædicto Concilio Tridentino tractentur; illo etiam addito, ut religionis prętextu aut delictorum circa eam commiſſorum, aut committendorum minime puniãtur, impatitur, ac omnino concedit: ſic etiam, ut propter illorum prę ſentiam neq. in itinere, aut quocumque locorum eundo, manendo, aut redeundo, nec in ipſa ciuitatẽ Tridentina a diuinis officiis quouis modo ceſſetur. Et ut his peractis, uel non peractis: quandocumque ipſis libuerit: aut maiorum ſuorum mandato, & aſſenſu ad propria reuerti optabunt: aut aliquis eorum optabit; mox abſque ulla retinentia; & occaſione, aut mora, ſalui, rebus eorũ ſuorum pariter honore, & perſonis, uice uerſa, poſſit iuxta beneplacitum libere, et ſecure: redire de ſcientia tamen ab eadem Synodo deputando-

putandorum:ut tunc opportune eorum ſecuritati, abſque dolo, & fraude, prouideatur. Vult etiã ſancta Synodus in hac publica fide ſaluoq. conductu, omnes quaſcumque clauſulas includi, ac contineri, ac pro incluſis haberi: quæ pro plena, efficaci, & ſufficienti ſecuritate, in eundo, ſtando, & redeundo, neceſſariæ, & opportunæ fuerint. Illud etiam, ad maiorem ſecuritatem, et pacis; ac conciliatiõnis bonum exprimens, quod, ſi quiſpiam, aut illorum aliqui, ſiue in itinere, Tridentum ueniendo, ſiue ibidem morando, aut redeundo, aliquod enorme, quod abſit, egerint, aut commiſerint, quod poſſet huius fidei publicae, & aſſecurationis beneficium; eis conceſſum, annullari, aut taſſare; uult, & concedit, ut in huiuſmodi facinore deprehenſi, ab ipſis duntaxat, & non ab aliis condigna animaduerſione cum emenda ſufficienti, per partem ipſius Synodi merito approbanda, & laudanda, mox puniantur. illorum aſſecurationis forma, conditionibus, & modis omnino manentibus illibatis. Pariformiter etiam uult, ut ſi quiſquam, uel aliqui ex ipſa Synodo, ſiue in itinere, aut manẽdo, aut redeundo aliquod enorme, quod abſit, egerint, aut commiſerint, quo poſſet huius fidei publicæ & aſſecurationis beneficium uiolari, aut quoquo mõ tolli, in hmõi facinore deprehenſi, ab ipſa Synodo duntaxat, et nõ ab aliis cõdigna animaduerſione & emenda ſufficienti, per partem Domino-

rum Germanorum Auguſtanae confeſſionis, tunc hic praeſentium, merito laudanda, et approbāda, mox puniantur: præſentia aſſecurationis forma, conditionibus, & modis omnino manentibus illibatis. Vult preterea ipſa Synodus, quod liceat ipſis ambaſciatoribus, omnibus & ſingulis toties, quotieſcumq. opportunum fuerit, ſeu neceſſariū ad auram capiendā exire de ciuitate Tridētina, & reuerti ad eādē, nechon nunciū, uel nūcios ſuos ad quæcūq. loca pro ſuis neceſſariis negotiis ordinādis libere mittere, ſeu deſtinare, ac ipſos miſſos, ſeu deſtinatos, ſeu miſſum, & deſtinatum ſuſcipere toties, quoties eis uidebitur experire: ita quod aliqui, uel aliquis per deputandos Concilii ſocientur qui eorū ſecuritati prouideant, uel prouideat Qui quidem ſaluus cōductus, & ſecuritates ſtare ac durare debēt, & a tempore, & per tēpus, quo in ipſius Synodi & ſuorum tuitionis curam ipſo ſuſcipi contigerint, & uſque ad Tridentum perduci ac toto tempore manſionis eorum ibidē, et rurſum, poſt ſufficiētem audientiā habitā, iſpatio uiginti dierum, premiſſo, cum ipſi petierint; Concilium, habita huiuſmodi audientia, ipſis receſſum indixerit, a Tridento uſque in quē quiſque elegerit ſibi locum tutum Deo fauente, reſtituet, dolo, & fraude prorſus excluſſis? Quæ quidem omnia pro uniuerſis, & ſingulis Chriſti fidelibus, pro omnibus Principibus, tam Eccleſiaſticis, quā ſaecularibus quibuſcun-

buſcumque, atque omnibus, aliis Eccleſiaſti cis, ac ſaecularibus perſonis, cuiuſcumque ſtatus, & conditionis exiſtant, aut quocunque nomine cenſeantur, inuiolabiliter obſeruandę eſſe promittit, & bona fide ſpondet.

Inſuper, omni fraude & dolo excluſis, uera & bona fide, promittit, ipſam Synodũ nullam uel manifeſte, uel occulte occaſione quæ ſituram: aut aliqua auctoritate, potentia, iure, uel ſtatuto, priuilegio legum, uel Canonũ aut quorumcumque Conciliorum, praeſertim Conſtantienſis, & Senenſis, quacunque forma uerborum expreſſa, in aliquod huius fidei publicae, & pleniſſimae aſſecurationis, ac publicae, & liberae audientiae, ipſis per ipſã Synodum conceſſae, praeiudicium quouis modo uſurã, aut quequã uti permiſſurã: quibus in hac parte pro hac uice derogat. Quod ſi ſancta Synodus, aut aliquis ex ea, uel ſuis, cuiuſcumque conditionis, uel ſtatus, aut praeminentiae exiſtens praeſcriptae ſſecurationis, et ſalui conductus formam & modum in quocumque puncto uel clauſula uiolauerit: quod tamen dignetur auertere Omnipotens, & ſufficiens emenda nõ fuerit mox ſubſecuta, & ipſorũ arbitrio merito approbanda, et laudanda, habeãt ipsã Synodũ, et habere poterũt, incidiſſe in oẽs pęnas, quas iure diuino, et humano, aut conſuetudine hmõi ſaluorũ cõductuũ uiolatores incurrere poſſunt, abſq. omni excuſatione, aut quauis in hac parte cõtradictiõe,

SESSIO XVI,

QVAE EST SEXTA,

Et ultima ſub Iulio III.

Pont. Maximo.

Celebrata Die XXVIII. *Apr.*

M. D. LII.

Decretum ſuſpenſionis Concilii.

SACROSANCTA *œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, praeſidentib. in ea Reuerendiſſimis Domini, Sebaſtiano Archiepiſcopo Sipontino, & Aloyſio Epiſcopo Veronenſi, Apoſtolicis Nunciis, tam eorum proprio, quam Reuerendiſſimi, & Illuſtriſſimi Domini Marcelli, tit. S. Marcelli ſanctæ Romanae Eccleſiae Cardinalis, Creſcentii, Legati, ob diuerſam eius grauiſſimam ualetudinem abſentis, nomine, non dubitat, Chriſtianis omnibus patere, hoc concilium œcumenicum Tridentum primo a Paulo fel. rec. conuocatum, & collectum fuiſſe; deinde a Sanctiſſimo domino noſtro, Iulio III. efflagitante Carlo Quinto, Auguſtiſſimo Imperatore, ea præcipue de cauſa fuiſſe reſtitutum, ut religionem in multis orbis partibus & praeſertim in Germania, in diuerſis opiniones*

miſerabi-

miſerabiliter diſtractam, in ſtatum priſtinũ reuocaret, abuſus, & mores Chriſtianorum corruptiſſimos emendaret; cumq. ad hoc agẽdum quamplurimi Patres; nulla laborum ſuorum, periculorumq. habita ratione, e diuerſis regionibus alacriter confluxiſſent: res que ſtrenue, magno fidelium concurſu, feliciterq. procederet, ac ſpes eſſet non leuis, illos Germanos qui, eas nouitates excitarent in Conciliũ uenturos, ſic animatus, ut ueris Eccleſiae rõnibus unanimiter acquieſcerẽt: lux deniq. quaedam rebus affulſiſſe uidetur; caputq. attollere inciperet profligata antea; et afflicta Reſpublica Chriſtiana: ii repente tumultus, ea bella hoſtis generis humani uerſutia exarſerunt, ut Conciliũ uelut haerere, ac ſuum curſum interrumpere ſatis incommode cogeretur: ſpesq. omnis ulterioris progreſſus hoc in tempore tolleretur, tantumque aberat, ut ſancta Synodus Chriſtianorũ malis, & incommodis mederetur, ut multorum mentes, praeter ſui animi ſententiam, irritaret, potius, quã placaret. Cũ igitur ipſa ſancta Synodus, oĩa, et pracipue Germaniam armis ardere, & diſcordiis, uideret, omnes fere Epiſcopos Germanos, praeſertim Principes Electores, ſuis conſultũ eccleſiis e Concilio abiiſſe; decreuit tãtae neceſſitate nõ reluctari, et ad meliora tẽpora reticere, ut Patres, quòd eis nunc agere nõ licet, ſuis oıbus proſpectũ ad ſuas eccleſias regredi ualuerẽt; ne diutius

utrobique inutili otio conterantur. Atque ita, quoniam ſic temporum condicio tulit, huius œcumenici Concilii Tridentini progreſſum per biennium ſuſpendendum fore decernit prout praeſenti Decreto ſuſpēdit: ea tamē lege, ut ſi citius peccata res ſit, ac tranquillitas priſtina reuertatur, quod ſperat Dei Optimi Maximi beneficio non longo fors ſpatio futurum, ipſius Concilii progreſſus eodemmet tempore ſuam uim, firmitatem, uigoremque habere cenſeatur. ſin autem, quod Deus auertat, peracto biennio praedicta legitima impedimenta non fuerint ſubmota; cum primum ceſſauerint, talis ſuſpenſio eo ipſo ſublata eſſe intelligatur, ac ſuus uigor, & robur Concilio ſit reſtitutum, & eſſe intelligatur, ſiue alia noua Concilii conuocatione, accedente ad hoc Decretum conſenſu, & auctoritate Sanctitatis ſuae, & ſanctae Sedis Apoſtolicae.

Interea tamen eadem ſancta Synodus exhortatur omnes Principes Chriſtianos, & omnes Prelatos, ut obſeruent, & reſpectiue, quatenus ad eos ſpectat, obſeruare faciant in ſuis regnis dominiis, & eccleſiis omnia, & ſingula, quae per hoc ſacrum œcumenicū Concilium fuerunt hactenus ſtatuta, & decreta.

BVL-

BVLLA CELEBRATIONIS

Concilii Tridentini Sub Pio IIII. Pont. Max.

PIVS Epiſcopus, ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

AD Eccleſiæ regimen licet tanto oneri impares, ſola dei dignatione uocati, ſtatim circũferentes mentis oculos per omnes Reipublicæ Chriſtianæ partes, cernentesq. non ſine magno errore, quam longe, lateq. peſtis hæresũ, & ſchiſmatis peruaſiſſet, & quanta Chriſtiani populi mores correctione indigerent: in eã curã, & cognationem, pro ſuſcepti muneris, officio, incudere caepimus, quemadmodum ipſas haereſes extirpare tantumque, & tã p̃niciosſam ſchiſma tollere, moresq. adeo corruptos, & deprauatos emendare poſſemus. Cum autem intelligeremus, ad haec ſananda malę aptiſſimum eſſe remedium, quod ſancta haec Sedes adhibere conſueuiſſet, æcumenici generalisq. Concilii: eius congregandi, &, Deo iuuante, celebrandi conſilium cepimus Indictũ illud quidẽ antea fuit a fel. rec. Paulo III. & eius ſucceſſore Iulio, peadeceſſoribus noſtris; ſed uariis de cauſis ſaepius impeditũ, et interpellatum perfici non potuis. ſi quidem Paulus, cum id primo in urbem Mantuam, deinde Vincentiam indixiſſet, quaſdam os

cauſas, in litteris eius expreſſas id primo ſuſpendit, poſtea Tridentũ tranſtulit: deinde cũ quibuſdam de cauſis ibi quoque eius celebrãdi tẽpus dilatum fuiſſet, tandem ſuſpenſione ſublata in eadem ciuitate Tridẽtina inchoatum fuit, uerum Seſſionibus aliquod habitis & nonnullis decretis factis ipſum ſe poſtea Concilium aliquibus de cauſis, accedente ẽt Sedis Apoſtolicę auctoritate, Bononiam trãſtulit Iulius autem, qui ei ſucceſſit, in eandẽ ciuitatem Tridẽtinam id reuocauit, quo quidem tẽpore facta alia quædam decreta ſunt. ſed cum noui in propinquis Germaniae locis tumultus excitati fuiſſent, & bellum in Italia, & Gallia grauiſſimum exarſiſſet: rurſus Concilium ſuſpenſum, & dilatum fuit, adnitente nimirum humani generis hoſte, aliaſque ex aliis difficultates & impedimenta, obiiciente. ut tantum Eccleſiae commodum, quod prorſus auferre non poterat, ſaltẽ quam diutiſſime retardaret: Quantopere uere intc rea auctæ fuerint, & multiplicatę, ac propagatæ hæreſes, quantopere ſchiſma creuerit, ſine maximo animi dolore nec meminiſſe poſſumus nec referre. Sed tandem pius, & miſericors Domini, qui numquam ita iraſcitur, ut miſericordiæ obliuiſcatur. Regibus, & Principibus Chriſtianis pacem, & unanimitatem donare dignatus eſt. Qua nos occaſione oblata maxima in ſpẽ uenimus, ipſius miſericordia freti, fore, ut his tantis quoq; Eccleſię mali

lis eadem Concilii uia finis imponatur. Nos itaq. ad ſchiſma, hæreſesq. tolendas, ad corrigendos, & reformandos mores: ad pacem inter Chriſtianos Principes conſeruandam, celebrationem eius non eſſe duximus diutius differendam. Habita igitur cum uenerabilibus fratribus noſtris, S. Ro. Eccleſiae Cardinalibus, deliberatione matura, factis etiam conſilii noſtri certioribus cariſſimis in Chriſto filiis noſtris, Ferdinando Romanorum Imperatore electo, & aliis Regibus, atq; Principibus, quos quidem ſicut de eorum ſumma pietate, et ſapientia nobis pollicebamur, paratiſſimos ad ipſius Concilij celebrationem adiuuandam inuenimus: ad Dei omnipotentis, laudem, honorem, & gloriam, atque uniuerſalis Eccleſiæ utilitatem, de eorundem fratrum noſtrorum conſilio, & aſſenſu ſacrum œcumenicum, & generale Concilium ex auctoritate eiuſdem Dei, & beatorum Petri, et Pauli, Apoſtolorum, qua nos quoque in terris fungimur, freti, & ſubnixi, in ciuitate Tridentina, ad ſacratiſſimum diem Reſurrectionis Dominicæ proxime futurum indicimus, & ibi celebrandum, ſublata ſuſpenſione quacumq. ſtatuimus, atq. decernimus. Quocirca uenerabiles fratres noſtros, omnibus ex locis, Patriarchas, Archiepiſcopos, Epiſcopos, & dilectos filios Abbates, ceteroſq; quibus in Concilio generali ſedere, & ſententiam dicere, iure communi, uel ex priuilegio,

uel ex antiqua conſuetudine licet, uehemẽter in Domino hortamur, & monemus, atq; etiã diſtrictae praecipiendo mãdamus, in uirtute ſanctę obediẽtiæ, in ui quoq; iuramẽti, quod praeſtiterunt, & ſua paenis, quas in eos, qui ad Concilia generalia conuenire neglexerint, ſacris ſciunt eſſe Canonib. conſtitutas, ut ad Concilium ibi celebrandum cõueniant intra eam diem: niſi forte impedimento fuerint legitimo praepediti, quod tamen impedimentum per legitimos procuratores Synodo, probare debebunt. Monemus præterea omnes, & ſingulos, quorum intereſt, interreſſe poterit, ut in Concilio adeſſe ne negligant. Cariſſimos uero in Chriſto filios noſtros Romanorum Imperatorem electum ceteroſque Reges, & Principes, quos optandum ſane eſſet Concilio intereſſe poſſe, hortamur, & rogamus, ut, ſi ipſi Concilio intereſſe non potuerint, at Oratores ſuos prudentes, graues, & pios uiros utique mittant, qui ipſorũ nomine illi interſint, curentque diligenter pro ſua pietate, ut ex eorum regnis atque dominis Praelati ſine recuſatione; ac mora, tam neceſſario tempore, Deo, et Eccleſiae officium ſuum praeſtent, eoſdem etiam curaturos eſſe minime dubitantes, ut per ipſorum regna, & dominia tutum, ac liberum iter prelatis, eorumque familiaribus comitibus & aliis omnibus ad Concilium euntibus & ab illo redeuntibus pateat; benigneq. ac comitet omnibus in locis recipiã

tur,

tur, atq. tractentur: ſicut, quod ad nos attinet, ipſi quoq. curabimus; qui nihil omnino praetermittere decreuimus, quod ad tam piũ et ſalutare opus perficiendum, a nobis in hoc loco conſtitutis, praeſtari poſſit, nihil, ut Deus ſcit, quaerentes aliud; nihil propoſitum habentes in hoc Concilio celebrando, niſi honorem ipſius Dei, diſperſarum ouium reductionem, ac ſalutem, et perpetuam Chriſtianae Reipublicae tranquillitatem, ac quietem. Vt uero hae litterae & quae in eis continentur, ad omniũ quorum oportet, notitiam perueniãt: nec quiſquam ea excuſatione uti poſſit, quod illa ignorauerit, praeſertim cum non ad omnes, quos de his litteris certiores fieri oporteret, tutus forſitam pateat aditus; uolumus & mandamus, ut in Baſilica Vaticana Principis Apoſtolorum, & in eccleſia Lateranenſi tunc, cum in eis populus, ut Miſſarum ſollemnib. interſit, congregari ſolet, palã clara uoce a Curię noſtrę curſoribus ſeu notariis aliquibus publicis recitentur: et poſtquam recitatę fuerint, ad ualuas earum eccleſiarum, itemq. Cancellariæ Apoſtolicæ, & in loco ſolito cãpi Flore affigantur, ibiq. quo legi, et omnib. innoteſcere poſſint, aliquandiu relinquantur: cum autem inde amouebũtur, earum exempla in eiſdem locis affixa remaneant. Nos n. per recitationẽ hanc, publicationem, & affixionem omnes, & ſingulos, qui his litteris comprehenduntur, poſt duos menſes

ſes a die publicationis, & affixionis earum uolumus perinde aſtrictos, & obligatos eſſe, ac ſi ipſiſmet illae coram editae, et lectę fuiſſent Tranſumptis quoque earum, quę manu publici alicuius notarii ſcripta, ſubſcriptaue & ſigillo, ac ſubſcriptione alicuius perſonae, in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutae munita fuerint, ut ſine dubitatione ulla fides habeatur mandamus, atque decernimus. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam noſtrae indictionis: ſtatuti, decreti, praecepti, admonitionis, & adhortationis infringere, uel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praeſumpſerit; indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum, Petri, et Pauli, Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romae, apud S. Petrum, anno incarnationis Dominicae, 1563. calendas Decem. Pontificatus noſtri anno primo.

Antonius Florebellus.

Barengus.

S A-

SACROSANCTI OECVMENICI, ET GENERALIS Concilii Tridentini,

SESSIO XVII.

QVAE EST PRIMA SVB Pio Quarto Pontifice Maximo,

Celebrata Die XVIII. *Ianuarii* M. D. LXII.

Decretum de celebrando Concilio.

PLACET *ne uobis, ad laudem, & gloriam ſanctae, ac indiuiduae Trinitatis, Patris, & Filii, & Spiritus ſancti, ad incrementum & exaltationem fidei, & religionis Chriſtianae, ſacrum oecumenicum, & generale Concilium Tridentinum, in Spiritu ſancto legitime congregatum, ab hodierno die, qui eſt* XVIII. *menſis Ian. anni a Natiuitate Domini* M. D. LXII. *Cathedrae Romanae beati Petri Apoſtolorum Principis, conſecrato, ſublata quacumque ſuſpenſione, iuxta formam, & tenorem litterarum, ſanctiſſimi Domini noſtri Pii* IIII. *Pont. Max.*

Max. celebrari, & in eo ea, debito ſeruato ordine, tractari, quę, proponentibus Legatis ac Praeſidentibus, ad horum temporum leuandas calamitates, ſedendas de religione controuerſias, coercēdas linguas doloroſa de prauatorum morum abuſus corrigendos, Eccleſiae ueram atque Chriſtianam pacem conciliandam apta & idonea ipſi ſanctae Synodo uidebuntur?

Reſpondet, Placet.

Indictio futuræ Seſsionis.

Placet ne uobis proximam futuram Seſſionem habendam, & celebrandam eſſe feria quinta, poſt ſecundam Dominicam Quadrageſimæ, quæ erit die xxvi. menſis Februarii?
Reſpondet, Placet.

q

SESSIO

SESSIO XVIII.

QVAE EST SECVNDA

Sub Iulio III. Pont. Max.

Celebrata die XXVI. *Feb.*

M. D. LXII.

Decretum de librorum delectu, & omnibus ad Concilium fide publica inuitandis.

SACROSANCTA *œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, praeſidentib. in ea eiſdem Apoſtolicis Sedis Legatis, non humanis quidem uiribus confiſa, ſed Domini noſtri Ieſu Chriſti, qui os, & ſapientiam Eccleſiae ſuae daturum ſe promiſit, ope & auxilio freta, illud praecipue cogitat, ut catholicae fidei doctrinam, multorum inter ſe diſſidentium opinionibus, pluribus locis inquinatã, & obſcuratam, in ſuam puritatem, & ſplendorem aliquando reſtituat; & mores, qui a ueteri inſtituto deflexerunt, ad meliorem uitae rationem reuocet: corque patrum ad filios, & cor filiorum ad patres conuertat. Cum itaque omnium primum animaduertit, hoc tempore ſuſpectorum, ac pernicioſorum*

rum

rum librorum, quibus doctrina impura contĩ netur, & longe lataq. diffunditur, numerum nimis excreuiſſe; quod quidem in cauſa fuit, ut multę cenſurę in uariis prouinciis, et pręſertim in alma urbe Roma, pio quodam zelo æditæ fuerint; neque tamen huic tam magno at pernitioſo morbo ſalutarem ullam profuiſſe medicinam; cenſuit, ut delicti ad hanc diſquiſitionem Patres de cenſuris, libriſq. quid facto opus eſſet, diligenter conſiderent, atque etiam ad eandem ſanctam Synodum ſuo tempore referrent; quo faciuum ipſa poſſit uarias & peregrinas doctrinas, tamquam zizania a Chriſtianæ ueritatis tritico ſeparare, deq. his commodius deliberare, & ſtatuere, quae ad ſcrupulum ex complurium animis eximẽdum & tollendas multarum querelam cauſas, magis opportuna uidebuntur. Hęc autem omnia ad notitiam quorumcumque deducta eſſe uult, prout etiã pręſenti Decreto deducit ut, ſi quis ad ſe pertinere aliquo modo putauerit, quae uel de hoc librorum & cenſurarum negotio, uel de aliis quæ in hoc generali Concilio tractanda praedixit: non dubitet a ſancta Synodo ſe benigne auditum iri.

Quoniam uerbo eadem ſancta Synodus ex corde optat Deumq. enixe rogat, quae ad pacẽ ſunt Eccleſię ut uniuerſi communem matrẽ in terris agnoſcentes, quæ, quos peperit, obliuiſci non poteſt, unanimes, uno ore, glorificemus Deum, Patrẽ Domini noſtri Ieſu Chriſti,

ſti, per uiſcera miſericordiae eiuſdem Dei & Domini noſtri, omnes, qui nobiſcum commu nionem non habet: ad concordiam & reconci liationem, & ad hanc ſanctam Synodum ueniant, inuitat, atque hortatur: utq. caritatem, quod eſt uinculum perfectionis, amplectantur, pacemq. Chriſti, exultantem in cordibus ſuis preſeferant, in quam uocati ſunt, in uno corpore. Hanc ergo non humanam: ſed Spiritus ſancti uocem audientes ne obdurẽt corda ſua, ſed in ſuo ſenſu non ambulantes, neque ſibi placentes, ad tam piam, & ſalutarem matris ſuae admonitionem excitentur, & conuertantur. omnibus enim caritatis officiis ſancta Synodus eos ut inuitat, ita complectetur.

Inſuper eadem ſancta Synodus decreuit, fidem publicam in Congregatione generali concedi poſſe, et eandem uim habituram: eiuſdemq. roboris & momenti futuram ac ſi in publica Seſſione data, & decreta fuiſſet.

Indictio futura Seſsionis.

Eadem ſacroſancta Synodus Tridentina, in Spiritu ſancto legitime congregata, praeſidentibus in ea eiſdẽ Apoſtolicae Sedis Legatis, ſtatuit, & decernit, proximam futuram Seſſionẽ habendam et celebrandam eſſe feria quinta, poſt ſacratiſſimum feſtum Aſcẽſionis Domini: quae erit die xiiii. menſis May.

Saluus

SALVVS CONDVCTVS conceſſus Germanicę nationi,

In congregatione generali die, IIII. Martii, M. D. LXII.

SACROSANCTA œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in ſpiritu ſancto legitime congregata, præſidentibus in ea eiſdem Sedis Apoſtolicæ Legatis uniuerſis fidem facit, quod omnibus, & ſingulis ſacerdotibus, Electoribus, Principibus, Ducibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, Nobilibus, militaribus, popularibus, & aliis quibuſcumque uiris, cuiuſcumque ſtatus, & conditionis, aut qualitatis exiſtant Germanicæ prouinciæ, & nationis, ciuitatibus, ac aliis locis eiuſdem, & omnibus aliis Eccleſiaſticis, & ſæcularib. præſertim Auguſtanę confeſſionis, perſonis, qui aut quæ una cũ ipſis ad hoc generale Tridentinum cõcilium uenient aut mittentur, ac profecturi ſunt, aut hucuſque uenerunt, quocumque nomine cenſeantur, aut uadeant nuncupari, tenore praeſentium publicam fidem, et pleniſſimam, ueriſſimamque ſecuritatem, quam ſaluum conductum appellant, libere ad hanc ciuitatem Tridentinam ueniendi, ibidemque manendi, ſtandi, morandi, proponendi, loquendi, una cum ipſa Synodo de quibuſcumque negotiis tractãdi, examinandi, diſcutiendi, & omnia, quæcunque

que

que ipſis libuerit ac articulos quoslibet, tam ſcripto, quam uerbo libere offerendi, propalã di eosq. Scripturis ſacris, & beatorũ Patrũ uerbis, ſententiis & rationibus, declarandi aſtruendi, & perſuadendi, &, ſi opus fuerit, etiam ad obiecta Concili generalis reſponden di, et cum iis, qui a concilio delecti fuerint, di ſputandi, aut caritatiue abſque omni impedimento conferendi, opprobriis: conuiciis, ac contumeliis penitus ſe motis, et ſignãter, quod cauſę controuerſae, ſecundũ ſacram Scriptu ram, & apoſtolorum traditiones, probata Concilia catholicę Eccleſiae cõſenſum, & ſan ctorum Patrũ auctoritates in praedicto Con cilio Tridentino tractentur, illo etiam addi to, ut religionis praetextu aut delictorum cir ca ea cõmiſſorum, aut committendorum mini me puniantur, impertitur, ac omnino concedit, ſic etiam, ut propter illorum praeſentiam neq. in itinere, aut quocunq. locorum eundo, manendo, aut, redeundo, nec in ipſa ciuitate Tridentina a diuinis officiis quouis modo ceſ ſetur. Et ut, his peractis, uel nõ peractis, quã docunq. ipſis libuerit, aut maiorem ſuorum mandato, & aſſenſu ad propria reuerti optabũt aut aliquis eorũ optabit, mox abſq. ulla renitẽtia et occaſione, aut mora, ſalutis rebus eorũ, et ſuorum pariter honore et perſonis, ui ce uerſa, poſſint iuxta beneplacitum libere, et ſecure dire, de ſcientia tamẽ ab eadẽ Synodo deputandorũ, ut tunc oportune eorum ſecuri tati,

tati,abſq. dolo et fraude,prouideatur, uult etiam ſancta Synodus, in hac publica fide, ſaluoq̃.conducto omnes quaſcunq. clauſulas includi, ac contineri ac pro incluſis haberi, quae pro plena efficaci,& ſufficienti ſecuritate,in eundo,ſtando,& redeundo,neceſſariae, & opportunae fuerint. Illud etiam,ad maiorem ſecuritatem, & pacis,ac conciliationis bonum,exprimens, quod ſi quiſpiam, aut illorum aliqui,ſiue in itinere,Tridētium ueniendo,ſiue ibidem morando,aut redeundo;aliquod enorme,quod abſit,egerint.aut commiſerint,quo poſſet huius fidei publicæ, & aſſecurationis beneficium,eis conceſſum, annullari. aut caſſari:uult,& concedit, ut in huiuſmodi facinore deprehenſi,ab ipſis dumtaxat. & non ab alijs condigno animaduerſione cum emenda ſufficienti, per partem ipſius Synodi merito approbanda,& laudanda, mox puniantur,illorum aſſecurationis forma,conditionibus, & modis omnino manentibus illibatis. Pariformiter etiam uult,ut,ſi quiſquam uel aliquis ex ipſa Synodo, ſiue in itinere, aut manendo,aut redeundo,aliquod enorme, quod abſit,egerint,aut commiſerint,quo poſſet huius fidei publicae & aſſecurationes beneficium uiolari,aut quoquo modo tolli:in huiuſmodi facinore deprehenſi,ab ipſa Synodo, dūtaxat,et non ab aliis condigna animaduerſione,et emenda ſufficienti,per partem Dominorum Germaniorum Auguſtae confeſſionis

tunc

tunc hic præſentium, merito laudanda, et approbanda, nos puniantur, præſenti aſſecurationis forma, conditionibus & modis omnino manentibus illibatis. Vult praeterea ipſa Synodus quod liceat ipſis Ambaſciatoribus, omnibus et ſingulis, toties, quotieſcumque opportunum fuerit, ſeu neceſſarium, ad auram capiendam, exire de ciuitate Tridentina, & reuerti ad eandem, necnon nuncium, uel nuncios ſuos ad quaecumque loca, pro ſuis neceſſariis negociis ordinandis libere mittere, ſeu deſtinare, ac ipſos miſſos, ſeu deſtinatos, ſeu miſſum, & deſtinatum ſuſcipere toties, quoties eis uidebitur expediri: ita quod aliqui, uel aliquis per deputandos Concilii ſocietur, qui eorum ſecuritati prouideant, uel prouideant. Qui quidem ſaluus conductus, et ſecuritates ſtare, ac durare debeant & a tempore, & per tempus, quo ipſius Synodi, & ſuorum tuitionis curam ipſos ſuſcipi contigerit, & uſque ad Tridentum perduci, ac toto tempore manſionis eorum ibidem: & rurſum poſt ſufficientem audientiam habitam ſpatio uiginti dierum praemiſſo, cum ipſi petierunt aut Concilium, habita huiuſmodi audientia ipſis receſſum indixerit, a Tridento uſque in quem quiſque elegerit ſibi, locum tutum, Deo fauente, reſtituet, dolo & fraude prorſus excluſis. Que quidem omnia pro uniuerſis, & ſingulis Chriſti fidelibus, pro omnibus Principibus, tam eccleſiaſticis, quam

ſecularib. quibuſcumq. atque omnibus aliis eccleſiaſticis, ac ſecularibus perſonis, cuiuſcũque ſtatus, & conditionis exiſtant, aut quocumque nomine cenſeantur inuiolabiliter obſeruanda eſſe promittit, & bona fide ſpõdet.

Inſuper, omni fraude, & dolo excluſis, uera, & bona fide promittit, ipſam Synodum nullam uel manifeſte, uel occulte occaſionem quæſituram, aut aliqua auctoritate potentia, iure, uel ſtatuto, priuilegio legũ, uel Canonum, aut quorumcumque Conciliorũ praeſertim Conſtantienſis, & Senenſis quacumq. forma uerbum expreſſa, in aliquod huius fidei publicae, & pleniſſimae aſsecurationis, ac publicae, & liberae audientiae, ipſis per ipſam Synodum conceſſe, praeiudicium quouis modo uſuram, aut quequam uti per miſſuram: quib. in hac parte pro hac uice derogat. Quod ſi ſancta Synodus, aut aliquis ex ea, uel ſuis, cuiuſcumque conditionis, uel ſtatus, aut praeeminentiae exiſtens, praeſcriptae aſſecurationis, & ſalui conductus formam & modum in quocumque puncto uel clauſula uiolauerit: quod tamen auertere dignetur Omnipotens: & ſufficiens emenda non fuerit mox ſubſecuta, et ipſorum arbitrio merito approbandá, & laudanda: habeant ipſam Synodum, & habere poterunt, incidiſſe in omnes pœnas, quas iure diuino, & humano, aut conſuetudine, huiuſmodi ſaluorum conductũ uiolatores incurrere poſſunt, abſq. omni excuſatione,

ſatione, aut quauis in hac partem contradictione.

Extenſio ad alias nationes.

Eadem ſacroſancta Synodus, in ſpiritu ſancto legitime congregata, praeſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicae Sedis de latere Legatis, omnibus, & ſingulis aliis, qui nobiſcum in iis, quae ſunt fidei, communionem, non habent, ex quibuſcumque regnis, nationibus, prouinciis, ciuitatibus ac locis, in quibus publice, et impune praedicatur, uel docetur, ſiue creditur contrarium eius, quod ſancta Romana ſentit Eccleſia, dat fidem publicam, ſiue ſaluum conductum ſub eadem forma, et eiſdem uerbis, quibus datur Germanis.

SESSIO XIX.

QVAE EST TERTIA,

Sub Pio IIII. Pont. Max.

Celebrata die xiiii. Maii.

M. D. LXII.

Decretum prorogationis Seſsionis.

SACROSANCTA *œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, praeſidentib. in ea eiſdem Apoſtolicae Sedis Legatis, Decreta, ea quae hodie in praeſenti Seſſione ſtatuenda ac ſancienda erant, iuſtis nonnullis, ac honeſtis cauſis, in feriam quintam, poſt proximam ſolennitatem corporis Chriſti, quae erit pridie nonas Iunii, proroganda eſſe cenſuit, ac prorogat, dictaq. die Seſſionem habendam eſſe, ac celebrandam, omnibus indicit. Interea rogandus eſt Deus, & Pater Domini noſtri, Ieſu Chriſti, auctor pacis, ut ſanctificet corda omuium; quo adiuuant, ſancta Synodus & nunc, & ſemper meditari, atque peragere ualeat, quae ad eius laudem, & gloriam pertineant.*

Seſſio

SESSIO XX.

QVAE EST QVARTA

Sub Pio IIII. Pont. Max.

Celebrata die xiiii. Iun.

M. D. LXII.

Decretum prorogationis Seſſionis.

SACROSANCTA *œcumenica, & generalis Tridentina Synodus in Spiritu ſancto legitimae congregata, praeſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicae, Sedis Legatis, propter uarias difficultates, ex diuerſis cauſis exortas atque etiam, ut congruentius, maiorique cum deliberatione omnia procedant nempe ut dogmata cum iis, quae ad reformationem ſpectant ſimul tractentur, et ſanciantur, ea, quae ſtatuenda uidebuntur, tam de reformatione, quam de Dogmatibus, in proxima Seſſione, quam omnibus indicit in diem ſextam decimam ſubſequentis menſis Iunii, definienda eſſe decreuit. Hoc tamen adiecto, quod dictum terminum ipſa ſancta Synodus pro eius arbitrio, & uoluntate, ſicuti rebus Concilii putauerit expedire, etiam in generali congregatione, reſtringere, & prorogare libere poſſit, & ualeat.*

SESSIO XXI,

QVAE EST QVINTA,
Sub Iulio IIII. Pont. Max.
Celebrata Die XVI. *Febr.*
M. D. LXII.

Doctrina de Communione ſub utraq. ſpecie, & paruulorum.

SACROSANCTA *œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, praeſidentib. in ea eiſdem Apoſtolicae Sedis Legatis, cum de tremendo, & ſanctiſſimo Euchariſtiae Sacramento uaria diuerſis in locis errorum monſtra nequiſſimi Dæmonis artibus circumferantur, ob quae in nonnullis prouinciis multi a Catholicae Eccleſiae fide, atque obedientia uideantur diſceſſiſſe, cenſuit ea, quae ad communionem ſub utraque ſpecie, & paruulorum pertinent, hoc loco exponenda eſſe. Quapropter cunctis Chriſti fidelibus interdicit, ne poſthac de iis aliter uel credere, uel docere, uel praedicare audeant, quam eſt his decretis explicatam, atque definitum.*

Laicos,

Laicos, & Clericos non conficientes, non aſtringi iure diuino ad Communionem ſub vtraq.ſpecie. Caput I.

ITAQVE ſancta ipſa Synodus, a ſpiritu ſancto, qui ſpiritus eſt ſapientiae, & intellectus, ſpiritus concilii, & pietatis, edoctæ atque ipſius Eccleſiae iudicium & conſuetudinem ſecuta, declarat, ac docet, nullo diuino præcepto laicos, & Clericos non conficientes, obligari ad Euchariſtiæ Sacramentum ſub utraque ſpecie ſumendum: neque ullo pacto, ſalua fide, dubitari poſſe, quin illis alterius ſpeciei Communio ad ſalutem ſufficiat nam, etſi Chriſtus Dominus in ultima cæna uenerabile hoc ſacramentum in panis, & uini ſpeciebus inſtituit, & Apoſtolis tradidit: non tamen illa inſtitutio, & traditio eo tendunt, ut omnes Chriſti fideles ſtatuto Domini ad utramque ſpeciem accipiendam aſtringãtur. Sed neque ex ſermone illo, apud Ioannem ſexto, recte colligitur, utriuſque ſpeciei Communionem a Domino praeceptam eſſe: utcunque iuxta uarias ſanctorum Patrum, & doctorum interpretationes intelligatur. namque qui dixit: Niſi manducaueritis carnem filii hominis, & biberitis eius ſanguinem, non habebitis uitam in uobis: dixit quoque: Si quis mãducauerit ex hoc pane, uiuet in ęternum. Et qui dixit: Qui manducat meam carnem,

& bibit meum ſanguinem, habet uitam ęter nam: dixit etiam: Panis, quem ego dabo, caro mea eſt pro mundi uita. Et denique qui dixit; Qui manducat meam carnem, & bibit meũ ſanguinem, in me manet, & ego in illo; dixit nihilominus: Qui manducat hunc panem, uiuet in aeternum.

Eccleſiæ poteſtas circa diſpenſationem Sacramenti Euchariſtiæ. C. II.

Praeterea declarat, hanc poteſtatem perpetuo in Eccleſia fuiſſe, ut in Sacramentum diſpenſatione, ſalua illorum ſubſtantia, ea ſtatueret, uel mutaret. quae ſuſcipientium utilitati, ſeu ipſorum Sacramentorum ueneratione, pro rerum, temporum, & locorum uarietate, magis expedire iudicaret. id autem Apoſtolus non obſcure uiſus eſt innuiſſe, cum ait: Sic nos exiſtimet homo, ut miniſtros Chriſti, & diſpenſatores myſteriorum Dei. atque ipſum quidem hac poteſtate uſum eſſe ſatis conſtat cum in multis aliis tum in hoc ipſo Sacramento, cum, ordinatis nonnullis circa eius uſum, Cetera, inquit, cum uenero, diſponam. Quare agnoſcens ſancta mater Eccleſia hanc ſuam in adminiſtratione Sacramentorum auctoritatem, licet ab initio Chriſtianae religionis non infrequens utriuſque ſpeciei uſus fuiſſet; tamen progreſſus tẽporis latiſſime iam mutata illa conſuetudine, grauibus, & iuſtis cauſis adducta, hanc conſuetudinem ſub altera ſpecie communicandi appro

bauit, & pro lege habendam decreuit: quam reprobare, aut ſine ipſius Eccleſiæ auctoritate pro libito mutare non licet.

Totum et integrum Chriſtum, ac uerũ Sacramentum, ſub qualibet ſpecie ſumi. Caput. III.

INSVPER declarat, quamuis redẽptor noſter, ut anteà dictum est, in ſuprema illa cæna hoc Sacramentum in duobus ſpeciebus inſtituerit, & Apoſtolis tradiderit: tamen fatendum eſſe, etiam ſub altera tantum ſpecie totum, atque integrum Chriſtum, uerumque Sacramentum ſumi: ac propterea, quod ad fructum attinet, nulla gratia, neceſſaria ad ſalutem, eos defraudari, qui unam ſpeciem ſolam accipiunt.

Paruulos obligari ad Communionem ſacramentalem. Cap. IIII.

DENIQVE eadem ſancta Synodus docet, paruulos, uſu rationis carentes, nulla obligari neceſſitate ad ſacramentalem Eucharistiæ communionem: ſi quidem, per Baptiſmi lauacrum regenerati, & Chriſto incorporati, adeptam iam filiorum Dei gratiam in illa aetate amittere non poſſunt. neque ideo tamen damnanda eſt antiquitas, ſi eum morem in quibuſdam locis aliquando ſeruauit. ut .n. ſanctiſſimi illi Patres ſui facti probabilẽ, cãm pro illius tẽporis rõne habuerũt; ita certa, eos nulla ſalutis neceſſitate id feciſ-

ſe ſine controuerſia credendum eſt.

DE COMMVNIONE ſub utraq. ſpecie, & paruulorum.

CANON I.

S I quis dixerit, ex Dei præcepto, uel neceſſitate ſalutis oẽs, & ſingulos Chriſti fideles utramque ſpeciẽ ſanctiſſimi Euchariſtiæ ſacramenti ſumere debere; anathema ſit.

CANON II.

S I quis dixerit, ſanctam Eccleſiam Catholicam non iuſtis cauſis, et rationibus adductã fuiſſe; ut laicos, atq. et Clericos, non conficientes ſub panis tantummodo ſpecie communicaret; aut in eo erraſſe; anathema ſit.

CANON III.

S I quis negauerit, totum, & integrum Chriſtum, omnium gratiarum fontem, & auctorem, ſub una panis ſpecie ſumi, quia, ut quidam falſo aſſerunt, non ſecundum ipſius Chriſti conſtitutionem ſub utraque ſpecie ſumatur: anathema ſit.

CANON IIII.

S I quis dixerit, paruulis, antequam ad annos diſcretionis peruenerint, neceſſariam eſſe Euchariſtiæ communionem; anath. ſit.

Duos

Duos uero articulos, alias propoſitos, hos nondum tamen excuſſos, uidelicet. An rationes. quib. Sancta Catolica Eccleſia adducta fuit, ut communicaret laicos, atq. etiam non celebrantes ſacerdotes, ſub una tantum panis ſpecie, ita ſint retinendæ, ut nulla ratione Calicis uſus cuiquam ſit permittendus &, An ſit honeſtis, & Chriſtianę caritati conſentaneis rationibus concedendus alicui uel nationi, uel regno Calicis uſus uideatur, ſub aliquibus conditionibus concedendus ſit; & quæ nam ſint illæ Eadem ſancta Synodus, in aliud tempus, oblata ſibi quam primum occaſione, examinando, atque definiendo reſeruat.

DECRETVM.
de reformatione.

EADEM *ſacroſancta æcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in ſpiritu ſancto legitime congregata, & præſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicæ Sedis Legatis, ad Dei omnipotentis laudem, & ſanctæ Eccleſiæ ornamentum, ea, quæ ſequuntur, de reformationis negotio in pręſenti ſtatuenda eſſe cenſuit.*

Caput I.

QVONIAM *ab Eccleſiaſtico ordine omnis auaritiae ſuſpitio abeſſe debet nihil pro collatione quorumcunq. ordinum, etiam cle-*

ricalis, Tonſuræ nec pro litteris dimiſſoriis, aut teſtimonialibus, nec pro ſigillo, nec alia quacunque de cauſa, etiam ſponte oblatum Epiſcopi, & alii Ordinum collatores, aut eorum miniſtri quouis prætextu accipiant. Notarii uero in iis tantum locis, in quibus non uiget laudabilis conſuetudo nihil accipiẽdi, pro ſingulis litteris dimiſſoriis, aut teſtimonialibus, decimam tantum unius aurei partem accipere poſſint, dummodo eis nullum ſalarium ſit conſtitutum pro officio exercendo nec Epiſcopo ex notarii commodis aliquod emolumentum ex eiſdem Ordinum collationibus directe, uel indirecte prouenire poſſit. tunc enim gratis operam ſuam eos preſtare omnino teneri decernit; contrarias taxas, ac ſtatuta, et conſuetudinibus, etiam immemorabiles, quaruncumque locorum, quæ potius abſuſus, & corruptellæ, ſimoniacę prauitati fauentes, nuncupari poſſunt, penitus caſſando, & interdicendo & qui ſecus fecerint, tan dantes, quam accipientes, ultra diuam ultionẽ, pęnas a iure inflictas ipſo facto incurrat.

Caput. II.

CVM non deceat eos, qui diuino miniſterio; aſcripti ſunt, cum Ordinis de decoro mendicare, aut ſordidum aliquem quæſtum exercere: compertumque, ſit complures pleriſque in loci aa ſacros Ordines nullo fere delectu admitti; qui uariis artibus, ac fallaciis confingunt, ſe beneficium eccleſiaſticum

eum, aut etiam idoneas facultates obtinere: ſtatuit ſancta Synodus, ne quis deinceps Clericus ſecularis, quamuis alias ſit idoneus moribus, ſcientia, & ætate, ad ſacros Ordines promoueantur, niſi prius legitime cõſtet, eum beneficium eccleſiaſticum, quod ſibi ad uictũ honeſte ſufficiat, pacifice poſſidere. Id uerbo beneficium reſignare non poſſit niſi facta mẽtione, quod ad illius beneficii titulum ſit promotus. neque ea reſignatio admittatur, niſi conſtito, quod aliud uiuere commode poſſit: & aliter facta reſignatio nulla ſit. Patrimoniũ uero, uel penſionem obtinentes, ordinari poſt hanc non poſſit, niſi illi, quos Epiſcopus iudicauerit aſſumendos pro neceſſitate, uel commoditate eccleſiarum ſuarum: eo quoque prius perſpecto, patrimonium illud, uel penſionẽ uere ab eis obtineri, taliaq. eſſe, quę eis ad uitam ſuſtentandam ſatis ſint, atque illa deinceps ſine licentia Epiſcopi alienari aut extingui, uel rimitti nullatenus poſſint: donec beneficium Eccleſiaſticum ſufficiens ſint adepti: uel aliunde habeãt unde uiuere poſſint; antiquorũ Canonũ pœnas ſuper his innouando.

Caput III.

CVM *beneficia ad diuinum cultũ, atq. eccleſiaſtica munia obeunda ſint cõſtituta: ne qua in parte minuatur diuinus cultus. ſed ei debitũ omnibus in rebus obſequiũ præſtetur:*

ſtatuit

ſtatuit ſancta Synodus, in eccleſiis, tam cathedralibus, quam collegiatis, in quibus nullae ſunt diſtributiones quotidianae, uel ita tenues, ut ueriſimiliter negligantur; tertiam partem fructuum, et quorumcumque prouentum & obuentionum, tam dignitatum, quā canonicatum, perſonatuum, portionum, & officiorum, ſeparari debere, & in diſtributiones quotidianas conuerti, quae inter dignitates obtinentes, & ceteros diuinis interessentes proportionabiliter iuxta diuiſionem ab Epiſcopo, etiam tamquam Apoſtolicae Sedis delegato, in ipſa prima fructum deductione facienda, diuidantur, ſaluis tamen conſuetudinibus earum eccleſiarum, in quibus nō reſidentes, ſeu nō ſeruientes, nihil uel minus tertia parte percipiunt, non obſtantibus exēptionibus, ac aliis conſuetudinibus, etiam immemorabilibus, et appellationibus quibuſcūque. Creſcenteq. non ſeruientium contumacia liceat contra eos procedere, iuxta iuris, ac acrorum Canonum diſpoſitionem.

Caput III.

EPiſcopi, etiam tamquam Apoſtolicae Sedis delegati, in omnibus Eccleſiis parochialibus, uel baptiſmalibus, in quibus populus ita numeroſus ſit, ut unus Rector non poſſit ſufficere Eccleſiaſticis Sacramentis miniſtrandis, & cultui diuino peragendo, cogan t Rectores, uel alios, ad quos pertinent, ſibi

ſibi tot ſacerdotes ad hoc munus adiungere, quot ſufficiant ad Sacramenta exhibenda, & cultum diuinum celebrandum. In ijs uero, in quibus, ob locorum diſtantiam, ſiue difficultatem parochiano ſine magno incommodo ad percipienda Sacramenta, & diuina officia audientia accedere non poſſunt: nouas parochias, etiam inuitis Rectoribus, iuxta formam conſtitutionis Alexandri III. quę incipit, Ad audientiam, conſtituere poſſint. Illis autem ſacerdotibus, qui de nouo erunt ecclesiis nouiter erectis praeficiendi, competens aſſignetur portio arbitrio Epiſcopi ex fructibus ad eccleſiam matricem quomodocunque pertinentibus: & ſi neceſſe fuerit, compellere poſſit populũ, ea ſubminiſtrare, quae ſufficiant ad uitam dictorũ ſacerdotum ſuſtendandam quaecunque reſeruatione generali, uel ſpeciali, uel affectione, ſuper dictis eccleſiis, non obſtantibus. Neque huiuſmodi ordinationes, & erectiones poſſint tolli, nec impediri, ex quibuſcumque prouiſionibus, etiam uigore reſignationis: aut quibuſuis aliis derogationibus, uel ſuſpenſionibus.

Caput V.

VT etiam eccleſiarum ſtatus, ubi ſacra Deo officia miniſtrantur, ex dignitate cõſeruetur poſſint Epiſcopi, etiam tanquam Apoſtolicae Sedis delegati, iuxta formam iuris, ſiue tamen

men præiudicio obtinentium, facere uniones perpetuas quarumcumque eccleſiarum parochialium, & baptiſmalium, & aliorum beneficiorum, curatorum, uel non curatorum cum curatis, propter earum paupertatem & in ceteris caſibus a iure permiſſis, etiam ſi dictæ eccleſię, uel beneficia eſſent generaliter, uel ſpecialiter reſeruata, aut qualitercumq. affecta. Quæ uniones etiam non poſſint reuocari nec quoquo modo infringi uigore cuiuſcumq. prouiſioni; etiam ex cauſa reſignationis, aut derogationis, aut ſuſpenſionis.

Caput VI.

Quia illiterati, & imperiti parochialium eccleſiarum Rectores ſacris minus aptis ſunt officiis: & alii propter eorum uitæ turpitudinem potius deſtruunt, quam ędificant; Epiſcopi, etiam tamquam Apoſtolicæ Sedis delegati, eiſdem illitteratis, & imperitis, ſi alias honeſtæ uitæ ſint, coadiutores, aut Vicarios pro tempore deputare; partemque fructuum eiſdem pro ſufficienti uictu aſſignare, uel aliter prouidere poſſint, quacumq. appellatione & exemptione remota. Eos, uero, qui turpiter & ſcandaloſe uiuunt, poſt quā præmoniti fuerint, coerceant, ac caſtigent: &, ſi adhuc incorrigibiles in ſua nequitia perſeuerent, eos beneficiis, iuxta ſacrorum Canonum cōſtitutiones exemptione, & appellatione quacumque remota, priuandi facultatem habeant.

Caput

Caput VII.

Cum illud quoque ualde curandum ſit, ne ea, quae ſacris miniſteriis dicata ſunt, temporum iniuria obſoleſcant, & ex hominum memoria excidant, Epiſcopi, etiam tam quam Apoſtolicae Sedis delegati, trāsferre poſſint beneficia ſimplicia, etiam iuris patronatus ex eccleſiis, quę uetuſtate, uel alias collapſae ſint, & ab eorum inopiam nequeant inſtaurari, uocatis iis, quorum intereſt, in matrices, aut alias eccleſias locorum eorundem ſeu uiciniorum, arbitrio ſuo, atque in eiſdem eccleſiis erigant altaria, uel capellas ſub eiſdem inuocationibus, uel in iam erecta altaria, uel capellas transferant cum omnibus emolumentis, & oneribus, prioribus eccleſiis impoſitis. Parochiales uero eccleſias, etiam ſi iuris patronatus ſint, ita collapſas refici, & inſtaurari procurent ex fructibus, & prouentibus quibuſcumque, ad eaſdem eccleſias quomodocunque pertinentibus. qui ſi non fuerunt ſufficientes, omnes patronos: & alios qui fructus aliquos ex dictis eccleſiis prouenientes percipiunt, aut in illorum defectum, parochianos omnibus remediis opportunis, ad praedicta cogant, quacunque appellatione, exemptione, & contradictione remota. Quod ſi nimia egeſtate omnes laborēt, ad matrices ſeu uiciniores eccleſias transferantur, cum facultate tam dictas parochiales, quā alias

eccleſias

eccleſias dirutas, in profanas uſus, non ſordidos, erecta tamen ibi Cruce, conuertendi.

Caput VIII.

Quaecumque in diœceſi ad Dei cultum ſpectant, ab Ordinario diligenter curari atque iis, ubi oportet prouideri aequum eſt. propterea commendata monaſteria, etiam Abbatiæ, Prioratus, & Prępoſituræ nuncupatæ, in quibus non uiget Regularis obſeruãtia: nec non beneficia tam curata, quam non curata, ſæcularia, & Regularia, qualitercũque commendata, ẽt exempta, ab Epiſcopis, ẽt tamquam Apoſtolicæ Sedis delegatis, annis ſingulis uiſitentur; curentq. iidem Epiſcopi congruẽtibus remediis, etiam per ſequeſtrationem, fructum, ut, quæ renouatione indigent, aut reſtauratione, reficiantur, & cura animarum, ſi qua illis uel eorum annexis immineat, aliaq. debita obſequia recte exerceantur, appellationibus quibuſcumque, priuilegiis, conſuetudinibus, etiam immemorabili tempore præſcriptis, conſeruatoriis, iudicum deputationibus, & eorum inhibitionib. nõ obſtantibus. et ſi in eis uigeret obſernantia Regularis, prouideant Epiſcopi, paternis admonitionibus, ut eorum Regularium Superiores iuxta eorum Regularia inſtituta debitam uiuendi rationem obſeruent, & obſeruari faciant, & ſibi ſubditos in officio contineant, ac moderetur. Quod ſi admoniti,

niti, intra ſex menſes eos non uiſitauerint, uel correxerint, tunc iidem Epiſcopi, etiam ut de legati Sedis Apoſtolicae, eos uiſitare poſſint, & corrigere, prout ipſi Superiores poſſent, iuxta eorum inſtituta; quibuſcumque appellationibus, priuilegiis, & exemptionibus penitus remotis, & non obſtantibus.

Caput IX.

CVM *multa a diuerſis antea Conciliis, tam Lateranenſi ac Lugdunenſi, quam Vienenſi aduerſus prauos eleemoſynarum. Quaeſtorum abuſus remedia tunc adhibita, poſterioribus tẽporibus reddita fuerint inutilia: potiuſque eorum malitia ita quotidie magno fidelium omnium ſcandalo, & querela exereſcere deprehendatur, ut de eorum emendatione nulla ſpes amplius relicta uideatur. ſtatuit, ut poſthac in quibuſcumque Chriſtiana religionis locis eorum nomen, atque uſus penitus aboleatur; nec ad officium huiuſmodi exercendum ullatenus admittantur; non obſtantibus priuilegiis, eccleſiis, monaſteriis, hiſpotalibus, piis locis, & quibuſuis, cuiuſcumque gradus, ſtatus, & dignitatis perſonis, conceſſis, aut conſuetudinibus etiam immemorabilibus. Indulgentias uero, aut alias ſpirituales gratias, quibus non ideo Chriſti fideles decet priuari, deinceps per Ordinarios locorum, adhibitis duobus de Capitulo, debitis temporibus populo publicandas*

eſſe

eſſe decernit. quibus etiam eleemoſynas, atq; oblata ſibi caritatis ſubſidia, nulla prorſus mercede accepta fideliter colligendi facultas datur; ut tandem caeleſtes hoc Eccleſiae theſauros nō ad quaeſtum, ſed ad pietatem exerceri, omnes uere intelligant.

Indictio futurę Seſſionis.

SACROSANCTA *œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, praeſidentib. in ea eiſdem Apoſtolicis Sedis Legatis, ſtatuit, & decreuit, proximam futuram Seſſionem habendam, & celebrandam eſſe feria quinta poſt octauā feſti Natiuitatis beatae Mariae uirginis, quae erit xvii. menſis Septembris, proxime futuri. Hoc tamen adiecto, quod dictum terminum: ac unicuique Seſſioni in poſterum, praefigendum, ipſa ſancta Synodus pro eius arbitrio, & uoluntate, ſicuti rebus Conciliis putauerit expedire, etiam in generali congregatione, reſtringere, & prorogare libere poſſit, & ualeat.*

Seſſio

SESSIO XXII.

QVAE EST SEXTA

Sub Iulio IIII. Pont. Max.

Celebrata die XVII. *Sept.*

M. D. LXII.

Doctrina de ſacrificio Miſſæ.

SACROSANCTA *œcumenica,& generalis Tridentina Synodus,in Spiritu ſancto legitime congregata,praeſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicae Sedis Legati,ut uetus absoluta,atque omni ex parte perfecta de magno Eucharistiae miſterio in ſancta Catholica Eccleſia fides, atque doctrina retineatur; & in ſua puritate,propulſati,erroribus,atq; haereſibus, conſeruetur, de ea,quatenus uerum,& ſingulare ſacrificium eſt, Spiritus ſancti illuſtratione edocta,haec,quae ſequuntur,docet,declarat, & fidelibus populis praedicanda decernit.*

Caput. I.

Quoniã ſub priori Teſtamento, teſte Apoſtolo Paulo propter Leuitici, ſacerdotii imbecillitatẽ cõſummatio nõ erat,oportuit,Deo patre miſericordiarum ita ordinãte, ſacerdotẽ

alium

alium ſecundum ordinem Melchiſedech ſurgere, Dominum noſtrũ Ieſum Christum, qui poſſet omnes quotquot ſanctificandi eſſent, cõſummare, & ad perfectum adducere. Is igitur Dei, & Dominus noſter & ſi ſemel ſeipſum in ara Crucis, morte intercedente, Deo Patri oblatus erat, ut aeternam illic redemptionem operaretur: quia tamen per mortem ſacerdotium eius extinguendum non erat: in cœna nouiſſima, qua nocte tradebatur, ut dilectæ ſponſæ ſuæ Eccleſiæ uiſibile, ſicut hominum natura exigit; relinqueret ſacrificium, quo cruentum illud, ſemel in Cruce peragendũ, repręſentaretur: eiuſq. memoria in finem uſq. aeculi permaneret: atq. illius ſalutaris uirtus in remiſſionẽ eorum, quę a nobis quotidie committuntur, peccatorum applicaretur: ſacerdotem ſcd̃m ordinem Melchiſedech ſe in ęternũ, conſtitutum declarans, corpus et ſanguinem ſuum ſub ſpeciebus panis, et uini Deo Patri obtulit: ac ſub earundem rerũ ſymbolis, Apoſtolis quos tunc noui teſtamenti ſacerdotes conſtituebat, ut ſumerẽt, tradidit, et eiſdem eorumq. in ſacerdotio ſucceſſoribus, ut offerent, prępicit, per hęc uerba: Hoc facite in meam commemorationem: uti ſemper Catholica Eccleſia intellexit, & docuit; nam celebrato ueteri Paſcha, quod in memoriam exitus de Aegypto multitudo filiorum Iſrael immolabat, nouum inſtituit Paſcha, ſeipſum ab Eccleſia per ſacerdotes ſub ſignis uiſi-

uiſibilibus immolandum in memoriam tran ſitus ſui ex hoc mundo ad Patrem, quando per ſui ſanguinis effuſionem nos redemit, eripuitque de poteſtate tenebrarum, & in regnum ſuum tranſtulit. Et haec quidem illæ munda oblatio eſt, quę nulla indignitate, aut malitia offerentium inquinari poteſt, quam dominus per Malachiam nomini ſuo, quod magnum futurum eſſet in gentibus, in omni loco mundam offerendã praedixit: & quã non obſcure innuit Apoſtolus Paulus, Corinthiis ſcribens, cum dicit: Non poſſe eos, qui participatione menſae Daemoniorum polluti ſunt, menſae Domini participes fieri: per mẽſam altare utrobique intelligens. Haec denique illa eſt, quae per uarias ſacrificiorum, naturae, et legis tempore, ſimilitudines figurabatur; ut pote, quae bona omnia, per illa ſignificata, uelut illorum omnium conſumatio & perfectio complectitur.

Caput II.

Et quoniam in diuino hoc ſacrificio, quod in Miſſa peragitur, idem ille Chriſtus continetur, & incruente immolatur, qui in ara Crucis ſemel ſe ipſum cruente obtulit, docet ſancta Synodus, ſacrificium iſtud uere propitiatorium eſſe, per ipſumque fieri, ut, ſi cum uero corde, & recte fide, cum metu, & reuerentia, contriti, ac paenitentes, ad

Deum

Deum accedamus, miſericordiam, conſequamur, & gratiam inueniamus in auxilio opportuno. Huius quippe oblatione placatus Dominus gratiam, & donum pœnitentiae cōcedens, crimina & peccata, etiam ingentia, dimittit. una enim eademque eſt hoſtia, idem nunc offerens ſacerdotum miniſterio, qui ſe ipſum tunc in cruce obtulit, ſola offerendi ratione diuerſa. Cuius quidem oblationis, cruentæ, inquam, fructus per hanc incruentā ubertimae percipiuntur: tantum abeſt, ut illi per hanc quouis modo derogetur. Quare non ſolū pro fidelium uiuorum peccatis pœnis, ſatisfactionibus, & aliis neceſſitatibus, ſed & pro defunctis in Chriſto nondum ad plenum purgatis, rite, iuxta Apoſtolorum traditionem, offertur.

Caput III.

Et quamuis in honorem & memoriam Sanctorum nonnullas interdum Miſſas Eccleſia celebrare conſueuerit; non tamen illis ſacrificium offerri docet, ſed Deo ſoli, qui illos coronauit; unde nec ſacerdos dicere ſolet; Offero tibi ſacrificium Petre, uel Paule, ſed Deo de illorum uictoriis gratias agens, eorū patrocinia implorat, ut ipſi pro nobis intercedere dignentur in cælis, quorum memoriam facimus in terris.

Caput IIII.

Et cum ſancta ſancte adminiſtrari conueniat, ſitq. omnium ſanctiſſimum ſacrificium; Eccleſia Catholica, ut digne reuerenterq. offertur, ac perciperetur, ſacrum Canones multis ante ſæculis inſtituit, ita ab omni errore purum, ut nihil in eo contineantur, quod non maxime ſanctitatem, ac pietatem quandam redoleat mentes, quae offerentium in deum erigat. is enim conſtat cum ex ipſis Domini uerbis, tum ex Apoſtolorũ traditionibus, ac ſanctorũ quoq. Pontificũ piis inſtitutionib.

Caput V.

Cumque natura hominum ea ſit, ut non facile queat ſine adminiculis exterioribus ad rerum diuinarum meditationem ſuſtolli; propterea pia mater Eccleſia ritus quoſdam, ut ſcilicet quædam ſummiſſa uoce. alia uero elatiore, in Miſſa pronunciaretur, inſtituti. Caerimonia item adhibuit, ut miſticas benedictiones, lumina, thymiamata, ueſtes, aliaq. id genus multa, ex Apoſtolica diſciplina et traditione, quo & maieſtas tanti ſacrificii commendaretur, & mentes fidelium per hæc uiſibilia religionis et pietatis ſigna ad rerum altiſſimarum, quę in hoc ſacrificio latent, contemplationem excitarentur.

Caput VI.

Optaret quidem ſacroſancta Synodus, ut in ſingulis Miſſis fideles adſtantes non ſolum ſpirituali affectu, ſed ſacramētali etiam Eucharistiæ perceptione communicarent, quo ad eos ſanctiſſimi huius ſacrificii fructus uberior proueniret: nec tamen, ſi id non ſemper fiat, propterea Miſſas illas, in quibus ſolus ſacerdos ſacramentaliter communicat, ut priuatas, & illicitas, damnat, ſed probat, atque adeo commendat ſi quidem illae quoque Miſſae uere communes cenſeri debent, partim, quod in eis populus ſpiritualiter cōmunicet, partim uero, quod a publice Eccleſię miniſtro non pro ſe tantum, ſed pro omnibus fidelibus, qui ad corpus Chriſti pertinent, celebrentur.

Caput VII.

Monet deinde ſacroſancta Synodus, praeceptū eſſe ab Eccleſia ſacerdotibus, ut aquam uino in calice offerendo miſcerent, tum quod Chriſtum Dominum ita feciſſe credatur, tum etiam quia e latere eius aqua ſimul cum ſanguine exierit. quod Sacramentum hac mixtione recollitur & cum aquae in Apocalypſi beati Ioannis populi dicantur; ipſius populi fidelis cum capite Chriſto unio repraeſentatur.

Caput

Caput VIII.

Et ſi Miſſa magnam contineat populi fide lis eruditionem, non tamen expedire uiſum eſt Patribus, ut uulgari paſſim lingua celebraretur. Quamobrem retento ubique cuiuſque Eccleſiae antiquo, & a ſancta Romana Eccleſia omnium Eccleſiarum matre, & magiſtra probato ritu, ne oues Chriſti eſuriant, neue paruuli panem petant, & non ſit qui frangat eis; mandat ſancta Synodus Paſtoribus & ſingulis, curam animarum gerentibus, ut frequenter inter Miſſarum celebrationem uel per ſe, uel per alios ex iis, quæ in Miſſa leguntur, aliquid exponant; atque inter cetera ſanctiſſimi huius ſacrificii myſterium aliquod declarent, diebus praeſertim Dominicis, & feſtis.

Caput IX.

Quia uero aduerſus ueterem hãc, in ſacroſancto Euangelio, Apoſtolorum traditionis, ſanctorum Patrum doctrina fundatam fidem hoc tempore multi diſſeminati ſunt errores, multaq. a multis docentur atq; diſputantur, ſacroſancta Synodus, poſt multos, graueſq; his de rebus, mature habitos tractatus unanimi Patrum omnium conſenſu, quae huic puriſſimæ fidei ſacræq. doctrinę aduerſantur, damnare, & a ſancta Eccleſia eliminare per ſubiectos hoc Canone, conſtituit.

De ſacrificio Miſſæ.

CANON I.

Si quis dixerit, in Miſſa nõ offerri Deo uerum & proprium ſacrificium, aut quod offerri non ſit aliud, quã nobis Chriſtum ad manducandum dari; anathema ſit.

CANON II.

Si quis dixerit, illis uerbis. Hoc facite in meam commemorationem Chriſtum non inſtituiſſe Apoſtolos ſacerdotes aut non ordinaſſe ut ipſi, aliique ſacerdotes offerrent corpus, & ſanguinem ſuum; anathema ſit.

CANON III.

Si quis dixerit, Miſſae ſacrificium tantũ eſſe laudis, & gratiarum actionis, aut nudam commemorationem ſacrificii in Cruce peracti, non autem propitiationem, uel ſoli prodeſſe ſumenti, neque pro uiuis, & defunctis pro peccatis, pœnis, ſatisfactionibus, & aliis neceſſitatib. offerri debere, anathema ſit.

CANON IIII.

Si quis dixerit, blaſphemiã irrogari ſanctiſſimo Chriſti ſacrificio, in Cruce peracto per Miſſae ſacrificium, aut illi per hoc derogari, anathema ſit.

CANON V.

Si quis dixerit, impoſturā eſſe, Miſſas cele brare in honorem Sanctorum, et pro illorum interceſſione, apud Deum obtinenda, ſicut Ec cleſia intendit: anathema ſit.

CANON VI.

Si quis dixerit, canonem Miſſę errores cō tinere, ideoq. abrogandum eſſe: anathe. ſit.

CANON VII.

Si quis dixerit, cęrimonias, ueſtes, & ex-ternaſigna, quibus in Miſſarum celebratio-ne Eccleſia Catholica utitur irritabula im-pietatis eſſe magis, quam officiapietatis; ana thema ſit.

CANON VIII.

Si quis dixerit, Miſſas, in quibus ſolus ſa cerdos ſacramentaliter communicat, illicitas eſſe, ideoque abrogandas; anathema ſit.

CANON IX.

Si quis dixerit, Eccleſiae Romanae ritum quo ſummiſſa uoce par Canonis, & uerba cō ſecrationis proferuntur, damnandum eſſe: aut lingua tantum Miſſam celebrari debe-re, aut acquam non miſcendam eſſe uino in calice offerendo, eo quod ſit contra Chriſti in ſtitutionem; anathema ſit.

DECRETVM DE OBSERuandis, & euitandis in celebratione Miſſæ.

QVANTA *cura adhibenda ſit, ut ſacroſancta Miſſæ ſacrificium omni religionis cultu, ac ueneratione celebretur; quiuis facile exiſtimare poterit, qui cogitarit, male dictum in ſacris litteris eum uocari, qui facit opus Dei negligenter. Quod ſi neceſſario fatemur, nullum aliud opus a deo ſanctum, ac diuinum a Chriſti fidelibus tractari poſſe, quã hoc ipſum tremendum myſterium, quo uiuifica illa hoſtia, quà Deo Patri reconciliati ſumus, in altari per ſacerdotes quotidie immolatur; ſatis etiam apparet omnem, operam & diligentiam in eo ponendam eſſe, ut quanta maxima fieri poteſt interiori cordis munditia, & puritate, atque exteriori deuotionis ac pietati ſpecie peragatur. Cum igitur multa iam ſiue temporum uitio, ſiue hominũ iniuria, & improbitate irrepſiſſe uideãtur, quę a tanti ſacrificii dignitate aliena ſunt; ut ei debitus honor & cultus ad Dei gloriam, & fidelis populi ædificationem reſtituatur, decernit ſancta Synodus, ut Ordinarii locorum Epiſcopi ea omnia prohibere, atque e medio tollere ſedulo curent, ac teneantur, quæ uel auaritia idolorum ſeruitus, uel irreuerẽtia, quæ ab impietate uix ſeiũcta eſſe põt, uel ſuperſtitio, uerae pietatis falſa imitatrix, indu-*

xit

xit. Atq. ut multa paucis comprehendātur; in primis, quod ad auaritiam pertinet, cuiuſuis generis mercedum conditiones, pacta, & quicquid pro Miſſis nouis celebrādis datur: necnon importunas, atq. illiberales eleemoſynarum exactiones, potius quam poſtulationes, aliaq. huiuſmodi, quæ a ſimoniaca labe, uel certe a turpi quæſtu non longe abſunt, omnino prohibeant. Deinde, ut irreuerentia uitetur, ſinguli in ſuis diœceſib. interdicant, ne cui uago, & ignoto ſacerdoti Miſſas celebrare liceat. Neminem preterea, qui publice, & notorie criminoſus ſit, aut ſancto altari miniſtrare, aut ſacris intereſſe permittant; neue patiantur priuatis in domib. atque omnino extra eccleſiam, & ad diuinum tantum cultum dedicata oratoria, ab eiſdem Ordinariis deſignanda, & uiſitanda, ſanctum hoc ſacrificium a ſæcularib. aut Regularib. quibuſcumq. peragi: ac niſi prius qui interſint, decenter compoſito corporis habitu declarauerint ſe mente ēt, ac deuoto cordis affectu, non ſolum corpore, adeſſe ab eccleſiis uero muſicas eas, ubi ſiue organo, ſiue cantu laſciuum, aut impurum aliquid miſcetur, item ſæculares omnes actiones, uana, atque ideo profana colloquia, de ambulationes, ſtrepitus, clamores arceant: at Domus Dei uere domus orationis eſſe uideatur, ac dici poſſit. Poſtremo, ne ſuperſtitionis locus aliquis detur, edicto, & pœnis propoſitis caueant, ne ſacerdotes aliis

bus, necnon ſæcularibus negotiis fugiendis co pioſe, ac ſalubriter ſancita fuerunt, eadē in poſterum iiſdem pœnis, uel maioribus, arbitrio Ordinarii imponendis obſeruentur, nec appellatio executionem hac, quae ad morum correctionem pertinet, ſuſpendat. Si qua uero ex his in deſuetudinem abiiſſe cōpererint: ea quamprimum in uſum reuocari, & ab omnib. accurare cuſtodiri ſtudeant: non obſtantibus conſuetudinibus quibuſcumque: ne ſubditorum neglectę emendationis ipſi condignas, Deo uindice, pœnas perſoluant.

Caput II.

Quicunque poſthac in eccleſias Cathedrales erit aſſumendus, is non ſolum natalibus, aetate, moribus, & uita, ac aliis, quae a ſacris Canonibus requiruntur, plene ſit praeditus, uerum etiam in ſacro Ordine antea, ſaltem ſex menſium ſpatio, conſtitutus. quarum rerum inſtructio, ſi eius notitia nulla aut recens in Curia fuerit, a Sedis Apoſtolicæ Legatis, ſeu Nūciis prouinciarum, aut eius Ordinario, eoq. definiente a uicinioribus Ordinariis ſumatur. Sciētia uero prẹter hẹc eiuſmodi polleat, ut muneris ſibi iniungendi neceſſitati poſſit ſatisfacere ideoq. antea in vniuerſitate Studiorum Magiſter, ſiue Doctor, aut Licentiatus in ſacra Theologia, uel iure canonico merito ſit promotus, aut publico alicuius Academiae teſtimonio idoneus ad alios

lios docendos oſtendatur. Quod ſi Regularis fuerit, a Superioribus ſuæ religionis ſimilem fidem habeat. Præd. Et ſi autem omnes, unde inſtructio, ſeu teſtificatio erit ſumēda, hæc fideliter & gratis referre teneatur; alioquin eorū cōſcientias grauiter oneratas eſſe ſcient ac Deū, et Superiores ſuos habebūt ultores.

Caput III.

Epiſcopi, etiam tanquam delegati Apoſtolici, ex fructibus, et prouētibus quibuſcumque omnium dignitatum, perſonatuum, & officiorum, in eccleſiis cathedralibus, uel collegiatis exiſtentium, teriam partem in diſtributiones, eorum arbitrio aſſignandas, diuidere poſſint, ut ſcilicet qui eas obtinent, ſi perſonaliter competens ibi ſeruitium iuxta formam, ab eiſdem Epiſcopis præſcribendā quolibet die ſtatuto non impleuerint; illius diei diſtributionem amittant, nec eius quoquo modo dominium acquirant, ſed fabricae eccleſiae quatenus indigeat, aut alteri pio loco, arbitrio Ordinarii applicetur. Creſcente uero contumatia, contra eos iuxta ſacrorum Canonum conſtitutiones procedant. Quod ſi alicui ex praedictis dignitatibus in eccleſiis cathedralibus, uel collegiatis, de iure, ſeu conſuetudine iuriſdictio, adminiſtratio, uel officium non competat, ſed extra ciuitatem in diœceſi cura animarum immineat, cuius, qui dignitatem obtinet, incumbere uoluerit;

bus, necnon ſæcularibus negotiis fugiendis copioſe, ac ſalubriter ſancita fuerunt, eadē in poſterum iiſdem pœnis, uel maioribus, arbitrio Ordinarii imponendis obſeruentur, nec appellatio executionem hac, quae ad morum correctionem pertinet, ſuſpendat. Si qua uero ex his in deſuetudinem abiiſſe cōpererint; ea quamprimum in uſum reuocari, & ab omnib. accurare cuſtodiri ſtudeant: non obſtantibus conſuetudinibus quibuſcumque: ne ſubditorum neglectę emendationis ipſi condignas, Deo uindice, pœnas perſoluant.

Caput II.

Quicunque poſthac in eccleſias Cathedrales erit aſſumendus, is non ſolum natalibus, aetate, moribus, & uita, ac aliis, quae a ſacris Canonibus requiruntur, plene ſit praeditus, uerum etiam in ſacro Ordine antea, ſaltem ſex menſium ſpatio, conſtitutus. quarum rerum inſtructio, ſi eius notitia nulla aut recens in Curia fuerit, a Sedis Apoſtolicæ Legatis, ſeu Nūciis prouinciarum, aut eius Ordinario, eoq. definiente a uicinioribus Ordinariis ſumatur. Sciētia uero pręter hęc eiuſmodi polleat, ut muneris ſibi iniungendi neceſſitati poſſit ſatisfacere ideoq. antea in vniuerſitate Studiorum Magiſter, ſiue Doctor, aut Licentiatus in ſacra Theologia, uel iure canonico merito ſit promotus, aut publico alicuius Academiae teſtimonio idoneus ad alios

lios docendos oſtendatur. Quod ſi Regularis fuerit, a Superioribus ſuæ religionis ſimilem fidem habeat. Prædicti autem omnes, unde inſtructio, ſeu teſtificatio erit ſumēda, hac fideliter & gratis referre teneatur; alioquin eorū cōſcientias grauiter oneratas eſſe ſcient ac Deū, et Superiores ſuos habebūt ultores.

Caput III.

Epiſcopi, etiam tanquam delegati Apoſtolici, ex fructibus, et prouētibus quibuſcumque omnium dignitatum, perſonatuum, & officiorum, in eccleſiis cathedralibus, uel collegiatis exiſtentium, teriam partem in diſtributiones, eorum arbitrio aſſignandas, diuidere poſſint, ut ſcilicet qui eas obtinent, ſi perſonaliter competens ibi ſeruitium iuxta formam, ab eiſdem Epiſcopis pręſcribendā quolibet die ſtatuto non impleuerint; illius diei diſtributionem amittant, nec eius quoquo modo dominium acquirant, ſed fabricae eccleſiae quatenus indigeat, aut alteri pio loco, arbitrio Ordinarii applicetur. Creſcente uero contumatia, contra eos iuxta ſacrorum Canonum conſtitutiones procedant. Quod ſi alicui ex praedictis dignitatibus in eccleſiis cathedralibus, uel collegiatis, de iure, ſeu conſuetudinę iuriſdictio, adminiſtratio, uel officium non competat, ſed extra ciuitatem in diœceſi cura animarum immineat, cuius, qui dignitatem obtinet, incumbere uoluerit;

rit tunc pro tempore, quo incurata eccleſiae reſederit, ac miniſtauerit, tamquam praeſes ſit, ac diuinis interſit, in eccleſiis cathedralibus, ac collegatis habeatur in iis tantum eccleſiis conſtituta intelligãtur, in quibus nulla eſt conſuetudo, uel ſtatutum, ut dictae dignitates non ſeruientes aliquid amittant, quod ad tertiam partem dictorũ fructuum & prouentum aſcendat: non obſtantibus conſuetudinibus, etiam immemorabilibus, exemptionibus, & conſtitutionibus, etiam iuramento, & quauis auctoritate firmatis.

Caput IIII.

QVICVMQVE in cathedrali, uel collegiata ſeculari, uel regulari eccleſia diuinis mancipatus officiis, in Subdiaconatus Ordine ſaltem conſtitutus non ſit. uocem in huiuſmodi eccleſiis in Capitulo non habet, etiã ſi hoc ſibi ad aliis libere fuerint conceſſum. Si uere qui dignitates, perſonatus, officia, praebendas, portiones, ac quęlibet alia beneficia in dictis eccleſiis obtinẽt, aut in poſterum obtinebunt, quib. onera uaria sũt annexa, uidelicet, ut alij Miſſas, alij Euãgelium, alij Epiſtolas dicant, ſeu cantent; quocũque ij priuilegio, exẽptione, prærogatiua, generis nobilitate ſint inſignit, teneãtur, iuſto impedimẽto ceſſante, infra annũ Ordines ſuſcipere requiſitos alioquin pœnas incurrãt, iuxta conſtitutionẽ Concilij Viennẽſis, quæ incipit, Vt ij: qui quã

prae-

praeſenti decreto innouat cogatq. Epiſcopi eos diebus ſtatutis dictos Ordines per ſe ipſos exercere, ac cetera omnia officia, quae debent in cultu diuino praeſtare, ſub eiſdem, & aliis, etiam grauioribus paenis, arbitrio eorum imponendis. Nec alijs in poſterum fiat prouiſio niſi ijs, qui iam aetatem, & ceteras habilitates integre habere dignoſcantur: aliter irrita ſit prouiſio.

Caput V.

DISPENSATIONES *quacumque auctoritate concedendae, ſi extra Romanam Curiam committendae, erunt, cōmittantur Ordinariis illorum, qui eos impetrauerint. eae uero, quae gratioſe cōcedentur, ſuum non ſortiatur effectum, niſi prius ab eiſdem tamquam delegatis Apoſtolicis, ſummarie tantum, & extraiudicialiter cognoſcatur, expreſſas preces ſubreptionis, uel obreptionis uitio non ſubiacere.*

Caput. VI.

IN *commutationibus ultimarum uoluntatum, quae non niſi ex iuſta, & neceſſaria cauſa fieri debēt, Epiſcopi, tamquam delegati Sedis Apoſtolicae, ſummarie, et extraiudicialiter cognoſcant, nihil in precibus tacita ueritate, uel ſuggeſta falſitate fuiſſe narratum, priuſquā commutationes praedicta executioni demandentur.*

Caput

Caput VII.

LEGATI, & *Nuncii Apoſtolici, Patriarchae, Primates, & Metropolitani in appellationibus ad eos interpoſitis, in quibuſuis cauſis, tam in admittendis appellationibus quam in conced:ndis inhibitionibus poſt appellationem, ſeruare teneantur formam et tenorem ſacrarum conſt:tutionem, & praeſertim Innocentii* IIII, *quae incipit Romana quacumque conſuetudine, etiam immemorabili, aut ſtylo, uel priuilegio, in contrarium non obſtantibus aliter inhibitiones, et proceſſus, & inde ſecuta quęcumque ſint ipſo iure nulla.*

Caput VIII.

Epiſcopi, etiam tamquam Sedis Apoſtolicae delegati, in caſibus a iure conceſſis omnium piarum diſpoſitionem tam in ultima uoluntate, quam inter uiuos, ſint executores: habeant ius uiſitãdi hoſpitali, collegata, quacumque, ac confraternitates laicorum, etiam quas ſcholas, ſiue quocumque alio nomine uocan:; non tamen quæ ſub regum immediata protectione ſunt, ſine eorũ licentia eleemoſynas Montis pietatis, ſiue caritatis, & pia loca omnia, quocumque nuncupentur etiam ſi praedictorum locorum cura ad laicos pertineat, atque eadem pia loca exemptionis priuilegio ſint munita; ac omnia, quae ad Dei cultum,

cultum, aut animarum ſalutem, ſeu pauperes ſuſtentandos inſtituta, ſunt, ipſi ex officio ſuo iuxta ſacrorum Canonum ſtatuta cognoſcant, & exequantur: non obſtantibus, quacumque conſuetudine: etiam immemorabili priuilegio, aut ſtatuto.

Caput. IX.

Adminiſtratores tam eccleſiaſtici, quam laici, fabricæ cuiuſuis eccleſiæ, etiam Cathedralis, hoſpitalis, Confraternitatis, eleemoſynæ Montis pietatis, & quocumque piorum locorum, ſingulis annis teneantur reddere rationem adminiſtrationis Ordinario: conſuetudinibus, & priuilegiis quibuſcumq. in contrarium ſublatis, niſi ſecus forte in inſtitutione, & ordinatione talis eccleſiae, ſeu fabricæ expreſſe cautum eſſet. Quod ſi ex conſuetudine, aut priuilegio, aut ex conſtitutione aliqua loci, aliis ad id deputatis ratio reddenda eſſet; tunc cum iis adhibeatur etiam Ordinarius: & aliter factae liberationes dictis adminiſtratoribus minime ſuffragentur.

Caput X.

Cum ex notarium imperitia plurima damna, et multarum occaſio libitũ oriatur; poſſit Epiſcopus quoſcumq. notarios, et ſi Apoſtolica, Imperiali aut Regia auctoritate creati fuerint et tamquam delegatus Sedis Apoſtolicae

quã debitis horis celebrent, neue ritus alios, aut alias cærimonias & preces in miſſarum celebratione adhibeant, praeter eas, quae ab Eccleſia probatae, ac frequenti, & laudabili uſu receptae fuerint. Quorundam uero miſſarum, & candelarum certum numerum, qui magis a ſuperſtitioſo cultu, quam a uera religione, inuentus eſt, omnino ab Eccleſia remoueant: doceantq. populum, quis ſit, & a quo potiſſimum proueniat ſanctiſſimi huius ſacrificii, tam pretioſus, ac cęleſtis fructus. Moneant etiam eundem populum, ut frequenter ad ſuas parochias, ſaltem diebus Dominicis, & maioribus feſtis accedant. Haec igitur omnia, quae ſummatim enumerata ſunt omnib. locorum Ordinariis ita proponũtur, ut non ſolum ea ipſa, ſed quaecumque alia huc pertinere uiſa fuerint, ipſi pro data ſibi a ſacroſancta Synodi poteſtate, ac etiam, ne delegati Sedis Apoſtolicę, prohibeãt, mandent, corrigãt, ſtatuant: atque ad ea inuiolate ſeruanda cenſuris eccleſiaſticis, aliiſque pœnis, quæ illorum arbitrio conſtituentur, fidelem populum compellant. non obſtantibus priuilegiis, exemptionibus, appellationibus, ac conſuetudinibus quibuſcumque.

Decre-

Decretum de reformatione.

Eadem ſacroſancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime cōgregata, praeſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicae Sedis Legati, ut reformationis negotium proſequatur, haec in praeſenti Seſſione ſtatuenda cenſuit.

Caput I.

Nihil eſt, quod alios magis ad pietatē, et Dei cultum aſſidue inſtruat, quam eorum uita, et exemplū, qui ſe diuino miniſterio dedicarūt. cū enim a rebus ſaeculi in altiorem ſublati locū conſpiciantur: in eos tāquam ſpeculū, reliqui oculos coniiciūt, ex iisq. ſumūt quod imitentur. Quapropter ſit decet omni Clericus, in ſortem Domini uocatos, uitā, moresq. ſuos oēs cōponere, ut habitu, geſtu, inceſſu, ſermone, aliisq. omnib. rebus nil, niſi graue, moderatū, ac religione plenū, prae ſe ferāt; leuia etiā delicta, quae in ipſis maxima eſſent, effugiāt, ut eorū actiones cūctis afferāt uenerationē. Cum igitur, quo maiore in Eccleſia Dei & utilitate, & ornamēto haec ſunt, ita ēt diligentius ſint obſeruanda; ſtatuit ſācta Synodus, ut quae alias a sūmis Pōtificib. & a ſacris Cōciliis de Clericorum uita, honeſtate, cultu, doctrinaq. retinenda, ac ſimul de luxu cōmeſſationibus choreis aliis, luſibus, ac quibuſcumque crimini-

bus, necnon ſæcularibus negotiis fugiendis co pioſe, ac ſalubriter ſancita fuerunt, eadē in poſterum iiſdem pœnis, uel maioribus, arbitrio Ordinarii imponendis obſeruentur, nec appellatio executionem hac, quae ad morum correctionem pertinet, ſuſpendat. Si qua uero ex his in deſuetudinem abiiſſe cōpererint: ea quamprimum in uſum reuocari, & ab omnib. accurare cuſtodiri ſtudeant: non obſtantibus conſuetudinibus quibuſcumque: ne ſubditorum neglectę emendationis ipſi condignas, Deo uindice, pœnas perſoluant.

Caput II.

Quicunque poſthac in eccleſias Cathedrales erit aſſumendus, is non ſolum natalibus, aetate, moribus, & uita, ac aliis, quae a ſacris Canonibus requiruntur, plene ſit praeditus, uerum etiam in ſacro Ordine antea, ſaltem ſex menſium ſpatio, conſtitutus. quarum rerum inſtructio, ſi eius notitia nulla aut recens in Curia fuerit, a Sedis Apoſtolicæ Legatis, ſeu Nūciis prouinciarum, aut eius Ordinario, eoq. definiente a uicinioribus Ordinariis ſumatur. Sciētia uero prętet hęc eiuſmodi polleat, ut muneris ſibi iniungendi neceſſitati poſſit ſatisfacere ideoq. antea in vniuerſitate Studiorum Magiſter, ſiue Doctor, aut Licentiatus in ſacra Theologia, uel iure canonico merito ſit promotus, aut publico alicuius Academiae teſtimonio idoneus ad a-

lios

lios docendos oſtendatur. Quod ſi Regularis fuerit, a Superioribus ſuæ religionis ſimilem fidem habeat. Præd. Cti autem omnes, unde inſtructio, ſeu teſtificatio erit ſumēda, hæc fideliter & gratis referre teneatur; alioquin eorū cōſcientias grauiter oneratas eſſe ſcient ac Deū, et Superiores ſuos habebūt ultores.

Caput III.

Epiſcopi, etiam tanquam delegati Apoſtolici, ex fructibus, et prouētibus quibuſcumque omnium dignitatum, perſonatuum, & officiorum, in eccleſiis cathedralibus, uel collegiatis exiſtentium, teriam partem in diſtributiones, eorum arbitrio aſſignandas, diuidere poſſint, ut ſcilicet qui eas obtinent, ſi perſonaliter competens ibi ſeruitium iuxta formam, ab eiſdem Epiſcopis preſcribendā quolibet die ſtatuto non impleuerint; illius diei diſtributionem amittant, nec eius quoquo modo dominium acquirant, ſed fabricae eccleſiae quatenus indigeat, aut alteri pio loco, arbitrio Ordinarii applicetur. Creſcente uero contumatia, contra eos iuxta ſacrorum Canonum conſtitutiones procedant. Quod ſi alicui ex praedictis dignitatibus in eccleſiis cathedralibus, uel collegiatis, de iure, ſeu conſuetudine iuriſdictio, adminiſtratio, uel officium non competat, ſed extra ciuitatem in diœceſi cura animarum immineat, cuius, qui dignitatem obtinet, incumbere uoluerit;

 rit;

rit tunc pro tempore, quo incurata eccleſiae reſederit, ac miniſtauerit, tamquam praeſẽs ſit, ac diuinis interſit, in eccleſiis cathedralibus, ac collegatis habeatur in iis tantum eccleſiis conſtituta intelligãtur, in quibus nulla eſt conſuetudo, uel ſtatutum, ut dictae dignitates non ſeruientes aliquid amittant, quod ad tertiam partem dictorũ fructuum & prouentum aſcendat: non obſtantibus conſuetudinibus, etiam immemorabilibus, exemptionibus, & conſtitutionibus, etiam iuramento, & quauis auctoritate firmatis.

Caput IIII.

QVICVMQVE in cathedrali, uel collegiata ſęculari, uel regulari eccleſia diuinis mancipatus officiis, in Subdiaconatus Ordine ſaltem conſtitutus non ſit. uocem in huiuſmodi eccleſiis in Capitulo non habet, etiã ſi hoc ſibi ad aliis libere fuerint conceſſum. Si uere qui dignitates, perſonatus, officia, praebendas, portiones, ac quęlibet alia beneficia in dictis eccleſiis obtinẽt, aut in poſterum obtinebunt, quib. onera uaria sũt annexa, uidelicet, ut alij Miſſas, alij Euãgelium, alij Epiſtolas dicant, ſeu cantent; quocũque ij priuilegio, exẽptione, prærogatiua, generis nobilitate ſint inſignit, teneãtur, iuſto impedimẽto ceſſante, infra annũ Ordines ſuſcipere requiſitos: alioquin pœnas incurrãt, iuxta conſtitutionẽ Concilij Viennẽſis, quæ incipit, Vt ij: qui quã

prae-

praeſenti decreto innouat cogatq. Epiſcopi eos diebus ſtatutis dictos Ordines per ſe ipſos exercere, ac cetera omnia officia, quae debent in cultu diuino praeſtare, ſub eiſdem, & aliis, etiam grauioribus paenis, arbitrio eorum imponendis. Nec alijs in poſterum fiat prouiſio niſi ijs, qui iam aetatem, & ceteras habilitates integre habere dignoſcantur: aliter irrita ſit prouiſio.

Caput V.

DISPENSATIONES quacumque auctoritate concedendae, ſi extra Romanam Curiam committendae, erunt, cõmittantur Ordinariis illorum, qui eos impetrauerint. eae uero, quae gratioſe cõcedentur, ſuum non ſortiatur effectum, niſi prius ab eiſdem tamquam delegatis Apoſtolicis, ſummarie tantum, & extraiudicialiter cognoſcatur, expreſſas preces ſubreptionis, uel obreptionis uitio non ſubiacere.

Caput. VI.

IN commutationibus ultimarum uoluntatum, quae non niſi ex iuſta, & neceſſaria cauſa fieri debēt, Epiſcopi, tamquam delegati Sedis Apoſtolicae, ſummarie, et extraiudicialiter cognoſcant, nihil in precibus tacita ueritate, uel ſuggeſta falſitate fuiſſe narratum, priuſquā commutationes praedicta executioni demandentur.

Caput

Caput VII.

LEGATI, & Nuncii Apoſtolici, Patriarchae, Primates, & Metropolitani in appellationibus ad eos interpoſitis, in quibuſuis cauſis, tam in admittendis appellationibus, quam in concedendis inhibitionibus poſt appellationem, ſeruare teneantur formam et tenorem ſacrarum conſtitutionem, & praeſertim Innocentii IIII, quae incipit Romana quacumque conſuetudine, etiam immemorabili, aut ſtylo, uel priuilegio, in contrarium non obſtantibus aliter inhibitiones, et proceſſus, & inde ſecuta quęcumque ſint ipſo iure nulla.

Caput VIII.

Epiſcopi, etiam tamquam Sedis Apoſtolicae delegati, in caſibus a iure conceſſis omnium piarum diſpoſitionem tam in ultima uoluntate, quam inter uiuos, ſint executores: habeant ius uiſitãdi hoſpitali, collegata, quacumque, ac confraternitates laicorum, etiam quas ſcholas, ſiue quocumque alio nomine uocan.; non tamen quæ ſub regum immediata protectione ſunt, ſine eorũ licentia eleemoſynas Montis pietatis, ſiue caritatis, & pia loca omnia, q̃uocumque nuncupentur etiam ſi praedictorum locorum cura ad laicos pertineat, atque eadem pia loca exemptionis priuilegio ſint munita; ac omnia, quae ad Dei cultum,

cultum, aut animarum ſalutem, ſeu pauperes ſuſtentandos inſtituta, ſunt, ipſi ex officio ſuo iuxta ſacrorum Canonum ſtatuta cognoſcant, & exequantur: non obſtantibus, quacumque conſuetudine: etiam immemorabili priuilegio, aut ſtatuto.

Caput. IX.

Adminiſtratores tam eccleſiaſtici, quam laici, fabricæ cuiuſuis eccleſiæ, etiam Cathedralis, hoſpitalis, Confraternitatis, eleemoſynæ Montis pietatis, & quocumque piorum locorum, ſingulis annis teneantur reddere rationem adminiſtrationis Ordinario: conſuetudinibus, & priuilegiis quibuſcumq. in contrarium ſublatis, niſi ſecus forte in inſtitutione, & ordinatione talis eccleſiae, ſeu fabricæ expreſſe cautum eſſet. Quod ſi ex conſuetudine, aut priuilegio, aut ex conſtitutione aliqua loci, aliis ad id deputatis ratio reddenda eſſet; tunc cum iis adhibeatur etiam Ordinarius: & aliter factae liberationes dictis adminiſtratoribus minime ſuffragentur.

Caput X.

Cum ex notarium imperitia plurima damna, et multarum occaſio libitũ oriatur; poſſit Epiſcopus quoſcumq. notarios, ět ſi Apoſtolica, Imperiali aut Regia auctoritate creati fuerint ět tamquam delegatus Sedis Apoſtolicae

ſtolicæ,examinatione adhibitæ, eorum ſufficientiam ſcrutari, illisq. non idoneis repertis,aut quādocumque in officio delinquentibus,officii eius in negotiis,litibus, & cauſis eccleſiaſticis, ac ſpiritualibus exercendis uſū perpetuo,aut ad tempus prohibere. Neque eorum appellatio interdictionem Ordinarii ſuſpendat.

Caput XI.

SI quam clericorum,uel laicorum, quaecumque is dignitate, etiam Imperiali, aut Regali præfulgeat in tantum malorum omnium radix,cupiditas occupauerit, ut alicuius eccleſiæ,ſeu cuiuſuis ſæcularis,uel regularis beneficii, Montium pietatis,aliorumq. piorum locorum iuriſdictiones,bona, cenſus, ac iure,etiam feudalia,& emphyteotica,fructus,emolumenta, ſeu quaſcumque obuentiones,quæ in miniſtrorum,et pauperum neceſſitates,conuerti debent:per ſe uel per alios,uel timore incuſſo, ſeu etiam per ſuppoſitas perſonas Clericorum, aut laicorum, ſeu quacumque arte,aut quocūque quæſito colore in proprio uſus conuertere, illosq.uſurpare prēſūpſerit,ſeu impedire,ne ab iis,ad quos iure pertinent,percipiantur:is anathemati tādiu ſubiaceat,quamdiu iuriſdictiones bona, res,iura,fructus.et redditus,quos occupauerit,uel qui ad eum quomodocumque,etiam ex donatione ſuppoſitę perſonę, peruenerint; eccleſiae

eiuſq.

eiuſq. adminiſtratori, ſine beneficiato integre reſtituerit; ac deinde a Romano Pontifice abſolutionem obtinuerit. Quod ſi eiuſdem eccleſia patronus fuerit, etiam iure patronatus ultra praedictas pœnas eo ipſo priuatus exiſtat. Clericus uero, qui nefandae, fraudis & uſurpationis huiuſmodi fabricator, ſeu conſentiens fuerint, eiſdem paenis ſubiaceat: nec nō quibuſcūq. beneficiis priuatus ſit, & ad quaecūque alia beneficia inhabilis efficiatur: & a ſuorū Ordinū executione, etiam poſt integram ſatisfactionem, & abſolutionem, ſui Ordinarii arbitrio ſuſpendatur.

DECRETVM SVPER petitione conceſſionis Calicis.

Inſuper, cum eadem, ſancta Synodus ſuperiori Seſſione duos articulos, alias propoſitos, & tum nondum diſcuſſos, uidelicet: An rationes: quibus ſancta Catholica Eccleſia adducta fuit, ut communicaret laicos, atque etiam non celebrantes ſacerdotes, ſub una panis ſpecie, ita retinendae: ut nulla ratione Calicis uſus cuiquam ſit permittendus, &, An, ſi honeſtis, & Chriſtianae caritati conſentaneis rationibus concedendus alicui uel nationi, uel regno Calicis uſus uideatur, ſub aliquibus conditionibus concedendus ſit, & quaenam illae ſint, in aliud tempus, oblata ſibi occaſione, examinandos, atque deſi-

definiẽdos reſeruauerit. nunc, eorum, pro qui bus petitur, ſaluti optime conſultum uolens, decreuit, integrum negotium ad Sanctiſſimum Dominum noſtrũ eſſe referendum prout præſenti decreto refert: qui pro ſua ſingulari prudentia id efficiat, quod utile Reipub. Chriſtianæ, & ſalutare petentib. uſum Calicis, fore iudicauerit.

Indictio futuræ Seſsionis.

Inſuper eadem ſacroſancta Tridẽtina Synodus, diem futurae Seſſionis ad feriã quintam, poſt octauam feſtiuitatis omnium Sanctorum, quae erit die xii. menſis Nou. indicit, & in ea decernetur de Sacramento Ordinis, & de Sacramento Matrimonii, &c.

Prorogata fuit Seſsio, uſque ad diem XV. Iul. M. D. LXIII.

Seſſio

SESSIO XXIII.

QVAE EST SEPTIMA

Sub Iulio IIII. Pont. Max.

Celebrata die XV. Iun.

M. D. LXII.

Doctrina de Sacramento Ordinis Caput I.

SACRIFICIVM & *ſacerdotium ita Dei ordinatione coniuncta ſunt, ut utrũque in omni lege extiterit. Cum igitur in nouo teſtamento ſanctum Euchariſtia ſacrificium uiſibile ex Domini inſtitutione Catholica Eccleſia acceperint: fateri etiam oportet, iure nouum eſſe uiſibile, & externum ſacerdotium in quod uetus trãslatum eſt. Hoc autem ad eodem Domino Saluatores noſtro inſtitutum eſſe, atque Apoſtolis eorumq. ſucceſſoribus in ſacerdotio, poteſtatem traditam cõſecrandi, offerendi, & miniſtrandi corpus, & ſanguinem eius, necnon & peccata dimittendi, & retinendi, ſacræ litteræ oſtendunt, & Catholicæ Eccleſiae traditio ſemper docuit.*

Caput II.

Cum aũt diuina res ſit tã ſancti; ſacerdotii miniſterium cõſentaneũ fuit, quo dignius & maior cum ueneratione exerceri poſ-

ſet, ut in Eccleſiae ordinatiſſima diſpoſitione plures: & diuerſi eſſent miniſtrorum Ordines, qui Sacerdotio ex officio deſeruirent, ita diſtributi, ut, qui iam clericali Tonſura inſigniti eſſent, per minores ad maiores aſcenderent, nam non ſolum de ſacerdotibus, ſed et de Diaconis ſacrae litterae apertam mentionem faciunt, & quae maxime in illorum ordinatione attendenda ſunt, grauiſſimis uerbis docent, & ab ipſo eccleſiae initio ſequentium Ordinum nomina, atque uniuſcuiuſque eorum propria miniſteria; Subdiaconi ſcilicet, Acolythi, Exorciſtae, lectoris, & Oſtiarii in uſu fuiſſe cognoſcuntur, quamuis non pari gradu. nam Subdiaconatus ad maiores ordines a Patribus, & ſacris Concilii refertur, in quib. & de aliis inferioribus frequentiſſime legimus.

Caput III.

Cum Scripturae teſtimonio, Apoſtolica traditione, & Patrum unanimi conſenſu perſpicuum ſit, per ſacram ordinationem, quae uerbis, & ſignis exterioribus perficitur gratiam conferri, dubitare nemo debet, Ordinē, eſſe uere, & proprie unum ex ſeptem ſanctae eccleſiae Sacramentis, inquit enim Apoſtolus, Admonco te, ut reſuſcites gratiam Dei quae eſt in te per impoſitionē manuum mearū, non enim debet uobis Deus ſpiritū timoris, ſed uirtutis, et dilectionis, et ſobrietatis.

Caput. IIII.

Quoniam uero in Sacramento Ordinis, ſicut & in Baptiſmo, & confirmatione caracter imprimitur, qui nec deleri, nec auferri poteſt merito ſancta Synodus damnat eorum ſententiam, qui aſſerunt noui Teſtamenti ſacerdotes tẽporariã tantummodo poteſtatem habere, & ſemel rite ordinatos, iterum laicos effici poſſe ſi uerbi Dei miniſterium non exerceant. Quod ſi quis omnes Chriſtianos promiſcue noui Teſtamenti ſacerdotes eſſe, aut omnes pari inter ſe poteſtate ſpirituali praeditos affirme, nihil aliud facere uidetur, quam Eccleſiaſticam hierarchiam, quae eſt ut caſtrorum acies ordinata, confundere, perinde ac ſi contra beati Pauli doctrinam omnes. Apoſtoli, omnes Prophetae, omnes Euangeliſtae, omnes paſtores, omnes ſint Doctores. Proinde ſacroſancta Synodus declarat, praeter ceteros Eccleſiaſticos gradus, Epiſcopos, qui in Apoſtolorum locum ſucceſſerunt, ad hunc hierarchium Ordinem praecipue pertinere & poſitos, ſicut idẽ Apoſtolus, ait a Spiritu ſancto, regere Eccleſiã Dei, eosq. Praeſbyteri ſuperiores eſſe, ac Sacramentũ confirmationis conferre, miniſtros Eccleſiae ordinare atque alia pleraque peragere ipſos poſſe, quarũ functionem poteſtatẽ reliqui inferioris Ordinis nullam habent. Docet inſuper ſacroſancta Synodus, in ordinatione Epiſcoporum,

rum ſacerdotum, & ceterorum Ordinum nec populi, nec cuiuſuis ſaecularis poteſtatis, & magiſtratus conſenſum, ſiue uocationem, ſiue auctoritatem ita requiri, ut ſine ea irrita ſit ordinatio quin potius decernit, eos, qui tantummodo a populo, aut ſaeculari poteſtate, ut magiſtratu uocati, & inſtituti, ad haec miſteria exercenda aſcendunt, et qui ea propria temeritate ſibi ſumunt, omnes non Eccleſiae miniſtros, ſed fures, & latrones, per oſtium non ingreſſos, habendos eſſe. Haec ſunt quae generatim ſacrę Synodo uiſum eſt Chriſti fideles de Sacramento ordinis docere. His aūt, contraria, certis, & propriis Canonibus tu hunc, qui ſequitur modum dānare conſtituit, ut omnes, adiuuante Chriſto fide regula utentes, in tot errorum tenebris Catholicam ueritatem facilius agnoſcere, & tenere poſſent.

De Sacramentis ordinis.

CANON I.

SI *quis dixerit, non eſſe in nouo teſtamento ſacerdotium uiſibile, & externum, uel non eſſe poteſtatem aliquam conſecrandi, & offerendi uerum corpus, & ſanguinem Domini, & peccata remittendi, & retinendi, ſed officium tantum, & nudum miniſterium predicandi Euangelium, uel eos, qui nō praedicant, prorſus non eſſe ſacerdotes: anath. ſit.*

CA-

CANON II.

SI quis dixerit, præter ſacerdotium nõ eſſe in Eccleſia Catholica alios Ordines, & maiores, & minores, per quos, uelut, per gradus quoſdam, in ſacerdotium tẽdatur, anathe. ſit.

CANON III.

SI quis dixerit, Ordinem, ſiue ſacram ordinationem non eſſe uere, & proprie ſacramentum, a Chriſto Domino inſtitutum: uel eſſe figmentum quoddam humanum: excogitatum uiris rerum eccleſiaſticarum imperitis: aut eſſe tantum ritum quendam eligendi miniſtros uerbi Dei, et Sacramentum: anath. ſit.

CANON IIII.

SI quis dixerit, per ſacram ordinationem non dari Spiritum ſanctum, ac proinde fruſtra Epiſcopos dicere, Accipe Spiritum Sanctum, aut per eam non imprimi characterẽ. uel eum, qui ſacerdos ſemel fuit laicum rurſus fieri poſſe; anathema ſit.

CANON V.

SI quis dixerit, ſacram Vnctionem, qua Eccleſia in ſancta ordinatione utitur, non tãtum non requiri, ſed contemnenda, & pernicioſam eſſe ſimiliter, & alias Ordinis cærimonias: anathema ſit.

CA-

CANON VI.

SI quis dixerit, in Eccleſia Catholica non eſſe hierarchiam diuina ordinatione inſtitutam, quę conſtat ex Epiſcopis, Praesbyteris, & miniſtris, anathema ſit.

CANON VII.

Si quis dixerit, Epiſcopos non eſſe Presbyteris ſuperiores, uel non habere poteſtatem confirmandi, & ordinandi, uel eam quã habent, illis eſſe cum Præsbyteris communem, uel Ordines ab ipſis collatos ſine populi, uel poteſtatis ſaecularis conſenſu, aut uocatione irritos eſſe; aut eos, qui nec ab eccleſiaſtica et canonica poteſtate rite ordinati, nec miſſi ſunt, ſed aliunde ueniunt, legitimos eſſe uerbi & ſacramentum miniſtros, anathema ſit.

CANON VIII.

Si quis dixerit, Epiſcopos qui, auctoritate Romani Pontificis aſſumuntur, non eſſe legitimos, & ueros Epiſcopos, ſed figmentum humanum, anathema ſit.

DE-

DECRETVM de reformatione.

EADEM *ſacroſancta Tridentina Synodus, reformationis materiam proſequens, hęc quæ ſequuntur, in praeſenti decernenda eſſe ſtatuit, & decernit.*

Caput I.

CVM *praecepto diuino mandatum ſit omnibus, quibus animarum cura commiſſa, eſt, oues ſuas agnoſcere, pro his ſacrificium offerre, uerbisq́; diuini praedicatione, Sacramentorum adminiſtratione, ac bonorum omniũ operum exemplo paſcere, pauperum, aliarumq́; miſerabilium perſonarum curã paternã gerere: & in cetera munia paſtoralia incũbere, quę omnia nequaquã ab iis pręſtari & impleri poſſunt, qui gregi ſuo non inuigilant, neque aſſiſtunt, ſed mercenariorum more deſerunt. ſacroſancta Synodus eos admonet, & hortatur, ut diuinorum præceptorum memores factiq́; forma gregis, in iudicio, & ueritate paſcant, et regẽt, Ne uero ea, quę de reſidentia ſanctae, & utiliter iam ante ſub fel. rec. Paulo III. ſancita fuerunt in ſenſus a ſacroſancta Synodi mẽte alienos trahãtur, ac ſi uigore illius decreti quinq. mẽſibus continuis abeſſe liceat: illis inhaerendo, declarat ſacroſancta Synodus, omnes Patriarchalib. Primatialib. Metropolitanis, ac cathedrali-*

bus eccleſiis quibuſcumque, quocunque nomine, & titulo praefectos, etiam ſi ſanctae Romanae Eccleſiae Cardinales ſint, obligari ad perſonalem in ſua eccleſia uel diœceſi reſidentiã, ubi in iniuncto ſibi officio defungi teneantur; neq. abeſſe poſſe, niſi ex cauſis, & modis infraſcriptis. Nam cum Chriſtiana caritas, urgens neceſſitas, debita obedientia, ac euidens Eccleſiae, uel Reip. utilitas aliquos nonnunquam abeſſe poſtulent, & exigant; decernit eadem ſacroſancta Synodus, has legitimae abſentiae cauſas a beatiſſimo Romano Pontifice, aut a Metropolitano, uel eo abſente, Suffraganeo Epiſcopo antiquiori reſidente, qui idem Metropolitani abſentiam probare debebit, in ſcriptis eſſe approbandas, niſi cum abſentia inciderint propter aliquod munus, & Reip. officium, Epiſcopatibus adiunctum: cuius quoniam cauſae ſunt notoriae, & interdum repentinae, ne eas quidem ſignificari Metropolitano neceſſe erit: ad eundem tamen cum Concilio prouinciali ſpectabit iudicare de licentiis a ſe, uel a Suffraganeo datis; et uidere, ne quis eo iure abutatur, & ut pœnis Canonicis errantes puniantur. Interea meminerint diceſſuri ita ouibus ſuis prouidendum, ut, quantum fieri poterit, ex ipſorum abſentia nullum damnũ accipiant. Quoniam autem qui aliquãtiſper tantum abſunt ex ueterum Canonum ſententia non uidentur abeſſe, quia ſtatim reuerſuri

ri

ri ſunt ſacroſancta Synodus uult, illud abſẽtiae ſpatium ſingulis annis ſiue continuum, ſiue interruptum, extra praedictas cauſas, nullo pacto debere duos, aut ad ſummum tres menſes excedere: & haberi rationem, ut id æqua ex cauſa fiat, & abſque ullo gregis detrimento, quod an ita ſit, abſcedentium conſcientiae reliquam, quod ſperat religioſam, & timoratam fore, cum Deo corda pateant, cuius opus non fraudulenter agere, ſuo periculo teneantur. Eoſdem interim admonet, & in Domino hortatur, ne per illius temporis ſpatium, Dominici aduentus, Quadrageſimae, Natiuitatis, Reſurrectionis Domini, Pentecoſtes item, & Corporis Chriſti diebus, quibus refici maxime, & in Domino gaudere Paſtoris praeſentia oues debeant, ipſi ab Eccleſia ſua cathedrali ullo pacto abſint, niſi Epiſcopalia munia in ſua diœceſi eos alio uocent.

SI quis autem, quod utinam nunquam eueniat, contra huius decreti diſpoſitione abfuerint, ſtatuit ſacroſancta Synodus, praeter alias pœnas aduerſus nõ reſidentes, Sub Paulo I I I. impoſitas, & innouatas, ac mortalis peccati reatum, quem incurrit, eũ pro rata temporis abſentiæ fructus ſuos nõ facere, nec tuta conſcientia, alia etiam declaratione non ſecuta, illos ſibi detinere poſſe, ſed teneri aut ipſo ceſſante, per Superiorem eccleſiaſticum illos fabricæ eccleſiarũ, aut pauperibus

loci erogare: prohibito quacumque conuentione, uel compoſitione, quae pro fructibus male præceptis appellatur ex qua etiã praedicti fructus in totum, aut pro parte, ei remitterẽtur: non obſtantibus quibuſcumque priuilegiis cuicunque Collegio, aut fabricę conceſſis.

Eadem omnino etiã quo ad culpam amiſſionem fructuum; & pœnas decuratis inferioribus, et aliis quibuſcumque, qui beneficium aliquod eccleſiaſticum, curam animarum habent, obtinent, ſacroſancta Synodus declarat, & decernit: ita tamen, ut quandocunque eos cauſa prius per Epiſcopum cognita, et probata ta, abeſſe cõtigerit, Vicarium idoneum, ab ipſo Ordinario approbandum, cũ debita mercedis aſſignatione relinquant. Diſcedendi autem licentiam in ſcriptis gratiſque concedendam ultra bimeſtre tempus, niſi ex graui cauſa, non obtineant. Quod ſi per edictum citati etiam non perſonaliter, contumaces fuerint; liberum eſſe uult Ordinarius, per cenſuras eccleſiaſticas & ſequeſtrationem, & ſubtractionem fructuum, aliaque iuris remedia, etiam uſque ad priuationem, compellere; nec executionem hanc quolibet priuilegio; licentia, familiaritate, exemptione, etiam ratione cuiuſcumque beneficii, pactione, ſtatuto, etiam iuramento, uel quacumque auctoritate confirmato, conſuetudine, etiam immemorabili, quae potius corruptela cenſenda eſt, ſiue appellatione, aut inhibitione, etiam in

Romana

Romana Curia, uel uigore Eugenianae conſtitutionis ſuſpendi poſſe. Poſtremo, tam decretum illud ſub Paulo III. quam hoc ipſum in Conciliis Prouincialibus, & Epiſcopalibus publicari, ſancta Synodus præcipit, cupit enim, quae adeo ex Paſtorum munere, animarumq. ſalute ſunt, frequenter omniũ auribus, menti uſque infigi: ut in poſterum, Deo iuuãte, nulla temporum iniuria, aut hominũ obliuione, aut deſuetudine aboleãtur.

Caput II.

Eccleſiis cathedralibus, ſe ſuperioribus, quocunque nomine, ac titulo praefecti, etiam a ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales ſint, ſi munus conſecrationis intra tres menſes nõ ſuſceperint, ad fructuum perceptorum reſtitutionem teneantur. ſi intra totidem menſes poſtea id facere neglexerint, eccleſiis ipſo iure ſint priuati. Conſecratio uero, ſi extra curiam Romanam fiat, in eccleſia, ad quam promoti fuerint, aut in prouincia, ſi commode fieri poterit, celebretur.

Caput III.

Epiſcopis per ſemetipſo Ordine conferant. quod ſi ægritudine fuerint impediti: ſubditos ſuos non aliter, quam iam probatos, & examinatos, ad alium Epiſcopum ordinandos dimittat.

Caput IIII.

PRIMA Tonſura non initientur qui Sacramentum confirmationes non ſuſceperint: & fidei rudimenta edocti non fuerint; quiq; legere, & ſcribere neſciant; & de quibus probabilis coniectura non ſit, eos non ſaecularis iudicii fugiendi fraude. ſed ut Deo fidelem cultum praeſtent, hoc uitae genus elegiſſe.

Caput V.

AD minores Ordines promouendi bonum a Parocho, & a magiſtro ſcholæ, in qua educantur, teſtimonium habent. Hi uero, qui ad ſingulos maiores erunt aſſumendi, per menſem ante ordinationem Epiſcopũ adeant, qui Parocho, aut alteri, cui magis expedire uidebitur, committat, ut nominibus, ac deſiderio eorum, qui uelent promoueri, publice in eccleſia propoſitis, de ipſorum ordinandorum natalibus, aetate, moribus, & uita a ſide dignis diligẽter inquirat; & litteras teſtimoniales, ipſam inquiſitionem factam continentes, ad ipſum Epiſcopum quamprimum trãſmittat.

Caput VI.

NVLLVS prima Tonſura initiatus, aut etiam in minoribus Ordinibus conſtitutus, ante decimum quartum annum beneficium

poſſit

poſſit obtinere. Is etiam fori priuilegio non gaudeat, niſi beneficium eccleſiaſticũ habeat: aut Clericalem habitum, & Tonſuram deferens, alicui eccleſiae ex mandato Epiſcopi inſeruiat; uel in Seminario Clericorum, aut in aliqua ſchola, uel Vniuerſitate, de licẽtia Epiſcopi, quaſi in uia ad maiores Ordines ſuſcipiendos uerſetur. In clericis uero coniugatis ſeruetur conſtitutio Bonifacij IX. quę incipit, Clericis, qui cum unicis modo hi Clerici alicuius eccleſiae ſeruitio, uel miniſterio ab Epiſcopo deputati, eidem eccleſiae ſeruiant, uel miniſtrent, & Clericali habitu, & Tonſura utantur nemini, quo ad hoc, priuilegio, uel conſuetudine, etiam immemorabili ſuffragante.

Caput VII.

Sancta Synodi, antiquorum Canonum ueſtigijs inhaerendo, decernit, ut quando Epiſcopus ordinationem facere diſpoſuerit, omnes, qui ad ſacrum miniſterium accedere uoluerint, feria quarta ante ipſam ordinationem, uel quando Epiſcopo uidebitur, ad ciuitatem euocentur. Epiſcopus autem ſacerdotibus, & alijs prudentibus uiris, peritis diuinae legis, ac in eccleſiaſticis ſanctionibus exercitatis, ſibi aſcitis, ordinandorum genus, perſonam, ætatem, inſtitutionem, mores, doctrinam, & fidem diligenter inueſtiget, & examinet.

L 4 Caput

Caput VIII.

Ordinationes ſacrorum Ordinum ſtatutis a iure temporibus, ac in cathedrali eccleſia, uocatis praeſentibuſq; ad id eccleſiæ Canonicis: publice celebrentur ſi autem in alio diœceſis loco, praeſenti Clero loci, dignior, quantum fieri poterit, eccleſia ſemper adeatur. Vnuſquiſque autem proprio Epiſcopo ordinetur. Quod ſi quis ab alio promoueri petat, nullatenus id ei, etiam cuiuſuis generalis, aut ſpecialis reſcripti, nel priuilegii praetextu, etiam ſtatutis temporibus permittatur: niſi eius probitas, ac mores Ordinarii ſui teſtimonio commendentur. ſi ſecus fiat: ordinans a collationes ordinum per annum, et ordinatus a ſuſceptorum Ordinum executione, quã diu proprio Ordinario uidebitur expedire, ſit ſuſpenſus.

Caput IX.

Epiſcopus familiarem ſuum nõ ſubditum ordinare non poſſit, niſi per triennium ſecum fuerit commoratus: & beneficium, quacumque fraude ceſſante ſtatim re ipſa illi conferat: conſuetudine quacumque, etiam immemorabili, in contrarium non obſtante.

Caput

Caput X.

Abbatibus, ac aliis quibuſcumque, quantumuis exemptis, non liceat in poſterum, intra fines alicuius diœceſis conſiſtentibus, etiã ſi nullius diœceſis, uel exempta eſſe dicantur, cuiquam, qui regularis ſubditus ſibi non ſit, Tonſuram, uel minores Ordines conferre: nec ipſi Abbates, & alii exempti, aut Collegia, uel Capitula quęcunque etiam eccleſiarum cathedralium, litteras dimiſſorias aliquibus Clericis ſaecularibus, ut ab aliis ordinentur, concedant ſed horum omnium ordinario, ſeruatis omnibus, quæ in his ius ſacroſanctę Synodi decretis continentur, ad Epiſcopos intra quorum diœceſis fines exiſtant, pertineat; non obſtantibus quibuſuis priuilegiis, praeſcriptionibus, aut conſuetudinibus etiam in memorabilibus. Paenam quoque impoſitam iis, qui contra huius ſanctae Synodi ſub Paulo III. decretum a Capitulo Epiſcopali, Sede uacante, litteras dimiſſorias impetrant; ad illos, qui eaſdem litteras non a Capitulo, ſed ab aliis quibuſuis, in iuriſdictione Epiſcopi loco Capituli, Sede uacante, ſuccedentibus, obtinerent, mandat extendi, Concedentes autem dimiſſorias contra formam decreti ab officio, & beneficio per annum ſint ipſo iure ſuſpenſi.

Caput. XI.

Minores ordines iis, qui ſaltem latinam linguam intelligant, per temporum interſtitia, niſi aliud Epiſcopo expedire magis uideretur, conferantur: ut eo accuratius, quantũ ſit huius diſciplinae pondus, poſſint edoceri: ac in unoquoque munere; iuxta praeſcriptũ Epiſcopi, ſe exerceant, idq; in ea, cui adſcripti erunt, eccleſia: niſi forte ex cauſa ſtudiorum abſint; atque ita de gradu in gradum aſcendant: ut in eis cum aetate uitae meritum, & doctrina maior accreſcat. quod & bonorum morum exemplum et aſſiduum in eccleſia miniſterium, atque maior erga Presbyteros, & ſuperiores Ordines reuerentia, & crebrior, quam antea, corporis Chriſti, Communio maxime comprobabunt. Cumq; hinc ad altiores gradus, & ſacratiſſima myſteria ſit ingreſſus, nemo iis initietur, quem non ſcientiæ ſpes maioribus ordinibus dignum oſtendat. Hi uero non niſi poſt annum a ſuſceptione poſtremi gradus minorum Ordinũ ad ſacros ordines promoueantur; niſi neceſſitas, aut Eccleſiae utilitas, iudicio Epiſcopi, aliud expoſcat.

Caput XII.

NVLLVS in poſterum ad Subdiaconatus Ordinem ante uigeſimum ſecundum, ad Diaconatus ante uigeſimum tertiũ ad Preſ-

byteratus

byteratus ante uigeſimum quintum aetatis ſuae annum promoueatur. Scianttamen Epiſcopi non ſingulos, in ea aetate conſtitutos, debere ad hos Ordines aſſumi, ſed dignos dumtaxat, & quorum probata uita ſenectus ſit. Regulares quoq; nec in minori ętate, nec ſine diligenti Epiſcopi examine ordinentur, priuilegiis quibuſcunq;, quo ad hoc, penitus excluſis.

Caput XIII.

Subdiaconi, & Diaconi ordinentur, habentes bonum teſtimonium, & in minoribus Ordinibus iam probati, ac litteris et iis, quę ad ordinem exercēdum pertinent, inſtructi. Qui ſperent, Deo auctore, ſe continere poſſe, eccleſiis, quibus aſcribentur inſeruiant, ſciantque maxime docere, ſi ſaltem diebus Dominicis et ſolemnibus, cum altari miniſtrauerint, ſacrā Communionem perceperint. Premoti ad ſacrum Subdiaconatus Ordinem, ſi per annum ſaltem in eo non ſint uerſati, ad altiorem gradum, niſi aliud Epiſcopo uideatur, aſcendere non permittantur: Duo ſacri Ordines non eodem die, etiam Regularibus, conferantur; priuilegiis, ac indultis quibuſuis conceſſis, nō obſtantibus quibuſcumque.

Caput XIIII.

Qui pie & fideliter in miniſteriis ante actis ſe geſſerint, et ad Presbyteratus Ordinē

aſſumantur, bonum habeant teſtimonium et hi ſint, qui non modo in Diaconatu ad minus annum integrum, niſi ob eccleſiae utilitatem ac neceſſitatem aliud Epiſcopo uideretur, miniſtrauerint: ſed etiam ad populum docendum ea, quæ ſcire omnibus neceſſariū eſt ad ſalutem, ac miniſtranda ſacramenta, diligenti examine prǽcedente idonei comprobentur: atque ita pietate, ac caſtis moribus cōſpicui, ut præclarum bonorum operum exemplū, & uitæ monita ab eis poſſint expectari: Curet Epiſcopus, ut ii ſaltem diebus Dominicis, ut feſtis ſolemnibus, ſi autem coram habuerint animarum, tam frequenter, ut ſuo muneri ſatisfaciant, Miſſas celebrent. Cum promotis per ſaltum, ſi non miniſtrauerint, Epiſcopus ex legitima cauſa poſſit diſpenſare.

Caput XV.

Quamuis Presbyteri in ſua ordinatione a peccatis abſoluendi poteſtatem accipiat; decernit tamen ſancta Synodus, nullum etiam Regularem poſſe confeſſiones ſaecularium, etiam ſacerdotum, audire: nec ad id idoneum reputari, niſi aut parochiale beneficium: aut ab Epiſcopis per examen, ſi illis uidebitur eſſe neceſſarium, aut alias idoneus iudicetur, & approbationem, quae gratis detur, obtineant: priuilegiis, & conſuetudine quacunq; etiam immemorabili, non obſtantibus.

Caput XVI.

Cum nullus debeat ordinari, qui iudicio ſui Epiſcopi non ſit utilis, aut neceſſarius ſuis eccleſiis: ſancta Synodus, ueſtigiis ſexti Canonis Concilii Calcedonenſis inhærendo, ſtatuit, ut nullus in poſterum ordinetur, qui illi eccleſiae, aut pio loco pro cuius neceſſitate, aut utilitate aſſumitur, non adſcribant, ubi ſuis fungatur muneribus, nec incertis uagetur ſedibus. Quod ſi in locum inconſulto Epiſcopo deſeruerit, ei ſacrorum exercitiū interdicatur. Nullus praeterea clericus peregrinus ſine commendaticiis ſui Ordinarii litteris ab ullo Epiſcopo ad diuina celebranda, & Sacramenta adminiſtranda admittatur.

Caput XVII.

Vt ſanctorum Ordinum a Diaconatu ad Oſtiariatū functiones ab Apoſtolorum temporibus in Eccleſia laudabiliter receptae, & pluribus in locis aliquandiu intermiſſae, in uſum iuxta ſacros Canones reuocentur, nec ab haereticis, tamquam otioſae, traducātur illius priſtini moris reſtituendi deſiderio flagrans ſancta Synodus decernit ut in poſterū huiuſcemodi miniſteria non niſi per conſtitutos in dictis Ordinibus exerceantur, omneſq. et ſingulos Prælatos eccleſiarum in Domino hortatur, et illis praecipit, ut quantum fieri cōmode poterit in eccleſiis cathedralib. collegiatis,

collegiatis; & parochialibus ſuae diœceſis, ſi populus frequens, & eccleſiae prouẽtus id ferre queant, huiuſmodi functiones curent reſtituendas & ex aliqua parte redituum aliquorum ſimplicium beneficiorum, uel fabricę eccleſiae, ſi prouentus ſuppetant: aut utriuſque illorum, eas functiones exercentibus ſtipendia aſſignent: quibus, ſi negligentes fuerint ordinarii iudicio, aut ex parte multari aut in totum priuari poſſint. Quod ſi miniſteriis quattuor minorum ordinum exercendis Clericis caelibes praeſto non erunt: ſuffici poſſint etiam congiugati, uitae probatae, dum modo non bigami, ad ea munia obeunda idonei. & qui Tonſuram, & habitum clericalẽ in eccleſia geſtent.

Caput XVIII.

Cvm *adoleſcentium aetas, niſi recte inſtituatur, prona ſit ad mundi uoluptates ſequendas; & niſi a teneris annis ad pietatem & religionem informetur, antequam uitiorum habitus totos homines poſſideat, numquam perfecte, ac ſine maximo, ac ſingulari propemodum Dei omnipotentis auxilio in diſciplina eccleſiaſtica perſeueret: ſancta Synodus ſtatuit, ut ſingulae cathedrales, Metropolitanae atque his maiores eccleſiae, pro modo facultatum, & diœceſis amplitudine certum puerorum ipſius ciuitatis, & diœceſis, uel eius prouinciae ſi ibi nõ reperiantur, numerum*

merũ in collegio ad hoc prope ipſas eccleſias, uel alio in loco conuenienti, ab Epiſcopo eligẽdo, alere, ac religioſe educare, & eccleſiaſticis diſciplinis inſtituere teneantur. In hoc uero collegio recipiantur, qui ad minimum duodecim annos, & ex legitimo matrimonio nati ſint: ac legere, et ſcribere cõpetenter nouerint & quorum indoles, & uoluntas ſpem afferat, eos eccleſiaſticis miniſteriis perpetuo inſeruituros. Pauperũ aũt filios præcipue eligi uult, nec tamen ditiorum excludit: modo ſuo ſumptu alantur, & ſtudiũ prae ſe ferant Deo et Eccleſiae inſeruiẽdi. Hos pueros Epiſcopus in tot claſſes, quot ei uidebitur, diuiſos iuxta eorum numerum, ætatem, ac in diſciplina eccleſiaſtica progreſſum, partim cum ei opportunum uidebitur, eccleſiarũ miniſterio addicet: partim in collegio erudiendos retinebit: alioſque in locum eductorum ſufficiet: ita ut hoc collegium Dei miniſtrorum perpetuum ſeminarium ſit. Vt uero in eadem diſciplina eccleſiaſtica commodius inſtituantur: Tõſura, ſtatim, atq. habitu clericali ſemper utentur, grammatices, cantus, computi eccleſiaſtici aliarumq́; bonarũ artium diſciplina diſcent: ſacram Scripturam, libros eccleſiaſticos, homilias Sanctorum, atq. Sacramentorũ tradendorum maxime quae ad cõfeſſiones audiẽdas uidebuntur opportuna, & rituũ, ac caerimoniarũ formas ediſcẽt. Curet Epiſcopus, ut ſingulis dieb. Miſſę ſacrificio interſint, ac ſaltẽ

ſingulis

ſingulis,menſibus confiteantur peccata: & iuxta confeſſoris iudicium ſumant corpus Domini noſtri Ieſu Chriſti; cathedrali, & aliis loci eccleſiis diebus feſtis inſeruiant. Quæ omnia, atque alia ad hanc rem opportuna, & neceſſaria Epiſcopi ſinguli cum conſilio duorum Canonicorum ſeniorum, & grauiorum, quos ipſi elegerint, prout Spiritus ſanctus ſuggeſſerit, conſtituent: eaq; ut ſemper obſeruentur, ſępius uiſitando operam dabunt. Diſcolos, & incorrigibiles. ac malorum morũ ſeminatores acriter punient, eos etiam, ſi opus fuerit, expellendo: omniaque impedimenta auferentes, quecunq; ad conſeruandam, & augendam, tam pium, & ſanctum inſtitutum pertinere uidebuntur, diligenter curabunt. Et quia ad collegii fabricam inſtituendam, & ad mercedẽ praeceptoribus. & miniſtris ſoluendum, et ad alẽdam iuuentutem, & ad alios ſumptus certi redditus erunt neceſſarii ultra ea, quae ad inſtituendos, uel alendos pueros ſunt in aliquibus eccleſiis, & locis deſtinata, quæ eo ipſo huic Seminario ſub eadem Epiſcopi cura applicata cenſeantur. idem Epiſcopi cum conſilio duorum de Capitulo, quorum aliter ab Epiſcopo, aliter ab ipſo Capitulo eligatur, itemque duorum de Clero ciuitatis, quorum quidem alterius electio ſimiliter ab Epiſcopum, alterius uero ad Clerum pertineat. ex fructibus integris menſę Epiſcopalis, et Capi

tuli,

tuli,& quarumcumque dignitatum, perſonatuum, officiorum, praebendarum, portionum, Abbatiarum, & Prioratuum, cuiuſcumque ordinis, etiam regularis, aut qualitatis, uel conditionis fuerint, & hoſpitalium quae dantur in titulum, uel adminiſtrationem iuxta conſtitutionem Concilii Viennenſis; quae incipit. Quia contingit: & beneficiorum quorumcumque, etiam Regularium, etiam ſi iuris patronatus cuiuſcumque fuerint, etiam ſi exempta, etiam ſi nullus diœceſis, uel aliis eccleſiis, monaſteriis, & hoſpitalibus, & aliis quibuſuis locis piis, etiam exemptis, annexa, & ex fabricis eccleſiarũ, & aliorum locorum, etiam ex quibuſcunque aliis eccleſiaſticis redditibus ſeu prouentibus, etiam aliorum collegiorum, in quibus tamen Seminaria diſcentium, uel docentium ad commune Eccleſiæ bonum promouendum actu non habentur. hæc enim exempta eſſe uoluit, præter quam ratione redditnum, qui ſuperflui eſſent ultra conuenientem ipſorum Seminariorũ ſuſtentationem ſeu corporum, uel confraternitatum, quæ in nonnullis locis ſcholae appellantur, & omnium monaſteriorum, non tamen mendicantium, etiam ex decimis quacumque ratione ad laicos, ex quibus ſubſidia Eccleſiaſtica ſolui ſolent, & milites cuiuſcumque militiæ, aut ordinis, pertinentibus, fratribus ſancti Ioannis Hieroſolymitani dumtaxat exceptis,

ceptis, partem aliquam uel portionem detrahent, & eam portionem ſic detractam, necnon beneficia aliquo ſimplicia, cuiuſcunque qualitatis, & dignitatis fuerint, uel etiam præſtimonia uel preſtimoniales portiones, etiam ante uacationem nuncupatas, ſine cultu diuini, & illa obtinentium præiudicio, huic collegio applicabunt, & incorporabunt. quod locum habeat. etiam ſi beneficia ſint reſeruata, uel affecta; nec per reſignationem ipſorum beneficiorum, uniones & applicationes ſuſpendi, uel ullo modo impediri poſſint, ſed omnino quacunque uacatione, etiam ſi in Curia effectum ſuum ſortiantur, & quacunque conſtitutione non obſtante. Ad hanc autem portionem ſoluendam, beneficiorum, dignitatum, perſonatuum, & omnium, & ſingulorum ſupra commemoratorum poſſeſſores non modo pro ſe, ſed pro penſionibus quas alijs forſan ex dictis fructibus ſoluerant, retinendo tamen pro rata, quidquid pro dictis penſionibus illis erit ſoluendum, ab Epiſcopo loci per cenſuras Eccleſiaſticas, ac alia iuris remedia compellantur: etiam uocato ad hoc, ſi uidebitur, auxilio brachij ſæcularis: quibus quo ad omnia & ſingula ſupradicta, priuilegijs exemptionibus etiam ſi ſpecialem derogationẽ requirerent, conſuetudine, etiam immemorabili, quæuis appellatione, & allegatione, quæ executionem impediat, non obſtantibus. Succedente

dente

dente uero cauſa, quo per uniones effectum ſuum ſortientes, vel aliter Seminarium ipſum in totum, uel in partem dotatum reperiantur tunc portio ex ſingulis beneficijs, ut ſupra, detracta, & incorporata ab Epiſcopo, prout res ipſa exegerit, in totum uel pro parte remittatur. Quod ſi cathedralium, & aliarum maiorũ eccleſiarum Prælati in hac Seminarii erectione, eiusq; conſeruatione negligentes fuerint, ac ſuam portionem ſoluere detractauerint, Epiſcopum Archiepiſcopus, Archiepiſcopum, & Superiores Synodus prouincialis acriter corripere, eoſq. ad omnia ſupradicta cogere debeat, & ut quam primum hoc ſanctum, & pium opus, ubicunque fieri poterit, promoueatur, ſtudioſe curabit. Rationes autẽ redditũum huius Seminarii Epiſcopus annis ſingulis accipiat, præſentibus duobus a Capitulo, & totidem a Clero ciuitatis deputatis.

Deinde, ut cũ minori impenſa huiuſmodi ſcholis inſtituendis prouideatur, ſtatuit ſancta Synodus, ut Epiſcopi, Archiepiſcopi, Primates, & alii locorũ Ordinarii, ſcholaſterias obtinentes, & alios, quibus eſt lectionis, uel doctrinę munus annexum, ad docendum in ipſis ſcholis inſtituendos, per ſe ipſos ſi idonei fuerint, alioquin per idoneos ſubſtitutos, ab eiſdem ſcholaſticis eligendos, & ab Ordinariis approbandos, etiam per ſubtractionem fructuum, cogant, & compellant. Quod ſi iu-

dicio epiſcopi digni non fuerint, alium qui dignus ſit, nominent, omni appellatione remota quod ſi neglexerit, epiſcopus ipſe deputet. Docebunt aũt prædicti, quę uidebuntur epiſcopo expedire. De cetero uero officia, uel dignitates illę, quæ ſcholaſterię dicuntur, non niſi Doctoribus, uel Magiſtratis, aut Licentiatis in ſacra pagina aut in iure canonico, & alias perſonis idoneis, et qui ꝑ ſe ipſos id munus explere poſſint, conferantur: & aliter facta prouiſio nulla ſit, & inualida, non obſtantibus quibuſuis priuilegiis, & conſuetudinibus etiam immemorabilibus.

Si uero in aliqua prouincia eccleſiae tanta paupertate laborent, ut collegium in aliquibus erigi non poſſit. Synodus prouincialis, uel Metropolitanus cum duobus antiquioribus Suffraganeis in eccleſia Metropolitana, uel alia prouinciæ eccleſia commodiori unũ, aut plura collegia, prout opportunum iudicabit, ex fructibus duarum, aut plurium eccleſiarum, in quibus ſingulis collegium commode inſtitui non poteſt, erigenda curabit, ubi pueri illarum Eccleſiarum educentur.

In eccleſiis autem, amplas diœceſes habentibus, poſſit Epiſcopus unum, uel plura in diœceſi, prout ſibi opportunum uidebitur habere Seminaria, quae tamen ab illo uno, quod in ciuitate erectum, & conſtitutum fuerit, in omnibus dependeant.

Poſtremo ſi uel pro unionibus, ſeu pro portionum

tionum taxatione, uel aſſignatione, et incorporatione, aut qualibet alia ratione difficultatem aliquam oriri contigerit, ob quam huius Seminari inſtitutio, uel cōſeruatio impediretur, aut perturbaretur Epiſcopus cum ſupra deputatis, ucl Synodus prouincialis pro regionis more, pro eccleſiarum & beneficiorum, qualitate, etiam ſupraſcripta, ſi opus fuerit, moderando, aut augendo, omnia & ſingula, quae ad felicem huius Seminarium, profectum neceſſaria & opportuna uidebuntur, decernere ac prouidere ualeat.

Indictio futurę Seſsionis.

Inſuper, eadem ſacroſancta Tridentina Synodus, proximam futuram Seſſionem in diem decimam ſextam menſis Septembris indicit: in qua agetur de Sacramento matrimonii, & de aliis, ſi qua erunt ad doctrinam fidei pertinentia, quae expediri poſſint: item de prouiſionibus Epiſcopatuum, dignitatum, aliorumq. beneficiorum eccleſiaſticorum, ac de diuerſis reformationis articulis.

Prorogata fuit Seſſio, uſque ad diem XI. Nou. M. D. LXIII.

Seſſio

SESSIO XXIIII.

QVAE EST OCTAVA

Sub Pio IIII. Pont. Max.

Celebrata die XI. *Nou.*

M. D. LXIII.

Doctrina de Sacramento Matrimonii.

MATRIMONII *perpetuum, indiſſolubilem'q; nexum primus humani generis parens diuini Spiritus inſtinctu pronunciauit, cum dixit: Hoc nunc os ex oſſibus meis, et caro de carne mea quamobrem relinquet homo patrem ſuum, & matrem, & adhaerebit uxori ſuae, & erunt duo in carne una. Hoc autem uinculo duos tantummodo copulari, et coniungi, Chriſtus Dominus apertius docuit, cum poſtrema illa uerba, tanquam a Deo prolata, referens dixit. Itaque iam non ſunt duo, ſed una caro. ſtatimque eiuſdem nexus, firmitatem, ab Adamo tanto ante pronunciatam, his uerbis confirmauit, quod ergo Deus coniunxit homo non ſeparet.*

Gratiam uero, quæ naturalem illum amorem perficeret; & indiſſolubilem unitatẽ confirmaret, coniugeſq. ſanctificaret, ipſe Chriſtus, uenerabiliũ Sacramentorũ inſtitutore, atq. perfector, ſua nobis paſſione promeruit. quod Paulus Apoſtolus innuit, dicens. Viri

diligite

diligite uxores ueſtras ſicut Chriſtus dilexit Eccleſiam, & ſeipſum tradidit pro ea mox ſubiungens: ſacramentum hoc magnum eſt, ego autem dico in Chriſto, & in Eccleſia.

Cum igitur Matrimonium in lege Euangelica ueteribus connubiis per Chriſtum gratia preſtet, merito inter nouæ legis Sacramenta annumerandum, ſancti Patres noſtri, Cõcilia, & uniuerſalis Eccleſiae traditio ſemper docuerunt, aduerſus quam impii homines huius ſæculi inſanientes, non ſolum peruparã de hoc uenerabili Sacramento ſenſerunt, ſed de more ſuo praetextu Euangelii libertatem carnis introducentes, multa ab Eccleſiae Catholicae ſenſu, et ab Apoſtolorum temporibus probata conſuetudine aliena, ſcripto, & uerbo aſſeruerunt, non ſine magna Chriſti fidelium iactura: quorum temeritati ſancta, & uniuerſali Synodus cupiens occurrere, inſigniores prædictorũ Schiſmaticorum hæreſes, et errores, ne plures ad ſe trahat pernicioſa eorum contagio, exterminandos duxit. hos in ipſos hereticos, eorumq; errores decernẽs anathematiſmo.

De Sacramento Matrimonii.

CANON I.

Si quis dixerit matrimonium non eſſe uere, & proprie unũ ex ſeptem legis Euãgelicæ

Sacra-

Sacramentis a Chriſto Domino inſtitutum. ſed ab hominibus in Eccleſia inuentum, neq; gratiam conferre; anathema ſit.

CANON II.

Si quis dixerit, licere Chriſtianis plures ſimul habere uxores, & hoc nulla lege diuina eſſe prohibitum; anathema ſit.

CANON III.

Si quis dixerit, eos tantum conſanguinitatis, & affinitatis gradus, qui Leuitico exprimuntur, poſſe impedire matrimonium contrahendum, & dirimere contractum, nec poſſe Eccleſiam in nonnullis illorum diſpenſare, aut conſtituere, ut plures impediant, & dirimant, anathema ſit.

CANON IIII.

Si quis dixerit, Eccleſiam non potuiſſe conſtituere impedimenta matrimonium dirimentia, uel in iis conſtituendis erraſſe, anathema ſit.

CANON V.

Si quis dixerit, propter hæreſim, aut moleſtam cohabitationem, aut affectatam abſentiam a coniuge, diſſolui poſſe matrimonii uinculum; anathema ſit.

CANON VI.

Si quis dixerit, matrimonium ratum, non conſummatum, per ſolemnem religionis profeſſionem alterius coniugum non dirimi: anathema ſit.

CANON VII.

Si quis dixerit, Eccleſiam errare, cum docuit, & docet, iuxta Euangelicam, & Apoſtolicam doctrinam, propter adulterium alterius, coniugum matrimonii uinculum non poſſe diſſolui; & utrumque, uel etiam innocẽtem, qui cauſam adulterio non dedit, non poſſe, altero coniuge uiuente, illud matrimonium contrahere; maechariq; eum, qui, dimiſſa adulterio, alii nupſerit: anathema ſit.

CANON VIII.

Si quis dixerit, Eccleſiam errare, cum ob multas cauſas ſeparationem inter coniuges quo ad thorum, ſeu quo ad cohabitionem, ad certum, incertumue tempus fieri poſſe decernit; anathema ſit.

CANON IX.

Si quis dixerit, Clericos in ſacris Ordinibus conſtitutos, uel Regulares, caſtitatem ſolemniter profeſſos, poſſe matrimonium con-

trahere contractumq. ualidum eſſe, non obſtante lego Eccleſiaſtica, uel uoto, & oppoſitum nil aliud eſſe, quam damnare matrimonium poſſeq; omnes cõtrahere matrimonium, qui non ſentiunt ſe caſtitatis, etiam ſi eam nouerint, habere donum, anathema ſit, cum Deus id recte petentibus non deneget, nec patiatur nos ſupra id, quod poſſumus, tentari.

CANON X.

SI quis dixerit, ſtatum coniugalem anteponendum eſſe ſtatui uirginitatis uel cælibatus, & non eſſe melius, ac beatius manere in uirginitate, aut cælibatu, quam iungi matrimonio, anathema ſit.

CANON XI.

SI quis dixerit, prohibitionem ſolemnitatis nuptiarum certis anni temporibus ſuperſtitionem eſſe tyrannicam, ab ethnicorum ſuperſtitione profectam, aut benedictiones, & alias cærimonias quibus Eccleſia in illis utitur, damnauerit, anathema ſit.

CANON XII.

SI quis dixerit, cauſas matrimoniales, non ſpectare ad iudices Eccleſiaſticos, anama ſit.

DE-

DECRETVM de reformatione matrimonii. Caput I.

TAMETSI dubitandum non eſt, clandeſtina matrimonia libere contrahentiũ conſenſu facta rata, et uera eſſe matrimonia quamdiu Eccleſia ea irrita non fecit, & proinde iure damnandi ſint illi, ut eos ſancta Synodus anathemate damnat, qui ea uera, ac rata eſſe negant, quiq. falſo affirmant, matrimonia a filijs familias ſine conſenſu parentũ contracta, irrita eſſe, et parentes ea rata, uel irrata facere poſſe; nihilominus ſancta Dei eccleſia ex iuſtiſſimis cauſis illa ſemper deteſtata eſt, atque prohibuit uerum, cum ſancta Synodus animaduertat, prohibitiones illas propter hominum inobedientiam iam non prodeſſe; & grauia peccata perpendat, quae ex eiſdem clandeſtinis coniugiis ortum habent, præſertim uero eorum, qui in ſtatu dãnationis permanent, dum, priore, uxore, cum qua clam contraxerant, relicta, cum alia palam contrahunt, & cum ea in perpetuo adulterio uiuunt. Cui malo cum ab Eccleſia, quae de occultis non iudicat, ſuccurri non poſſit, niſi efficacius aliquod remedium adhibeatur: Iccirco ſacri Lateranenſis Concilij ſub Innoc. III. celebrati ueſtigiis inhærendo præcipit, ut in poſterum, antequam matrimoniũ

cõtrahatur, ter a proprio contrahentium Parocho tribus cõtinuis diebus feſtiuis in Eccleſia inter Miſſarum ſolemnia publice denuncietur: inter quos matrimonium ſit, contrahendum, quibus denunciationib. factis, ſi nullum legitimum opponatur impedimentũ, ad celebrationem matrimonii in facie Eccleſiæ procedatur, ubi Parochus, uiro & muliere interrogatis, & eorum mutuo conſenſu intellecto, uel dicat, Ego uos in matrimonium coniungo in nomine Patris, & Filii, & Spiritus ſancti, uel aliis utatur uerbis, iuxta receptũ uniuſcuiuſq. prouinciæ ritũ. Quod ſi aliquando probabilis fuerint ſuſpicio, matrimonium malitioſe impediri poſſe, ſi tot praeceſſerint denunciationes; tunc uel una tantũ denunciatio fiat; uel ſaltem Parocho, & duob: uel trib. teſtib. praeſentib. matrimonium celebretur. Deinde ante illius conſummationem, denunciationes in eccleſia fiant; ut, ſi aliqua ſubſint impedimenta, facilius detegantur niſi Ordinarius ipſe expedire iudicauerit, ut prædictæ denunciationes remittantur, quod illius prudentiae, & iudicio ſancta Synodus relinquit. Qui aliter, quã præſente Parocho, uel alio ſacerdote, de ipſius Parochi, ſeu Ordinarii licentia, & duobus, uel tribus teſtib: matrimoniũ contrahere attentabunt, eos ſancta Synodus ad ſic contrahendum omnino inhabiles reddit; & huiuſmodi contractus irritos, & nullos eſſe decernit, prout eos pręſenti

decreto

decreto irritos facit, et annullas. Inſuper. Parochum, uel alium ſacerdotem, qui cum minore teſtium numero; & teſtes, qui ſine Parocho, uel ſacerdote huiuſmodi cõtractui interfuerint, necnon ipſos contrahentes grauiter arbitrio Ordinarii puniri pręcipit. Pręterea eadem ſancta Synodus hortatur, ut coniuges ante benedictionem ſacerdotalem, in templo ſuſcipiendam, in eadem domo non cohabitẽt; ſtatuitq. benedictionẽ a proprio parocho fieri; neq. a quoquam, niſi ab ipſo Parocho, uel ab Ordinario licentiam ad praedictã benedictionem faciendam alii ſacerdoti concedi poſſe, quacumque conſuetudine, etiam immemorabili, quæ potius corruptela dicenda eſt, uel priuilegio, non obſtante. Quod ſi quis Parochus, uel alius. ſacerdos, ſiue Regulari, ſiue ſæcularis ſit, etiã ſi id ſibi ex priuilegio, uel immemorabili conſuetudine licere cõtendat, alterius parochiae ſpõſos ſine illorum parochiæ licentia matrimonio coniungere, aut benedicere auſus fuerit, ipſe iure tamdiu ſuſpẽſus maneat, quandiu ab Ordinario eius Parochi, qui matrimonio inter eſſe debebat, ſeu a quo benedictio ſuſcipiẽda erat, abſoluatur. Habeat Parochus librum, in quo coniugum, & teſtium nomina; diemq. & locum contracti matrimonii deſcribat, quem diligenter apud ſe cuſtodiat. Poſtremo ſancta Synodus coniuges hortatur, ut, antequam contrahãt; uel ſaltẽ triduo ante matrimonii conſumma

tionem ſua peccata diligenter confiteantur, & ad ſanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum pie accedant. Si quæ prouinciæ aliis, ultra prædictas, laudabilibus conſuetudinibus et caerimoniis hac in re utuntur, eas omnino retineri ſancta Synodus uehementer optat. Ne uero hæc tam ſalubria præcepta quemquam lateant, Ordinariis omnib. præcipit, ut cum primum poterint, curent hoc decretum populo publicari, ac explicari in ſingulis ſuarum diæceſum parochialibus eccleſiis, idque in primo anno quam ſæpiſſime fiat, deinde uero quoties expedire uiderint. Decernit inſuper ut huiuſmodi decretum in unaquaque parochia ſuum robur poſt triginta dies habere incipiat, a die primæ publicationis, in eadem parochia factae, numerandos.

Caput II.

DOCET *experientia, propter multitudinem prohibitionem, multoties in caſibus prohibitis ignoranter contrahi matrimonia, in quib. uel ſine magno peccato perſeueratur uel ea non ſine magno ſcandalo dirimuntur. Volens itaque ſancta Synodus huic incommodo prouidere, & a cognationis ſpiritualis impedimento incipiens, ſtatuit ut unus tantum ſiue uir, ſiue mulier, iuxta ſacrum Canonum inſtituta, uel ad ſummum unus & una baptizatum de Baptiſmo ſuſcipiant inter quos, ac Baptizatum ipſum, & il-*

lius patrem, & matrem, necnon inter baptizantem, & baptizatum, baptizatiq́; patrem, ac matrem tantum ſpiritualis cognatio contrahatur, Parochus, antequam ad Baptiſmũ conferendum accedat, diligenter ab iis, ad quos ſpectabit, ſciſcitetur, quem, uel quos elegerint, ut baptizatum de ſacro fonte ſuſcipiant: & eum, uel eos tantam ad illum ſuſcipiendum admittat, & in libro eorum nomina deſcribat, doceatq. eos quam cognationem contraxerint, ne ignorantia ulla excuſari ualeant. Quod ſi alij, ultra deſignatos, baptizatum tetigerint, cognationem ſpiritualem nullo pacto contrahant conſtitutionibus, in contrarium facientibus, non obſtantibus. Si Parochi culpa, uel negligentia ſecus factum fuerit, arbitrio Ordinarij puniatur. Ea quoque cognatio, quae ex Confirmatione cõtrahitur, confirmantem, et confirmatum, illiuſq́; patrẽ, & matrem, ac tenentem non egrediatur omnib. inter alias perſonas huius ſpiritualis cognationis impedimentis omnino ſublatis.

Caput III.

Iuſtitiae publicae honeſtatis impedimentum, ubi ſponſalia quacumque ratione ualida non erunt, ſancta Synodus prorſus tollit, ubi autem ualide fuerint, primum gradum non excedant. quoniam in ulterioribus gradibus tam nõ poteſt huiuſmodi prohibitio abſque diſpenſandi obſeruari.

Caput IIII.

Præterea ſancta Synodus, eiſdem & alijs grauiſſimis de cauſis adducta, impedimentũ quod propter affinitatem ex fornicatione contractam inducitur, & matrimonium poſtea factum dirimit: ad eos tantum qui in primo & ſecundo gradu coniunguntur reſtringit. In ulterioribus uero gradibus ſtatuit, huiuſmodi affinitatem matrimonium poſtea contractum non dirimere.

Caput V.

SI quis intra gradus prohibitos ſcienter matrimonium contrahere præſumpſerit; ſeparetur, & ſpe diſpenſationis conſequendae careat: idq. in eo multo magis locũ habeat, qui non tantum matrimonium contrahere, ſed ẽt conſummare auſus fuerit. Quod ſi ignoranter id fecerit, ſiquidem ſolemnitates requiſitas in contrahendo matrimonio neglexerit: eiſdem ſubiiciatur pœnis non enim dignus eſt, qui Eccleſię benignitatem facile experiatur, cuius ſalubria præcepta temere contempſit. Si uero, ſolemnitatibus adhibitis impedimentum aliquod poſtea ſubeſſe cognoſcatur, cuius ille probabilem ignorantiam habuit: tunc facilius cum eo & gratis diſpẽſari poterit. In contrahendis matrimonijs uel nulla omnino detur diſpenſatio, uel raro: idque ex cã, & gratis concedatur. In ſecundo gradu

numquam

numquã diſpenſetur, niſi inter magnos Principes, & ob publicam cauſam.

Caput VI.

Decernit ſancta Synodus, inter raptorem & raptam, quamdiu ipſa in poteſtate raptoris manſerit, nullum poſſe conſiſtere matrimonium. Quod ſi rapta a raptore ſeparata et in loco tuto, & libero cõſtituta, illum in uirum habere conſenſerit: eam raptor in uxorẽ habeat & nihilominus raptor ipſe, ac omnes illi conſilium, auxilium, & fauorem prębentes, ſint ipſo iure excommunicati, ac perpetuo infames, omniumq. dignitatum incapaces. & ſi clerici fuerint: de proprio gradu decidant. Teneatur præterea raptor mulierem raptam, ſiue eam uxorem duxerit, ſiue nõ duxerit, docenter arbitrio iudici, dotare.

Caput VII.

Multi ſunt; qui uagentur, & incertas habent ſedes, et, ut improbi ſunt ingenii, prima uxore relicta, aliam & plerumque plures, illa uiuente, diuerſis in locis ducunt cui morbo cupiens ſancta Synodus occurrere, omnes, ad quos ſpectat, paterne monet, ut hoc genus hominum uagantium ad matrimonium facile recipiant: magiſtratus etiam ſeculares hortantur, ut eos ſeuere coerceant: Parochis autem præcipit, ne illorum marimoniis interſint, niſi prius diligentem inquiſitio-

 nem

nem fecerins, & re ad Ordinarium delata, ab eo licentiam id faciendi obtinuerint.

Caput VIII.

GRAVE *peccatum eſt, homines ſolutos concubinas habere, grauiſſimum uero, & in huius magni Sacramenti ſingularem cõtemptum admiſſum, uxoratos quoque in hoc dãnationis ſtatu uiuere, ac audere eas quandoque domi, etiam cum uxoribus alere, & retinere, quare, ut huic tanto malo ſancta* Synodus *opportunis remedijs prouideat, ſtatuit huiuſmodi concubinarios, tam ſolutos, quam uxoratos, cuiuſcumque ſtatus, dignitatis, & conditionis exiſtant, ſi poſtquam ab Ordinario, etiam ex officio, ter admoniti ea de re fuerint, concubinas, nõ decernit, ſeq. ab earum conſuetudine non ſeiunxerint, excommunicatione feriendos eſſe, a qua non abſoluantur donec re ipſa admonitioni factæ paruerint. Quod ſi in concubinatu per annum, cenſuris neglectis, permanſerint, contra eos ab Ordinario ſeuere pro qualitate. criminis procedatur. Mulieres, ſiue coniugatæ ſiue ſoluta, quæ cum adulteris, ſeu concubinarij publicæ uiuunt, ſi ter admonitæ non paruerint. ab Ordinarijs locorum, nullo etiam requirente, ex officio grauiter pro modo culpæ puniantur, & extra opidum, uel diæceſim, ſi id eiſdem Ordinariis uidebitur, inuocato, ſi opus fuerit, brachio ſæculari, eiiciantur: aliis pænis, contra adulteros, & concubinarios*

rios inſunctis in ſuo robore permanentibus

Caput. IX.

I T A *plerunque temporalium Dominorum, ac Magiſtratuū mentis oculos terreni affectus, atq. cupiditates excecant, ut uiros, & mulieres, ſub eorum iuriſdictione degentes, maxime diuites, uel ſpem magnae haereditatis habentes, minis, & pœnis adigant cū iis matrimonium inuitos cōtrahere, quos ipſi Domini, uel Magiſtratus illis prẹſcripſerint. Quare cum maxime nefarium ſit, matrimonii libertatem uiolare, & ab eis iniurias naſci, à quibus iura expectantur, praecipit ſancta Synodus omnibus, cuiuſcunque gradus, dignitatis, & conditionis exiſtant; ſub anathematis pœna, quam ipſo facto incurrāt, ne quouis modo directae ſubditos ſuos uel quoſcunque alios cogat, quo minus libere matrimonia contrahant.*

Caput X.

A B *aduentu Domini noſtri Ieſu Chriſti uſque in diem Epiphaniae, et à feria quarta Cinerum uſque in octaua, Paſchatis incluſiue, antiquas ſolemnium nuptiarum prohibitiones diligenter ab omnibus obſeruari ſancta Synodus, præcipit, in aliis uero tēporibus nuptias ſolemniter celebrari permittit, quas Epiſcopi, ut ea, qua decet modeſtia & honeſtate fiat, curabunt ſancta enim*

res eſt matrimonium, & ſanctæ tractandū.

Decretum de reformatione.

Eadem ſacroſancta Synodus, reformationis materiam proſequens, hæc, in præſenti Seſſione ſtatuenda decernit.

Caput I.

SI in quibuslibet Eccleſiæ gradibus prouidenter, ſcienterq́; curandū eſt, ut in Domini domo nihil ſit inordinatum, nihilq. præpoſterum, multo magis elaborandum eſt, ut in electione eius, qui ſupra omnes gradus conſtituitur, non erretur. nam totius familiæ Domini ſtatus, et ordo mutabit, ſi quod requiritur in corpore, nō inueniatur in capitæ, unde et ſi alias ſancta Synodus de promouēdis ad cathedrales, et ſuperiore eccleſias nōnulla utiliter decreuit, hoc tamen munus huiuſmodi eſſe cēſet, ut ſi ꝓ rei magnitudine expendatur nūquā ſatis cautū de eo uideri poſſit. Itaque ſtatuit, ut cum primū eccleſia uacauerit; ſupplicationes, ac preces publice, priuatimq. habeantur, atq. a Capitulo per ciuitatem, et diœceſim indicatur, quibus Clerus, populusq́; bonum a Deo paſtorem ualeat impetrare. Oēs uero, & ſingulos, qui ad promotionem præficiendorum quodcumque ius, quacumque ratione, a Sede Apoſtolica habent, aut alioquin operam ſuam præſtant, nihil in iis pro præſenti temporum ratione innouādo, hortatur,

&

& monet, ut in primis meminerint, nihil ſe ad Dei gloriam, & populorum ſalutem utilius poſſe facere, quam ſi bonos Paſtores, & Eccleſiæ gubernandae idoneos promoueri ſtudeant; eosq. alienis peccatis communicantes mortaliter peccare, niſi, quos digniores, & eccleſiae magis utiles ipſi iudicauerint, non quidem precibus, uel humano affectu, aut ambientiũ ſuggeſtionibus, ſed eorum exigentibus meritis, praefici diligenter curauerint; et quos ex legitimo matrimonio natos, & uita, ætate, doctrina, atque alijs omnibus qualitatib. praeditos ſciat, quae iuxta ſacros Canones, & Tridentinae huius Synodi decreta requiruntur. Quoniam uero in ſumẽdo de praedictis omnib. qualitatib. graui, idoneoque bonorum, & doctorum uirorum teſtimonio, non uniformis ratio ubique ex nationum, populorum, ac morum uarietate poteſt adhiberi; mandat ſancta Synodus, ut in prouinciali Synodo, per Metropolitanum habẽda, praeſcribatur quibuſque locis, & prouincijs propria examinis ſeu inquiſitionis, aut inſtructionis, faciendae forma, Sanctiſſimi Romani Pontificis arbritrio approbanda, quae magis eiſdem locis utilis, atq. opportuna eſſe nidebitur, ita tamen, ut; cum deinde hoc examen ſeu inquiſitio de perſona promouenda perfecta fuerit, ea in inſtrumentum publicum redacta, cũ toto teſtimonio ac profeſſione fidei ab eo facta, quamprimum ad Sanctiſſimum

ctiſſimum Romanũ Põtificem omnino tranſmittatur: ut ipſe ſumus Pontifex, plena totius negotii, ac perſonarum notitia habita pro gregis Dominici commodo de illis, ſi idonei per examẽ, ſeu per inquiſitionem factam reperti fuerint, eccleſiis poſſit utilius prouidere. Omnes uero inquiſitiones, informationes, teſtimonia, ac probationes, quęcunque de promouendi qualitatib. & eccleſiæ ſtatu a quibuſcumque, etiam in Romana Curia, habitę per Cardinalẽ, qui relationem facturus erit in Conſiſtorio, & alios tres Cardinales diligẽter examinentur, ac relatio ipſa Cardinalis relatoris & trium Cardinalium ſubſcriptione roboretur, in qua ipſi ſinguli quatuor Cardinales affirment ſe, adhibita accurata diligentia, inueniſſe promouendos qualitatibus a iure, & ab hac ſancta Synodo requiſitis, pręditos, ac certo exiſtimare ſub periculo ſaluti aeternae idoneos eſſe. qui eccleſiis praeficiantur, ita ut relatione in uno conſiſtorio facta quo maturius interea de ipſa inquiſitione cognoſci poſſit, in aliud conſiſtorium indicium differatur, niſi aliud Beatiſſimo Pontifici uidebitur expedire. Ea uero omnia, & ſingula, quae de Epiſcoporum praeficiendorum uita, ætate, doctrina, & ueteris qualitatibus alias in eadem Synodo conſtituta ſunt, decernit eadem, etiã in creatione ſanctae Romanae Eccleſiae Cardinalium, etiã ſi Diaconi ſint, exigenda, quos Sanctiſſimus Romanus Pontifex

ſex ex omnib. Chriſtianitatis nationib. quantum commode fieri poterit prout idoneos repererit, aſſumet, Poſtremo, eadem ſancta Synodus, tot grauiſſimis Eccleſię incommodis commota, non poteſt non commemorare, nihil magis Eccleſię Dei eſſe neceſſarium, quā ut Beatiſſimus Romanus Pontifex, quam ſolecitudinem uniuerſę Eccleſię ex muneris ſui officio debet, eam hic potiſſimum impendat, ut lectiſſimis tātum ſibi Cardinales aſciſcat, et bonos maxime, atque idoneos Paſtores ſingulis eccleſiis pręficiat, idque eo magis, quod ouium Chriſti ſanguinem, quae ex malo negligentia, et ſui officij immemorum Paſtorum regimine peribunt, Dominus noſter Ieſus Chriſtus de manib. eius ſit requiſiturus.

Caput II.

Prouincialia Concilio ſicut omiſſa ſunt pro moderandis morib. corrigendis exceſſibus controuerſiis componendis aliisque ex ſacris Canonibus permiſſis renouentur. Quare Metroplitani per ſe ipſos ſeu, illis legitime impeditis, Coepiſcopus antiquior intra annum ad minus a fine praeſentis Concilii, & deinde quaelibet ſaltē triennio poſt octauam Paſchae Reſurrectionis, Domini noſtri Ieſu Chriſti, ſeu alio commodiori tempore pro more prouinciae nō praetermittat Synodum in prouincia ſua cogere, quo Epiſcopi omnes, & alij, qui de iure, uel conſuetudine

intereſſe

intereſſe debet, exceptis ÿs, quibus cum im minenti periculo transfretandum eſſet, conue nire omnino teneantur. Nec Epiſcopi compro uinciales prætextu cuiuslibet conſuetudinis ad Metropolitanam eccleſiam in poſteriu ac cedere inuiti compellantur. Itidem Epiſcopi qui nulli Archiepiſcopo ſubyciũtur, aliquem uicinum Metropolitanum ſemel eligant; in cuius Synodo prouiniciali cum alÿs intereſſe debeant; & quæ ibi ordinata fuerint, obſer- uent, ac obſeruari faciant. In reliqui omni- bus eorum exemptio, & priuilegia ſalua, at que integra maneant. Synodi quoque diœ- coſanæ quotannis celebrentur; ad quas exem pti etiam omnes, qui alias, ceſſante exemptio ne, intereſſe deberent. nec Capiulis generali bus ſubduntur, accedere teneantur, ratione tamen parochialium aut aliarum ſecularium eccleſiarum, etiã annexarum, debeant ii, qui illarum curam gerunt. quicunque illi ſint, Synodo intereſſe. Quod ſi in his tam Metro- politani, quam Epiſcopi, & alii ſupraſcripti negligentes fuerint: pœnas, ſacris Canonibus ſancitas, incurrant.

Caput III.

PATRIARCHAE, *Primates, Me- tropolitani, et Epiſcopi propriã diœceſim per ſe ipſos, aut ſi legitime impediti fuerint, per ſuum generalem Vicariũ aut Viſitatorem ſi quotanis totam, propter eius latitudinem, ui*

ſitare

ſitare non poterunt, ſaltem maiorem eius partem, ita tamen, ut tota biennio per ſe, uel Viſitatores ſuos compleatur, uiſitare non præter mittant. A Metropolitanis uero, etiam poſt plene uiſitatam propriam diœceſim, non uiſitantur cathedrales eccleſiæ, neq. diœceſes ſuorum comprouincialium, niſi cau a cognita, et probata in Concilio prouinciali Archidiaconi autem, Diaconi, & alij inferiores in ijs eccleſiis, ubi hactenus uiſitationem exercere legitime conſueuerint, debeant quidem, aſſumpto notario, de conſenſu Epiſcopi deinceps per ſe ipſos tantum ibidem uiſitare. Viſitatores etiam, a Capitulo deputandi, ubi Capitulum ius uiſitandi habet, prius ad Epiſcopo approbentur: ſed non ideo Epiſcopus, uel, eo impedito, eius Viſitator eaſdē eccleſias ſeorſum ab his uiſita prohibeatur. cui ipſi Archidiaconi, uel alij inferiores, uiſitationis factae infra menſem rationem reddere, & depoſitiones teſtium, ac integra acta ei exhibere teneantur: non obſtantib. quacumque conſuetudine, etiā immemorabili, atque exemptionib. & priuilegiis quibuſcumque. Viſitationum autem omniū iſtarū præcipuus ſit Epiſcopus, ſanā, orthodoxamq. doctrinam, expulſis hæreſibus inducere: bonos mores tueri, prauos corrigere, populū cohortationib. et admonitionib. ad religionē, pacē innocētiāq. accendere; cetera, prout locus, tempus, & occaſio feret, ex uiſitantium prudentia ad fidelium fructum conſtituere.

Caput IIII.

Præterea ſancta Synodus, eiſdem & alijs grauiſſimis de cauſis adducta, impedimentũ quod propter affinitatem ex fornicatione contractam inducitur, & matrimonium poſtea factum dirimit: ad eos tantum qui in primo & ſecundo gradu coniunguntur reſtringit. In ulteriorib. uero gradibus ſtatuit, huiuſmodi affinitatem matrimonium poſtea contractum non dirimere.

Caput V.

S I *quis intra gradus prohibitos ſcienter matrimonium contrahere præſumpſerit; ſeparetur, & ſpe diſpenſationis conſequendae Careat: idq. in eo multo magis locũ habeat, qui non tantum matrimonium contrahere, ſed ẽt conſummare auſu fuerit. Quod ſi ignoranter id fecerit, ſiquidem ſolemnitates requiſitas in contrahendo matrimonio neglexerit: eiſdem ſubijciatur pœnis non enim dignus eſt, qui Eccleſię benignitatem facile experiatur, cuius ſalubria præcepta temere contempſit. Si uero, ſolemnitatibus adhibitis impedimentum aliquod poſtea ſubeſſe cognoſcatur, cuius ille probabilem ignorantiam habuit: tunc facilius cum eo & gratis diſpẽſari poterit. In contrahendis matrimonijs uel nulla omnino detur diſpenſatio, uel raro: idque ex cã, & gratis concedatur. In ſecundo gradu*

numquã diſpenſetur, niſi inter magnos Principes, & ob publicam cauſam.

Caput VI.

Decernit ſancta Synodus, inter raptorem & raptam, quamdiu ipſa in poteſtate raptoris manſerit, nullum poſſe conſiſtere matrimonium. Quodſi rapta a raptore ſeparata et in loco tuto, & libero cõſtituta, illum in uirum habere conſenſerit: eam raptor in uxorẽ habeat & nihilominus raptor ipſe, ac omnes illi conſilium, auxilium, & fauorem prębentes, ſint ipſo iure excommunicati, ac perpetuo infames, omniumq. dignitatum incapaces. & ſi clerici fuerint: de proprio gradu decidant. Teneatur præterea raptor mulierem raptam, ſiue eam uxorem duxerit, ſiue nõ duxerit, docenter arbitrio iudici, dotare.

Caput VII.

Multi ſunt; qui uagentur, & incertas habent ſedes, et, ut improbi ſunt ingenii, prima uxore relicta, aliam & plerumque plures, illa uiuente, diuerſis in locis ducunt cui morbo cupiens ſancta Synodus occurrere, omnes, ad quos ſpectat, paterne monet, ut hoc genus hominum uagantium ad matrimonium facile recipiant: magiſtratus etiam ſeculares hortantur, ut eos ſeuere coerceant: Parochis autem præcipit, ne illorum marimoniis interſint, niſi prius diligentem inquiſitio-

nem fecerins, & re ad Ordinarium delata, ab eo licentiam id faciendi obtinuerint.

Caput VIII.

GRAVE *peccatum eſt, homines ſolutos concubinas habere, grauiſſimum uero, & in huius magni Sacramenti ſingularem cõtemptum admiſſum, uxoratos quoque in hoc dãnationis ſtatu uiuere, ac audere eas quandoque domi, etiam cum uxoribus alere, & retinere, quare, ut huic tanto malo ſancta* Synodus *opportunis remedijs prouideat, ſtatuit huiuſmodi concubinarios, tam ſolutos, quam uxoratos, cuiuſcumque ſtatus, dignitatis, & conditionis exiſtant, ſi poſtquam ab Ordinario, etiam ex officio, ter admoniti ea de re fuerint, concubinas, nõ decernit, ſeq. ab earum conſuetudine non ſeiunxerint, excommunicatione feriendos eſſe, a quæ non abſoluantur donec re ipſa admonitioni factæ paruerint. Quod ſi in concubinatu per annum, cenſuris neglectis, permanſerint, contra eos ab Ordinario ſeuere pro qualitate. criminis procedatur. Mulieres, ſiue coniugatæ, ſiue ſoluta, qua cum adulteris, ſeu concubinarij publicæ uiuunt, ſi ter admonitæ non paruerint. ab Ordinarijs locorum, nullo etiam requirente, ex officio grauiter pro modo culpæ puniantur, & extra opidum, uel diæceſim, ſi id eiſdem Ordinariis uidebitur, inuocato, ſi opus fuerit, brachio ſæculari, eiiciantur: aliis pænis, contra adulteros, & concubinarios*

rios inſunctis in ſuo robore permanentibus

Caput. IX.

I T A plerunque temporalium Dominorum, ac Magiſtratuũ mentis oculos terreni affectus, atq. cupiditates excecant, ut uiros, & mulieres, ſub eorum iuriſdictione degentes, maxime diuites, uel ſpem magnae haereditatis habentes, minis, & pœnis adigant cũ iis matrimonium inuitos cõtrahere, quos ipſi Domini, uel Magiſtratus illis pręſcripſerint. Quare cum maxime nefarium ſit, matrimonii libertatem uiolare, & ab eis iniurias naſci, à quibus iura expectantur, praecipit ſancta Synodus omnibus, cuiuſcunque gradus, dignitatis, & conditionis exiſtant; ſub anathematis pœna, quam ipſo facto incurrãt, ne quouis modo directe ſubditos ſuos uel quoſcunque alios cogat., quo minus libere matrimonia contrahant.

Caput X.

A B aduentu Domini noſtri Ieſu Chriſti uſque in diem Epiphaniae, et à feria quarta Cinerum uſque in octaua, Paſchatis incluſiue, antiquas ſolemnium nuptiarum prohibitiones diligenter ab omnibus obſeruari ſancta Synodus, præcipit, in aliis uero tẽporibus nuptias ſolemniter celebrari permittit, quas Epiſcopi, ut ea, qua decet modeſtia & honeſtate fiat, curabunt ſancta enim

res eſt matrimonium, & ſanctæ tractandū.

Decretum de reformatione.

Eadem ſacroſancta Synodus, refomationis materiam proſequens, hæc, in præſenti Seſſione ſtatuenda decernit.

Caput I.

SI in quibuslibet Eccleſiæ gradibus prouidenter, ſcienterq; curandū eſt, ut in Domini domo nihil ſit inordinatum, nihilq. præpoſterum, multo magis elaborandum eſt, ut in electione eius, qui ſupra omnes gradus conſtituitur, non erretur. nam totius familiæ Domini ſtatus, et ordo mutabit, ſi quod requiritur in corpore, nō inueniatur in capitæ, unde et ſi alias ſancta Synodus de promouēdis ad cathedrales, et ſuperiore eccleſias nōnulla utiliter decreuit, hoc tamen munus huiuſmodi eſſe cēſet, ut ſi ꝑ rei magnitudine expendatur nūquā ſatis cautū de eo uideri poſſit. Itaque ſtatuit, ut cum primū eccleſia uacauerit; ſupplicationes, ac preces publice, priuatimq. habeantur, atq. a Capitulo per ciuitatem, et diœceſim indicatur, quibus Clerus, populusq; bonum a Deo paſtorem ualeat impetrare. Oēs uero, & ſingulos, qui ad promotionem præficiendorum quodcumque ius, quacumque ratione, a Sede Apoſtolica habent, aut alioquīn operam ſuam præſtant, nihil in iis pro præſenti temporum ratione innouādo, hortatur,

&

& monet, ut in primis meminerint, nihil ſe ad Dei gloriam, & populorum ſalutem uti lius poſſe facere, quam ſi bonos Paſtores, & Eccleſię gubernandae idoneos promoueri ſtudeant; eosq. alienis peccatis communicantes mortaliter peccare, niſi, quos digniores, & ec cleſiae magis utiles ipſi iudicauerint, non quidem precibus, uel humano affectu, aut ambientiũ ſuggeſtionibus, ſed eorum exigentibus meritis, praefici diligenter curauerint; et quos ex legitimo matrimonio natos, & uita, ątate, doctrina, atque alijs omnibus qualitatib. praeditos ſciat, quae iuxta ſacros Canones, & Tridentinae huius Synodi decreta requiruntur. Quoniam uero in ſumẽdo de prae dictis omnib. qualitatib. graui, idoneoque bonorum, & doctorum uirorum teſtimonio, non uniformis ratio ubique ex nationum, po pulorum, ac morum uarietate poteſt adhibe ri; mandat ſancta Synodus, ut in prouinciali Synodo, per Metropolitanum habẽda, prae ſcribatur quibuſque locis, & prouincijs propria examinis ſeu inquiſitionis, aut inſtructionis, faciendae forma, Sanctiſſimi Romani Pontificis arbritrio approbanda, quae ma gis eiſdem locis utilis, atq. opportuna eſſe ni debitur, ita tamen, ut; cum deinde hoc examen ſeu inquiſitio de perſona promouenda perfecta fuerit, ea in inſtrumentum publicum redacta, cũ toto teſtimonio ac profeſſione fidei ab eo facta, quamprimum ad San-

Ctiſſimum

ctiſſimum Romanũ Põtificem omnino tranſmittatur: ut ipſe ſumus Pontifex, plena totius negotii , ac perſonarum notitia habita pro gregis Dominici commodo de illis, ſi idonei per examẽ, ſeu per inquiſitionem factam reperti fuerint, eccleſiis poſſit utilius prouidere. Omnes uero inquiſitiones, informationes, teſtimonia, ac probationes, quęcunque de promouendi qualitatib. & eccleſiæ ſtatu a quibuſcumque, etiam in Romana Curia, habitę per Cardinalẽ, qui relationem facturus erit in Conſiſtorio, & alios tres Cardinales diligẽter examinentur, ac relatio ipſa Cardinalis relatoris & trium Cardinalium ſubſcriptione roboretur, in qua ipſi ſinguli quatuor Cardinales affirment ſe, adhibita accurata diligentia, inueniſſe promouendos qualitatibus a iure, & ab hac ſancta Synodo requiſitis, prędit os, ac certo exiſtimare ſub periculo ſaluti aeternae idoneos eſſe. qui eccleſiis praeficiantur, ita ut relatione in uno conſiſtorio facta quo maturius interea de ipſa inquiſitione cognoſci poſſit , in aliud conſiſtorium iudicium differatur, niſi aliud Beatiſſimo Pontifici uidebitur expedire. Ea uero omnia , & ſingula, quae de Epiſcoporum praeficiendorum uita, ætate, doctrina, & ueteris qualitatibus alias in eadem Synodo conſtituta ſunt, decernit eadem, etiã in creatione ſanctae Romanae Eccleſiae Cardinalium, etiã ſi Diaconi ſint, exigenda , quos Sanctiſſimus Romanus Pontifex

fex

ſex ex omnib. Chriſtianitatis nationib. quantum commode fieri poterit prout idoneos repererit, aſſumet, Poſtremo, eadem ſancta Synodus, tot grauiſſimis Eccleſię incommodis commota, non poteſt non commemorare, nihil magis Eccleſię Dei eſſe neceſſarium, quã ut Beatiſſimus Romanus Pontifex, quam ſolecitudinem uniuerſę Eccleſię ex muneris ſui officio debet, eam hic potiſſimum impendat, ut lectiſſimis tãtum ſibi Cardinales aſciſcat, et bonos maxime, atque idoneos Paſtores ſingulis eccleſiis pręficiat, idque eo magis, quod ouium Chriſti ſanguinem, quae ex malo negligentia, et ſui officij immemorum Paſtorum regimine peribunt, Dominus noſter Ieſus Chriſtus de manib. eius ſit requiſiturus.

Caput II.

Prouincialia Concilio ſicut omiſſa ſunt pro moderandis morib. corrigendis exceſſibus controuerſiis componendis aliisque ex ſacris Canonibus permiſſis renouentur. Quare Metroplitani per ſe ipſos ſeu, illis legitime impeditis, Coepiſcopus antiquior intra annum ad minus a fine praeſentis Concilii, & deinde quaelibet ſaltẽ triennio poſt octauam Paſchae Reſurrectionis, Domini noſtri Ieſu Chriſti, ſeu alio commodiori tempore pro more prouinciae nõ praetermittat Synodum in prouincia ſua cogere, quo Epiſcopi omnes, & alij, qui de iure, uel conſuetudine

intereſſe

intereſſe debet, exceptis ijs, quibus cum im minenti periculo transfretandum eſſet, conue nire omnino teneantur. Nec Epiſcopi compro uinciales prætextu cuiuslibet conſuetudinis ad Metropolitanam eccleſiam in poſteru ac cedere inuiti compellantur. Itidem Epiſcopi qui nulli Archiepiſcopo ſubyciũtur, aliquem uicinum Metropolitanum ſemel eligant; in cuius Synodo prouiniciali cum alijs intereſſe debeant; & quæ ibi ordinata fuerint, obſer-uent, ac obſeruari faciant. In reliqui omni-bus eorum exemptio, & priuilegia ſalua, at que integra maneant. Synodi quoque
coſanæ quotannis celebrentur; ad
pti etiam omnes, qui alias, ceſſ
ne, intereſſe deberent. nec
bus ſubduntur, acc
tamen parochi
eccleſiarum
illarum
Syn

ſitare non poterunt, ſaltem maiorem eius par
tem, ita tamen, ut tota biennio per ſe, uel Vi
ſitatores ſuos compleatur, uiſitare non prę ter
mittant. A Metropolitanis uero, etiam poſt
plene uiſitatam propriam diœceſim, non uiſi-
tantur cathedrales eccleſiæ, neq. diœceſes ſuo
rum comprouincialium, niſi cau a cognita, et
probata in Concilio prouinciali Archidiaco
ni autem, Diaconi, & alij inferiores in ijs ec
cleſiis, ubi hactenus uiſitationem exercere le
gitime … int, debeant quidem, aſſum
pto n… enſu Epiſco… inceps per
ſe ip… em ui… atores
e… puta… lum
… priu… pro-
… Epi… edi-
… aſd… m ab
… tu… iconi,
… infra
… ones te
… eantur:
… ine, etiã
… & priui-
… m autem
… opus, ſanã,
… ſis hæreſibus
… rauos corrige-
… monitionib. ad
… ccendere; cetera,
… ſio feret, ex uiſi-
… clium fructum con
ſtituere.

ſtituere Quae ut facilius feliciuſq. ſuccedat monentur prędicti omnes, et ſinguli, ad quos uiſitatio ſpectat, ut paterna caritate, et Chriſtianoq. zelo oẽs amplectãtur, ideoq. modeſto contenti equitatu famulatuq. ſtudeant quã celerrime, debita tamen cum diligentia, uiſitationẽ ipſam abſoluere. Interimq. caueant. ne inutilibus ſumptib. cuiquam graues, oneroſiue ſint, neue ipſi, aut quiſquam ſuorum quidquam procurationis cauſa pro uiſitatione, etiam teſtamentorum ad pios uſus, prętet id, quod ex relictis piis iure debent, aut alio quouis nomine, nec pecuniam, nec munus, quancumque ſit, etiam qualitercumque offeratur, accipiant: non obſtante quacumque conſuetudine, etiam immemorabili: exceptis tamen uictualibus, quae ſibi, ac ſuis frugaliter, moderateq. pro temporis tantum neceſſitate, & non ultra, erunt miniſtranda. Sit tamen in optione eorum, qui uiſitantur, ſi malint ſoluere, id quod erat ab ipſis antea ſolui, certa pecunia taxata, conſuetũ, an uero praedicta uictualia ſubminiſtrare: ſaluo item iure conuentionum antiquarum cum monaſteriis, aliiſue pijs locis, aut eccleſiis non parochialibus inito, quod illaeſum permaneat. In ijs uero locis, ſeu prouinciis, ubi cõſuetudo eſt, ut nec uictualia, nec pecunia, nec quicquam aliud a Viſitatorib. accipiatur, ſed oĩa gratis fiant, ibi id obſeruetur. Quod ſi quiſquã, quod abſit, aliquid amplius in ſupradictis, omni-

bus

bus caſibus accipere præſumpſerit, is pręter dupli reſtitutionem, intra menſē faciendam aliis etiam pœnis iuxta Conſtitutionem Concilii generalis Lugdunenſis, quę incipit, Exige, necnon & aliis pœnis in Synodo prouinciali arbitrio Synodi, abſque ulla ſpe uenię, multetur. Patroni uero in iis, quæ ad Sacramentorum adminiſtrationem ſpectat, nullatenus ſe pręſumant, ingerere, neq. uiſitationi ornamentorum eccleſię, aut bonorum ſtabilium, ſeu fabricarum prouētib. immiſceāt niſi quatenus id eis ex inſtitutione, ac fundatione competat. ſed Epiſcopi ipſi haec faciāt, & fabricarum redditus in uſus eccleſiae neceſſarios, & utiles, prout ſibi expedire magis uiſum fuerit, expendi curent.

Caput IIII.

PRAEDICATIONIS *munus, quod Epiſcoporū pręcipuū eſt, cupiēs ſanctae Synodus, quo frequentius poſſit ad fidelium ſalutē exerceri, Canones alias ſuper hac editos ſub fel. rec. Paulo III. aptius praeſētiū t ēporum uſu accomodando, mandat, ut in eccleſia ſua ipſi per ſe aut, ſi legitime impediti fuerint, per eos, quos ad praedicationis munus aſſument, in aliis autem eccleſiis per parochos, ſiue, iis impeditis, per alios ab Epiſcopo impenſis eorum, qui eas praeſtare uel tenentur, uel ſolent, deputandos in ciuitate, aut in quacumque parte diœceſis, cenſebunt*

expedire, ſaltem omnibus Dominicis, & ſolemnibus diebus feſtis, tempore autem Ieiuniorum, Quadrageſimae, et aduentus Domini quotidie, uel ſaltẽ trib. in hebdomada diebus, ſi ita oportere duxerint, ſacras Scripturas, diuinamq. legem annuncient, & alias, quotieſcunque id opportune fieri poſſe iudicauerint. Moneatq. Epiſcopus populum diligenter, teneri unumquemque parochiæ ſuæ interesse, ubi commode id fieri poteſt, ad audiendum uerbum Dei. Nullus autem ſaecularis, ſiue Regularis, etiam in eccleſiis ſuorum Ordinum, contradicente Epiſcopo, prędicare pręſumat: Iidem ẽt ſaltẽ Dominicis, et alijs feſtiuis diebus pueros in ſingulis parochiis f rudimenta, et obedienti[illegible] Deum, tes diligenter ab [illegible] [illegible]al curabunt, et [illegible] ſiaſticas [illegible] gijs, [illegible] de [illegible]

committenda, nemini prorſus ea cõmittatur niſi Metropolitanis, aut pro Epiſcopis, a Beatiſſimo Papa eligendis. Hæc uero cõmiſſio, & ſpecialis ſit, & manu ipſius Sanctiſſimi Pontificis ſignata, nec umquam pluribus tribuat quam ut ſolam facti inſtructionem ſummant, proceſſumq. conficiant; quẽ ſtatim ad Romanum Pontificem tranſmittant; reſeruata eidem Sanctiſſimo ſententia definitiua. Cetera alias ſub fel. rec. Iulio III. ſuper his decreta necnon & [illegible] ſub Innocentio III. in Concilio [illegible] e incipit, Qualiter & quãdo, [illegible] odus in præſenti innouat, ab [illegible] ur. Minores uero cri- [illegible] orũ in Concilio tantũ [illegible] tur, & terminentur, [illegible] Concilium prouinciale.

[illegible] t

[illegible] in [illegible] s, om [illegible] bu [illegible] e pro [illegible] omici [illegible] ctis ad [illegible] quibuſ [illegible] Apoſtoli [illegible] nque ſibi [illegible], aut Vi- [illegible] andum, in [illegible] ere, impoſita [illegible] in hæreſis cri [illegible] iae eis tantum,

non

non eorum Vicarijs, ſit permiſſum.

Caput VII.

Vt fidelis populus ad ſuſcipiēda Sacramē ta maiori cū reuerentia, atq. animi deuotione accedat, præcepit ſancta Synodus, Epiſcopis omnibus, ut non ſolum, cum hæc per ſe ipſos erunt populo adminiſtrāda, prius illorum uim, & uſum pro ſuſcipientium captu explicent, ſed etiam idem a ſingulis Parochis pie, prudenterq. etiam lingua uernacula, ſi opus ſit, & commode fieri poterit, ſeruari ſtudeāt, iuxta formam a ſancta Synodo in Catecheſi ſingulis Sacramentis praeſcribendam, quam Epiſcopi in uulgarem linguam fideliter uerti, atque a Parochis omnibus populo exponi curabunt, necnon ut inter Miſſarum ſolemnia, aut diuinorum celebrationem ſacra eloquia, & ſalutis monita eadem uernacula lingua ſingulis diebus feſtis, uel ſolemnibus, explanent, eademq. in omnium cordibus, poſt poſitis inutilibus quæſtionibus, inſere, atque eos in lege Domini erudire ſtudeant.

Caput VIII.

Apoſtolus monet, publice peccantes palam eſſe corripiendos. Quando igitur ab aliquo publice, & in multorum conſpectu crimen commiſſum fuerit, unde alios ſcandalo offenſos, commotoſq. fuiſſe, non ſit dubitandum huic condignam pro modo culpae pœnitentiam

tentiam publice iniungi oportet, ut quos exẽplo ſuo ad malos mores prouocauit, ſuæ emendationis teſtimonio ad rectam reuocet uitam Epiſcopus tamen publicę hoc pænitentiae genus in aliud ſecretum poterit cõmutare, quãdo ita magis iudicauerit expedire. In omnibus etiam cathedralibus eccleſiis, ubi id commode fieri poterit, Pænitentiarius aliquis cũ unione, præbendę, proxime uacaturę, ab Epiſcopo inſtituatur, qui magiſter ſit, uel Doctor, aut licentiatus in theologia, uel iure Canonico, & annorum quadraginta, ſeu alias qui aptior pro loci qualitate reperiatur, qui dum confeſſiones in eccleſia audiet; interim praeſens in choro cenſeatur.

Caput IX.

Quę alias ſub fel. rec. Paulo III. & nuper ſub Beatiſſimo Do. noſtro, Pio IIII. in hoc eodem Concilio de adhibẽda ab Ordinariys diligentia in beneficiorum, etiam exemptorum, uiſitatione conſtituta ſunt, eadem etiam in iis eccleſiis ſecularibus obſeruentur, quę in nullius diœceſi eſſe dicuntur, ut ab Epiſcopo cuius cathedralis eccleſia eſt proximior, ſi id cõſtet, alioquin ab eo, qui ſemel in Concilio prouinciali a Prelato loci illius electus fuerit, tãquã Sedis Apoſtolicae delegato uiſitentur. non obſtantibus priuilegiis, & conſuetudinibus quibuſcumque, etiam immemoralibus.

ctiſſimum Romanũ Põtificem omnino tranſmittatur: ut ipſe ſumus Pontifex, plena totius negotii, ac perſonarum notitia habita pro gregis Dominici commodo de illis, ſi idonei per examẽ, ſeu per inquiſitionem factam reperti fuerint, eccleſiis poſſit utilius prouidere. Omnes uero inquiſitiones, informationes, teſtimonia, ac probationes, quęcunque de promouendi qualitatib. & eccleſiæ ſtatu a quibuſcumque, etiam in Romana Curia, habitę per Cardinalẽ, qui relationem facturus erit in Conſiſtorio, & alios tres Cardinales diligẽter examinentur, ac relatio ipſa Cardinalis relatoris & trium Cardinalium ſubſcriptione roboretur, in qua ipſi ſinguli quatuor Cardinales affirment ſe, adhibita accurata diligentia, inueniſſe promouendos qualitatibus a iure, & ab hac ſancta Synodo requiſitis, pręditos, ac certo exiſtimare ſub periculo ſaluti aeternae idoneos eſſe. qui eccleſiis praeficiantur, ita ut relatione in uno conſiſtorio facta quo maturius interea de ipſa inquiſitione cognoſci poſſit, in aliud conſiſtorium iudicium differatur, niſi aliud Beatiſſimo Pontifici uidebitur expedire. Ea uero omnia, & ſingula, quae de Epiſcoporum praeficiendorum uita, ætate, doctrina, & ueteris qualitatibus alias in eadem Synodo conſtituta ſunt, decernit eadem, etiã in creatione ſanctae Romanae Eccleſiae Cardinalium, etiã ſi Diaconi ſint, exigenda, quos Sanctiſſimus Romanus Ponti-

fex

ſex ex omnib. Chriſtianitatis nationib. quantum commode fieri poterit prout idoneos reperit, aſſumet, Poſtremo, eadem ſancta Synodus, tot grauiſſimis Eccleſię incommodis commota, non poteſt non commemorare, nihil magis Eccleſię Dei eſſe neceſſarium, quã ut Beatiſſimus Romanus Pontifex, quam ſolecitudinem uniuerſę Eccleſię ex muneris ſui officio debet, eam hic potiſſimum impendat, ut lectiſſimis tãtum ſibi Cardinales aſciſcat, et bonos maxime, atque idoneos Paſtores ſingulis eccleſiis pręficiat, idque eo magis, quod ouium Chriſti ſanguinem, quae ex malo negligentia, et ſui officij immemorum Paſtorum regimine peribunt, Dominus noſter Ieſus Chriſtus de manib. eius ſit requiſiturus.

Caput II.

Prouincialia Concilio ſicut omiſſa ſunt pro moderandis morib. corrigendis exceſſibus controuerſiis componendis aliisque ex ſacris Canonibus permiſſis renouentur. Quare Metroplitani per ſe ipſos ſeu, illis legitime impeditis, Coepiſcopus antiquior intra annum ad minus a fine praeſentis Concilii, & deinde quaelibet ſaltẽ triennio poſt octauam Paſchae Reſurrectionis, Domini noſtri Ieſu Chriſti, ſeu alio commodiori tempore pro more prouinciae nõ praetermittat Synodum in prouincia ſua cogere, quo Epiſcopi omnes, & alij, qui de iure, uel conſuetudine

intereſſe

intereſſe debet, exceptis ys, quibus cum imminenti periculo transfretandum eſſet, conuenire omnino teneantur. Nec Epiſcopi comprouinciales prætextu cuiuslibet conſuetudinis ad Metropolitanam eccleſiam in poſteru accedere inuiti compellantur. Itidem Epiſcopi qui nulli Archiepiſcopo ſubyciũtur, aliquem uicinum Metropolitanum ſemel eligant; in cuius Synodo prouiniciali cum alys intereſſe debeant; & quæ ibi ordinata fuerint, obſeruent, ac obſeruari faciant. In reliqui omnibus eorum exemptio, & priuilegia ſalua, atque integra maneant. Synodi quoque diæcoſanæ quotannis celebrentur; ad quas exempti etiam omnes, qui alias, ceſſante exemptione, intereſſe deberent, nec Capiulis generalibus ſubduntur, accedere teneantur, ratione tamen parochialium aut aliarum ſęculariũ eccleſiarum, etiã annexarum, debeant ii, qui illarum curam gerunt, quicunque illi ſint, Synodo intereſſe. Quod ſi in his tam Metropolitani, quam Epiſcopi, & alii ſupraſcripti negligentes fuerint: pœnas, ſacris Canonibus ſancitas, incurrant.

Caput III.

PATRIARCHAE, *Primates, Metropolitani, et Epiſcopi propriã diœceſim per ſe ipſos, aut ſi legitime impediti fuerint, per ſuum generalem Vicariũ aut Viſitatorem ſi quotanis totam, propter eius latitudenem, uiſitare*

ſitare non poterunt, ſaltem maiorem eius partem, ita tamen, ut tota biennio per ſe, uel Viſitatores ſuos compleatur, uiſitare non prẹtermittant. A Metropolitanis uero, etiam poſt plene uiſitatam propriam diœceſim, non uiſitantur cathedrales eccleſiæ, neq. diœceſes ſuorum comprouincialium, niſi cauſa cognita, et probata in Concilio prouinciali Archidiaconi autem, Diaconi, & alij inferiores in ijs eccleſiis, ubi hactenus uiſitationem exercere legitime conſueuerint, debeant quidem, aſſumpto notario, de conſenſu Epiſcopi deinceps per ſe ipſos tantum ibidem uiſitare. Viſitatores etiam, a Capitulo deputandi, ubi Capitulum ius uiſitandi habet, prius ad Epiſcopo approbentur: ſed non ideo Epiſcopus, uel, eo impedito, eius Viſitator eaſdē eccleſias ſeorſum ab his uiſita prohibeatur. cui ipſi Archidiaconi, uel alij inferiores, uiſitationis factae infra menſem rationem reddere, & depoſitiones teſtium, ac integra acta ei exhibere teneantur: non obſtantib. quacumque conſuetudine, etiā immemorabili, atque exemptionib. & priuilegiis quibuſcumque. Viſitationum autem omniū iſtarū prẹcipuus ſit Epiſcopus, ſanā, orthodoxamq. doctrinam, expulſis hæreſibus inducere: bonos mores tueri, prauos corrigere, populū cohortationib. et admonitionib. ad religionē, pacē innocētiāq. accendere; cetera, prout locus, tempus, & occaſio feret, ex uiſitantium prudentia ad fidelium fructum conſtituere.

ſtituere Quae ut facilius feliciuſq. ſuccedat monentur prędicti omnes, et ſinguli, ad quos uiſitatio ſpectat, ut paterna caritate, et Chriſtianoq. zelo oẽs amplectãtur, ideoq. modeſto contenti equitatu famulatuq. ſtudeant quã celerrime, debita tamen cum diligentia, uiſitationẽ ipſam abſoluere. Interimq. caueant. ne inutilibus ſumptib. cuiquam graues, oneroſiue ſint, neue ipſi, aut quiſquam ſuorum quidquam procurationis cauſa pro uiſitatione, etiam teſtamentorum ad pios uſus, prçter id, quod ex relictis piis iure debent, aut alio quouis nomine, nec pecuniam, nec munus, quancumque ſit, etiam qualitercumque offeratur, accipiant: non obſtante quacumque conſuetudine, etiam immemorabili: exceptis tamen uictualibus, quae ſibi, ac ſuis frugaliter, moderateq. pro temporis tantum neceſſitate, & non ultra, erunt miniſtranda. Sit tamen in optione eorum, qui uiſitantur, ſi malint ſoluere, id quod erat ab ipſis antea ſolui, certa pecunia taxata, conſuetũ, an uero praedicta uictualia ſubminiſtrare: ſaluo item iure conuentionum antiquarum cum monaſteriis, aliisue pÿs locis, aut eccleſiis non parochialibus inito, quod illaeſum permaneat. In ÿs uero locis, ſeu prouinciis, ubi cõſuetudo eſt, ut nec uictualia, nec pecunia, nec quicquam aliud a Viſitatorib. accipiatur, ſed oĩa gratis fiant, ibi id obſeruetur. Quod ſi quiſquã, quod abſit, aliquid amplius in ſupradictis, omnibus

bus caſibus accipere præſumpſerit, is pręter dupli reſtitutionem, intra menſē faciendam aliis etiam pœnis iuxta Conſtitutionem Concilii generalis Lugdunenſis, quę incipit, Exige, necnon & aliis pœnis in Synodo prouinciali arbitrio Synodi, abſque ulla ſpe uenię, multetur. Patroni uero in iis, quæ ad Sacramentorum adminiſtrationem ſpectat, nullatenus ſe pręſumant ingerere, neq. uiſitationi ornamentorum eccleſię, aut bonorum ſtabilium, ſeu fabricarum prouētib. immiſceāt niſi quatenus id eis ex inſtitutione, ac fundatione competat. ſed Epiſcopi ipſi haec faciāt, & fabricarum redditus in uſus eccleſiae neceſſarios, & utiles, prout ſibi expedire magis uiſum fuerit, expendi curent.

Caput IIII.

PRAEDICATIONIS *munus, quod Epiſcoporū pręcipuū eſt, cupiēs ſanctae Synodus, quo frequentius poſſit ad fidelium ſalutē exerceri, Canones alias ſuper hac editos ſub fel. rec. Paulo III. aptius praeſētiū tēporum uſu accomodando, mandat, ut in eccleſia ſua ipſi per ſe aut, ſi legitime impediti fuerint, per eos, quos ad praedicationis munus aſſument, in aliis autem eccleſiis per parochos, ſiue, iis impeditis, per alios ab Epiſcopo impenſis eorum, qui eas praeſtare uel tenentur, uel ſolent, deputandos in ciuitate, aut in quacumque parte diœceſis, cenſebunt*

expe-

expedire, ſaltem omnibus Dominicis, & ſolemnibus diebus feſtis, tempore autem Ieiuniorum, Quadrageſimae, et aduentus Domini quotidie, uel ſaltē trib. in hebdomada diebus, ſi ita oportere duxerint, ſacras Scripturas, diuinamq. legem annuncient, & alias, quotieſcunque id opportune fieri poſſe iudicauerint. Moneatq. Epiſcopus populum diligenter, teneri unumquemque parochiæ ſuæ intereſſe, ubi commode id fieri poteſt, ad audiendum uerbum Dei. Nullus autem ſaecularis, ſiue Regularis, etiam in eccleſiis ſuorum Ordinum, contradicente Epiſcopo, prędicare pręſumat: Iidem et ſaltē Dominicis, et alÿs feſtiuis diebus pueros in ſingulis parochiis fidei rudimenta, et obedientiā erga Deum, et parētes diligenter ab iis ad quos ſpectabit, doceri curabunt, et, ſi opus ſit, ēt per cenſuras eccleſiaſticas compellent, non obſtantibus priuilegÿs, & conſuetudinibus. In reliquis, ea, quæ de prædicationis munere ſub eodem Paulo III. decreta fuerunt, ſuum robur obtineant.

Caput V.

Cauſae criminales grauiores contra Epiſcopus, etiam hæreſis, quod abſit, quae depoſitione, aut priuatione dignæ ſunt, ab ipſo tantum ſummo Romano Pontifice cognoſcātur, & terminentur. Quod ſi eiuſmodi ſi cauſa, quae neceſſario extra Romanam curiam ſit

com-

committenda, nemini prorſus ea cōmittatur niſi Metropolitanis, aut pro Epiſcopis, a Beatiſſimo Papa eligendis. Hęc uero cōmiſſo, & ſpecialis ſit, & manu ipſius Sanctiſſimi Pontificis ſignata, nec umquam plus his tribuat quam ut ſolam facti inſtructionē ſummant, proceſſumq. conficiant; quē ſtatim ad Romanum Pontificem tranſmittant; reſeruata eidem Sanctiſſimo ſententia definitiua. Cetera alias ſub fel. rec. Iulio III. ſuper his decreta necnon & conſtituto ſub Innocentio III. in Concilio Generali, quae incipit, Qualiter & quādo, quā ſancta Synodus in præſenti innouat, ab omnib. obſeruetur. Minores uero criminales cauſæ Epiſcoporū in Concilio tantū prouinciali cognoſcantur, & terminentur, uel a diſputandis per Concilium prouinciale.

Caput VI.

Liceat Epiſcopis in irregularitatibus, omnibus, & ſuſpēſionibus, ex delicto occulte prouenietibus, excepta ea, quæ oritur ex homicidio uoluntario, & exceptis alijs deductis ad forum contentioſum, diſpenſare, & in quibuſcumque caſibus occultis, etiam Sedi Apoſtolicae reſeruatis, delinquentes quoſcumque ſibi ſubditos, in diœceſi ſua per ſe ipſos, aut Vicarium, ad id ſpecialiter deputandum, in foro conſcientiae gratis abſoluere, impoſita poenitentia ſalutari. Idem & in haereſis crimine in eodem foro conſcientiae eis tantum,

non eorum Vicarijs, ſit permiſſum.

Caput VII.

Vt fidelis populus ad ſuſcipiēda Sacramē ta maiori cū reuerentia, atq. animi deuotione accedat, præcepit ſancta Synodus, Epiſcopis omnibus, ut non ſolum, cum hæc per ſe ipſos erunt populo adminiſtrāda, prius illorum uim, & uſum pro ſuſcipientium captu explicent, ſed etiam idem a ſingulis Parochis pie, prudenterq. etiam lingua uernacula, ſi opus ſit, & commode fieri poterit, ſeruari ſtudeāt, iuxta formam a ſancta Synodo in Catecheſi ſingulis Sacramentis praeſcribendam, quam Epiſcopi in uulgarem linguam fideliter uerti, atque a Parochis omnibus populo exponi curabunt, necnon ut inter Miſſarum ſolemnia, aut diuinorum celebrationem ſacra eloquia, & ſalutis monita eadem uernacula lingua ſingulis diebus feſtis, uel ſolemnibus, explanent, eademq. in omnium cordibus, poſt poſitis inutilibus quæſtionibus, inſere, atque eos in lege Domini erudire ſtudeant.

Caput VIII.

Apoſtolus monet, publice peccantes palam eſſe corripiendos. Quando igitur ab aliquo publice, & in multorum conſpectu crimen commiſſum fuerit, unde alios ſcandalo offenſos, commotoſq. fuiſſe, non ſit dubitandum huic condignam pro modo culpae pœnitentiam

tentiam publice iniungi oportet, ut quos exẽplo ſuo ad malos mores prouocauit, ſuæ emendationis teſtimonio ad rectam reuocet uitam Epiſcopus tamen publicę hoc pœnitentiae genus in aliud ſecretum poterit cõmutare, quãdo ita magis iudicauerit expedire. In omnibus etiam cathedralibus eccleſiis, ubi id commode fieri poterit, Pœnitentiarius aliquis cũ unione, præbendę, proxime uacaturę, ab Epiſcopo inſtituatur, qui magiſter ſit, uel Doctor, aut licentiatus in theologia, uel iure Canonico, & annorum quadraginta, ſeu alias qui aptior pro loci qualitate reperiatur, qui dum confeſſiones in eccleſia audiet; interim praeſens in choro cenſeatur.

Caput IX.

Quę alias ſub fel. rec. Paulo III. *& nuper ſub Beatiſſimo Do. noſtro, Pio* IIII. *in hoc eodem Concilio de adhibẽda ab Ordinarijs diligentia in beneficiorum, etiam exemptorum, uiſitatione conſtituta ſunt, eadem etiam in iis eccleſiis ſecularibus obſeruentur, quę in nullius diœceſi eſſe dicuntur, ut ab Epiſcopo cuius cathedralis eccleſia eſt proximior, ſi id cõſtet, alioquin ab eo, qui ſemel in Concilio prouinciali a Pręlato loci illius electus fuerit, tãquã Sedis Apoſtolicae delegato uiſitentur, non obſtantibus priuilegiis, & conſuetudinibus quibuſcumque, etiam immemoralibus.*

Caput X.

Epiſcopi, ut aptius, quem regunt, populum poſſint in officio, atque obedientia continere, in omnibus, quae ad uiſitationem, ac morum correctionem ſubditorum ſuorum ſpectant, ius & poteſtatem habeant, etiam tamquam Apoſtolicae Sedis delegati, ea ordinandi, moderandi, puniendi, & exequendi, iuxta Canonum ſanctiones, quae illis ex prudentia ſua pro ſubditorum emendatione, ac diaeceſis ſuae utilitate neceſſaria uidebuntur. Nec in his, ubi de uiſitatione, aut morũ correctione agitur, exemptio, aut ulla inhibitio, appellatio, ſeu querela, etiam ad Sedem Apoſtolicam interpoſita, executionem eorum, quae ab his mandata, decreta, aut iudicata fuerit, quoquo modo impediat, aut ſuſpendat.

Caput XI.

Quoniam priuilegia, & exemptiones, quae uarii titulis pleriſque conceduntur, hodie perturbationem in Epiſcoporum iuriſdictione excitare, & exemptis occaſionem laxioris uitae praebere dignoſcuntur decernit, ſancta Synodus, ut, ſi quando iuſtis, grauibus: & fere neceſſariis ſuadentibus cauſis, aliquis honorariis titulis Protonotariatus, Acolytatus, Comitis Palatini, Capellani Regii, aut aliis huiuſmodi in Romana Curia, uel extra, inſignibus decorandos eſſe

pla-

placuerit;necnon alios,cuicumque monaſterio oblatos,uel comodocumque addictos, aut ſub nomine ſeruientium militiis,ſeu monaſteriis,hoſpitalibus collegiis, aut quocumq: alio titulo aſſumi; nihil ex iis priuilegiis detractum eſſe Ordinariis intelligatur; quominus ii, quibus ea iam conceſſa ſunt, uel in poſterum concedi contigerit,ipſis Ordinariis tamquam Apoſtolicae Sedis delegatis, plene in omnibus, & quo ad Capellanos Regis, iuxta Conſtitutionem Innocentii III,quae incipit: Cum Capella,ſubiecti exiſtant: exceptis tamen iis,qui praedictis locis, aut militiis actu ſeruiunt;& intra eorum ſepta,ac domo reſident,ſubq. eorum obedientia uiuunt; ſiue iis, qui legitime, & ſecundum regulam eorundem militiarum profeſſionem fecerint, de qua Ordinario conſtare debeat:non obſtantibus priuilegiis quibuſcumque etiam religionis ſancti Ioannis Hieroſolymitani, et aliarum militiarum. Quae uero priuilegia reſidentibus in Curia Romana uigore Eugenianæ Conſtitutionis, aut familiaritatis Cardinalium competere ſolent;ea in iis,qui beneficia eccleſiaſtica obtinent, ratione praedictorum beneficiorum minime intelligantur; ſed Ordinarii iuriſdictioni ſubiecti permaneant: non obſtantibus quibuſcumq.inhibitionibus.

Caput XII.

CVM dignitates, in eccleſiis præſertim ca-

 thedralibus,

thedralibus, ad conſeruandam augendamq. eccleſiaſticam diſciplinam fuerint inſtitutae: ut qui eas obtinerent, pietate praecellerent, aliſque exemplo eſſent, atq. Epiſcopus opera, & officio iuuarent: merito qui ad eas uocantur, tales eſſe debent, qui ſuo muneri reſpondere poſſint. Nemo igitur deinceps ad dignitates quaſcumque, quibus animarum cura ſubeſt, promouentur, niſi qui ſaltem XXV. ſuae aetatis annũ attigerit et in Clericali Ordine uerſatus, doctrina ad ſuum munus exequendum neceſſaria, ac morum integritate commendetur: iuxta Conſtitutionem Alexandri Tertii, in Concilio Lateranenſi promulgatã, quae incipit. Cum in cunctis. Archidiaconi etiam, qui oculi ducuntur Epiſcopi, ſint in omnibus eccleſiis, ubi fieri poterit, Magiſtri in Theologia, ſeu Doctores, aut Licentiati in iure Canonico. Ad certas autem dignitates, uel perſonatus, quibus animarũ cura nulla ſubeſt, Clerici alioquin idonei, & XXII. annis non minores, aſciſcentur. Prouiſi etiã de beneficijs quibuſcumque, cura animarum habentibus, teneantur a pie adeptae poſſeſſionis, ad minus intra duos menſes, in manibus ipſius Epiſcopi, uel eo impedito, coram generali eius Vicario, ſeu Officiali, orthodoxae ſuae fidei publicam facere profeſſionem, et in Romanae eccleſiae obedientia ſe permanſuros ſpondeant, ac iurent. Prouiſi autem de canonicatibus, & dignitatibus in eccleſiis cathedralibus

dralibus non ſolum coram Epiſcopo, ſeu eius officiali, ſed etiam in Capitulo idem facere teneantur: alioquin praedicti oēs prouiſi, ut ſupra fructus non faciant ſuos; nec illis poſſeſſio ſuffragetur. Neminem etiam deinceps ad dignitatem, canonicarum, aut portionem recipiant, niſi qui eo Ordine ſacro aut ſit initiatus, quem illa dignitas, praebenda, aut portio requirit aut in tali aetate, ut infra tempus a iure, & ab hac ſancta Sanodo ſtatutum, initiari ualeat. In omnibus uero eccleſiis cathedralibus omnes canonicatus, ac portiones habeant annexum Ordinem Presbyterij, Diaconatus, uel Subdiaconatus, Epiſcopus autem cum conſilio Capituli deſignet, ac diſtribuat, prout uiderit expedire, quibus quiſque Ordo ex ſacris annexus in poſterum eſſe debeat: ita tamē ut dimidia ſaltem pars Presbyteri ſint, ceteri uero Diaconi, aut Subdiaconi: ubi uero conſuetudo laudabilior habet, ut plures, omnes ſint Preſbyteri, omnino obſeruetur. Hortantur etiam ſancta Synodus, ut in prouincijs, ubi id commode fieri poteſt, dignitates omnes, & ſaltem dimidia pars canonicatum, in cathedralibus eccleſiis, & collegiatis inſignibus conferantur tantum Magiſtris, uel Doctoribus aut etiam Licentiatis in Theologia, uel iure canonico. Praeterea obtinentibus in eiſdem cathedralibus, aut collegiatis dignitates, canonicatus, praebendas, aut portio-

nes, non liceat uigore cuiuslibet ſtatuti, aut conſuetudinis ultra tres menſes, ab eiſdem eccleſiis quolibet anno abeſſe: ſaluis nihilominus earum eccleſiarum conſtitutionibus, quę longius ſeruitij tempus requirunt: alioquin primo anno priuetur unuſquiſque dimidia parte fructuum, quos ratione etiam praebendæ, ac reſidentiæ fecit ſuos quod ſi iterum eadem fuerit uſus negligentia, priuetur omnibus fructibus, quos eodē anno luc [illegible] *rit creſcente uero contumacia,* [illegible] *ta ſacrorum Canonum conſt* [illegible] *datur. Diſtributicne* [illegible] *interfuerint, reci* [illegible] *luſione, aut r* [illegible] *, iuxta Bo* [illegible] *C* [illegible]

ſtant;deque congrua in his canendi,ſeu modulandi ratione,de certa lege in choro conueniendi,& permanendi,ſimulq; de omnibus eccleſiae miniſtris,quae neceſſaria erunt, & ſi qua huiuſmodi: Synodus prouincialis,pro cuiuſque prouinciae utilitate,& moribus, certam cuique formulam praeſcribet. Interea uero Epiſcopus non minus,quam cum duobus Canonicis, quorum unus ab Epiſcopo,alter a Capitu[illegible]tur,in ÿs,quæ expedire uidebũtur, [illegible]idere.

[illegible]ut XIII.

[illegible] plereque cathedrales eccle[illegible] ditus ſunt,& anguſtæ,ut [illegible]ti nullo modo reſpondeãt, [illegible] neceſſitati ſufficiat,exami[illegible] uin[illegible]is ÿs, quo[illegible] dilig[illegible]dat quas [illegible]s, t[illegible] uicinis [illegible] pro[illegible]e expe[illegible] ue d[illegible]menta [illegible] anu[illegible]at: qui [illegible] ſum[illegible]ruden[illegible] [illegible]tenues [illegible]fructi [illegible]ctę eſ[illegible] [illegible]piſcopis [illegible]ceſis ſua [illegible]ficiis ali[illegible] quibus,

quibus, dum tamen curata non ſint, nec dignitates, ſeu canonicatus, & praebendae nec monaſteria, in quibus uiget Regularis obſeruantia, uel quae Capitulis generalibus, & certis Viſitatoribus ſubduntur, a ſummo Romano Pontifice prouideri. In Parochialibus etiam eccleſiis, quarum fructus aeque adeo exigui ſunt, ut debitis nequeant oneribus ſatisfacere; curabit Epiſcopus, ſi per beneficiorum unionem, non tamen regularium, id fieri non poſſit, ut primitiarum, uel decimarum aſſignatione, aut per parochianorum ſymbola, aut collectas, aut qua commodiori ei uidebitur ratione, tantum redigatur, quod pro Rectoris, aut parochiae neceſſitate decenter ſufficiat. In unionibus uero quibuſlibet ſeu ex ſupradictis, ſeu aliis cauſis faciendis, eccleſiae parochiales monaſteriis quibuſcumque, aut abbatiis, ſeu dignitatibus, ſiue praebendis eccleſiae cathedralis, uel collegiatae, ſiue aliis beneficiis ſimplicibus, aut hoſpitalibus, militiiſve non uniantur, & quae unitae ſunt, reuideantur ab Ordinariis, iuxta alias decretum in eadem Synodo, ſub fel. rec. Paulo III. quod etiam in unitis ab eo tempore citra aeque obſeruetur: non obſtantibus in iis quibuſcumque uerborum formis, quae hic pro ſufficienter expreſſis habeantur. Ad haec in poſterum, omnes hae cathedrales eccleſiae, quarum redditus ſummam ducatorum mille, & parochiales, quae ſummam

duca-

ducatorum centum ſecundum uerum annuũ ualorẽ nõ excedũt, nullis penſionibus: aut reſeruationibus fructuum grauentur. In iis quoq. ciuitatibus, ac locis, ubi parochiales eccleſiae certos non habent fines, nec earũ Rectores proprium populum, quem regant, ſed promiſcue petentibus Sacramenta adminiſtrant; mandat ſancta Synodus Epiſcopis pro tutiori animarum eis commiſſarum ſalute ut diſtincto populo in certas, propriaſq. parochias, unicuiq. ſuum perpetuũ, peculiaremq. Parochũ aſſignẽt, qui eas cognoſcere ualeãt: & a quo ſolo licite Sacramenta ſuſcipiant: aut alio utiliori modo, prout loci qualitas exegerit prouideant Idemq. in iis ciuitatibus ac locis, ubi nullae ſunt parochiales, quã primum fieri curent: non obſtantibus quibuſcũque priuilegiis, & conſuetudinibus, etiã immemorabilibus.

Caput XIIII.

In pluribus eccleſiis, tam cathedralibus, quam collegiatis, & parochialibus ex earum conſtitutionibus, aut ex praua conſuetudine obſeruari intelligitur, ut in electione, praeſentatione, nominatione, inſtitutione, confirmatione, collatione, uel alia prouiſione, ſine admiſſione ad poſſeſſionem alicuius cathedralis eccleſiae, uel beneficii canonicatuum, aut praebendarum, uel partem prouentuum: ſeu ad diſtributiones, quotidia-

nas certa conditiones, ſeu deductiones, ex fructibus, ſolutiones, promiſſiones, compenſationesue illicitæ, aut etiam, que in aliquibus eccleſiis dicuntur Turnorum lucra, interponantur: hęc cum ſancta Synodus deteſtetur, mandat Epiſcopis, ut quæcumque huiuſmodi in uſus pios non conuertuntur, atq; ingreſſus eos, qui ſimoniacæ labis, aut ſordidæ auaritiæ ſuſpicionem habēt fieri non permittant; ipſiq. diligenter de eorum conſtitutionibus, ſiue conſuetudinibus ſuper prædictis cognoſcant; & illis tantum, quas ut laudabiles probauerint, exceptis, reliquas, ut prauas, ac ſcandaloſas reijciant, & aboleāt Eos uero, qui aduerſus hæc, in præſenti decreto comprehenſa, quauis ratione commiſerint, pœnis, contra ſimoniacos editis, ſacris Canonibus, & uariis ſummorum Pontificū Conſtitutionibus, quas omnes innouat, tenēri decernit: non obſtantibus quibuſcumque ſtatutis, conſtitutionibus, & conſuetudinibus, etiam immemorabilibus, etiam Apoſtolica auctoritate confirmatis: de quarum ſubreptione, obreptione, & intentionis defectu Epiſcopus, tamquam Apoſtolicæ Sedis delegatus, cognoſcere poſſit.

Caput XV.

In eccleſiis cathedralibus, et collegiatis inſignibus, ubi frequētes, adeoq. tenues ſunt prębendæ ſimul cū diſtributionibus quotidianis

ut ſuſtinendo docenti Canonicorum gradus pro loci, & perſonarum qualitate non ſuffi- ciāt: liceat Epiſcopis cum conſenſu Capituli, uel aliquot ſimplicia beneficia, non tamen re gularia, ijs unire: uel, ſi hac ratione proui- deri non poſſit, aliquibus ex ijs ſuppreſſis, cum patronorum conſenſu, ſi de iure patrona tus laicorum ſint, quarum fructus, & pro- uentus reliquarum praebendarū diſtributio nibus quotidianis applicentur, eas ad pau- ciorem numerum reducere: ita tamen, ut tot ſuperſint, quae diuino cultui celebrando, ac dignitati eccleſiae commode ualeant reſponde re: non obſtantibus quibuſcumque conſtitu- tionibus, & priuilegijs, aut quacunq. reſer uatione generali, uel ſpeciali, aut affectione: neq. prædictæ uniones, aut ſuppreſſiones tolli, ſeu impediri poſſint ex quibuſcumq. prouiſioni bus, etiā uigore reſignationis, aut quibuſuis alijs derogationibus, uel ſuſpenſionibus.

Caput XVI.

CAPITVLVM, *Sede uacante, ubi fru- ctuum percipiendorum ei munus incumbit, Oecomonum unum, uel plures fideles, ac di ligenter decernat qui rerum Eccleſiaſtica- rum, & prouentuum curam gerant: quo- rum rationem ei, ad quem pertinebit, ſint reddituri. Item Officialem, ſeu Vicarium infra octo dies poſt mortem Epiſcopi conſti- tuere, uel exiſtentem confirmare omnino te-*

neatur, qui ſaltem in iure canonico ſit Doctor, uel Licenciatus, uel alias, quantũ fieri poterit, idoneus: ſi ſecus factum fuerit, ad Metropolitanũ deputatio huiuſmodi deuoluatur. Et, ſi eccleſiae ipſa Metropolitana fuerit, aut exempta, Capitulumq. ut praefertur, negligens fuerit: tũc antiquior Epiſcopus ex Suffraganeis in Metropolitana, & propinquior Epiſcopus in exempta Oeconomum, & Vicarium idoneos poſſit conſtituere. Epiſcopus uero ad eadem eccleſiam uacantem promotus ex iis, quae ad eum ſpectant ab eiſdẽ Oeconomo, Vicario, & aliis quibuſcumq. officialibus, & adminiſtratoribus, qui Sede uacante fuerunt a Capitulo, uel ab aliis in eius locũ conſtituti, etiam ſi fuerint ex eodem Capitulo, rationem exigat officiorum, iuriſdictionis, adminiſtrationis, aut cuiuſcumque eorum muneris. poſſitque eos punire; qui in eorum officio, ſeu adminiſtratione deliquerint: etiam ſi praedicti officiales, redditis rationibus, a Capitulo, uel a deputatis ab eodem, abſolutionem, aut liberationem obtinuerint. Eidem quoque Epiſcopo teneatur Capitulum de ſcripturis ad eccleſiam pertinentibus, ſi quae ad Capitulum peruenerunt, rationem reddere.

Caput. XVII.

Cvm eccleſiaſticus ordo peruertatur, quã do unus plurium officia occupat Clericorum

ſanctae

ſanctę ſacris Canonibus cautum fuit: nemi-nem oportere in duabus eccleſiis conſcribi. uerum quoniam multi improba cupiditatis affectu ſe ipſos, non Deum, decipientes, ea, quae bene conſtituta ſunt, uariis artibus elu dere, & plura ſimul beneficia obtinere non erubeſcunt; ſancta Synodus debitam regen-dis eccleſiis diſciplinam reſtituere cupiens, praeſenti decreto, quod in quibuſcumque per ſonis, quocumque titulo, etiam ſi Cardina latus honore fulgeant, mundas obſeruari: ſta tuit ut in poſterum unum tantum beneficiũ eccleſiaſticum ſingulis conferatur. quod qui dem ſi ad uitam eius, cui confertur, hone ſte ſuſtentandam non ſufficiat, liceat nihilo minus aliud ſimplex ſufficiens, dummodo utrumq. perſonalem reſidentiam non requi rat, eidem conferri. Haecque non modo ad ca thedrales eccleſias, ſed etiam ad alia omnia beneficia, tam ſaecularia, quam Regularia quaecumque, etiam commendata, pertineant, cuiuſcumque tituli, ac qualitatis exiſtant. Illi uero, qui in praeſenti plures parochiales eccleſias, aut unam cathedralem, & aliam parochialem obtinent: cogantur omnino, qui buſcumq; diſpenſationibus, ac unionibus ad uitam non obſtantibus, una tantum paro chiali, uel ſola cathedrali retenta, alias pa rochiales infra ſpatium ſex menſium dimitt re: alioquin tam parochiales, quam beneficia omnia, qua obtinent, ipſo iure uacare cenſean

thedralibus, ad conſeruandam augendamq. eccleſiaſticam diſciplinam fuerint inſtitutae: ut qui eas obtinerent, pietate praecellerent, aliſque exemplo eſſent, atq. Epiſcopus opera, & officio iuuarent: merito qui ad eas uocantur, tales eſſe debent, qui ſuo muneri reſpondere poſſint. Nemo igitur deinceps ad dignitates quaſcumque, quibus animarum cura ſubeſt, promouentur, niſi qui ſaltem xxv. ſuae aetatis annũ attigerit et in Clericali Ordine uerſatus, doctrina ad ſuum munus exequendum neceſſaria, ac morum integritate commendetur: iuxta Conſtitutionem Alexandri Tertii, in Concilio Lateranenſi promulgatã, quae incipit. Cum in cunctis. Archidiaconi etiam, qui oculi ducuntur Epiſcopi, ſint in omnibus eccleſiis, ubi fieri poterit, Magiſtri in Theologia, ſeu Doctores, aut Licentiati in iure Canonico. Ad certas autem dignitates, uel perſonatus, quibus animarũ cura nulla ſubeſt, Clerici alioquin idonei, & XXII. annis non minores, aſciſcentur. Prouiſi etiã de beneficiis quibuſcumque, cura animarum habentibus, teneantur a pie adeptae poſſeſſionis, ad minus intra duos menſes, in manibus ipſius Epiſcopi, uel eo impedito, coram generali eius Vicario, ſeu Officiali, orthodoxae ſuae fidei publicam facere profeſſionem, et in Romanae eccleſiae obedientia ſe permanſuros ſpondeant, ac iurent. Prouiſi autem de canonicatibus, & dignitatibus in eccleſiis cathedralibus

dralibus non ſolum coram Epiſcopo, ſeu eius officiali, ſed etiam in Capitulo idem facere teneantur: alioquin praedicti oẽs prouiſi, ut ſupra fructus non faciant ſuos; nec illis poſſeſſio ſuffragetur. Neminem etiam deinceps ad dignitatem, canonicarum, aut portionem recipiant, niſi qui eo Ordine ſacro aut ſit initiatus, quem illa dignitas, praebenda, aut portio requirit aut in tali aetate, ut infra tempus à iure, & ab hac ſancta Sanodo ſtatutum, initiari ualeat. In omnibus uero eccleſiis cathedralibus omnes canonicatus, ac portiones habeant annexum Ordinem Presbyterij, Diaconatus, uel Subdiaconatus, Epiſcopus autem cum conſilio Capituli deſignet, ac diſtribuat, prout uiderit expedire, quibus quiſque Ordo ex ſacris annexus in poſterum eſſe debeat: ita tamẽ ut dimidia ſaltem pars Presbyteri ſint, ceteri uero Diaconi, aut Subdiaconi: ubi uero conſuetudo laudabilior habet, ut plures, omnes ſint Preſbyteri, omnino obſeruetur. Hortantur etiam ſancta Synodus, ut in prouincijs, ubi id commode fieri poteſt, dignitates omnes, & ſaltem dimidia pars canonicatum, in cathedralibus eccleſiis, & collegiatis inſignibus conferantur tantum Magiſtris, uel Doctoribus aut etiam Licentiatis in Theologia, uel iure canonico. Praeterea obtinentibus in eiſdem cathedralibus, aut collegiatis dignitates, canonicatus, praebendas, aut portio-

nes, non liceat uigore cuiuslibet ſtatuti, aut conſuetudinis ultra tres menſes, ab eiſdem eccleſiis quolibet anno abeſſe: ſaluis nihilominus earum eccleſiarum conſtitutionibus, quę longius ſeruitij tempus requirunt: alioquin primo anno priuetur unuſquiſque dimidia parte fructuum, quos ratione etiam praebendæ, ac reſidentia fecit ſuos quod ſi iterum eadem fuerit uſus negligentia, priuetur omnibus fructibus, quos eodẽ anno lucratus fuerit creſcente uero contumacia, contra eos, iuxta ſacrorum Canonum conſtitutiones, procedatur. Diſtributiones uero, qui ſtatis horis interfuerint, recipiant: reliqui, quamuis colluſione, aut remiſſione excluſa, his careant, iuxta Bonifacij VIII. decretum, quod incipit, Conſuetudinẽ: quod ſancta Synodus in uſum reuocat, non obſtantibus quibuſcumque ſtatutis; & conſuetudinibus. Omnes uero diuina per ſe, & non per ſubſtitutos, compellantur obire officia; & Epiſcopo celebranti, aut alia Pontificalia exercenti, adſiſtere, & inſeruire, atque in choro, ad pſallendum inſtituto, hymnis, & canticis Deo nomen reuerenter, diſtincte, deuoteque laudare. Veſtitu inſuper decenti tam in eccleſia, quam extra, aſſidue utantur: ab illicitiſque uenationibus, aucupijs, choreis, tabernis, luſibuſque abſtineãt, atq. ea morum integritate polleant, ut merito Eccleſiae Senatus dici poſſit. Cetera quae ad debitum in diuinis officijs regimen ſpectant;

ctant;deque congrua in his canendi,ſeu modulandi ratione,de certa lege in choro conueniendi, & permanendi, ſimulq́; de omnibus ecclesiae miniſtris,quae neceſſaria erunt, & ſi qua huiuſmodi: Synodus prouincialis,pro cuiuſque prouinciae utilitate, & moribus, certam cuique formulam praeſcribet. Interea uero Epiſcopus non minus,quam cum duobus Canonicis, quorum unus ab Epiſcopo,alter a Capitulo eligatur,in ys,quæ expedire uidebuntur,poterit prouidere.

Caput XIII.

QVONIAM *plereque cathedrales eccleſiæ tam tenuis redditus ſunt, & anguſtæ,ut Epiſcopali dignitati nullo modo reſpondeāt, neque eccleſiarum neceſſitati ſufficiat,examinet Concilium prouinciale, uocatis ys, quorum intereſt, & diligenter expendat quas propter anguſtias, tenuitatemque uicinis unire, uel nouis prouentibus augere expediat: confectaque de præmiſſis inſtrumenta ad ſummū Romanum Pontificē mittat: quibus inſtructus ſummus Pontifex ex prudentia ſua,prout expedire iudicauerit,aut tenues inuicē uniat,aut aliqua exceſſione ex fructibus augeat. Interim uero,donec prædictę effectum ſortiantur, huiuſmodi Epiſcopis qui fructuum ſubuentione pro diœceſis ſua tenuitate indigent: poterit de beneficiis ali-*

quibus, dum tamen curata non ſint, nec dignitates, ſeu canonicatus, & praebendae nec monaſteria, in quibus uiget Regularis obſeruantia, uel quae Capitulis generalibus, & certis Viſitatoribus ſubduntur, a ſummo Romano Pontifice prouideri. In Parochialibus etiam eccleſiis, quarum fructus aeque adeo exigui ſunt, ut debitis nequeant oneribus ſatisfacere; curabit Epiſcopus, ſi per beneficiorum unionem, non tamen regularium, id fieri non poſſit, ut primitiarum, uel decimarum aſſignatione, aut per parochianorum ſymbola, aut collectas, aut qua commodiori ei uidebitur ratione, tantum redigatur, quod pro Rectoris, aut parochiae neceſſitate decenter ſufficiat. In unionibus uero quibuſlibet ſeu ex ſupradictis, ſeu aliis cauſis faciendis, eccleſiae parochiales monaſteriis quibuſcumque, aut abbatiis, ſeu dignitatibus, ſiue praebendis eccleſiae cathedralis, uel collegiatae, ſiue aliis beneficiis ſimplicibus, aut hoſpitalibus, militiisve non uniantur, & quae unitae ſunt, reuideantur ab Ordinariis, iuxta alias decretum in eadem Synodo, ſub fel. rec. Paulo III. quod etiam in unitis ab eo tempore citra aeque obſeruetur: non obſtantibus in iis quibuſcumque uerborum formis, quae hic pro ſufficienter expreſſis habeantur. Ad haec in poſterum, omnes hae cathedrales eccleſiae, quarum redditus ſummam ducatorum mille, & parochiales, quae ſummam

duca-

ducatorum centum ſecundum uerum annuũ ualorẽ nõ excedũt, nullis penſionibus: aut reſeruationibus fructuum grauentur. In iis quoq. ciuitatibus, ac locis, ubi parochiales eccleſiae certos non habent fines, nec earũ Rectores proprium populum, quem regant, ſed promiſcue petentibus Sacramenta adminiſtrant; mandat ſancta Synodus Epiſcopis pro tutiori animarum eis commiſſarum ſalute ut diſtincto populo in certas, propriaſq. parochias, unicuiq. ſuum perpetuũ, peculiaremq. Parochũ aſſignẽt, qui eas cognoſcere ualeãt: & a quo ſolo licite Sacramenta ſuſcipiant: aut alio utiliori modo, prout loci qualitas exegerit prouideant Idemq. in iis ciuitatibus ac locis, ubi nullae ſunt parochiales, quã primum fieri curent: non obſtantibus quibuſcũque priuilegiis, & conſuetudinibus, etiã immemorabilibus.

Caput XIIII.

IN pluribus eccleſiis, tam cathedralibus, quam collegiatis, & parochialibus, ex earum conſtitutionibus, aut ex praua conſuetudine obſeruari intelligitur, ut in electione, praeſentatione, nominatione, inſtitutione, confirmatione, collatione, uel alia prouiſione, ſine admiſſione ad poſſeſſionem alicuius cathedralis eccleſiae, uel beneficii canonicatuum, aut praebendarum, uel partem prouentuum: ſeu ad diſtributiones, quotidia-

nas certa conditiones, ſeu deductiones, ex fructibus, ſolutiones, promiſſiones, compenſationeſue illicitæ, aut etiam, que in aliqui bus eccleſiis dicuntur Turnorum lucra, interponantur: hęc cum ſancta Synodus deteſtetur, mandat Epiſcopis, ut quæcumque huiuſmodi in uſus pios non conuertuntur, atq; ingreſſus eos, qui ſimoniacæ labis, aut ſordidæ auaritiæ ſuſpicionem habēt fieri non permittant; ipſiq. diligenter de eorum conſtitutionibus, ſiue conſuetudinibus ſuper prædictis cognoſcant; & illis tantum, quas ut laudabiles probauerint, exceptis, reliquas, ut prauas, ac ſcandaloſas reyeiant, & aboleāt Eos uero, qui aduerſus hæc, in præſenti decreto comprehenſa, quauis ratione commiſerint, pœnis, contra ſimoniacos editis, ſacris Canonibus, & uariis ſummorum Pontificū Conſtitutionibus, quas omnes innouat, teneri decernit: non obſtantibus quibuſcumque ſtatutis, conſtitutionibus, & conſuetudinibus, etiam immemorabilibus, etiam Apoſtolica auctoritate confirmatis: de quarum ſubreptione, obreptione, & intentionis defectu Epiſcopus, tamquam Apoſtolicæ Sedis delegatus, cognoſcere poſſit.

Caput XV.

In eccleſiis cathedralibus, et collegiatis inſignibus, ubi frequētes, adeoq. tenues ſunt pręb endæ ſimul cū diſtributionibus quotidianis

ut ſuſtinendo docenti Canonicorum gradus pro loci, & perſonarum qualitate non ſuffi-ciāt: liceat Epiſcopis cum conſenſu Capituli, uel aliquot ſimplicia beneficia, non tamen regularia, ijs unire: uel, ſi hac ratione prouideri non poſſit, aliquibus ex ijs ſuppreſſis, cum patronorum conſenſu, ſi de iure patronatus laicorum ſint, quarum fructus, & prouentus reliquarum praebendarū diſtributionibus quotidianis applicentur, eas ad pauciorem numerum reducere: ita tamen, ut tot ſuperſint, quae diuino cultui celebrando, ac dignitati eccleſiae commode ualeant reſpondere: non obſtantibus quibuſcumque conſtitutionibus, & priuilegijs, aut quacunq. reſeruatione generali, uel ſpeciali, aut affectione: neq. prædictæ uniones, aut ſuppreſſiones tolli, ſeu impediri poſſint ex quibuſcumq. prouiſionibus, etiā uigore reſignationis, aut quibuſuis alijs derogationibus, uel ſuſpenſionibus.

Caput XVI.

CAPITVLVM, Sede uacante, ubi fructuum percipiendorum ei munus incumbit, Oecomonum unum, uel plures fideles, ac diligenter decernat qui rerum Eccleſiaſticarum, & prouentuum curam gerant: quorum rationem ei, ad quem pertinebit, ſint reddituri. Item Officialem, ſeu Vicarium infra octo dies poſt mortem Epiſcopi conſtituere, uel exiſtentem confirmare omnino te-

neatur, qui ſaltem in iure canonico ſit Doctor, uel Licenciatus, uel alias, quantũ fieri poterit, idoneus: ſi ſecus factum fuerit, ad Metropolitanũ deputatio huiuſmodi deuoluatur. Et, ſi eccleſiae ipſa Metropolitana fuerit, aut exempta, Capitulumq. ut praefertur, negligens fuerit: tũc antiquior Epiſcopus ex Suffraganeis in Metropolitana, & propinquior Epiſcopus in exempta Oeconomum, & Vicarium idoneos poſſit conſtituere. Epiſcopus uero ad eadem eccleſiam uacantem promotus ex iis, quae ad eum ſpectant ab eiſdẽ Oeconomo, Vicario, & aliis quibuſcumq. officialibus, & adminiſtratoribus, qui Sede uacante fuerunt a Capitulo, uel ab aliis in eius locũ conſtituti, etiam ſi fuerint ex eodem Capitulo, rationem exigat officiorum, iuriſdictionis, adminiſtrationis, aut cuiuſcumque eorum muneris. poſſitque eos punire; qui in eorum officio, ſeu adminiſtratione deliquerint: etiam ſi praedicti officiales, redditis rationibus, a Capitulo, uel a deputatis ab eodem, abſolutionem, aut liberationem obtinuerint. Eidem quoque Epiſcopo teneatur Capitulum de ſcripturis ad eccleſiam pertinentibus, ſi quae ad Capitulum peruenerunt, rationem reddere.

Caput. XVII.

CUM eccleſiaſticus ordo peruertatur, quãdo unus plurium officia occupat Clericorum ſanctae

ſanctę ſacris Canonibus cautum fuit: nemi-nem oportere in duabus eccleſiis conſcribi. uerum quoniam multi improba cupiditatis affectu ſe ipſos, non Deum, decipientes, ea, quae bene conſtituta ſunt, uariis artibus eludere, & plura ſimul beneficia obtinere non erubeſcunt; ſancta Synodus debitam regendis eccleſiis diſciplinam reſtituere cupiens, praeſenti decreto, quod in quibuſcumque perſonis, quocumque titulo, etiam ſi Cardinalatus honore fulgeant, mundas obſeruari: ſtatuit ut in poſterum unum tantum beneficiũ eccleſiaſticum ſingulis conferatur. quod quidem ſi ad uitam eius, cui confertur, honeſte ſuſtentandam non ſufficiat, liceat nihilominus aliud ſimplex ſufficiens, dummodo utrumq. perſonalem reſidentiam non requirat, eidem conferri. Haecque non modo ad cathedrales eccleſias, ſed etiam ad alia omnia beneficia, tam ſaecularia, quam Regularia quaecumque, etiam commendata, pertineant, cuiuſcumque tituli, ac qualitatis exiſtant. Illi uero, qui in praeſenti plures parochiales eccleſias, aut unam cathedralem, & aliam parochialem obtinent: cogantur omnino, quibuſcumq; diſpenſationibus, ac unionibus ad uitam non obſtantibus, una tantum parochiali, uel ſola cathedrali retenta, alias parochiales infra ſpatium ſex menſium dimittere: alioquin tam parochiales, quam beneficia omnia, qua obtinent, ipſo iure uacare cenſean-

 tur:

tur: ac tamquã uacantiae libere aliis idoneis cõferantur, nec ipſi antea illa obtiuẽtes, tutae conſcientia, fructus poſt dictum tempus reti neant. Optat autem ſancta Synodus, ut reſignantium neceſſitatibus commoda aliqua ratione, prout ſummò Pontifici uidebitur, prouideatur.

Caput XVIII.

Expedit maxime animarum ſaluti, a dignis, atque idoneis Parochis gubernari. id ut diligentius, ac rectius perficiatur, ſtatuit ſãcta Synodus, ut, cum parochialis eccleſiæ uacatio, etiam ſi cura eccleſiæ uel Epiſcopo incũbere dicatur, & per unum, uel plures admini ſtretur, etiam in eccleſiis patrimontalibus, ſeu receptiuis nuncupatis, in quibus conſueuit Epiſcopus uni, uel pluribus curam animarum dare; quos omnes ad infraſcriptum examen teneri mandat, per obitum uel reſignationem, etiam in Curia, ſeu aliter quomodo cumque contigerit, etiam ſi ipſa parochialis eccleſia reſeruata, uel affecta fuerit generaliter, uel ſpecialiter, etiam uigore indulti, ſeu priuilegij in fauorẽ Sanctæ Romanae Eccleſiae Cardinalium, ſeu Abbatũ, uel Capitulorum: debeat Epiſcopus ſtatim, habita notitia uacationis eccleſiae, ſi opus fuerit, idoneum in ea Vicarium, cum congrua, eius arbitrio, fructuum portionis aſſignatione, cõſtituere: qui onera ipſius eccleſiae ſuſtineat,

donec ei de Rectore prouideatur. Porro Epiſcopus, et qui ius patronatus habet, intra decem dies, uel aliud tempus, ab Epiſcopo praeſcribendum, idoneos aliquot Clericos ad regendam eccleſiam coram deputandis examinatoribus nominet. Liberum ſit tamen etiam alÿs qui aliquos ad id aptos nouerint, eorum nomina deſerre, ut poſſit poſtea de cuiuslibet ætate, moribus, & ſufficientia fieri diligens inquiſitio. Et, ſi Epiſcopo, aut Synodo prouinciali pro regionis more uidebitur magis expedire, per edictum etiam publicum uocentur, qui uolent examinari. Tranſacto conſtituto tempore, omnes, qui deſcripti fuerint examinentur ab Epiſcopo, ſiue, eo impedimento, ab eius Vicario generali, atque ab aliis examinatoribus non paucioribus, quam tribus; quorum uotis, ſi pares, aut ſingulares fuerint, accedere poſſit Epiſcopus, uel Vicarius quibus magis uidebitur. Examinatores autē ſingulis annis in diœceſana Synodo ab Epiſcopo, uel eius Vicario ad minus ſex proponantur; qui Synodo ſatisfaciant, & ab ea probentur. Adueniente que uacatione cuiuſlibet eccleſiæ, tres ex illis eligat Epiſcopus, qui cum eo examen perficiant: indeque ſuccedente alia uacatione, aut eoſdem, aut alios tres, quos maluerit, ex praedictis illis ſex eligat. Sin uero hi examinatores, Magiſtrati, ſeu Doctores, aut Licentiati in Theologia, aut iure canonico, uel alÿ Clerici, ſeu Regulares,

etiam

etiam ex ordine mendicantium, aut etiã ſæculares, qui ad id uidebuntur magis idonei, iurentque omnes ad ſancta Dei Euãgelia ſe, quacumque humana affectione poſtpoſita, fideliter munus executuros. Caueantq. ne quid quam prorſus occaſione huius examinis nec ante, nec poſt accipiant: alioqui ſimoniæ uitium tam ipſi, quam alii dantes incurrant; a qua abſolui nequeant, niſi dimiſſis beneficiis, quae quomodocunque etiam antea obtinebant; & ad alia in poſterum inhabiles reddantur. & de his omnibus non ſolum coram Deo, ſed etiam Synodo prouinciali, ſi opus erit, rationem reddere teneãtur, a qua, ſi quid contra officium eos feciſſe compertum fuerit, grauiter eius arbitrio puniri poſſint. Peracto deinde examine renuncientur, quotcumque ab his idonei iudicati fuerint aetate, morib. doctrina, prudentia, & aliis rebus ad uacantem eccleſiam gubernandam oportunis. ex hisq. Epiſcopus eum eligat, quem ceteris magis idoneum iudicauerit, atque illi, & non alteri collatio eccleſiae ab eo fiat, ad quem ſpectabit eam cõferre. Si uero iuris patronatus eccleſiaſtici erit; ac inſtitutio ad Epiſcopum, & non alium pertineat: is, quem patronus digniorem inter probatos ab examinatoribus iudicabit, Epiſcopo praeſentare teneatur, ut ab eo inſtituatur. Cum uero inſtitutio ab alio, quam ab Epiſcopo, erit facienda; tunc Epiſcopus ſolus ex dignis eligat digniorem, quẽ patronus

ronus ei praeſentet, ad quem inſtitutio ſpe-ctat. Quod ſi ius patronatus laicorum fuerit: debeat qui a patrono prgſentatus erit, ab eiſdem deputatis, ut ſupra, examinari, & non, niſi idoneus repertus fuerit, admitti. In omnibusq. praedictis caſibus non cuiquam alteri, quam uni ex praedictis examinatis, & ab examinatoribus approbatis, iuxta ſupradictam regulam, de eccleſia prouideatur; nec praedictorum examinatorum relationẽ, quo minus executionem habeat, ulla deuolutio, aut appellatio, etiam ad ſedem Apoſtolicam, ſiue eiuſdem Sedis Legatos, aut Vicelegatos, aut Nuncios, ſeu Epiſcopos, aut Metropolitanos, Primates, uel Patriarchas interpoſita, impediat, aut ſuſpendat: alioquin Vicarius, quem eccleſiae uacanti antea Epiſcopus arbitrio ſuo ad tempus deputauit, uel forſan poſtea deputabit: ab eius eccleſiae cuſtodia, ex adminiſtratione non amoueatur, donec aut eidem, aut alteri, qui probatus, et electus fuerit, ut ſupra, ſit prouiſum: alias prouiſiones, omnes, ſeu inſtitutiones, praeter ſupradictam formam facta, ſubreptitiae eſſe cẽſeantur; nõ obſtantibus huic decreto exemptionibus, indultis, priuilegiis, praeuentionibus, affectionibus, nouis prouiſionibus, indultis conceſſis quibuſcumque Vniuerſitatibus, etiam ad certam ſummam, & aliis impedimentis quibuſcumque. Si tamen adeo exigui redditus dictae parochiales fuerint, ut totius huius exa-

minationis

minationis operam non ferant: aut nemo ſit, qui ſe examini quęrat ſubÿcere: aut ob apertas factiones, ſeu diſſidia, quae in aliquibus locis reperiuntur, facile grauiores rixę, ac tumultus poſſint excitari; poterit Ordinarius, ſi pro ſua conſcientia cum deputatorum cõſilio ita expedire arbitrabitur, hac forma omiſſa, priuatum aliud examen, ceteris tamen, ut ſupra, ſeruatis, adhibere. Licebit etiam Synodo prouinciali, ſi qua in ſupradictis circa examinationis formam addenda, remittendaue eſſe cenſuerit, prouidere.

Caput XIX.

Decernit ſancta Synodus, Mandata de prouidendo, & gratias quae Expectatiuae dicuntur, nemini amplius, etiam Collegÿs, Vniuerſitatibus, Senatibus, & alÿs ſingularibus perſonis, etiam ſub nomine indulti, aut ad certam ſummam, uel alio quouis colore concedi, nec hactenus conceſſis cuiquã uti licere. Sed nec reſeruationes mentales, nec aliæ quaecũque gratiæ ad uacatura, nec indulta ad alienas eccleſias, uel monaſteria alicui ẽt ex ſanctæ Romanæ Eccleſię Cardinalib. cõcedãtur; et hactenus conceſſa, abrogata eſſe cẽſeantur.

Caput XX.

CAVSAE omnes, ad forum eccleſiaſticum quomodolibet pertinentes, etiam ſi beneficiales

les ſint, in prima inſtantia coram Ordinarijs locorum dumtaxat cognoſcantur, atque omnino, ſaltem infra biennium a die motę litis, terminẽtur: alioquin poſt id ſpatium liberum ſit partibus, uel alteri illarũ iudices ſuperiores, alias tamen competentes, adire; qui cauſam in eo ſtatu, quo fuerit, aſſumant, & quã primum terminari curent; nec antea alijs cõmittantur, nec auocentur: neque appellationes ab eiſdem interpoſitę, per Superiores quoſcumque recipiantur; eorumue commiſſio, aut inhibitio fiat niſi a definitiua, uel a definitiuæ uim habente: et cuius grauamẽ per appellationem a definitiua reparari nequeat. Ab his excipiantur cauſæ, quae iuxta canonicas ſanctiones apud ſedem Apoſtolicam ſunt tractandae: uel quas ex urgenti, rationabilique cã iudicauerit ſummus Romanus Pontifex per ſpeciale reſcriptum Signaturæ ſãctitatis ſuæ, manu propria ſubſcribendum, cõmittere, aut auocare. Ad hæc, cauſæ matrimoniales, & criminales non Decani, Archidiaconi aut aliorum inferiorum iudicio, etiam uiſitando, ſed Epiſcopi tantum examini, & iuriſdictioni relinquantur: etiam ſi in præſenti inter Epiſcopum, & Decanum, ſeu Archidiaconum, aut alios inferiores ſuper cauſarum iſtarum cognitione lis aliqua in quacumque inſtantia pendeat: coram quo ſi pars uere paupertatem probauerit, non cogatur extra prouinciam nec in ſecunda, nec in tertia inſtan-

tia

tia in eadem cauſa matrimoniali litigare, niſi pars altera & alimenta, & expenſas litis uelit ſubminiſtrare. Legati quoque, etiam de latere, Nuncij, Gubernatores eccleſiaſtici, aut alij quarumcumque facultatum uigore non ſolum Epiſcopos in praedictis cauſis impedire, aut aliquo modo eorum iuriſdictionē ijs praecipere, aut turbare non praeſumant, ſed nec etiam contra Clericos, aliaſue perſonas Eccleſiaſticas, niſi Epiſcopo prius requiſito, eoq. negligente procedat: alias eorum proceſſus, ordinationeſue nullius momenti ſint: atque ad damni ſatisfactionem, patribus illati, teneantur. Praeterea, ſi quis in caſibus a iure permiſſis appellauerit: aut de aliquo grauamine cōqueſtus fuerit: ſeu alias ob lapſum biennii, de quo ſupra ad alium iudicem recurrerit: teneantur acta omnia, coram Epiſcopo geſta, ad iudicem appellationis expenſis ſuis transferre, eodem tamen Epiſcopo prius admonito, ut ſi quid ei pro cauſa inſtructione uidebitur, poſſit iudici appellationis ſignificare. Quod ſi appellatus compareat, cogatur tunc is quoque actorum, quae translata ſunt, expenſas, pro portione ſua, ſi illis uti uoluerit, niſi aliter ex loci conſuetudine ſeruetur, ut ſcilicet ad appellãtem integrum hoc onus pertineat. Porro ipſam actorum copiam teneantur notarius, congrua mercede accepta, appellanti quanto citius, & ad minus intra menſem exhibere. Qui notarius ſi in differen-

ta exhibitione fraudem fecerit, ab officij administratione arbitrio Ordinarij ſuſpendatur: & ad dupli paenam, quanti ea lis fuerit, inter appellantem, & pauperes loci diſtribuenda, compellantur. Iudex uero, ſi & ipſe impedimenti huius conſcius, particepſue fuerit, aliterue obſtiterit, ne appellanti integre acta intra tempus traderentur: ad eandem dupli pœnam, prout ſupra, teneatur, non obſtantibus, quo ad omnia, ſuprascripta, priuilegijs, indultis, concordijs, quae ſuos tantum teneant auctores, & alijs quibuſcumque conſuetudinibus.

Caput XXI.

Cupiens ſancta Synodus, ut ex decretis ab ea editis nulla umquam futuris temporibus dubitandi occaſio oriatur, uerba illa, poſita in decreto, publicato Seſſione prima ſub Beatiſſimo Domino noſtro Pio Quarto, uidelicet. Quae proponentibus Legatis, ac Praeſidentibus, ad horum temporum leuandas calamitates, ſedandas de religione controuerſias, coercendas linguas doloſas, deprauatorum morum abuſus corrigendos Eccleſiae ueram, & Chriſtianam pacem conciliandam apta, & idonea ipſi ſanctae Synodo uidebuntur explicando declarat, mentis ſuae non fuiſſe, ut ex prædictis uerbis ſolita ratio tractandi negotia in generalibus Concilijs uel ex parte immutaretur

mutaretur, neque noui quidquam, prſter id, quod a ſacris Canonibus, uel generalium Synodorum forma hactenus ſtatutum eſt, cuiquam adderetur, uel detraheretur.

Indictio futuræ Seſſionis.

Inſuper, eadem ſacroſancta Synodus proximam futuram Seſſionem feria quinta poſt conceptionem beatæ Mariç uirginis, quç erit dies nona menſis Decembris, proxime uenturi, habendam eſſe ſtatuit, & decernit, cum poteſtate etiam abbreuiandi. in qua Seſſione tractabitur de ſexto nunc in eadem dilato capite, & de reliquis reformationis capitibus iam exhibitis, deq. alijs ad eam pertinentibus. Si uero opportunum uidebitur, & tempus patietur, poterit etiam de nonnullis Dogmatibus tractari, prout ſuo tempore in Congregationibus proponetur.

Abbreuiata eſt dies Seſſionis.

Seſſio

SESSIO XXV.

QVAE EST NONA, ET VLTIMA,

Sub Pio IIII. Pontefi. Max. Coepta die tertia, abſoluta die quarta Decembr.

M. D. LIII.

Decretum de Purgatorio.

CVM *Catholica Eccleſia, Spiritu ſancto edocta, ex ſacris litteris, & antiqua Patrum traditione, in ſacris Concilijs, & nouiſſime in hac œcumenica Synodo docuerit, Purgatorium eſſe, animaſque ibi detentas, fidelium ſuffragijs, potiſſimum uero acceptabili altaris ſacrificio iuuari, praecipit ſancta Synodus Epiſcopis, ut ſanam de Purgatorio doctrinam, a ſanctis patribus, & ſacris Concilijs traditam, a Chriſti fidelibus credi, teneri, doceri, & ubique praedicari, diligenter ſtudeant. Apud rudem uero pleblem difficiliores, ac ſubtiliores quaeſtiones, quæque ad ędificationem non faciunt, & ex quibus plerumque nulla fit pietatis acceſſio, a popularibus concionibus ſecludantur. Incerta item, uel quæ ſpecie falſi laborant, euulgari, ac tractari non permittant. Ea uero, quæ ad curioſitatem quandam, aut ſuperſtitionem ſpectant, uel turpę lucrum ſapiunt;*

tam-

tamquam ſcandala, & fidelium offendicula prohibeant. Curent autem Epiſcopi, ut fidelium uiuorum ſuffragia, Miſſarum ſcilicet ſacrificia, orationes, eleemoſynæ, aliquepietatis opera, quae a fidelibus pro alijs fidelibus defunctis fieri conſueuerunt, ſecundum Eccleſiæ inſtituta pie, & deuote fiant, & quæ pro illis ex teſtatorum fundationib. uel alia ratione debentur, non perfunctorie, ſed a ſacerdotib. & Eccleſiæ miniſtris, & alijs, qui hoc præſtare tenentur, diligenter, et accurrate perſoluantur.

De inuocatione, ueneratione, & Reliquiis Sanctorum & ſacris imaginibus.

Mandat ſancta Synodus omnibus Epiſcopis & ceteris docendi munus, curamque ſuſtinentib. ut iuxta Catholicae, & Apoſtolicae Eccleſiæ uſum, a primæuis Chriſtianę religionis temporib. receptum, ſanctorumque Patrum conſenſionem, & ſacrorum Conciliorum decreta in primis de Sanctorũ interceſſione, inuocatione, Reliquiarum honore, & legitimo imaginum uſu, fideles diligenter inſtruant, docentes eos, ſanctos, una cum Chriſto regnantes, orationes ſuas pro hominibus Deo offerre, bonum, atque utile eſſe ſupplicibus eos inuocare, & ob beneficia impetranda a Deo per filium eius Ieſum Chriſtum, Dominum noſtrum, qui ſolus noſter Redem-

ptor

ptor & Saluator eſt, ad eorum orationes, opem auxiliumque confugere: illos uero, qui negant Sanctos, aeterna felicitate in coelo fruentes inuocandos eſſe; aut qui aſſerunt uel illos pro hominibus non orare: uel eorum ut pro nobis etiam ſingulis orent, inuocatio nem eſſe idolatriam uel pugnare cum uerbo Dei, aduerſarique honori unius mediatoris Dei, & hominum Ieſu Chriſti, uel ſtultum eſſe, in coelo regnantib. uoce, uel mente ſuppli care; impie ſentire.

Sanctorum quoque Martyrum, & aliorum cum Chriſto uiuentium ſancta corpora, quae uiua membra fuerunt Chriſti, & templum Spiritusſancti, ab ipſo ad aeternam uitam ſuſcitanda, & glorificanda, a fidelibus ueneranda eſſe, per quae multa beneficia a Deo hominib. præſtantur, ita ut affirmãtes, Sanctorum Reliquijs uenerationem, atque honorem non deberi, uel eas, alique ſacra monumenta a fidelibus inutiliter honorari, atque eorum opis impetrandæ cauſę Sanctorum memorias fruſtra frequentari; omnino damnandos eſſe, prout iampridem eos damnauit, & nunc etiam damnat Eccleſia. Imagines porro Chriſti, Dei parae uirginis, et aliorum Sanctorum, in templis præſertim habendas, & retinendas, eiſq. debitum honorem, et uenerationem impertiendam, nõ quod credatur ineſſe aliqua in ijs diuinitas, uel uirtus, propter quam ſint colendae, uel quod ab eis

ſit

ſit aliquid petendum, uel quod fiducia in ima ginibus ſit fingenda, ueluti olim fiebat agentibus, quae in idolis ſpem ſuam collocabant, ſed quoniam bonos, qui eis exhibetur, refertur ad prototypa, quae illæ repræſentant, ita ut per imagines, quas oſculamur, & coram quibus caput aperimus, & procumbimus, Chriſtum adoremus, & Sanctos, quorum illæ ſimilitudinem gerunt, ueneremur. id quod Conciliorum, præſertim uero ſecundae Nicaenae Synodi decretis contra imaginum oppugnatores eſt ſancitum.

Illud uero diligenter doceant Epiſcopi, per hiſtorias myſteriorum noſtrae redemptionis, picturis, uel alijs ſimilitudinibus expreſſas, erudiri, & confirmari populum in articulis fidei commemorandis, & aſſidue recolendis, tum uero ex omnibus ſacris imaginibus magnum fructum percipi, non ſolum quia admonetur populus beneficiorum, & munerum, quae a Chriſto ſibi collata ſunt, ſed etiã quia Dei per ſanctos miracula, & ſalutaria exempla oculis fidelium ſubiiciuntur, ut pro iis Deo gratias agant, ad Sanctorumque imitationem uitam, moreſq. ſuos componant, excitenturq. ad adorandũ, ac diligendũ Deum, & ad pietatem colendam. Si quis autem his decretis contraria docuerit, aut ſenſerit, anathema ſit.

In has aũt ſancta et ſalutares obſeruationes ſi qui abuſus irrepſerint, eos prorſus abo

leri

leri ſancta Synodus uehementer cupit, ita ut nullæ falſi dogmatis imagines et rudibus periculoſi erroris occaſionem praebentes ſtatuātur. Quod ſi aliquando hiſtorias, & narrationes ſacræ Scripturae, cū id indoctae plebi expediet, exprimi, & figurari contigerit, doceatur populus, non propterea diuinitatem figurari, quaſi corporeis oculis conſpici, uel coloribus, aut figuris exprimi poſſit. Omnis porro ſuperſtitio in Sanctorum inuocatione, Reliquiarum ueneratione, & imaginum ſacro uſu tollatur: omnis turpis quaeſtus eliminetur: omnis deniq; laſciuia uitetur; ita ut procaci uenuſtate imagines non pingantur, nec ornentur: et Sanctorum celebratione, ac Reliquiarum uiſitatione homines ad comeſſationes atque ebrietates non abutantur: quaſi feſti dies in honorem Sanctorum per luxum, ac laſciuiam agātur. Poſtremo tanta circa haec diligentia, & cura ab Epiſcopis adhibeatur, ut nihil inordinatum, aut praepoſtere, & tumultuarie accōmodatum, nihil profanum, nihilq. inhoneſtum appareat, cum domum Dei deceat ſanctitudo. Haec ut fidelius obſeruentur, ſtatuit ſancta Synodus, nemini licere ullo in loco, uel eccleſia, etiam quomodolibet exempta ullam inſolitam ponere, uel ponendam curare imaginē, niſi ab Epiſcopo approbata fuerit: nulla etiam admittenda eſſe noua miracula, nec nouas reliquias recipiēdas, niſi eodem recognoſcente & approbante Epi-

O ſcopo.

ſcopo. qui ſimulatq. de iis aliquid compertũ habuerit:adhibitis in conſilium Theologis,et aliis piis uiris,ea faciat,quae ueritati, et pietati conſentanea iudicauerit. Quod ſi aliquis dubius, aut difficilis abuſus ſit extirpandus: uel omnino aliqua de iis rebus grauior quaeſtio incidat: Epiſcopus, antequã controuerſiã dirimat, Metropolitani, & comprouincialiũ Epiſcoporũ in Concilio prouinciali ſententiã expectet:ita tamen, ut nihil inconſulto Sanctiſſimo Romano Pontifice, nouum aut in Eccleſia hactenus inuſitatum decernatur.

De Regularibus,& Monialibus.

Eadem ſacroſancta Synodus, reformationem proſequens,ea,quae ſequuntur, ſtatuenda eſſe cenſuit.

Caput I.

Quoniam non ignorat ſancta Synodus, quantum ex monaſteriis pie inſtitutis, & recte adminiſtratis,in Eccleſia Dei ſplendoris, atque utilitatis oriatur:neceſſarium eſſe cenſuit, quo facilius, ac maturius, ubi collapſa eſt,uetus,et regularis diſciplina inſtauretur, & conſtantius,ubi conſeruata eſt,perſeueret, praecipere,prout hoc decreto praecipit,ut omnes Regulares,tam uiri, quam mulieres, ad Regulę,quam profeſſi ſunt,praeſcriptum uitam inſtituant,& componant:atque in primis,quae ad ſuae profeſſionis perfectionẽ,ut obedientiae, paupertatis, & caſtitatis, ac ſi quae alia ſunt alicuius Regulae,& Ordi-

nis

nis peculiaria uota, & praecepta, ad eorum reſpectiue aſſentiam, necnon ad communem uitam, uictum, & ueſtitum conſeruanda pertinentia, fideliter obſeruent. Omniſque cura, & diligentia a Superioribus adhibeatur tã in Capitulis generalibus, & prouincialibus, quam in eorum uiſitationibus, quæ ſuis temporibus facere non prætermittant, ut ab illis non recedatur: cum compertum ſit, ab eis non poſſe ea, quæ ad ſubſtantiam Regularis uitæ pertinent, relaxari. ſi.n illa. quae baſes ſunt, et fundamenta totius Regularis diſciplinae, exacte non fuerint conſeruata; totum corruat aedificium neceſſe eſt.

Cput II.

NEMINI *igitur Regularium, tã uirorum, quam mulierum, liceat bona immobilia, uel mobilia, cuiuſcũq. qualitatis fuerit, etiam quouis modo ab eis acquiſita, tamquã propria, aut etiam nomine conuentus poſſidere, uel tenere: ſed ſtatim ea Superiori tradantur, conuentuique incorporentur. Nec deinceps liceat Superior. bona ſtabilia alicui Regulari concedere, etiam ad uſumfructum uel uſum, adminiſtrationẽ, aut commendam. Adminiſtratio autẽ bonorum, monaſteriorum, ſeu conuentuum ad ſolo Officiales eorumdem, ad nutum Superiorum amouibiles, pertineat. Mobilium uero uſum ita Superiores permittant, ut eorum ſupellex ſtatui pauper-*

tatis, quam profeſſi ſunt, conueniat: nihilque ſuperflui in ea ſit: nihil etiam, quod ſit neceſſarium, eis denegetur. Quod quis aliter quid quam tenere deprehenſus, aut conuictus fuerit; is biennio actiua & paſſiua uoce priuatus ſit: atque etiam iuxta ſuae Regulae, et Ordinis conſtitutiones puniatur.

Caput III.

Concedit ſancta Synodus omnibus monaſterijs, & domibus, tam uirorum, quam mulierum, & mendicantium; exceptis domibus Fratrum ſancti Franciſci Capuccinorum, et eorum, qui Minorum de obſeruantia uocantur, etiam quibus aut ex cōſtitutionibus ſuis erat prohibitum, aut ex priuilegio Apoſtolico nō erat conceſſum; ut deinceps bona immobilia eis poſſidere liceat. Quod ſi aliqua loca ex praedictis, quib. auctoritate Apoſtolica ſimilia bona poſſidere permiſſum erat, eis ſpoliata ſint: eadem omnia illis reſtituenda eſſe decernit. In praedictis autem monaſterijs, et domibus tam uirorum: quam mulierum, bona immobilia poſſidentibus, uel non poſſidentibus is tantum numerus conſtituatur, ac in poſterum conſeruetur, qui uel ex redditibus proprijs monaſteriorum, uel ex conſuetis eleemoſynis commode poſſit ſuſtentari; nec de cetero ſimilia loca erigatur ſine Epiſcopi, in cuius diaeceſi erigenda ſunt, licentia prius obtenta.

Caput

Caput IIII.

Prohibet ſancta Synodus, ne quis Regularis, ſine ſui Superioris licentia, prędicationis, uel lectionis, aut cuiuſuis pij operis praetextu, ſubijciat ſe obſequio alicuius Praelati, Principis, uel Vniuerſitatis, uel Communitatis, aut alterius cuiuſcumque perſonae, ſeu loci: neque ei aliquod priuilegium, aut facultas, ab aliis ſuper iis obtenta, ſuffragetur. Quod ſi contra fecerit: tamquam inobediens arbitrio Superioris puniatur. Nec liceat Regularibus a ſuis conuentibus recedere, etiam prætextu ad ſuperiores ſuos accedendi: niſi ab eiſdem miſſi, aut uocati fuerint. Qui uero ſine praedicto mandato, in ſcriptis obtento, repertus fuerit: ab Ordinariis locorum tanquam deſertor ſui inſtituti puniatur. Illi autē, qui ſtudiorum cauſa ad uniuerſitatis mittũtur: in conuentibus tantum habitēt: alioquin ab Ordinariis contra eos procedatur.

Caput V.

Bonifacij Octaui conſtitutionem quae incipit, Periculoſo, renouans ſancta Synodus, uniuerſis Epiſcopis ſub obteſtatione, diuini iudicij, & interminatione maledictionis aeternae, praecipit, ut in omnibus monaſterijs, ſibi ſubiectis, ordinaria, in alijs uero Sedis Apoſtolicę auctoritate clauſuram Sanctimonialium, ubi uiolata fuerit, diligenter reſti-

tui, &, ubi inuiolata eſt conſeruari maxime procuret; inobedientes: atque contradictores per cenſuras Eccleſiaſticas, aliaſque pœnas, quacumque appellatione poſtpoſita, compeſcentes, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſaecularis. Quod auxilium ut praebeatur, omnes Chriſtianos Principes hortatur ſancta Synodus, & ſub excommunicationis pœna, ipſo facto incorrenda, omnibus magiſtratibus ſæcularibus iniungit. Nemini autem Sanctimonialium liceat poſt profeſſionem exire a monaſterio, etiam ad breue tempus, quecumque praetextu, niſi ex aliqua legitime cauſa, ab Epiſcopo approbanda: indultis quibuſcumque & priuilegiis nõ, obſtantibus. Ingredi autem intra ſepta monaſterii nemini liceat, cuiuſcumque generis, aut conditionis, ſexus, uel ætatis fuerit, ſine Epiſcopi, uel Superioris licentia, in ſcriptis obtenta, ſub excommunicationis poena, ipſo facto incurrenda. Dare autem tantum Epiſcopus uel Superior licentiam debet in caſibus neceſſariis: neque aliis ullo modo poſſit, etiam uigore cuiuſcumque facultatis, uel indulti hactenus conceſſi, uel in poſterum concedendi. Et quia monaſteria Sanctimonialium extra mœnia urbis, uel opidi conſtituta malorum hominum prede, & aliis facinoribus ſine ulla ſape cuſtodia ſunt expoſita, curẽt Epiſcopi, et alii ſuperiores, ſi ita uidebitur expedire, ut Sanctimoniales ex eis ad noua,

uel

uel antiqua monaſteria intra urbes,uel opida frequentia reducantur, inuocato etiam auxilio,ſi opus fuerit,brachii ſecularis Impedientes uero,uel non obedientes per cenſuras Eccleſiaſticas parere compellant.

Caput VI.

In Electione Superiorum quorumcumque Abbatum temporalium, & aliorum Officialium,ac Generalium,& Abbatiſſarum,atq. aliarum Praepoſitarum,quo omnia recte,& ſine ulla fraude fiant,in primis ſancta Synodus diſtricte praecipit,omnes ſupradictos eligi debere per uota ſecreta:ita ut ſingulorum eligentium nomina numquam publicentur. Nec in poſterum liceat, Prouinciales, aut Abbates,Priores,aut alios quoſcumque Titulares ad effectum electionis faciendae conſtituere: aut uoces, & ſuffragia abſentium ſupplere.Si uero contra huius decreti conſtitutionem aliquis electus fuerit, electio irrita ſit:& is qui ad hunc effectum ſe in Prouincialem, Abbatem, aut Priorem creari permiſerit:deinceps ad omnia officia, in religione obtinenda,inhabilis exiſtat;facultateſque ſuper his conceſſae, eo ipſo abrogatae cenſeantur. & ſi in poſterum aliae concedantur, tamquam ſubreptitiae habeantur.

Caput VII.

Abbatiſſa, & Prioriſſa, & quacumque alio nomine Perfecta, uel Praepoſita appelletur, eligatur non minus annis quadraginta, & quae octo annis poſt expreſſam profeſſionem laudabiliter uixerit. Quod ſi his qualitatibus non reperiatur in eodem monaſterio: ex alio eiuſdem Ordinis eligi poſſit. Si hoc ēt incommodum Superiori, qui electioni praeeſt, uideatur: ex iis, quae in eodem monaſterio annum trigeſimum exceſſerint, et quinq. ſaltem annis poſt profeſſionem recte uixerint, Epiſcopo, uel alio Superiore conſentiente, eligatur. Duobus uero monaſteriis nulla praeficiatur. Et ſi qua duo, uel plura quocumque modo obtinet: cogantur, uno excepto, intra ſex menſes cetera reſignare. Poſt id uero tempus, niſi reſignauerit, omnia ipſo iure uacēt. Is uero, qui electioni praeeſt, Epiſcopus, ſiue alius Superior clauſtra monaſterii non ingrediatur: ſed ante cancellorum feneſtellam uota ſingularum audiat, uel accipiat. In reliquis ſeruentur ſingulorum Ordinum, uel monaſteriorum conſtitutiones.

Caput VIII.

Monaſteria omnia, quae generalibus Capitulis, aut Epiſcopis non ſubſunt, nec ſuos habēt ordinarios regulares Viſitatores, ſed ſub immediata Sedis Apoſtolicae protectione, ac dire-

directione regi conſueuerunt:teneantur infra annum a fine praeſentis Concilij, & deinde quolibet triennio ſeſe in congregationes redigere, iuxta formam Conſtitutionis Innocentij Tertii, in Concilio generali, quę incipit, In ſingulis: ibiq. certas regulares perſonas deputare, quæ de modo, et ordine, de praedictis cōgregationibus erigendis, ac ſtatutis in eis exequendis deliberent, & ſtatuant. Quod ſi in his negligentes fuerint; liceat Metropolitano, in cuius prouincia prædicta monaſteria ſunt, tanquam Sedis Apoſtolicæ delegato, eos pro praedictis cauſis cōuocare. Quod ſi infra limites unius prouinciæ non ſit ſufficiens talium monaſterium numerus ad erigendam congregationem: poſſint duarum, uel trium prouinciarum monaſteria unam facere congregationem. Ipſis autem congregationibus conſtitutis, illarum generalia Capitula, et ab illis electi Praeſides, uel Viſitatores eadem habeant auctoritatem in ſuae congregationis monaſteria, ac regulares in eis cōmorantes, quam alij Prǽſides, ac Viſitatores in ceteris habent Ordinibus teneāturq. ſeu cōgregationis monaſteria frequēter uiſitare: et illorū reformationi incūbere: et ea obſeruare, quę in ſacris canonibus, et in hoc ſacro Concilio ſunt decreta. Quod ſi etiam, Metropolitano inſtante, prædicta exequi non curauerit Epiſcopis, in quorum diœceſib. loca prædicta ſita ſunt, tanquā Sedis Apoſtolicæ delegatis, ſubdātur.

O 5 Caput

Caput IX.

Monaſteria Sanctimonialium, ſanctæ Sedi Apoſtolicæ immediate ſubiecta, etiam ſub nomine Capitulorum ſancti Petri, uel ſancti Ioannis, uel alias quomodocumque nuncupẽtur, ad Epiſcopis, tanquã dictae Sedis delegatis, gubernentur, non obſtantibus quibuſcumque. Quae uero a deputatis in Capitulis generalibus, uel ab aliys Regularibus, reguntur: ſub eorum cura, & cuſtodia relinquantur.

Caput X.

Attendant diligenter Epiſcopi, & ceteri Superiores monaſteriorum Sanctimonialium, ut in conſtitutionibus earum admoneantur Sanctimoniales, ut ſaltem ſemel ſingulis menſibus confeſſionem peccatorum ſaciant: & ſacroſanctam Euchariſtiam ſuſcipiant; ut eo ſe ſalutari praeſidio muniant ad omnes oppugnationes Dæmonis fortiter ſuperandas. Praeter ordinarium autem confeſſorem alius extraordinarius ab Epiſcopo, & aliis Superioribus bis aut ter in anno offeratur qui oĩum confeſſiones audire debeat. Quod uero ſanctiſſimũ Chriſti corpus intra chorum, uel ſepta monaſteriy, & non in publica eccleſia conſeruetur, prohibet ſancta Synodus: non obſtante quocumque indulto, aut priuilegio.

Caput

Caput XI.

In monaſterys, ſeu dominus uirorum, ſeu mulierum, quibus imminet animarum cura perſonarum ſæcularium, præter eas quæ ſunt de illorum monaſteriorum, ſeu locorum familia, perſonae, tam regulares, quam ſeculares, huiuſmodi curam exercentes, ſubſint immediate in iis, quæ ad dictam curam, et Sacramentorum adminiſtrationem pertinent, iuriſdictioni, uiſitationi & correctioni Epiſcopi, in cuius diœceſi ſunt ſita. Nec ibi aliqui, etiã ad mutuũ amouibiles, deputẽtur, niſi de eiuſdem cenſenſu, ac praeuio examine, per eum, aut eius Vicarium faciendo, excepto monaſterio Cluniacenſi cum ſuis limitibus, & exceptis etiam iis monaſterys, ſeu locis, in quibus Abbates, Generales, aut capita ordinũ ſedem ordinariã principalem habent, atq. aliis monaſterys, ſeu domibus, ĩ quibus Abbates, aut alii Regularium Superiores iuriſdictionem Epiſcopalem, & temporalem in Parochos, & parochianos exercent; ſaluo tamen eorũ Epiſcoporum iudice, qui maiorem in prædicta loca, uel perſonis iuriſdictionem exercent.

Caput XII.

Cenſurae, & interdicta, nedum a Sede Apoſt. emanata, ſed etiam ab Ordinarys promulgata, mandante Epiſcopo a Regularib.

in eorum eccleſiis publicentur, atque ſeruentur. Dies etiam feſti, quos in diœceſi ſua ſeruãdos idem Epiſcopos, Præceperit, ab exemptis omnibus, etiam regularibus, ſeruentur.

Caput XIII.

Controuerſias omnes de praecedentia, quæ per ſæpe maximo cum ſcandalo oriuntur inter Eccleſiaſticas perſonas, tam ſeculares, quã regulares, cum in proceſſionibus publicis, tũ in iis, quæ fiunt in tumulandis defunctorum corporibus, & in deferenda umbella, & aliis ſimilibus, Epiſcopus, amota omni appellatione, & non obſtantibus quibuſcumque componat. Exempti autem omnes tam Clerici ſæculares, quam regulares quicumque, etiam monachi, ad publicas proceſſiones uocati, accedere compellantur, iis tantum exceptis, qui in ſtrictiori clauſura perpetuo uiuunt.

Caput XIIII.

Regularis, non ſubditus Epiſcopo, qui intra Clauſtra monaſterii degit, & extra ea ita notorie deliquerit, ut populo ſcandalo ſit: Epiſcopo inſtante, a ſuo Superiore intra tempus, ab Epiſcopo praefigendum, ſeuere puniatur: ac de punitione Epiſcopum certiorẽ faciat: ſin minus, a ſuo Superiore officio priuetur: et delinquẽs ab epiſcopo puniri poſſit.

Caput XV.

In quacumque religione, tam uirorum, quam mulierum profeſſio non fiat ante decimum ſextum annum expletum:nec qui minore tempore, quam per annum poſt ſuſceptum habitum in probatione ſteterit, ad profeſſionē admittatur. Profeſſio autem, antea facta, ſit nulla;nullamq. inducat obligationem ad alicuius Regulæ, uel religionis, uel ordinis obſeruationem, aut ad alios quoſcumque effectus.

Caput XVI.

Nulla quoque renunciatio, aut obligatio, antea facta etiam cum iuramento, uel in fauorem cuiuſcumque cauſae piae, ualeat, niſi cum licentia Epiſcopi, ſiue eius Vicarij fiat, intra duos menſes proximos ante profeſſionē: ac non alias intelligatur effectum ſuum ſortiri, niſi ſecuta profeſſione:aliter uero facta, etiam ſi cum huius fauoris expreſſa renunciatione etiam iurata, ſit irrita, & nullius effectus. Finito tempore nouitiatus, Superiores, nouitios, quos habiles inuenerint, ad profitendum admittāt; aut a monaſterio eos eiiciant. Per hęc tamen Sancta Synodus nō intendit aliquid innouare:aut prohibere, quin religio Clericorum Societatis Ieſu, iuxta pium eorū inſtitutum, a ſancta Sede Apoſtolica approbatum, Domino, & eius Eccleſiae inſeruire

poſſint:

tatis, quam profeſſi ſunt, conueniat: nihilque ſuperflui in ea ſit: nihil etiam, quod ſit neceſſarium, eis denegetur. Quod quis aliter quid quam tenere deprehenſus, aut conuictus fuerit; is biennio actiua & paſſiua uoce priuatus ſit: atque etiam iuxta ſuae Regulae, et Ordinis conſtitutiones puniatur.

Caput III.

Concedit ſancta Synodus omnibus monaſterijs, & domibus, tam uirorum, quam mulierum, & mendicantium; exceptis domibus Fratrum ſancti Franciſci Capuccinorum, et eorum, qui Minorum de obſeruantia uocantur, etiam quibus aut ex cōſtitutionibus ſuis erat prohibitum, aut ex priuilegio Apoſtolico nō erat conceſſum; ut deinceps bona immobilia eis poſſidere liceat. Quod ſi aliqua loca ex praedictis, quib. auctoritate Apoſtolica ſimilia bona poſſidere permiſſum erat, eis ſpoliata ſint: eadem omnia illis reſtituenda eſſe decernit. In praedictis autem monaſterijs, et domibus tam uirorum: quam mulierum, bona immobilia poſſidentibus, uel non poſſidentibus is tantum numerus conſtituatur, ac in poſterum conſeruetur, qui uel ex redditibus proprijs monaſteriorum, uel ex conſuetis eleemoſynis commode poſſit ſuſtentari; nec de cetero ſimilia loca erigatur ſine Epiſcopi, in cuius dioeceſi erigenda ſunt, licentia prius obtenta.

Caput

Caput IIII.

Prohibet ſancta Synodus, ne quis Regularis, ſine ſui Superioris licentia, prędicationis, uel lectionis, aut cuiuſuis pij operis praetextu, ſubijciat ſe obſequio alicuius Praelati, Principis, uel Vniuerſitatis, uel Communitatis, aut alterius cuiuſcumque perſonae, ſeu loci: neque ei aliquod priuilegium, aut facultas, ab aliis ſuper iis obtenta, ſuffragetur. Quod ſi contra fecerit: tamquam inobediens arbitrio Superioris puniatur: Nec liceat Regularibus a ſuis conuentibus recedere, etiam prætextu ad ſuperiores ſuos accedendi: niſi ab eiſdem miſſi, aut uocati fuerint. Qui uero ſine praedicto mandato, in ſcriptis obtento, repertus fuerit: ab Ordinariis locorum tanquam deſertor ſui inſtituti puniatur. Illi autē, qui ſtudiorum cauſa ad uniuerſitatis mittũtur: in conuentibus tantum habitēt: alioquin ab Ordinariis contra eos procedatur.

Caput V.

Bonifacij Octaui conſtitutionem quae incipit, Periculoſo, renouans ſancta Synodus, uniuerſis Epiſcopis ſub obteſtatione, diuini iudicij, & interminatione maledictionis aeternae, praecipit, ut in omnibus monaſterijs, ſibi ſubiectis, ordinaria, in alijs uero Sedis Apoſtolicę auctoritate clauſuram Sanctimonialium, ubi uiolata fuerit, diligenter reſti-

tui, &, ubi inuiolata eſt conſeruari maxime procuret; inobedientes: atque contradictores per cenſuras Eccleſiaſticas, aliaſque pœnas, quacumque appellatione poſtpoſita, compeſcentes, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſaecularis. Quod auxilium ut praebeatur, omnes Chriſtianos Principes hortatur ſancta Synodus, & ſub excommunicationis pœna, ipſe facto incorrenda, omnibus magiſtratibus ſæcularibus iniungit. Nemini autem Sanctimonialium liceat poſt profeſſionem exire a monaſterio, etiam ad breue tempus, quecumque praetextu, niſi ex aliqua legitime cauſa, ab Epiſcopo approbanda: indultis quibuſcumque & priuilegiis nõ obſtantibus. Ingredi autem intra ſepta monaſterii nemini liceat, cuiuſcumque generis, aut conditionis, ſexus, uel ætatis fuerit, ſine Epiſcopi, uel Superioris licentia, in ſcriptis obtenta, ſub excommunicationis poena, ipſo facto incurrenda. Dare autem tantum Epiſcopus uel Superior licentiam debet in caſibus neceſſariis: neque aliis ullo modo poſſit, etiam uigore cuiuſcumque facultatis, uel indulti hactenus conceſſi, uel in poſterum concedendi. Et quia monaſteria Sanctimonialium extra mœnia urbis, uel opidi conſtituta malorum hominum prede, & aliis facinoribus ſine ulla ſape cuſtodia ſunt expoſita; cũrẽt Epiſcopi, et alii ſuperiores, ſi ita uidebitur expedire, ut Sanctimoniales ex eis ad noua,

uel

uel antiqua monaſteria intra urbes, uel opida frequentia reducantur, inuocato etiam auxilio, ſi opus fuerit, brachii ſecularis Impedientes uero, uel non obedientes per cenſuras Eccleſiaſticas parere compellant.

Caput VI.

In Electione Superiorum quorumcumque Abbatum temporalium, & aliorum Officialium, ac Generalium, & Abbatiſſarum, atq. aliarum Praepoſitarum, quo omnia recte, & ſine ulla fraude fiant, in primis ſancta Synodus diſtricte praecipit, omnes ſupradictos eligi debere per uota ſecreta: ita ut ſingulorum eligentium nomina numquam publicentur. Nec in poſterum liceat, Prouinciales, aut Abbates, Priores, aut alios quoſcumque Titulares ad effectum electionis faciendae conſtituere: aut uoces, & ſuffragia abſentium ſupplere. Si uero contra huius decreti conſtitutionem aliquis electus fuerit, electio irrita ſit: & is qui ad hunc effectum ſe in Prouincialem, Abbatem, aut Priorem creari permiſerit: deinceps ad omnia officia, in religione obtinenda, inhabilis exiſtat; facultateſque ſuper his conceſſae, eo ipſo abrogatae cenſeantur. & ſi in poſterum aliae concedantur, tamquam ſubreptitiae habeantur.

Caput VII.

Abbatiſſa, & Prioriſſa, & quacumque alio nomine Perfecta, uel Praepoſita appelletur, eligatur non minus annis quadraginta, & quae octo annis poſt expreſſam profeſſionem laudabiliter uixerit. Quod ſi his qualitatibus non reperiatur in eodem monaſterio: ex alio eiuſdem Ordinis eligi poſſit. Si hoc ēt incommodum Superiori, qui electioni preeſt, uideatur: ex iis, quae in eodem monaſterio annum trigeſimum exceſſerint, et quinq. ſaltem annis poſt profeſſionem recte uixerint, Epiſcopo, uel alio Superiore conſentiente, eligatur. Duobus uero monaſteriis nulla praeficiatur. Et ſi qua duo, uel plura quocumque modo obtinet: cogantur, uno excepto, intra ſex menſes cetera reſignare. Poſt id uero tempus, niſi reſignauerit, omnia ipſo iure uacēt. Is uero, qui electioni praeeſt, Epiſcopus, ſiue alius Superior clauſtra monaſterii non ingrediatur: ſed ante cancellorum feneſtellam uota ſingularum audiat, uel accipiat. In reliquis ſeruentur ſingulorum Ordinum, uel monaſteriorum conſtitutiones.

Caput VIII.

Monaſteria omnia, quae generalibus Capitulis, aut Epiſcopis non ſubſunt, nec ſuos habēt ordinarios regulares Viſitatores, ſed ſub immediata Sedis Apoſtolicae protectione, ac

dire-

directione regi conſueuerunt: teneantur infra annum a fine praeſentis Concilij, & deinde quolibet triennio ſeſe in congregationes redigere, iuxta formam Conſtitutionis Innocentij Tertii, in Concilio generali, quę incipit, In ſingulis: ibiq. certas regulares perſonas deputare, quæ de modo, et ordine, de praedictis cōgregationibus erigendis, ac ſtatutis in eis exequendis deliberent, & ſtatuant. Quod ſi in his negligentes fuerint; liceat Metropolitano, in cuius prouincia prædicta monaſteria ſunt, tanquam Sedis Apoſtolicæ delegato, eos pro praedictis cauſis cōuocare. Quod ſi infra limites unius prouinciæ non ſit ſufficiens talium monaſterium numerus ad erigendam congregationem: poſſint duarum, uel trium prouinciarum monaſteria unam facere congregationem. Ipſis autem congregationibus conſtitutis, illarum generalia Capitula, et ab illis electi Praeſides, uel Viſitatores eadem habeant auctoritatem in ſuae congregationis monaſteria, ac regulares in eis cōmorantes, quam alij Prędides, ac Viſitatores in ceteris habent Ordinibus teneāturq. ſeu cōgregationis monaſteria frequēter uiſitare: et illorū reformationi incūbere: et ea obſeruare, quę in ſacris canonibus, et in hoc ſacro Concilio ſunt decreta. Quod ſi etiam, Metropolitano inſtante, prædicta exequi non curauerit Epiſcopis, in quorum diæceſib. loca prædicta ſita ſunt, tanquā Sedis Apoſtolicæ delegatis, ſubdātur.

Caput IX.

Monaſteria Sanctimonialium, ſanctæ Sedi Apoſtolicæ immediate ſubiecta, etiam ſub nomine Capitulorum ſancti Petri, uel ſancti Ioannis, uel alias quomodocumque nuncupētur, ad Epiſcopis, tanquā dictae Sedis delegatis, gubernentur, non obſtantibus quibuſcumque. Quae uero a deputatis in Capitulis generalibus, uel ab alijs Regularibus, reguntur: ſub eorum cura, & cuſtodia relinquantur.

Caput X.

Attendant diligenter Epiſcopi, & ceteri Superiores monaſteriorum Sanctimonialium, ut in conſtitutionibus earum admoneantur Sanctimoniales, ut ſaltem ſemel ſingulis menſibus confeſſionem peccatorum faciant: & ſacroſanctam Euchariſtiam ſuſcipiant; ut eo ſe ſalutari praeſidio muniant ad omnes oppugnationes Dæmonis fortiter ſuperandas. Praeter ordinarium autem confeſſorem alius extraordinarius ab Epiſcopo, & aliis Superiorib. bis aut ter in anno offeratur qui oīum confeſſiones audire debeat. Quod uero ſanctiſſimū Chriſti corpus intra chorum, uel ſepta monaſterij, & non in publica eccleſia conſeruetur, prohibet ſancta Synodus: non obſtante quocumque indulto, aut priuilegio.

Caput XI.

In monaſterys, ſeu dominus uirorum, ſeu mulierum, quibus imminet animarum cura perſonarum ſæcularium, præter eas quæ ſunt de illorum monaſteriorum, ſeu locorum familia, perſonae, tam regulares, quam ſeculares, huiuſmodi curam exercentes, ſubſint immediate in iis, quæ ad dictam curam, et Sacramentorum adminiſtrationem pertinent, iuriſdictioni, uiſitationi & correctioni Epiſcopi, in cuius diæceſi ſunt ſita. Nec ibi aliqui, etiã ad mutuũ amouibiles, deputētur, niſi de eiuſdem cenſenſu, ac praeuio examine, per eum, aut eius Vicarium faciendo, excepto monaſterio Cluniacenſi cum ſuis limitibus, & exceptis etiam iis monaſterys, ſeu locis, in quibus Abbates, Generales, aut capita ordinũ ſedem ordinariã principalem habent, atq. aliis monaſterys, ſeu domibus, ĩ quibus Abbates, aut alii Regularium Superiores iuriſdictionem Epiſcopalem, & temporalem in Parochos, & parochianos exercent; ſaluo tamen eorũ Epiſcoporum iudice, qui maiorem in prædicta loca, uel perſonis iuriſdictionem exercent.

Caput XII.

Cenſurae, & interdicta, nedum a Sede Apoſt. emanata, ſed etiam ab Ordinarys promulgata, mandante Epiſcopo a Regularib.

in eorum eccleſiis publicentur, atque ſeruentur. Dies etiam feſti, quos in diœceſi ſua ſeruā dos idem Epiſcopos, Præceperit, ab exemptis omnibus, etiam regularibus, ſeruentur.

Caput XIII.

Controuerſias omnes de praecedentia, qua per ſæpe maximo cum ſcandalo oriuntur inter Eccleſiaſticas perſonas, tam ſeculares, quā regulares, cum in proceſſionibus publicis, tū in iis, quę fiunt in tumulandis defunctorum corporibus, & in deferenda umbella, & aliis ſimilibus, Epiſcopus, amota omni appellatione, & non obſtantibus quibuſcumque componat. Exempti autem omnes tam Clerici ſæculares, quam regulares quicumque, etiam monachi, ad publicas proceſſiones uocati, accedere compellantur, iis tantum exceptis, qui in ſtrictiori clauſura perpetuo uiuunt.

Caput XIIII.

Regularis, non ſubditus Epiſcopo, qui intra Clauſtra monaſterii degit, & extra ea ita notorie deliquerit, ut populo ſcandalo ſit: Epiſcopo inſtante, a ſuo Superiore intra tempus, ab Epiſcopo praefigendum, ſeuere puniatur: ac de punitione Epiſcopum certiorē faciat: ſin minus, a ſuo Superiore officio priuetur: et delinquēs ab epiſcopo puniri poſſit.

Caput XV.

In quacumque religione, tam uirorum, quam mulierum profeſſio non fiat ante decimum ſextum annum expletum: nec qui minore tempore, quam per annum poſt ſuſceptum habitum in probatione ſteterit, ad profeſſionē admittatur. Profeſſio autem, antea facta, ſit nulla; nullamq. inducat obligationem ad alicuius Regulæ, uel religionis, uel ordinis obſeruationem, aut ad alios quoſcumque effectus.

Caput XVI.

Nulla quoque renunciatio, aut obligatio, antea facta etiam cum iuramento, uel in fauorem cuiuſcumque cauſae piae, ualeat, niſi cum licentia Epiſcopi, ſiue eius Vicarij fiat, intra duos menſes proximos ante profeſſionē: ac non alias intelligatur effectum ſuum ſortiri, niſi ſecuta profeſſione: aliter uero facta, etiam ſi cum huius fauoris expreſſa renunciatione etiam iurata, ſit irrita, & nullius effectus. Finito tempore nouitiatus, Superiores, nouitios, quos habiles inuenerint, ad profitendum admittāt; aut a monaſterio eos eiiciant. Per hęc tamen Sancta Synodus nō intendit aliquid innouare: aut prohibere, quin religio Clericorum Societatis Ieſu, iuxta pium eorū inſtitutum, a ſancta Sede Apoſtolica approbatum, Domino, & eius Eccleſiae inſeruire

poſſint:

poſſint;ſed neque ante profeſſionem, excepto uictu, et ueſtitu;nouitii, uel nouitiae illius tẽporis, quo in probatione eſt, quocumque praetextu a parentibus, uel propinquis, aut curatoribus eius monaſterio aliquid ex bonis eiuſdem tribuatur: ne hac occaſione diſcedere nequeat, quod totam, uel maiorem partem ſubſtantiae ſuae monaſterium poſſideat: nec facile, ſi diſceſſerit, id recuperare poſſit; quin potius precipit ſancta Synodus ſub anathematis poena dantibus, & recipientibus, ne hoc ullo modo fiat; & ut abeuntibus ante profeſſionem omnia reſtituantur, quae ſua erant. quod ut recte fiat, Epiſcopus, ẽt per cenſuras eccleſiaſticas, ſi opus fuerit compellat.

Caput XVII.

Libertati profeſſionis uirginum Deo dicandarum proſpicies ſancta Synodus, ſtatuit, atque decernit, ut ſi puella, quae habitum regularem ſuſcipere uoluerit, maior duodecim annis ſit; non ante, eum ſuſcipiat; nec poſtea ipſa, uel alia profeſſionem emittat, quam explorauerit Epiſcopus, uel eo abſente, uel impedito, eius Vicarius, aut aliquis eorum ſumptibus ab eis deputatus, uirginis uoluntatem diligenter, an coacta, an ſeducta ſit, an ſciat, quid agat. & ſit uoluntas eius pia, ac libera cognita fuerit, habueritq. conditiones requiſitas iuxta monaſterii illius, & Ordinis regulam; necnon monaſterium fuerit idoneum: libere

bere ei profiteri liceat. cuius profeſſionis tempus ne Epiſcopus ignoret:teneatur Præfecta monaſterio eum ante menſem certiorum facere:quod ſi Praefecta certiorē Epiſcopum non fecerit:quamdiu Epiſcopo uidebitur, ab officio ſuſpenſa ſit.

Caput XVIII.

Anathemati ſancta Synodus ſubiicit omnes, & ſingulas perſonas,cuiuſcumque qualitatis,uel conditionis fuerint,tam Clericos, quam laicos, ſeculares,uel regulares, atque etiam qualibet dignitate fungentes, ſi quomodocumque coegerint aliquam uirginem, uel uiduam,aut aliam quacumque mulierē inuitam,praeterquam in caſibus in iure expreſſis,ad ingrediendum monaſteriū, uel ad ſuſcipiendum habitum cuiuſcumque religionis,uel ad emittendam profeſſionem: quique conſilium, auxilium, uel fauorem dederint: quique ſcientes eam non ſponte ingredi monaſterium,aut habitum ſuſcipere,aut profeſſionem emittere:quoquo modo eidem actui uel praeſentiam,uel conſenſum, uel auctoritatē interpoſuerint. Simili quoque anathemati ſubiicit eos,qui ſanctam uirginum,uel aliarum mulierum uoluntatem uel accipiendi, uel uoti emittendi, quoquo modo ſine iuſta cauſa impedierint. Eaque omnia, & ſingula,quae ante profeſſionem,uel in ipſa profeſſione fieri oportet, ſeruentur non ſolum monaſteriis ſubiectis Epiſcopo, ſed & in

aliis

alijs quibuſcumque. Ab his tamen excipiuntur mulieres, quæ Pœnitentes, aut Conuertitæ appellantur: in quibus conſtitutiones earum ſeruentur.

Caput XIX.

Quicumque Regularis praetendat, ſe per uim, et metum ingreſſum eſſe religionem: aut etiam dicat, ante ætatem debitam profeſſum fuiſſe; aut quid ſimile; uelitq. habitū dimittere quacumque de cauſa: aut et cū habitu diſcedere ſine licentia Superiorum; non audiatur, niſi intra quinquennium tantum a die profeſſionis, & tunc non aliter, niſi cauſas, quas prętenderit, deduxerit coram Superiore ſuo, et Ordinario. Quod ſi ante habitū ſponte dimiſerit; nullatenus ad allegandum quamcumque cauſam admittatur: ſed ad monaſterium redire cogatur, & tamquā apoſtata puniatur: interim uero nullo priuilegio ſuæ religionis iuuetur. Nemo ēt Regularis cuiuſcūque facultatis uigore transferatur ad laxiorem, religionē: nec detur licentia cuiquā Regularis occulte ferēdi habitū ſuæ religionis.

Caput XX.

Abbates, qui ſunt Ordinum Capita, ac ceteri prædictorum Ordinum Superiores, Epiſcopis non ſubiecti, quib. eſt in alia inferiora monaſteria, Prioratusue legitima iuriſdictio, eadem illa ſibi ſubdita monaſteria, &

Prio-

Prioratus ſuo quiſque loco, atque ordine, ex officio uiſitent, etiam ſi commendata exiſtant. Quae cũ ordinum ſuorum Capitibus ſubſint, declarat ſancta Synodus, in iis, quae alias de uiſitatione monaſteriorum commendatorum definita ſunt, non eſſe cõprehenſa: teneãturq. quicumque praedictorum ordinum monaſteriis praeſunt, praedictos uiſitatores recipere, & illorum ordinationes exequi. Ipſa quoque monaſteria, quae ſunt Ordinum Capita, iuxta ſanctae Sedis Apoſtolicae, & cuiuſque Ordinis conſtitutiones uiſitentur. Et quandiu durabunt huiuſmodi commendae, Priores clauſtrales, aut in Prioratibus conuentum habentibus, Subpriores, qui correptiones, & ſpirituale regimen exercent, a Capitulis generalibus, uel ipſorum Ordinum Viſitatoribus inſtituantur. In ceteris omnibus praefatorum Ordinum priuilegia, & facultates, quae ipſorum perſonas, loca, & iura concernunt, firma ſint, & illaeſa.

Caput XXI.

Cum pleraque monaſteria, etiam Abbatiae, Prioratus, et Præpoſiturae ex mala eorum, quibus commiſſa fuerunt, adminiſtratione, non leuia paſſa fuerint tam in ſpiritualibus quam in temporalibus detrimenta; cupit, ſancta Synodus ea ad congruam monaſticae uitae diſciplinam omnino reuocare. uerũ adeo dura, difficiliſq. eſt praeſentium tempo-

rum

rum conditio, ut nec ſtatim omnibus, nec commune ubique, quod optare, remedium poſſit adhiberi ut tamen nihil prætermittat, unde prædictis ſalubriter aliquando prouideri poſſit: primum quidem confidit, Sanctiſſimum Romanum Pontificem pro ſua pietate, & prudentia curaturum, quantum hæc tempora ferre poſſe uiderit, ut ijs, quę nunc commendata reperiũtur & quę ſuos conuentus habent, regulares perſonę, eiuſdem Ordinis expreſſe profeſſę, et quę gregi prȩire, & praeeſſe poſſint, praeficiantur. Quae uero in poſterum uacabunt, non niſi Regularibus ſpectatae uirtutis, et ſanctitatis conferantur. Quoad ea uero monaſteria, quae Capita ſunt, ac Primates Ordinũ, ſiue Abbatiae, ſiue Prioratus, filiae illorum Capitum nuncupantur: teneantur illi, qui in praeſenti ea in commendam obtinent, niſi ſit eis de regulari ſucceſſore prouiſum, infra ſex menſes religionem illorum Ordinum propriam ſolemniter profiteri, aut ijs cedere; alias commendae praedictæ ipſo iure uacare cenſeantur. Ne autem in praedictis omnibus, & ſingulis fraus aliqua adhiberi poſſit; mandat ſancta Synodus, ut in prouiſionibus dictorum monaſteriorũ qualitas ſingulorum nominatim exprimatur: aliterq. facta prouiſio ſubrepticia eſſe cẽſeatur: nullaq. ſubſequenti poſſeſſione, etiam triennali, adiuuetur.

Caput

Caput XXII.

Haec omnia et ſingula in ſuperioribus decretis cõtenta, obſeruari ſancta Synodus, præcipit in omnibus cœnobiis, ac monaſteriis collegiis, ac domibus quorumcunque monachorum, ac regulariũ, necnon quarumcũq. Sanctimonialiũ uirginũ, ac uiduarum, etiam ſi illae ſub gubernio militiarũ, et Hieroſolymitanae uiuant, & quocumq. nomine appellentur, ſub quacumque regula, uel conſtitutionibus, & ſub cuſtodia, uel gubernatione, uel quauis ſubiectione, aut annexione, uel dependentia cuiuſcumq. Ordinis, mendicantium uel non mendicantium, uel aliorum regularium monachorum, aut Canonicorum quorũcumque, non obſtantibus eorum omnium, & ſingulorum priuilegijs ſub quibuſcumque formulis uerborum conceptis, ac, Mare magnũ, appellatis, et in fundatione obtẽtis necnõ conſtitutionibus, & regulis et iuratis atq. etiã conſuetudinibus, uel praeſcriptionibus, etiã immemorabilibus. Si qui uero Regulares tã uiri, quam mulieres ſunt, qui ſub arctiori regula, uel ſtatutis uiuunt, excepta facultate habendi bona ſtabilia in communi, eos ab eorum inſtituto, & obſeruantia ſancta Synodus amouere non intendit. Et quia ſancta Synodus deſiderat, ut omnia, & ſingula ſupradicta quamprimum executioni demandentur;

dentur, præcipit omnib. Epiſcopis, in monaſterÿs ſibi ſubiectis, & omnibus aliis, ipſis in ſuperioribus decretis ſpecialiter commiſſis, atque omnib. Abbatib. & Generalib. & aliis Superioribus Ordinum ſupradictorum, ut ſtatim prædicta exequantur. Et ſi quid executioni mandatum non ſit, Epiſcoporum negligentiam Concilia prouincialia ſuppleant, & coerceant, regularium uero Capitula prouincialia, & generalia, & in defectum Capitulorum generalium Concilia prouincialia per deputationem aliquorum eiuſdem Ordinis prouideant. Hortatur etiam ſancta Synodus omnes Reges, Principes, Reſp. & magiſtratus, & in uirtute ſanctæ obedientiæ praecipit, ut uelint praedictis Epiſcopis, Abbatib. ac Generalib. & ceteris Praefectis in ſuperius contentae reformationis executione ſuum auxiliũ, auctoritatem interponere, quoties fuerint requiſiti, ut ſine ullo impedimento praemiſſa recte exequantur ad laudem Dei omnipotentis.

Decretum de reformatione. Cap. I.

OPTANDVM *eſt, ut ÿ, qui epiſcopale miniſterium ſuſcipiunt, quae ſuae ſint partes, agnoſcant, ac ſe non ad propria commoda non ad diuitias, aut luxum, ſed ad labores et ſolicitudines pro Dei gloria uocatos eſſe intelligant, nec enim dubitandum eſt, & fideles reliquos ad religionem innocentiamque facilius inflãmandos, ſi praepoſitos ſuos uiderint*

rint non ea, quae mundi ſunt, ſed animarum ſalutem, ac caeleſtem patriam cogitantes. Haec cum ad reſtituendam Eccleſiaſticam diſciplinam praecipua eſſe ſancta Synodus animaduertat, admonet Epiſcopos omnes, ut ſecum ea ſaepe mediantes, factis etiam ipſis, ac uitae actionibus, quod eſt ueluti perpetuum quoddam praedicandi genus, ſe muneri ſuo conformes oſtendant, inprimis uero ita mores ſuos omnes cõponant, ut reliqui ab eis frugalitatis, modeſtie, continentiae, ac quae nos tantopere commendat Deo, ſanctae humilitatis exempla petere poſſint. Quapropter, exemplo Patrum noſtrorum in Concilio Carthaginenſi, non ſolum iubet, ut Epiſcopi modeſta ſupellectili, & menſa, ac frugali uictu contenti ſint, uerum etiam in reliquo uitae genere, ac tota eius domo caueant, ne quid appareat, quod a ſancto hoc inſtituto ſit alienũ, quodq; non ſimplicitatem, Dei zelum, ac uanitatum contemptum praeſeferat. Omnino uero eis interdicit, ne ex redditibus, eccleſiae conſanguineos, familiareſue ſuos augere ſtudeat, cum & Apoſtolorum canones prohibeant, ne res eccleſiaſticas quae Dei ſunt, conſanguineis donent, ſed ſi pauperes ſint, ÿs, ut pauperibus, diſtribuant, eas autem non diſtrahant, nec diſſipent illorum cauſa, immo, quã maxime poteſt, eos ſancta Synodus monet, ut omnem humanum hunc erga fratres, nepotes, propinquoſq. carnis affectum, unde multorum malorum

lorum in Eccleſia ſeminarium, extat, penitus deponant. Quæ uero de Epiſcopis dicta ſunt; eadem non ſolum in quibſcumque beneficia Eccleſiaſtica, tam ſæcularia, quã Regularia obtinentibus, pro gradus ſui conditione obſeruari, ſed ad ſanctae Romanæ Eccleſiæ Cardinales pertinere decernit: quorum cõſilio apud Sanctiſſimum Romanum Pontificem cũ uniuerſalis Eccleſię adminiſtratio nitatur, nefas uideri poteſt, non iis etiam uirtutũm inſignibus, ac uidendi diſciplina eos fulgere, quę merito omnium in ſe oculos conuertant.

Caput II.

Cogit temporum calamitas, & inualeſcentiũ haereſum malitia, ut nihil ſit praetermittendum, quo ad populorũ aedificationem, & Catholicae fidei praeſidium uideatur poſſe ꝑtinere. Praecipit igitur ſancta Synodus Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & omnibus alijs, qui de iure, uel conſuetudine in Concilio prouinciali intereſſe debent, ut in ipſa prima Synodo prouinciali, poſt finem praeſentis Concilij habenda, ea omnia, & ſingula, quę ab hac Sãcta Synodo definita, & ſtatuta ſunt, palam recipiãt; necnõ ueram obedientiã ſummo Romano Pontifici ſpondeant, etiam profiteantur, ſimulq. haereſes omnes, a ſacris Canonibus, & generalibus Concilijs, praeſertimq. ab hac eadem Synodo damnatas, publice deteſtentur, & anathe-

matizent.

matizent. Idemq. in poſterum quicumque in Patriarchas, Primates, Archiepiſcopos, Epiſcoposq. promouendi, in prima Synodo prouinciali, in qua ipſi interfuerint, omnino obſeruent. Quod ſi quis ex ſupradictis omnibus, quod abſit, renuerit; Epiſcopi comprouinciales ſtatim ſummum Romanum Pontificem admonere ſub pœna diuinae indignationis teneantur, interimque ab eiuſdē communione abſtineāt. Ceteri uero omnes ſiue in praeſenti ſiue in futurū beneficia eccleſiaſtica habituri & qui in Synodo diœceſana conuenire debēt: idem, ut ſupra, in ea Synodo, quae primo quoque tempore celebrabitur, faciant, & obſeruent: alias ſecundū formam ſacrorum Canonū puniantur. Ad haec, omnes ii, ad quos uniuerſitatum, & Studiorum generalium cura, uiſitatio, & reformatio pertinet, diligenter curent, ut ab eiſdem Vniuerſitatibus Canones, & decreta huius Sanctae Synodi integre recipiantur; ad eorumq. normam Magiſtri, Doctores, & alii in eiſdē uniuerſitatibus ea, quae Catholicae fidei ſunt, doceat, et interpretentur; ſeq. ad hoc inſtitutum initio cuiuslibet anni ſolemni iuramento obſtringant: ſed et ſi aliqua alia in prędictis uniuerſitatibus correctione, et reformatione digna fuerīt ab eiſdē, ad quos ſpectat, pro religionis, et diſciplinae eccleſiaſticae augmēto emēdentur, & ſtatuantur. Quae uero Vniuerſitates immediate ſummi Romani Pontificis protectioni,

&

& uiſitationi ſunt ſubiectæ, has ſua Beatitudo per eius delegatos eadem, qua ſupra, ratione, & prout ei utilius uiſum fuerit, ſalubriter uiſitari, & reformari curabit.

Caput III.

Quamuis excommunicationis gladius neruus ſit Eccleſiaſticae diſciplinae, & ad continendos in officio populos ualde ſalutaris ſobrie tamen, magnaque circumſpectione exercendus eſt, cum experientia doceat, ſi temere aut leuibus ex rebus incutiatur, magis contemni, quam formidari: & perniciem potius parere, quam ſalutem. Quapropter excommunicationes ialle, quae monitionibus praemiſſis, ad finem reuelationis, ut aiunt, aut pro deperditis, ſeu ſubtractis rebus ferri ſolent a nemine prorſus, praeterquam ab Epiſcopo decernatur, & tunc non alias, quam ex re non uulgari, cauſaque diligenter, ac magna maturitate per Epiſcopum examinata, quae eius animum moueat, nec ad eas concedēdas cuiuſuis ſęcularis, etiam Magiſtratus, auctoritate adducatur, ſed totum hoc in eius arbitrio, & conſcientia ſit poſitum, quando ipſe pro re, loco, perſona, aut tempore eas decernendas eſſe iudicauerit. In cauſis uero iudicialibus mandatur omnibus iudicibus eccleſiaſticis, cuiuſcumque dignitatis exiſtant, ut quandocumq. executio realis, uel perſonalis in qualibet parte iudicij propria auctorita-

te ab ipſis fieri poterit, abſtineant ſe tam in procedendo, quam definiendo, a cenſuris eccleſiaſticis, ſeu interdicto ſed liceat eis, ſi expedire uidebitur in cauſis ciuilibus, ad forum eccleſiaſticum quomodolibet pertinentibus, contra quoſcumque, etiam laicos, per multas pecuniarias; quae locis piis, ibi exiſtentibus, & ipſo, quod exactae fuerint aſſignentib. ſeu per captionem pignorum, perſonarũq. diſtrictionem, per ſuos proprio, aut alienos executores faciendam, ſiue etiam per priuationem beneficiorum, aliaq. iuris remedia procedere, & cauſas definire. Quod ſi executio realis, uel perſonalis aduerſus reos hac ratione fieri nõ poterint: ſitq. erga iudicem contumacia tunc eos etiã anathematis mucrone, arbitrio, ſuo praeter alias pœnas ferre poterit. In cauſis quoque criminalibus, ubi executio realis, uel perſonalis, ut ſupra, fieri poterit: erit a cenſuris abſtinendum ſed ſi dictae executioni facile locus eſſe non poſſit, licebit iudici hoc ſpirituali gladio in delinquentes uti, ſi tamen delicti qualitas, praecedente bina ſaltem monitione, etiam per edictum, id poſtulet. Nefas autem ſit ſeculari cuilibet magiſtratui prohibere Eccleſiaſtico iudici, ne quẽ excommunicet, aut mandare, ut latam excõmunicationẽ reuocet: ſub praetextu, quod contenta in praeſenti decreto non ſint obſeruata. cum non ad ſeculares, ſed ad Eccleſiaſticos hæc cognitio pertineat. Excommunicatus uero quicumque

ſi poſt legitimas monitiones non reſipuerit, nō ſuum ad ſacramenta, & communionem fidelium ac familiaritatem non recipiatur: ſed ſi obdurato animo, cenſuris annexus, in illis per annum inſorduerit, etiam contra eum, tamquam de hæreſi ſuſpectum, procedi poſſit.

Caput IIII.

Contingit ſæpe in quibuſdam eccleſiis uel tam magnum Miſſarum celebrandarum numerum ex uariis defunctorū relictis impoſitū eſſe, ut illis pro ſingulis, diebus, a teſtatoribus præſcriptis, nequeat ſatisfieri: uel eleemoſynā hmōi pro illis celebrandis adeo tenuē eſſe: ut non facile inueniatur, qui uelit huic ſe muneri ſubijcere, unde depereunt pię teſtātiū uoluntates et eorum conſcientias, ad quos prædicta ſpectant onerandi occaſio datur. Sācta Synodus, cupiēs hæc, ad pios uſus relicta quo plenius, & utilius poteſt impleri, facultatem dat Epiſcopis, ut in Synodo diœceſana, itemq. Abbatib. et generalib. Ordinum: ut in ſuis Capitulis generalibus, re diligenter perſpecta, poſſint pro ſua cōſcientia in prędictis eccleſiis, quas hac prouiſione indigere cognouerint, ſtatuere circa hęc, quidquid magis ad Dei honorem & cultum, atque eccleſiarum utilitatem uiderint expedire: ita tamen, ut eorum ſemper defunctionem commemoratio fiat, qui pro ſuarum animarum ſalute legata ea ad pios uſus reliquerunt.

Caput

Caput V.

Ratio poſtulat, ut illis, quæ bene conſtitu ta ſunt contrariis ordinationibus non detrahatur, quando igitur ex beneficiorum quorũ cumque erectione, ſeu fundatione, aut aliis conſtitutionibus, qualitates aliquæ requiruntur: ſeu certa illis onera ſunt iniuncta in beneficiorum collatione, ſeu in quacunque alia diſpoſitione, eis non derogetur. Idem in praebendis Theologalibus, Magiſtralibus, Doctoralibus, aut Presbyteralibus Diaconalib. ac Subdiaconalib. quãdocumque ita conſtituta fuerint, obſeruetur, ut eorum qualitatib. uel Ordinib. nihil in ulla prouiſione detrahatur; et aliter facta prouiſio ſubreptitia cẽſeatur.

Caput VI.

Statuit ſancta Synodus, ut in omnibus ecclesiis cathedralibus, & collegiati decretum ſub fel. rec. Paulo I I I. quod incipit, Capitula cathedralium, obſeruetur non ſolum, quando Epiſcopus uiſitauerit; ſed & quoties ex officio, uel ad petitionem alicuius, contra aliquem ex contentis in dicto decreto, procedat. ita tamen, ut, cum extra uiſitationem proceſſerit, infraſcripta omnia locum habeant. uidelicet, ut capitulum initio cuiuslibet anni eligat ex capitulo duos, de

quorũ concilio, & aſſenſu Epiſcopus, uel eius Vicarius, tam in formãdo proceſſum: quam in caeteris omnibus actibus uſque ad finem, cauſae incluſiue, coram notario tamen ipſius Epiſcopi, & in eius domo, aut, conſueto tribunali procedere teneantur. Unum aũt tantũ ſit utriuſque uotũ, poſſitq. alter Epiſcopo accedere. Quod ſi ambo ab Epiſcopo diſcordes in aliquo actu, ſeu interlocutoria, uel difinitiua ſententia fuerint, tunc intra ſex dierum ſpatium cum Epiſcopo tertium eligant. & ſi in electione tertii etiam diſcordent, ad uiciniorem Epiſcopum electio deuoluatur, & iuxta eam partẽ, cũ qua tertius conueniet, articulus, in quo erat diſcordia, terminetur, alias proceſſus, & inde ſecuta nulla ſint nulloſque producãt iuris effectus. In criminibus tamen ex incontinentia prouenientibus: de qua in decreto de concubinariis, & in atrocioribus delictis, depoſitionem, aut degradationem requirentibus, ubi de fuga timetur, ne iudiciũ eludatur, & ideo opus ſit perſonali detentione, poſſit initio ſolus Epiſcopus ad ſummariam informationem, & neceſſariam detentionem procedere. ſeruato tamen in reliquis ordine praemiſſo. In omnibus autem caſibus, ea ratio habeatur, ut iuxta qualitatem delicti, ac perſonarum, delinquentes ipſi in loco decenti cuſtodiantur. Epiſcopis praeterea ubique is honor tribuat, qui eorũ dignitati par eſt eiſq. in Choro, et in Capitu. in Proceſſionibus,

bus, & aliis actibus publicis ſit prima ſedes & locus, quē ipſi elegerint, & praecipua omnium rerum agendarum auctoritas. Qui ſi aliquid Canonicis ad deliberandū proponat: nec de re ad ſuum, uel ſuorū cōmodū ſpectante agatur: Epiſcopi ipſi Capitulū connocent: uota exquirant, & iuxta ea concludant. Abſente uero Epiſcopo omnino hoc ab iis de Capitulo, ad quos hoc de iure, uel conſuetudine ſpectat, perficiatur. nec ad id Vicarius Epiſcopi admittantur. Ceteris autē in rebus Capituli, iuriſdictio, & poteſtas, ſi qua eis competit, & bonorum adminiſtratio ſalua, & intacta omnino relinquantur. Qui uero nō obtinēt dignitates, nec ſunt de capitulo: hi omnes in cauſis eccleſiaſticis Epiſcopo ſubiiciantur; non obſtantib: quo ad ſupradicta, priuilegijs, etiam ex fundatione competentibus, necnon conſuetudinibus, etiam immemorabilibus, ſententiis, iuramentis, concordiis, quae tantum ſuos obligent auctores: ſaluis tamen in omnibus, priuilegiis, quae Vniuerſitatibus Studiorum generalium, ſeu earum perſonis ſunt cōceſſa. Hæc autem omnia, & ſingula in iis eccleſiis locum non habeant, in quibus Epiſcopi, aut eorum Viciis ex conſtitutionibus, uel priuilegiis, aut conſuetudinibus, ſiue concordiis, ſeu quocumq; alio iure maiorem habent poteſtatem, auctoritatem ac iuriſdictionem, quam praeſenti decreto ſit comprehenſum: quibus ſancta Synodus derogare non intendit.

Caput VII.

Cum in beneficiis eccleſiaſticis ea, quæ ar reditariæ ſucceſsionis imaginem referunt.ho ris conſtitutionibus ſint odioſa, & Patrum decretis contraria:nemini in poſterum acceſ ſus,aut regreſſus,etiam de conſenſu, ad bene ficium eccleſiaſticum cuiuſcumque qualitatis concedatur: nec hactenus conceſsi ſuſpendantur,extendatur, aut trasferantur. Hoc quæ decretum in quibuſcumque beneficiis ec cleſiaſticis,ac etiam cathedralibus: eccleſiis, ac in quibuſcumque perſonis,etiam Cardinalatus honore fulgentibus, locum habeat. In Coadiutoriis quoque cum futura ſucceſsione idem poſthac obſeruetur.ut nemini in quibuſ cumque beneficiis eccleſiaſticis permittātur. Quod ſi quando eccleſiæ cathedralis,aut monaſterii urgens neceſsitas,aut euidens utilitas poſtulet Prelato dari Coadiutorem,iis nō alias cum futura ſucceſsione detur, qua hæc cauſa prius diligēter a Sanctiſsimo Romano Pontifice ſit cognite; & qualitates omnes in illo cōcurrere certum ſit,quæ a iure et decretis huius ſanctæ Synodi in Epiſcopis,& praelatis requiruntur alias cōceſsiones ſuper his factæ ſubreptitiæ eſſe cenſeantur.

Caput VIII.

Admonet ſancta Synodus quoſcumque ec cleſiaſtica beneficia, ſæcularia, ſeu regula-

ria obtinentes, ut hoſpitalitatis officium, a ſanctis Patribus frequenter commendatum, quantum per eorum prouentus licebit, prompte, benigneq; exercere aſſueſcant: memores, eos, qui hoſpitalitatem amant, Chriſtum in hoſpitibus recipere. Illis uero, quæ hoſpitalia uulgo nũcupata, ſeu alia pia loca, ad peregrinorum, infirmorum ſe non, pauperũue uſum præcipue inſtituta, in commendam, adminiſtrationem, aut quecumque titulum, aut etiam eccleſiis, ſuis unita, obtinent: uel ſi eccleſiæ parochiales, hoſpitalibus forte unitae, aut in hoſpitalia erectae, earumq; patronis in adminiſtrationem conceſſæ ſint: præcipit, omnino, ut impoſitum illis onus, officiumue adminiſtrent, atque hoſpitalitatem, quam debent, ex fructibus ad id deputatis actu exerceant, iuxta Conſtitutionem Concilii Vienenſis, alias in hac eadem Synodo ſub fel. rec. Paulo III. innouatam, quae incipit; Quia contingit. Quod ſi hoſpitalia hæc ad certum peregrinorum, aut infirmorum, aut aliarum perſonarum genus ſuſcipiendum fuerit inſtituta: nec in loco, ubi ſunt dicta hoſpitalia, ſimiles perſonæ, aut perpaucę reperiantur: mãdat adhuc, ut fructus illorum in aliũ pium uſum, qui eorum inſtitutioni proximior ſit, ac pro loco, & tempore utilior, conuertantur; prout Ordinario cũ duobus de Capitulo, qui rerum uſu peritiores ſint, per ipſum deligendis, magis expedire uiſum fuerit. niſi aliter

lorum in Eccleſia ſeminarium, extat, penitus deponant. Quæ uero de Epiſcopis dicta ſunt; eadem non ſolum in quibſcumque beneficia Eccleſiaſtica, tam ſęcularia, quã Regularia obtinentibus, pro gradus ſui conditione obſeruari, ſed ad ſanctae Romanæ Eccleſiæ Cardinales pertinere decernit: quorum cõſilio apud Sanctiſſimum Romanum Pontificem cũ uniuerſalis Eccleſię adminiſtratio nitatur, nefas uideri poteſt, non iis etiam uirtutum inſignibus, ac uidendi diſciplina eos fulgere, quę merito omnium in ſe oculos conuertant.

Caput II.

Cogit temporum calamitas, & inualeſcentiũ haereſum malitia, ut nihil ſit praetermittendum, quo ad populorũ aedificationem, & Catholicae fidei praeſidium uideatur poſſe ꝑtinere. Praecipit igitur ſancta Synodus Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & omnibus alijs, qui de iure, uel conſuetudine in Concilio prouinciali intereſſe debent, ut in ipſa prima Synodo prouinciali, poſt finem praeſentis Concilij habenda, ea omnia, & ſingula, quę ab hac Sãcta Synodo definita, & ſtatuta ſunt, palam recipiãt: necnõ ueram obedientiã ſummo Romano Pontifici ſpondeant, etiam profiteantur, ſimulq. haereſe omnes, a ſacris Canonibus, & generalibus Concilijs, praeſertimq. ab hac eadem Synodo damnatas, publice deteſtentur, & anathematizent.

matizent. Idemq. in poſterum quicumque in Patriarchas, Primates, Archiepiſcopos, Epiſcoposq. promouendi, in prima Synodo prouinciali, in qua ipſi interfuerint, omnino obſeruent. Quodſi quis ex ſupradictis omnibus, quod abſit, renuerit; Epiſcopi comprouinciales ſtatim ſummum Romanum Pontificem admonere ſub pœna diuinae indignationis teneantur, interimque ab eiuſdē communione abſtineāt. Ceteri uero omnes ſiue in praeſenti ſiue in futurū beneficia eccleſiaſtica habituri & qui in Synodo diœceſana conuenire debēt: idem, ut ſupra, in ea Synodo, quae primo quoque tempore celebrabitur, faciant, & obſeruent: alias ſecundū formam ſacrorum Canonū puniantur. Ad haec, omnes ii, ad quos uniuerſitatum, & Studiorum generalium cura, uiſitatio, & reformatio pertinet, diligenter curent, ut ab eiſdem Vniuerſitatibus Canones, & decreta huius Sanctae Synodi integre recipiantur; ad eorumq. normam Magiſtri, Doctores, & alii in eiſdē uniuerſitatibus ea, quae Catholicae fidei ſunt, doceat, et interpretentur; ſeq. ad hoc inſtitutum initio cuiuslibet anni ſolemni iuramento obſtringant: ſed et ſi aliqua alia in prędictis uniuerſitatibus correctione, et reformatione digna fuerīt ab eiſdē, ad quos ſpectat, pro religionis, et diſciplinae eccleſiaſticae augmēto emēdentur, & ſtatuantur. Quae uero Vniuerſitates immediate ſummi Romani Pontificis protectioni,

&

& uiſitationi ſunt ſubiectæ, has ſua Beatitudo per eius delegatos eadem, qua ſupra, ratione, & prout ei utilius uiſum fuerit, ſalubriter uiſitari, & reformari curabit.

Caput III.

Quamuis excommunicationis gladius neruus ſit Eccleſiaſticae diſciplinae, & ad continendos in officio populos ualde ſalutaris ſobrie tamen, magnaque circumſpectione exercendus eſt, cum experientia doceat, ſi temere aut leuibus ex rebus incutiatur, magis contemni, quam formidari: & perniciem potius parere, quam ſalutem. Quapropter excommunicationes ialle, quae monitionibus praemiſſis, ad finem reuelationis, ut aiunt, aut pro deperditis, ſeu ſubtractis rebus ferri ſolent a nemine prorſus, praeterquam ab Epiſcopo decernatur, & tunc non alias, quam ex re non uulgari, cauſaque diligenter, ac magna maturitate per Epiſcopum examinata, quae eius animum moueat, nec ad eas concedẽdas cuiuſuis ſęcularis, etiam Magiſtratus, auctoritate adducatur, ſed totum hoc in eius arbitrio, & conſcientia ſit poſitum, quando ipſe pro re, loco, perſona, aut tempore eas decernendas eſſe iudicauerit. In cauſis uero iudicialibus mandatur omnibus iudicibus eccleſiaſticis, cuiuſcumque dignitatis exiſtant, ut quandocumq. executio realis, uel perſonalis in qualibet parte iudicij propria auctorita-

te ab ipſis fieri poterit, abſtineant ſe tam in procedendo, quam definiendo, a cenſuris eccleſiaſticis, ſeu interdicto ſed liceat eis, ſi expedire uidebitur in cauſis ciuilibus, ad forum eccleſiaſticum quomodolibet pertinentibus, contra quoſcumque, etiam laicos, per multas pecuniarias; quae locis piis, ibi exiſtentibus, & ipſo, quod exactae fuerint aſſignentib. ſeu per captionem pignorum, perſonarũq. diſtrictionem, per ſuos proprio, aut alienos executores faciendam, ſiue etiam per priuationem beneficiorum, aliaq. iuris remedia procedere, & cauſas definire. Quod ſi executio realis, uel perſonalis aduerſus reos hac ratione fieri nõ poterint: ſitq. erga iudicem contumacia tunc eos etiã anathematis mucrone, arbitrio, ſuo praeter alias pœnas ferre poterit. In cauſis quoque criminalibus, ubi executio realis, uel perſonalis, ut ſupra, fieri poterit: erit a cenſuris abſtinendum ſed ſi dictae executioni facile locus eſſe non poſſit, licebit iudici hoc ſpirituali gladio in delinquentes uti, ſi tamen delicti qualitas, praecedente bina ſaltem monitione, etiam per edictum, id poſtulet. Nefas autem ſit ſeculari cuilibet magiſtratui prohibere Eccleſiaſtico iudici, ne quẽ excommunicet, aut mandare, ut latam excõmunicationẽ reuocet: ſub praetextu, quod contenta in praeſenti decreto non ſint obſeruata, cum non ad ſæculares, ſed ad Eccleſiaſticos hæc cognitio pertineat. Excommunicatus uero quicumque

ſi poſt legitimas monitiones non reſipuerit, nõ ſuum ad ſacramenta, & communionem fidelium ac familiaritatem non recipiatur: ſed ſi obdurato animo, cenſuris annexus, in illis per annum inſorduerit, etiam contra eum, tamquam de hæreſi ſuſpectum, procedi poſſit.

Caput IIII.

Contingit ſæpe in quibuſdam eccleſiis uel tam magnum Miſſarum celebrandarum numerum ex uariis defunctorũ relictis impoſitũ eſſe, ut illis pro ſingulis, diebus, a teſtatoribus præſcriptis, nequeat ſatisfieri: uel eleemoſynã hmõi pro illis celebrandis adeo tenuẽ eſſe: ut non facile inueniatur, qui uelit huic ſe muneri ſubijcere, unde depereunt pię teſtãtiũ uoluntates et eorum conſcientias, ad quos prædicta ſpectant onerandi occaſio datur. Sãctę Synodus, cupiẽs hæc, ad pios uſus relicta quo plenius, & utilius poteſt impleri, facultatem dat Epiſcopis, ut in Synodo diœceſana, itemq. Abbatib. et generalib. Ordinum: ut in ſuis Capitulis generalibus, re diligenter perſpecta, poſſint pro ſua cõſcientia in prędictis eccleſiis, quas hac prouiſione indigere cognouerint, ſtatuere circa hęc, quidquid magis ad Dei honorem & cultum, atque eccleſiarum utilitatem uiderint expedire: ita tamen, ut eorum ſemper defunctionem commemoratio fiat, qui pro ſuarum animarum ſalute legata ea ad pios uſus reliquerunt.

Caput

Caput V.

Ratio poſtulat, ut illis, quæ bene conſtituta ſunt contrariis ordinationibus non detrahatur, quando igitur ex beneficiorum quorũcumque erectione, ſeu fundatione, aut aliis conſtitutionibus, qualitates aliquæ requiruntur: ſeu certa illis onera ſunt iniuncta in beneficiorum collatione, ſeu in quacunque alia diſpoſitione, eis non derogetur. Idem in praebendis Theologalibus, Magiſtralibus, Doctoralibus, aut Presbyteralibus Diaconalib. ac Subdiaconalib. quãdocumque ita conſtituta fuerint, obſeruetur, ut eorum qualitatib. uel Ordinib. nihil in ulla prouiſione detrahatur: et aliter facta prouiſio ſubreptitia cẽſeatur.

Caput VI.

Statuit ſancta Synodus, ut in omnibus eccleſiis cathedralibus, & collegiatis decretum ſub fel. rec. Paulo I I I. quod incipit, Capitula cathedralium, obſeruetur non ſolum, quando Epiſcopus uiſitauerit; ſed & quoties ex officio, uel ad petitionem alicuius, contra aliquem ex contentis in dicto decreto, procedat, ita tamen, ut, cum extra uiſitationem proceſſerit, infraſcripta omnia locum habeant. uidelicet, ut capitulum initio cuiuslibet anni eligat ex capitulo duos, de

quorũ concilio, & aſſenſu Epiſcopus, uel eius Vicarius, tam in formãdo proceſſum: quam in caeteris omnibus actibus uſque ad finem, cauſae incluſiue, coram notario tamen ipſius Epiſcopi, & in eius domo, aut, conſueto tribunali procedere teneantur. Unum aũt tantũ ſit utriuſque uotũ, poſſitq. alter Epiſcopo accedere. Quod ſi ambo ab Epiſcopo diſcordes in aliquo actu, ſeu interlocutoria, uel difinitiua ſententia fuerint, tunc intra ſex dierum ſpatium cum Epiſcopo tertium eligant. & ſi in electione tertii etiam diſcordent, ad uiciniorem Epiſcopum electio deuoluatur, & iuxta eam partẽ, cũ qua tertius conueniet, articulus, in quo erat diſcordia, terminetur, alias proceſſus, & inde ſecuta nulla ſint nulloſque producãt iuris effectus. In criminibus tamen ex incontinentia prouenientibus: de qua in decreto de concubinariis, & in atrocioribus delictis, depoſitionem, aut degradationem requirentibus, ubi de fuga timetur, ne iudiciũ eludatur, & ideo opus ſit perſonali detentione, poſſit initio ſolus Epiſcopus ad ſummariam informationem, & neceſſariam detentionem procedere. ſeruato tamen in reliquis ordine praemiſſo. In omnibus autem caſibus, ea ratio habeatur, ut iuxta qualitatem delicti, ac perſonarum, delinquentes ipſi in loco decenti cuſtodiantur. Epiſcopis praeterea ubique is honor tribuat, qui eorũ dignitati par eſt eiſq. in Choro, et in Capitulo, in Proceſſionibus,

bus,

bus, & aliis actibus publicis ſit prima ſedes & locus, quẽ ipſi elegerint, & praecipua omnium rerum agendarum auctoritas. Qui ſi aliquid Canonicis ad deliberandũ proponat: nec de re ad ſuum, uel ſuorũ cõmodũ ſpectante agatur: Epiſcopi ipſi Capitulũ conuocent: uota exquirant, & iuxta ea concludant. Abſente uero Epiſcopo omnino hoc ab iis de Capitulo, ad quos hoc de iure, uel conſuetudine ſpectat, perficiatur. nec ad id Vicarius Epiſcopi admittantur. Ceteris autẽ in rebus Capituli, iuriſdictio, & poteſtas, ſi qua eis competiit, & bonorum adminiſtratio ſalua, & intacta omnino relinquantur. Qui uero nõ obtinẽt dignitates, nec ſunt de capitulo: hi omnes in cauſis eccleſiaſticis Epiſcopo ſubiiciantur; non obſtantib. quo ad ſupradicta, priuilegÿs, etiam ex fundatione competentibus, necnon conſuetudinibus, etiam immemorabilibus, ſententiis, iuramentis, concordiis, quae tantum ſuos obligent auctores: ſaluis tamen in omnibus, priuilegiis, quae Vniuerſitatibus Studiorum generalium, ſeu earum perſonis ſunt cõceſſa. Hæc autem omnia, & ſingula in iis eccleſiis locum non habeant, in quibus Epiſcopi, aut eorum Viciis ex conſtitutionibus, uel priuilegiis, aut conſuetudinibus, ſiue concordiis, ſeu quocumq; alio iure maiorem habent poteſtatem, auctoritatem ac iuriſdictionem, quam praeſenti decreto ſit comprehenſum: quibus ſancta Synodus derogare non intendit.

Caput VII.

Cum in beneficiis eccleſiaſticis ea, quæ ar reditariæ ſucceſsionis imaginem referunt. horis conſtitutionibus ſint odioſa, & Patrum decretis contraria: nemini in poſterum acceſſus, aut regreſſus, etiam de conſenſu, ad beneficium eccleſiaſticum cuiuſcumque qualitatis concedatur: nec hactenus conceſſi ſuſpendantur, extendatur, aut trasferantur. Hocque decretum in quibuſcumque beneficiis eccleſiaſticis, ac etiam cathedralibus: eccleſiis, ac in quibuſcumque perſonis, etiam Cardinalatus honore fulgentibus, locum habeat. In Coadiutoriis quoque cum futura ſucceſsione idem poſthac obſeruetur. ut nemini in quibuſcumque beneficiis eccleſiaſticis permittātur. Quod ſi quando eccleſiæ cathedralis, aut monaſterii urgens neceſſitas, aut euidens utilitas poſtulet Prelato dari Coadiutorem, iis nō alias cum futura ſucceſſione detur, qua hæc cauſa prius diligēter a Sanctiſsimo Romano Pontifice ſit cognite; & qualitates omnes in illo cōcurrere certum ſit, quæ a iure et decretis huius ſanctæ Synodi in Epiſcopis, & praelatis requiruntur alias cōceſsiones ſuper his factæ ſubreptitiæ eſſe cenſeantur.

Caput VIII.

Admonet ſancta Synodus quoſcumque eccleſiaſtica beneficia, ſæcularia, ſeu regularia

ria obtinentes, ut hoſpitalitatis officium, a ſanctis Patribus frequenter commendatum, quantum per eorum prouentus licebit, promptè, benigneq; exercere aſſueſcant: memores, eos, qui hoſpitalitatem amant, Chriſtum in hoſpitibus recipere. Illis uero, quæ hoſpitalia uulgo nũcupata, ſeu alia pia loca, ad peregrinorum, infirmorum ſe non, pauperũue uſum præcipue inſtituta, in commendam, adminiſtrationem, aut quecumque titulum, aut etiam eccleſiis, ſuis unita, obtinent: uel ſi eccleſiæ parochiales, hoſpitalibus forte unitae, aut in hoſpitalia erectae, earumq; patronis in adminiſtrationem conceſſæ ſint: præcipit, omnino, ut impoſitum illis onus, officiumue adminiſtrent, atque hoſpitalitatem, quam debent, ex fructibus ad id deputatis actu exerceant, iuxta Conſtitutionem Concilii Viẽnenſis, alias in hac eadem Synodo ſub fel. rec. Paulo III. *innouatam, quae incipit; Quia contingit. Quod ſi hoſpitalia hæc ad certum peregrinorum, aut infirmorum, aut aliarum perſonarum genus ſuſcipiendum fuerit inſtituta: nec in loco, ubi ſunt dicta hoſpitalia, ſimiles perſonæ, aut perpaucę reperiantur: mãdat adhuc, ut fructus illorum in aliũ pium uſum, qui eorum inſtitutioni proximior ſit, ac pro loco, & tempore utilior, conuertantur, prout Ordinario cũ duobus de Capitulo, qui rerum uſu peritiores ſint, per ipſum deligendis, magis expedire uiſum fuerit. ni-*

ſi aliter fore, etiam in hunc euentum, in eorum fundatione, aut inſtitutione fuerit expreſſum, quo caſu, quod ordinatum fuit obſeruari curet Epiſcopus: aut ſi id non poſſit ipſe, prout ſupra, utiliter prouideat. Itaque ſi praedicti omnes, & ſinguli, quibuſcumque Ordinis, & religionis, & dignitatis, etiam ſi laici fuerint, qui adminiſtrationem hoſpitalium habent, non tamen regularibus ſubiecti, ubi uiget regularis obſeruãtia, ab Ordinario moniti hoſpitalitatis munus adhibitis omnibus ad quae tenentur, neceſſariis, re ipſa obire ceſſauerint: non ſolum per eccleſiaſticas cenſuras, & alia iuris remedia ad id compelli poſſint; ſed etiã hoſpitalis ipſius adminiſtratione, curaue perpetuo priuari poſſint: aliiq. eorum loco ab iis, ad quos ſpectabit, ſubſtituantur. Et praedicti nihilominus, etiam ad fructuum reſtitutionem, quos contra ipſorum hoſpitalium inſtitutionem perceperunt, quę nulla eis remiſſione, aut compoſitione indulgeatur, in foro conſcientiae teneantur: nec adminiſtratione, ſeu gubernatio huiuſmodi locorũ uni & idem perſonae ultra triennium deinceps committatur: niſi aliter in fundatione cautum reperiatur. non obſtante, quo ad omnia ſupradicta, quacumque unione, exemptione, & conſuetudine in contrarium, etiam immemorabili, ſeu priuilegiis, aut indultis quibuſcumque.

Caput IX.

SICVTI *legitima patronatum iura tollere, piaſq. fidelium uoluntates in eorum inſtitutione uiolare æquum non eſt; ſic etiã ut hoc colore beneficia eccleſiaſtica in ſeruitutem, quod a multis impudenter fit regantur, non eſt permittendum. Vt igitur debita in omnibus ratio obſeruetur: decernit ſancta Synodus, ut titulos iuriſpatronatus ſit ex fundatione, uel dotatione: qui ex authentico, documento, & aliis iure requiſitis oſtendatur: ſiue etiã ex multiplicatis præſentationibus per antiquiſſimum temporis curſum, qui hominum memoriam excedat, aliaſue ſecundum iuris diſpoſitione. In iis uero perſonis, ſeu Communitatibus, uel Vniuerſitatibus, in quibus id ius plerumque ex uſurpatione potius quæſitũ præſumi ſolet, plenior, & exactio, probatio ad docendum uerum titulum requiratur. nec immemorabilis temporis probatio aliter eis ſuffragetur, quam ſi, præter reliqua ad eã neceſſaria, præſentationes, & continuata, non minori ſaltem, quam quinquaginta annorum ſpatio, quæ omnes effectum ſortitæ ſint authenticis ſcripturis probentur. Reliqui patronatus omnes in beneficii, tam ſæcularibus, quam regularibus, ſeu parochialibus, uel dignitatibus, aut quibuſcumq. aliis beneficiis, in cathedrali, uel collegiata eccleſia, ſeu facultates, & priuilegia*

cõceſſa, tã in uim patronatus, quã alio quocũque iure nominandi, eligẽdi, præſentandi ad ea, cum uacant, exceptis patronatibus, ſuper cathedralibus eccleſiis competentibus, & exceptis alijs, quæ, ad Imperatorem, & Reges, ſeu regna poſſidentes, aliosq. ſublimes, ac ſupremos Principes, iura Imperij in dominiis ſuis habentes, pertinent: & quae in fauorem Studiorum generalium conceſſa ſunt in totũ prorſus abrogata, & irrita cum quaſi poſſeſſione inde ſecuta intelligantur. Beneficiaque huiuſmodi, tamquam libera, a ſuis collatoribus conferãtur: ac prouiſiones huiuſmodi plenum effectum conſequantur. Ad hæc liceat Epiſcopo, præſentatos a patronis, ſi idonei nõ fuerint, repellere. Quod ſi ad inferiores inſtitutio pertineant: ab Epiſcopo tamen, iuxta alias ſtatuta ab hac ſancta Synodus, examinentur: alioquin inſtitutio ab inferioribus facta, irrita ſit, & inanis. Patroni autem beneficiorum, cuiuſcumque Ordinis, & dignitatis etiam ſi Communitates, Vniuerſitates, collegia quæcumque Clericorum, uel laicorum exiſtant, inperceptione fructuum, prouentuum, obuẽtionum quorumcumq. beneficiorum, etiam ſi uero de iure patronatus ipſorũ ex fundatione, & dotatione eſſent, nullatenus, nullaue cauſa, uel occaſione ſe ingerant: ſed illos libere Rectori, ſeu Beneficiato, non obſtante etiam quacumque conſuetudine, diſtribuẽdos dimittant. Nec dictum ius

patronatus

patronatus uenditionis, aut alio quocumque titulo in alios contra canonicas ſanctionis trãsferre praeſumant.ſi ſecus fecerint:excommunicationis, & interdicti pœnis ſubycian tur: ei dicto iurepatronatus,ipſo iure,priuati exiſtant. Iuſuper acceſſiones,per niã unionis factae de beneficys liberis, ad eccleſias iurispatronatus,etiã laicorum, ſubiectas, tam ad parochiales, quam ad alia quaecũque beneficia, etiam ſimplicia, ſeu dignitates, uel hoſpitalia, ita ut praedicta beneficia libera eiuſdem naturae cũ ys,quibuſcumq. uniuntur,efficiantur,atque ſub iure patronatus cõſtituãtur.Hae ſi nondum plenarium ſortitae ſunt effectum: uel deinceps ad cuiuſuis inſtãtiam fient, quacumque auctoritate, etiam Apoſtolica, conceſſae fuerit:ſimul cũ unionibus ipſis per ſubreptionem obtentae intelligatur non obſtante quacumque in ys uerborum forma,ſeu derogatione,quae habeatur pro expreſſa, nec executioni amplius demandẽtur ſed beneficia ipſa unita,cum uacauerint,libere,ut antea,cõferantur, Quae uero a quadraginta annis citra factae,effectum et plenam incorporationẽ ſunt conſecutae:hae nihilominus ab Ordinarys, tamquam a Sede Apoſtolica delegatis, reuideãtur, & examinẽtur: ac quae per ſubreptionem,uel obreptionem obtẽt fuerint, ſimul cum unionibus irritae declarentur:ac beneficia ipſa ſeparentur, & alys cõferãtur.Similiter quoq.patronatus quicumque

eum que in eccleſiis, et quibuſcumque aliis beneficii etiam dignitatibus antea liberis, acquiſiti a quadraginta annis citra et in futurum acquirendi, ſeu ex augumento dotis, ſeu ex noua conſtructione, uel alia ſimili cauſa, etiam auctoritate Sedis Apoſtolicæ ab iiſdē Ordinariis uti delegatis, ut ſupra, q nullius in his facultatibus, aut priuilegiis impediantur, diligenter cognoſcantur: & quos non repererint ob maxime euidētem eccleſiæ, uel beneficii, ſeu dignitatis neceſſitatem legitime conſtitutos eſſe in totum reuocent; atque beneficia huiuſmodi ſine damno illa poſſidentiū, & reſtituto patronis eo, quod ad eis icirco, datum eſt, in priſtinum libertatis ſtatum reducant; non obſtantibus priuilegiis conſtitutionibus, & conſuetudinibus, etiam immemorabilibus.

Caput X.

Quoniam ob malitioſam petentium ſuggeſtionem, & quandoque ob locorum longinquitatem perſonarū notitia, quibus cauſæ mandantur, uſque adeo haberi non poteſt hincq. interdum iudicibus, non undequaque idoneis, cauſæ in partibus delegantur: ſtatuit ſancta Synodus, in ſingulis Conciliis prouincialibus, aut diœceſanis aliquot perſonas, quæ qualitates habeant, iuxta Conſtitutionem Bonifacii v I I I, quæ incipit, Statutum, & alioquin ad id aptas deſignari, ut

præter

pręter Ordinarios locorum iis etiam poſt hae cauſę eccleſiaſticę, ac ſpirituales, & ad forũ eccleſiaſticum pertinentes, in partibus delegande comittantur. Et, ſi aliquem interim ex deſignatis mori contigerit, ſubſtituat Ordinarius loci cum conſilio Capituli alium in eius locum uſque ad futuram prouincialem, aut diœceſanam Synodum: ita ut habeat quęq. diœceſis quattuor ſaltem, aut etiam plures probatas perſonas, ac ut ſupra qualificatas, quibus huiuſmodi cauſę a quolibet Legato, uel nuncio, atque etiam a Sede Apoſtolica committantur: alioquin poſt deſignationem factam, quam ſtatim Epiſcopi ad ſummum Romanum Pontificem tranſmittant, delegationes quęcumque aliorum iudicũ aliis, quã his, factę: ſubrepticię cenſeantur, Admonet dehinc ſancta Synodus tam Ordinarios, quã alios quoſcũque iudices, ut terminandis cauſis, quanta fieri poterit breuitate, ſtudeant, ac litigatorum artibus; ſeu in litis conteſtatione ſeu alia parte iudicii differenda, modis omnibus aut termini praefixioni, aut competenti alia ratione occurrant.

Caput XI.

Magnum eccleſiis perniciem afferre ſolet cum earum bona repraeſentata pecunias in ſucceſſorũ praeiudicium aliis locãtur, omnes igitur hę locationes, ſi anticipatis ſolutionib. fiẽt, nullatenus in praeiudiciũ ſucceſſorũ ua-

lidae

lidae intelligãtur, quocumq. indulto, aut priuilegio nõ obſtãte: nec huiuſmodi locationes in Romana curia, uel extra eam confirmentur. Non liceat etiam, iuriſdictiones eccleſiaſticas, ſeu facultates nominandi, aut deputandi Vicarios in ſpiritualibus locare: nec cõductoribus per ſe, aut alios ea exercere: aliterque cõceſſiones, etiam a Sede Apoſtolica factae, ſubreptitiae cenſeantur. Locationes uero rerũ eccleſiaſticarũ, etiã auctoritate Apoſtolica confirmatas, ſancta Synodus irritas decernit, quas triginta annis citra, ad longũ tẽpus, ſeu: ut in nõnullis partibus, ad uiginti nouẽ, ſeu bis uiginti nouem annos, uocãt factas Synodus prouincialis, uel deputãdi ab ea, in dãnũ Eccleſiã, & cõtra canonicas ſanctiones cõtractas fuiſſe iudicabunt

Caput XII.

Non ſunt ferendi, qui uariis artibus decimas, eccleſiis obuenientes, ſubtrahere moliũtur: aut qui ab alijs ſoluendas temere occupant, & in rem ſuam uertunt. cum decimarum ſolutio debita ſit Deo: & qui eas dare noluerint, aut dantes impediunt res alienas inuadunt. Praecipit igitur ſancta Synodus omnibus, cuiuſcumq. gradus, & condicionis ſint, ad quos decimarum ſolutio ſpectat, ut eas, ad quas de iure tenentur, in poſterum Cathedrali, aut quibuſcumq. aliis eccleſiis, uel perſonis, quibus legitime debẽtur, integre perſoluant,

ſoluant. Qui uero eas aut ſubtrahunt, aut impediunt, excommunicentur, nec ab hoc crimine, niſi plena reſtitutione ſecuta, abſoluãtur. Hortatur dehinc omnes, & ſingulos, pro chriſtiana caritate, debitoq. erga Paſtores ſuos munere, ut de bonis ſibi a Deo collatis, Epiſcopis, & parochis qui tenuiorib. præſunt eccleſiis, larghe ſubuenire ad Dei laudem, atque ad Paſtorum ſuorum, qui pro eis inuigilant, dignitatem tuendam, non grauentur.

Caput XIII.

Decernit ſancta Synodus, ut quibuſcũq. in locis, iã ante annos quadraginta, Quarta, quę funeralium dicitur, Cathedrali, aut parochiali eccleſię ſolita eſſet perſolui, ac poſtea fuerit ex quocumque priuilegio, aliis monaſteriis, hoſpitalib. aut quibuſcumq. locis piis conceſſa, eadem poſthac integro iure, & eadem portione, quae antea ſolebat, cathedrali, ſeu parochiali eccleſiae perſoluatur: nõ obſtantib. conceſſionib. gratiis, priuilegiis, etiam Mari magno, nuncupatis, aut aliis quibuſcumque.

Caput XIIII.

Quam turpe, ac Clericorum nomine, qui ſe diuino culti addixerunt, ſit indignũ, in impudicitiæ ſordib. immũdoq. cõcubinatu uerſari, ſatis res ipſa, cõmuni fidelium omnium of-

fenſione

ſenſione ſummoq. Clericalis militiae dedecore teſtatur. Vt igitur ad eam, quam decet, continentiam, ac uitae integritatem miniſtri eccleſiae reuocentur, populuſq. hinc eos magis diſcat reuereri, quo illos uita honeſtiores cognouerit: prohibita ſancta Synodus quibuſcunq; Clericis, ne concubinas, aut alias mulieres, de quibus poſſit haberi ſuſpicio in domo, uel extra detinere aut cum iis ullam conſuetudinē habere audeant: alioquin pœnis, a ſacris Canonibus, uel ſtatutis eccleſiarum impoſitis, puniātur, Quodſi, a Superioribus moniti, ab iis ſe non abſtinuerint; tertia parte fructuum ob uentionum, ac prouentuum beneficiorum ſuorum quorumcumque et penſionum ipſo facto ſint priuati: quae fabricae eccleſiæ, aut alteri pio loco arbitrio Epiſcopi applicetur. Sin uero in delicto eodem cum eadem, uel alia femina perſeuerantes, ſecundae monitioni, adhuc non paruerint: non tantū fructus omnes ac prouentus ſuorum beneficiorum, & penſiones eo ipſo amittant, qui in prędictis locis applicētur ſed ēt a beneficiorum ipſorum adminiſtratione, quod Ordinarius etiam uti Sedis Apoſtolicæ delegatus arbitrabitur, ſuſpēdatur & ſi ita ſuſpenſi, nihilominus eas non expellant: aut cum iis etiam uerſentur: tunc ueneficiis, portionibus, ac officiis, & penſionibus quibuſcumque eccleſiaſticis perpetuo priuentur, atque inhabiles, ac indigni quibuſcumque honoribus, dignitatibus, benefi-

ciis,

ciis, ac officiis in poſterũ reddantur, donec poſt manifeſtam uitae emendationem ab eorum Superioribus cum iis ex cauſa uiſum fuerit diſpenſandum. Sed ſi poſtquam eas ſemel dimiſerint, intermiſſum conſortium repetere, aut alia huiuſmodi ſcandaloſas mulieres ſibi adiungere auſi fuerit, praeter praedictas pœnas, excommunicationis gladio plectãtur. Neq; quaeuis appellatio, aut exemptio praedictam executionem impediat, aut ſuſpendat. ſupradictorumque omnium cognitio, non ad Archidiaconos, uel Diaconos, aut alios inferiores, ſed ad Epiſcopos ipſos pertineat, qui ſine ſtrepitu, & figura iudicii, & ſola facti ueritate inſpecta, procedere poſſint Clerici uero; beneficia eccleſiaſtica, aut penſione non habentes, iuxta delicti, & contumaciæ perſeuerantiam, & qualitatem ab ipſo Epiſcopo carceris, pœna, ſuſpenſione ab Ordine, ac inhabilitate ad beneficia obtinenda, aliiſue modis, iuxta ſacros Canones puniantur. Epiſcopi quoque, quod abſit, ſi ab huiuſmodi crimine non abſtinuerunt, et a Synodo prouinciali admoniti, ſe non emendauerint, ipſo facto ſint ſuſpenſi. & ſi perſeuerent, etiam ad Sanctiſſimum Romanum Pontificem ab eadem Synodo deferantur, qui pro qualitate culpae, etiã per priuationem, ſi opus erit, in eos animaduertat.

Caput XV.

Vt paternæ incontinentiae memoria a lo çis, Deo conſecratis, quos maxime puritas, ſan ctitaſque decet, longisſime arceatur, non liceat filiis Clericorum, qui non ex legitimo nati ſunt matrimonio, in eccleſiis, ubi eorum patres beneficium aliquod eccleſiaſticum habent, aut habuerunt, quodcumque, etiam diſſimile, beneficium obtinere, nec in dictis Eccleſiis quoquo modo miniſtrare, nec penſiones ſuper fructibus beneficiorum, quae parentes eorum obtinent, uel alias obtinuerunt habere. Quodſi in praeſenti pater, & filius in eadem eccleſia beneficia obtinere reperiantur, cogatur filius ſuum beneficiũ reſignare aut cum alio permutare iuxta Eccleſiam intra trium menſium ſpatium, alias ipſo iure eo priuatus exiſtat, & ſuper iis quæcumq; diſpenſatio ſubreptitia cenſeatur. Ad haec, reciprocæ reſignationes, ſi quæ poſthac a parentibus Clericis in fauorem filiorum fient, ut alter alterius beneficium conſequatur, in fraudem huius decreti, & canonicarum ſanctionum factæ omnino cenſeantur, nec collationes ſecutæ uigore huiuſmodi reſignationũ, ſeu aliarum quarumcumque, quae in fraudem factae fuerint, ipſis Clericorum filiis ſuffragentur.

Caput

Caput XVI.

Statuit ſancta Synodus, ut eccleſiaſtica beneficia ſaecularia, quocumque nomine appellentur, quę curam animarum ex primęua eorum inſtitutione, aut aliter quocumque retinent, illa deinceps in ſimplex beneficium, etiam aſſignata Vicario perpetuo congrua portione, non conuertantur; non obſtantibus quibuſcumque gratis, quae ſuum plenarium effectum nō ſunt conſecutę. In iis uero in quibus contra earum inſtitutionem, ſeu fundationem cura animarum in Vicarium perpetuum translata eſt, etiam ſi in hoc ſtatu ab immemorabili tēpore reperiantur, ſi congrua portio fructuum Vicario Eccleſiæ, quocumq. nomine is appelletur, nō fuerit aſſignata ea quamprimum, & ad minus intra annum a fine præſentis Concilij, arbitrio Ordinarij, iuxta formam decreti ſub fel. rec. Paulo III. aſſignetur. Quod ſi id commode fieri non poſſit, aut intra dictum terminum factum non erit, cum primum per ceſſum uel deceſſum Vicarii, ſeu Rectoris, aut quomodolibet alterum eorum uacauerit, beneficium curā animarum recipiat, ac Vicarię nomen ceſſet, & in antiquium ſtatum reſtituatur.

Caput XVII.

Non poteſt ſancta Synodus non grauiter dolore, audiens Epiſcopos aliquos, ſui ſtatus oblitos

oblitos, Pontificiam dignitatem non leuiter de honeſtate, qui cum Regum miniſtris, Regulis, & Baronibus in eccleſia, & extra, indecenti quadam dimiſſione ſe gerunt, & ueluti inferiores miniſtre altaris, nimis indigne non ſolum loco cedunt, ſed etiam perſonaliter illis inſeruiant. Quare haec, & ſimilia deteſtans ſancta Synodus. ſacros Canones omnes Conciliaque generalia, atque alias Apoſtolicas ſanctiones ad dignitatis Epiſcopalis decorum, et grauitatem pertinentes renouando, praecipit, ut ab huiuſmodi inpoſterum Epiſcopi ſe abſtineant, mandamus eiſdem, ut tam in eccleſia, quā foris ſuū gradum, et Ordinē prae oculis habentes, ubique ſe Patres, & Paſtores eſſe meminerint, reliquis uero tam Principib. quam ceteris omnibus, ut eos paterno honore, ac debita reuerentia proſequatur.

Caput XVIII.

Sicuti publicae expedit, legis uinculum quandoque relaxato, ut plenius, euenientibus caſibus, & neceſſitatibus, pro communi utilitate ſatisfiat, ſit frequentius legem ſoluere, exemploque potius, quam certo perſonarum, rerūque delectu, petentibus indulgere, nil al ud eſt, quam unicuique ad reges tranſgrediendas aditum aperire. Quapropter ſciant uniuerſi, ſacratiſſimos Canones exacte ab omnibus, & quoad eius fieri poterit, indiſtincte obſeruandos. Quod ſi urgens, iu-

ſtaque

ſtaq. ratio, & maior quandoque utilitas poſtulauerint, cum aliquibus diſpenſandũ eſſe id cauſa cognita, ac ſumma maturitate atque gratis, a quibuſcumque, ad quos diſpenſatio pertinebit, erit, praeſtandum, aliterque facta diſpenſatio ſubreptitia cenſeatur.

Caput XIX.

Deteſtabilis duellorum uſus, fabricante Diabolo, introductus, ut cruenta corporum morte, animarum etiam perniciem lucretur, ex Chriſtiano orbe penitus exterminetur Imperator, Reges, Duces, Principes, Marchiones, Comites, & quocumque alio nomine, Domini temporales, qui locum ad monomachiam in terris ſuis inter Chriſtianos conceſſerint, eo ipſo ſint excommunicati, ac iuriſdictione, & Dominio ciuitatis, caſtri, aut loci, in quo, uel apud quem duellum fieri permiſſerint, quod ab Eccleſia obtinent, priuati intelligantur, & ſi feudalia ſint, directis Dominis ſtatim acquirantur. Qui uero pugnam commiſerint, & qui eorum Patrini uocantur excommunicationis, ac omnium bonorum ſuorum præſcriptionis, ac perpetuę infamiæ pœnam incurrant, et ut homicidæ, iuxta ſacros Canones, puniri debeant, & ſi in ipſo conflictu, deceſſerint, perpetuo careant eccleſiaſtica ſepultura. Illi etiam, qui conſilium in cauſa duelli, tam in iure, quam facto dederint, aut alia quacumque ratione ad id

quem-

quemquã ſuaſerint, necnon ſpectatores excõi cationis, ac perpetuae maledictionis uinculo teneantur, non obſtante quocunq. priuilegio, ſeu praua conſuetudine, etiã immemorabili.

Caput XX.

Cupiens ſancta Synodus Eccleſiaſticam diſciplinam in Chriſtiano populo non ſolũ reſtitui, ſed etiam perpetuo ſartam tectam a quibuſcunque impedimentis conſeruari, praeter eã, quæ de eccleſiaſticis perſonis conſtituit ſæculares, queque Principes officii ſui admonendos eſſe cenſuit, confidens eo, ut Catholicos, quos Deus ſanctae fidei, Eccleſiaeq. protectores eſſe noluit, ius ſuum Eccleſiae reſtitui non tantum eſſe conceſſuros, ſed etiam ſubditos ſuos omnes ad debitam erga Clerum, Parochos, et ſuperiores Ordines reuerentiam reuocaturos; nec permiſſuros, ut officiales, aut inferiores magiſtratus Eccleſiae & perſonarum eccleſiaſticarum immunitatem, Dei ordinatione, & canonicis ſanctionib. conſtitutam, aliquo cupiditatis ſtudio, ſeu in conſideratione aliqua uiolent, ſed una cum ipſis Principibus debitam ſacris ſummorum Pontificum, & Conciliorum conſtitutionibus obſeruantiam præſtent. Decernit itaque, et præcepit ſacros Canones, & Concilia generalia omnia, necnon alias Apoſtolicas ſanctiones, in fauorem Eccleſiaſticarum perſonarum, libertatis eccleſiaſticæ, & contra eius uiolato

res editas, quæ omnia præſenti etiam decreto innouat, exacte ab omnibus obſeruari debere. proptereaque admonet Imperatorem, Reges Reſp. Principes, & omnes ſingulos, cuiuſcumque ſtatus, & dignitatis extiterint, ut quo largius bonis temporalibus, atque in alios poteſtate ſunt ornati, eo ſanctius quae eccleſiaſtici iuris ſunt, tamquam Dei praecipua eiuſque patrocinio tecta, uenerentur, nec ab ullis Baronibus Domicillis, Rectoribus, aliiſue Dominis temporalibus ſeu magiſtratibus maximeque miniſtris ipſorum Principũ lædi patiantur, ſed ſeuere in eos, qui illius libertatem, immunitatem, atque iuriſdictionẽ impediunt, animaduertant. quibus etiam ipſiſmet exemplo ad pietatem, religionem, eccleſiarumque protectionem exiſtant, imitantes anteriores optimos, religioſiſſimoſque Principes, qui res Eccleſię ſua in primis auctoritate, ac munificentia auxerunt, nedum ab aliorum iniuria uindicarunt. Adeoq. ea in re quiſque officium ſuum ſedulo præſtet, quo cultus diuinus deuote exerceri, & Praelati, ceterique Clerici in reſidentiis, & officiis ſuis, quietis, & ſine impedimentis, cum fructu & ædificatione populi, permanere ualeant,

Caput XXI.

Poſtremo ſancta Synodus, omnia, & ſingula; ſub quibuſcumque clauſulis, & uerbis

quæ

quae de morum reformatione, atque Eccleſiaſtica diſciplina, tam ſub fel. rec. Paulo III. ac Iulio III. quādo ſub Beatiſſimo Pio IIII. Pontificibus Maximis, in hoc ſacro Concilio ſtatuta ſunt, declarat, ita decreta fuiſſe, ut in his ſalua ſemper auctoritas Sedis Apoſtolicae & ſit, & eſſe intelligatur.

Decretum de continuanda ſeſſione in diem ſequentem.

Cum ea omnia, quae in praeſenti Seſſione tractanda erant, quia hora tarda eſt, commodo expediri non poſſint, propterea iuxta id quod in generali Congregatione a Patribus, ſtatutum fuit, ea, quae ſuper ſunt in diē craſtinam, hanc eandem Seſſionem continuando, differuntur.

CONTINVATIO SESSIONIS DIE IIII DEC.

Decretum de indulgentiis.

Cum poteſtas conferendi indulgentias a Chriſto Eccleſiae conceſſa ſit, atque huiuſmodi poteſtate, diuinitus ſibi tradita, antiquiſſimis etiam temporibus illa uſa fuerint, ſacroſancta Synodus indulgentiarum uſum, Chriſtiano populo maximè ſalutarem, & ſacrorum Conciliorum auctoritate probatum, in Eccleſia retinendum eſſe docet, & praecipit: eoſque anathemate damnat, qui aut

in utiles eſſe aſſerunt ; uel eas concedendi in Eccleſia poteſtatem eſſe negant . In his tamen concedendi moderationem , iuxta ueterem, & probatam in Eccleſia conſuetudine, adhiberi cupit: ne nimia facilitate Eccleſiaſtica diſciplina eneruetur. Abuſus uero, qui in his irrepſerunt, & quorum occaſione inſiegne hoc Indulgentiarum nomē ab hæreticis blaſphematur, emendatos, & correctos cupiens, præſenti decreto generaliter ſtatuit, prauos quæſtus omnes pro his conſequendi , unde plurima in Chriſtiano populo abuſuum cauſa fluit, omnino abolendos eſſe. Ceteros uero, qui ex ſuperſtitione, ignorantia, irreuerentia, aut aliunde quomodocunque prouenerunt : cum ob multiplices locorum, & prouinciarum , apud quas hi cōmittūtur, corruptelas commode nequeāt ſpecialiter prohiberi: mandat omnibus Epiſcopis, ut diligenter quiſque huiuſmodi abuſus eccleſiæ ſuæ collegāt, eosq; in prima Synodo prouinciali referrat: ut aliorū quoque Epiſcoporum ſententiæ cogniti, ſtatim ad ſummū Romanum Pontificem deferantur: cuius auctoritate, & prudentiæ, quod uniuerſali Eccleſiæ expediet, ſtatuatur, ut ita ſanctarum indulgentiarum munus pie, ſancte, & incorrupte omnibus fidelibus diſpenſetur.

De delectu ciborum, ieiuniis, & diebus feſtis.

Inſuper hortatur ſancta Synodus, & per ſanctiſſimũ Domini noſtri, atque Saluatoris aduentum Paſtores omnes obteſtatur, ut tanquam boni militis illa omnia, quae ſancta Romana Eccleſia, omnia eccleſiarum mater, & magiſtra ſtatuit, nec non ea, quae tam in hoc Concilio, quam in alijs oecumenici ſtatuta ſunt, quibuſcunque fidelibus ſedulo commendent, omnique diligentia, utantur, ut illis omnibus, & iis praecipue, ſint obſequentes, quae ad mortificandam carnem conducunt, ut ciborum delectus & ieiunia: uel etiam, quae faciunt ad pietatem augendam, ut dierum feſtorum deuota, & religioſa celebratio: admonentes populos crebro, obedire Praepoſitis ſuis: quo qui audiunt, Deum remuneratorem audient: qui uero contemnunt, Deum ipſum ultorem ſentient.

De Indice librorum, Cathechiſmo, Breuiario, & Miſſali.

Sacroſancta Synodus in ſecunda Seſſione ſub ſanctiſſimo D. noſtro Pio IIII. celebrata, delectis quibuſdam patribus commiſit, ut de uarijs cenſuris, ac libris, uel ſuſpectis, uel pernicioſis, quid facto opus eſſet, conſiderent: atque ad ipſum ſanctam Synodum referre-

referent: audies nunc, huic operi ab eis extremam manuum impoſitam eſſe: nec tamen, ob librorum ueritatem, & multitudine, diſtinctae, & cōmode poſſit a ſancta Synodo diiudicari, praecipit, ut, quidquid ab illis praestitū eſt, Sanctiſſimo Romano Pontifici exhibeatur ut eius iudicio, atque auctoritate terminetur, & euulgetur. Idemq. de Cathechiſmo a Patribus, quibus illud mādatum fuerat, & de Miſſali, & Breuiario fieri mandat.

De loco Oratorum.

Declarat ſancta Synodus, ex loco aſſignato Oratoribus, tam eccleſiaſticis, quam ſecularibus, in ſedendo, incedendi aut quibuſcunque alijs actibus, nullum cuiquam eorum factum fuiſſe praeiudicium: ſed omnia illorum, & Imperatoris, Regum, Rerum publicarum, ac Principum ſuorum iura, & praerogatiuas illaeſas, & ſaluas eſſe, in eodemque ſtatu permanere, prout ante praeſens Concilium reperiebantur.

De recipiendis & obſeruandis Decretis Concilii.

Tanta fuit horum temporum calamitas, et haereticorū inueterata malitia, ut nihil tā clarū in fide noſtra aſſerenda unquā fuerit, aut tā certo ſtatutum: qđ nō, humani generis hoſte ſuadente: illi errore aliquo contaminauerint; ea propter ſctā Synodus id potiſſimū curauit,

rauit ut præcipuos hæreticorum noſtri temporis errores damnaret, & anathematizaret: ueramque & Catholicam doctrinam traderet & doceret, prout damnauit, anathematizauit, & definiuit: Cumque tamdiu tot Epiſcopi ex uariis Chriſtiani orbis prouinciys euocati, ſine magna gregis ſibi commiſſi iactura, & uniuerſali periculo ab eccleſiis abeſſe non poſſint, nec ulla ſpes reſtet, hæreticos, toties; fide etiam publica, quam deſiderarunt, inuitatos, & tandiu eſpectatos, huc amplius aduenturo: ideoque tandem huic ſacro Concilio finem imponere neceſſe ſit: ſupereſt nunc, ut Principes omnes, quod facit, in Domino moneat ad operam ſuam ita praſtandam, ut, quæ ab ea decreta ſunt, ab hæreticis deprauari, aut uiolari non permittant: ſed ab his, & omnibus deuote recipiantur, & fideliter obſeruentur. Quod ſi in his recipiendi aliqua difficultas oriatur: aut aliqua inciderint, quę declaratione, quod non credit, aut definitionem poſtulent præter alia remedia, in hoc Concilio inſtituta, conſiſtit ſancta Synodus Beatiſſimum Romanum Pontificem curaturū ut uel euocatis ex illis Preſertim prouinciys, unde difficultas orta fuerit ys, quos eidem negctio tractando uiderit expediri, uel etiam Concilij generalis celebratione, ſi neceſſarium iudicauerit, uel commodiore quacunque ratione ei uiſum fuerit prouincialium neceſſitatib. pro Dei gloria, & Eccleſiæ tranquilitate conſulatur:

De

De recitandis Decretis Cōcilii ſub Paulo III, & Iulio III, in Seſsione.

QVONIAM diuerſis temporibus, tam ſub fel. rec. Paulo III, quã Iulio III, multa in hoc ſacro Concilio, quo ad Dogmata, ac morum reformationem, ſtatuta & definita ſunt, vult ſancta Synodus, ut illae nunc recitẽtur, & legantur.

Recitata ſunt.

De fine Concilii, & confirmatione petẽda a ſanctiſſimo Domino noſtro.

Illuſtriſſimi Domini, Reuerendiſſimique, Patres, Placet ne uobis, ut ad laudem Dei omnipotentis huic Sacrę Oecumenicę Synodo finis imponatur? & omnium, & ſingulorum, quę tam ſub fel. rec. Paulo III, & Iulio, quã ſub Sanctiſſimo Domino noſtro Pio IIII, Romanis Pontificibus, in ea decreta & definita ſunt, confirmatio nomine ſanctae huius Synodi per Apoſtolicae Sedis Legatos & praeſidentes Beatiſſimo Romano Pont. petatur?

Reſponderunt Placet.

POSTMODVM Illuſtriſſ. & Reuerẽdiſſ. Cardinalis Moronus, primus Legatus, & Præſidens benedicens ſanctæ Synodo dixit. POST GRATIAS DEO ACTAS REVERENDISSIMI PATRES ITE IN PACE. Qui Reſponderunt, AMEN.

Cardinalis Alotharingia.

Beatiſſimo Pio Papę, & Domino noſtro, ſanctę Vniuerſalis Eccleſię Pōtifici, multi anni, & ęterna memoria.

RESPONSIO PATRVM.

Dñe Deus, Sãctiſſimũ Patrẽ diutiſſime Eccleſiæ tuę cõſerua, multos ann.

Card. Beatiſſimorũ ſummorum Pontificũ animabus, Pauli III, & Iulii III, quorum Auctoritate hoc ſacrũ generale Cõcilium inchoatũ eſt, pax a Domino, & ęterna gloria, atque felicitas in luce Sanctorum.

Reſp. Memoria in benedictione ſit.

Card. Caroli V. Imperatoris, & Sereniſſimorũ Regũ, qui hoc uniuerſale Conciliũ promouerũt, & protexerũt, memoriã in benedictione ſit.

Reſp Amen, Amen.

Card. Sereniſſimo Imperatori Ferdinando, sẽper Augũſto, rtodoxo, & pacifico, & omnibus Regib. Reſpub. & Principibus noſtris, multi anni.

Reſp. Pium, & Chriſtianum Imperatorem Domine cõſerua, Imperator,

cœ-

cœleſtis terrenos Reges,rectę fidei conſeruatores,cuſtodi.

Card. Apoſtolicę Romanæ Sedis Legatis,& in hac Synodo Pręſidentibus cum multis annis magnæ gratiæ.

Reſp. Magnę gratiæ, Dominus retribuat.

Card. Reuerendiſſimi Cardinalibus, & illuſtribus Oratoribus.

Reſp. Magna gratia,multos annos.

Card. Sanctiſſimis Epiſcopis uita, & felix ad eccleſias ſuas reditus.

Reſp. Præconib. ueritatis perpetua memoria Ortodoxo Senatui multos annos.

Card. Sacroſancta Oecumenica Tridétina Synodus eius fidē confiteamur eius decreta ſemper ſeruemus.

Reſp. Semper confiteamur, ſemper ſeruemus.

Card. Omnes ita credimus, oēs id ipſum ſentimus,oēs cōſentiētes,& amplectentes ſubſcribimus. Hæc eſt fides beati Petri,& Apoſtolorum,hęc eſt fides Patrū hęc eſt fides Ortodox.

Reſp. Ita credimus,ita ſentimus, ita ſubſcribimus.

Card. His decretis inhærentes, digni reddamur miſericordiis, & gratia primi, & magni ſupremi Sacerdotis, Ieſu Chriſti Dei,intercedente, ſimul inuiolata Domina noſtra ſan-

ƈta Deipara, & omnibus Sanctis.
Reſp. Fiat, fiat. Amen, Amen.
Card. Anathema cunctis hæreticis.
Reſp. Anathema, anathema.

Poſt hęc mandatum fuit Legatis, & Prę ſidentibus ſub pœna excommunicationis omnibus Patribus, ut, antequã deſcenderent e ciuitate Tridentina, ſubſcriberent manu propria Decretis Concilii aut ea per publicũ inſtrumentũ approbarent, qui omnes deinde ſubſcripſerunt, & fuerunt numero 255. uidelicet Legati quattuor Cardinales duo, Patriarchę tres, Archiepiſcopi xxv. Epiſcopi CLXVIII, Abbates ſeptem, Procuratores abſentium cum legitimo mandato XXXIX. Generales Ordinum ſeptem.

LAVS DEO.

Concordat cum originali, in cuius fidem ſupſcripſimus.

Ego Angelus Maſſarelus, Epiſc. Theleſinus, ſacri cõcilii Tridẽtini Secretarius
Ego Marchus Antonius Peregrinus, comenſis, eiuſdem Concilii Notarius.
Ego Cynthius Pamphilus, clericus Camerinenſis diœceſis, eiuſdem Concilii Notarius.

CON-

CONFIRMATIO
CONCILII.

NOs Alexander, S. Laurentii in Damaſo Diaconus Cardinalis, de Farneſio. S.R.E. Vicecancellarius, fidem facimus, & atteſtamur, qualiter hodie die Mercurii. XXVI. Ian. M.D.LXIIII. Pontificatus ſanctiſſimi D. noſtri D. Pii, diuina prouidẽtia Papæ Quarti, anno quinto, in Conſiſtoro ſecreto, apud S. Petrum Reuerendiſs. D.D. mei, Cardinalis Moronus, & Simoneta, nuper reuerſi a ſacro Conciliis Tridentino, cui uti Sedis Apoſtolicæ Legati præ erant, petierunt ab eodem ſanctiſſimo D. noſtro ut infra.

Beatiſſime Pater, in Decreto ſuper fine Concilii Oecumenici Tridẽtini, pridie nouas Decemb. præteriti publicato, ſtatutũ fuit, ut p Sãctitatis ueſtræ, & ſãctę Sedis Apoſtolicę Legatos & Pręſidẽtes peteretur nõe dicti Concilii a Sanctitate ueſtra cõfirmatio omnium, & ſingulorũ quæ tam ſub fel. rec. Paulo III & Iulio III. quã ſub Sanctitate ueſtra in eo decreta, & definita ſunt. Quapropter nos Ioannes Cardinalis Moronus, & Ludouicus Cardinalis Simoneta, qui tunc Legati, & Præſidentes eramus, uolentes exequi, qđ in dicto Decreto ſtabilitũ fuit, humiliter petimus nõmine

dicti Concilii Oecumenici Tridentini ut Sanctitas ueſtra dignetur confirmare omnia,& ſingula, quę tam ſub fel. rec. Paulo III,& Iulio III. quam ſub ſancti tate ueſtra in eo decreta,& definita ſunt.

Quib. auditis, Sanctitas ſua, uiſo,& lecto tenore dicti Decreti,& habitis uotis Reuerendiſſ. D.D. meorum Cardinalium, reſpondit per hæc uerba.

Petitioni, nomine Concilii Oecumenici Tridentini ſuper eius confirmatione per dictos Legatos nobis factæ, annuentes, omnia, & ſingula, quę in dicto Concilio tam ſub fel.rec. Paulo III. & Iulio III. prædeceſſoribus noſtris, quam Pontificatus noſtri tempore decreta,& definita ſũt auctoritate Apoſtolica, etiã de Venerabilium fratrum noſtrorum Cardinalium conſilio, & aſſenſu, matura cum illis deliberatione prębabita confirmamus, atque ab omnibus Chriſti fidelibus recipi, & inuiolabiliter obſeruari mandamus, in nomine Patris,& Filii,& Spiritusſancti. Amẽ

Ita eſt. A. Cardinalis
Farneſius, Vicecancell.

INDEX

INDEX DOGMATVM, ET REFORMATIONIS, breuiter collectus.

ABbates quo modo eligendi, pagina. 160.a
Abbates Tonſuram, nec minores ordines iis conferant, qui ſibi ſubiecti non ſunt. pag. 125.a
Abbates, uſum Mitræ, & Baculi habentes qua in cauſa, Epiſcoporum loco, adhibentur. 63.a
Abbates uiſitandi ius habent 164.b
Abbates, quę de regularib. decreta ſunt, exequantur. 166.a
Abbatum negligentia qua in cauſa ab Epiſcopo corrigi poſſit. 21.b
Abbatum monaſteria, in quibus ipſi domicilium habent, a iuriſdictione Epiſcoporum ſunt libera. 162.a
Abbatū priuilegia in eccleſiis parochialibus uacantibus, quādo locum non habent. 150.b
Abbatiſſę, qua ętate, & quo modo creari debent. 160.b
Abeſſe ab eccleſia ſua Epiſcopo non licet ultra tres menſes. 122.a
Abeſſe quo anni tempore ei non licet ibidem
Abſentis Epī qua pœna multentur. ibid.
Abſentes inferiores curati mortaliter peccant. 122.b

Abſentię Epiſcopi cauſæ legitimæ. 121. b. a quibus probandæ. ibid.
Abſentiæ licentia inferioribus Curatis non ultra tres menſes danda 122. b. a quo probanda. ibid.
Abſolutio ſacerdotalis quæ 71. b. actus iudicialis. 77. b
Abſolutio peccatorum grauium a quibus. 72. a
Abſolutio quãdo nullius a momẽti. 71. b
Abſolutio peccatorum non abſque contritione penitẽtis, & miniſterio ſacerdotis. ibid.
Abſolutionis commoda. 70. b
Abſolutionis miniſtri. 77. b
Abſolutionis de publico crimine impetratæ cauſa quando cognoſcitur ab Epiſcopo. 63. a
Abſolutio, a ſummo Pontifice impetrata, uſurpantibus bona, & iura Eccleſiaſtica, non aliter prodeſt niſi, quæ detinent, reſtituant. 117. a
Abuſis, qui irrepſerunt in uſum indulgentiarum quomodo tollendi. 181. a
Abuſus ex ignorantia, & ſuperſtitione tollendi. ibid.
Abuſus alii tollendi. 36. b. 61. b. 82. a 102. b. 106. a. 111. b. 113. a. 156. b. 175. a
Academię teſtimonium de eius doctrina, qui creandus eſt Epiſcopus. 113. b
Acceſſus aut regreſſus ad beneficiũ Eccleſia-

cleſiaſticum nō concedantur, con ceſ
ſi, non ſuſpendantur. 171.b
Aclamationes Patrum. 183.b
Acolypti. 118.b
Adę peccatum in omnes non imitatione, ſed propagatione trāsfuſum. 19 a
Adæ præuaricatio & ſibi, & eius propagini nocuit. ibi.
Adę ſeminę propagati, iniuſti naſcuntur. 25.a
Adę uerba de indiſſolubili matrimonii nexu. 131.b
Adminiſtratores a capitulo, ſede uacāte electi, futuro Epiſcopo rationem reddant. 146.a
Adminiſtratores cuiuſuis loci pii ſingulis annis Epiſcopo rōnē reddāt. 116.a
Adorationes imaginū quo modo uide, Imagines.
Adulterii pœna. 137.b
Adulterio matrimonium non dimittitur. 137.a
Aetas, ſingulis ordinibus pręſcripta. 125 b. & 145 b
Aetas, in obtinendo beneficio definita. 123.b
Aetas, ac Canonicatum obtinendum legitima. 146.b
Aetas puerorū, qui in Seminarium cooptandi ſunt. 127.b
Affinitas, ex fornicatione contracta, in primo & ſecundo grado, neque ulteriori,

rioti, matrimonium dirimit. 136.b
Aleas fugere Clerici debent. uide Clerici.
Alexand.3.conſtitutio.43.a.43.b.104.a 145.b
Annexa beneficia ſingulis annis uiſitare cura eſt Epiſcopi. 44.b
Anathemata in eos, qui de Iuſtificatione male ſentiunt.32.b.uſque ad 36.b
Anathemata cōtra male opinātes de Sacramento Matrimonii. 132.a
Anathemata in illos, qui ſeptē Eccleſię Sacramenta negant, & male interpretantur. 36.uſque ad 43.a
Anathemata contra hæreticorū errores in Sacramentis Baptiſmi, & Confirmationis.41.a.41.b.42.a.in Sacramento Euchareſtię. 59.b.60.a.60.b 61.a. in Sacramentis penitentię, & Extremę Vnctionis.76.a. uſque ad 79.a. in Sacramento Ordinis. 119.b. & 120.a. 120.b.in Sacrificio Miſſę.110.& 111.a in Communione ſub utraque ſpecie, 101.b.
Annus, ad ſuſcipiendos Ordines datus quos impetratum beneficium poſtulat. 114.b
Antiquior Epiſcopus, Metropolitano impedito, habendę Synodo prouincialis ius habet. 140.a
Antiquiori Epiſcopo in Metropolitana Eccleſia Oecumenica eligere quando

do licet. 149.b
Appellatio, inhibitio non impedit, quo minus ea perficiantur, quæ Epiſcopus uiſitatione, & morum correctione ſtatuit. 144.b
Appellatio concubinarii non impedit executione. 177.a
Appellatio in cauſis matrimonialibus 153.a
Appellationes, aut inhibitiones in prima inſtantia non admittuntur, niſi ab eo qui, habet uim definitiuæ. 152.b
Appellatione facta coram Ordinario, præſcribitur forma, & tempus transferendi acta. 153.a.& 153.b
Appellationibus admittendis quæ forma ſeruanda. 115.b
Apoſtate. 164.b
Apoſtatandi occaſio quando Regularibus datur. 83.b
Apoſtoli in Cæna a Chriſto ſacerdotes inſtituti. 107.a
Apoſtolis conſecrandi poteſtas a Chriſto tributa. 118.a
Apoſtolis eorumque ſucceſſoribus remittendi, & retinendi peccata poteſtas communicata. 97.a
Aquę cum uino mixtio in calice, non eſt contra inſtitutionem Chriſti. 111.a
Aqua cũ uino miſcenda in calice, eiuſq; rei

rei cauſa. 109 b
Aqua naturalis de neceſſitate Baptiſmi uide baptiſmus.
Aquarum ſignificatio. 109.b
Arbiter de ſuſpitione & iuriſdictione cognoſcenda inter Ordinarium & conſeruatorem iudicem. 81.b
Archidiaconi cauſas matrimonii, & criminum non iudicant. 153.a. neque ad eorũ iudicium concubinatus cauſæ pertinent. 176.a
Archidiaconi, oculi Epiſcoporum. 145.b
Archidiaconi quales eſſe debent. ibi.
Archidiaconi, qui uiſitandi ius habent, quo modo uiſitent. 141.a
Archiepiſcopi Epiſcopos, negligentes in inſtitutione Seminarii, compellant. 130.a
Archiepiſcopi, negligẽtes ĩ Synodo prouinciali habẽda, qua pœna multentur. 140.b
Archiepiſcopi ꝑ ſuffraganeos eccleſias quando uiſitare debent. ibid.
Archiepiſcoporum officiũ, ut Rectores Abbatibus ſubiecti, prędicent.
Archiepiſ. ad Seminarii collegiũ iſtituẽdũ Synodus prouincialis cogat. ibid.
Archipresbyteri, quibus animarum cura commiſſa eſt, quibus diebus prędicare debeant. ibid.
Articulis fidei aſſidue recolendis populum confirmari. 156.b
Aſſu-

Aſſumēdus ad cathedrales eccleſias qualis eſſe debet. 114.a
Attritio. 96.a
Auaritiæ ſuſpicio, ab Eccleſiaſticis tollenda. 102.b
Auaritia, idolorum ſeruitus. 111.b
Aucupia Clerici uitare debent, uide clerici.
Auctoritas Sedis Apoſtolicæ in omnib. decretis Concilii reſeruatur. 43.a.72.a.180.b
BAPTISMVS ſacramentũ fidei. 26.b
Baptiſmus Ioannis. 41.a
Baptiſmus, ad ſalutē neceſſarius. ibid.
Baptiſmus hæreticorum quo modo uerus. 41.b
Baptiſmus paruulorum. 42.a
Baptiſmus, rite colatus, non iteratur. 42.b.& 67.b
Baptiſmi doctrina uera in eccleſia Romana. 41.a
Baptiſmi, & Pęnitentia differentia 67.a
Baptiſmi ſola recordatio non tollit, neque minuit peccata. 42.a
Baptiſmi Sacramēto neceſſaria aqua naturalis. 41.a
Baptiſmi gratia, & fructus. 67.b
Baptiſmi character indelebilis. 119 a
Baptiſmi lauacro regeneratos, Chriſto incorporari. 67.b
Baptiſmi canones. 41.42
Baptiſmo ſuſcepto, uota, poſt facta, non irrita

irrita ſunt ui promiſſionis, in illo factæ. 42.a
Baptizati licet in omni ætate & tempore. ibidem
Baptizātur paruuli in fide eccleſiæ. ibi.
Baptizatus, peccando, gratiam amittit. 41.b
Baptizati, uniuerſę Chriſtianę legis debitores. ibidem
Benedictio ſacerdotalis, antequā coniuges, ſimul habitent in tēplo ſuſcipienda. 135.a. non ab alio ſacerdote, ſed a ſuo parocho ſumenda. ibid. eius licentia a quo danda. ibid.
Beneficia eccleſiaſtica obtinentium habitus. 82.a
Beneficia non conferantur, niſi iis. qui tales ſunt, quales eſſe ſacrorum Canonum lege, cautum eſt, alias collatio, ſeu prouiſio nulla. 114.b
Beneficia habētes, quamuis familiares ſint cardinalium ab Ordinarii iuriſdictione ſoluti non ſunt, ratione dictorum beneficiorum. 145.b
Beneficia, quibus ex primęua inſtitutione cura animarū iniuncta eſt, in ſimplex beneficiū nō cōuertantur. 177.b
Beneficia plura obtinere uolentium cupiditati occurritur. 149.b
Beneficia plura incompatibilia nemini recipere, & obtinere licet. 43.b
Beneficia regularia Regularibus conferantur,

rantur,cum uacauerint. 83.b
Beneficia ſæcularia impetrare iis nō licet, qui ad aliam ordinem tranſlati ſunt. ibid.
Beneficiis obtinendis ætas obtinere uolentium definita, uide Aetas.
Beneficiorū exemptorum uiſitatio cui competat. 144.a
Beneficiorum hæreditariç ſucceſſiones Patrum decretis odioſç. 171.b
Beneficiorū qualitatibus, & oneribus, quç ex fundatione, aut dotatione ſunt non derogandum. 170.a
Beneficiorum ſimplicium fructus quibus tribuendi. 127.b
Beneficiorum Eccleſiaſticorum, quç curam animarum habēt,collatio. 43.b quç Cathedrali Eccleſiç annexa sūt uiſitatio. 44.b
Beneficiorum quorumcumque uiſitatio. 45.a
Beneficium Eccleſiaſticum debet, qui prima Tonſura initiatu eſt, ut fori priuilegio gaudeat. 123.b
Beneficium unum uni conferendum. 150.b
Biblia latina uulgaræ editionis,probata. 16.b
Bienii ſpacium, litibus finiendis in prima inſtantia,ſtatutum.
Bigami ad minorum Ordinū munera obeunda idonei, nō probātur. 127.b

Bona

Bona eccleſiaſtica, occupantium quæ pœna. 116.a
Bona mobilia & immobilia quo modo regularibus conceſſa, uide regulares
Bonifacii VIII. Conſtitutiones. 124.a 146.b. 159.b
Bononiæ Seſſiones habitę, nona, & deci ma. 49.b. 50.b
Brachium ſæculare impolari poteſt, pro reuocandis Monialib. intra urbe. 157.b
Bulla indictionis Cõcilii Pauli. III. 3.a
Bulla facultatis transferẽdi Cõcilii ſub Paulo III. 47.a
Bulla reſumptionis Concilii ſub Iulio III. 51.b
Bulla celebrationis Cõcilii ſub Pio IIII Pont. 90.a
Calicis uiſus an aliquibus nationibus concedendus, ad patrum conuentum refertur. 192. a, hęc cauſa ad ſummũ Pont. reiicitur.
Candelarum certus numerus, in Miſſarũ celebratione, ſuperſtitioſus. 112.a
Canon Miſſæ ex quibus conſtet. 106.a
Canones. oẽs antiqui, q̃ uita & moribus. Clericorum, renouati. 122.a
Canones de Iuſtificatione. 32.b uſque ad 36.b
Canones de Sacramẽtis in genere. 36.b 40.a. 40.b. 41.a
Cano. de Bapt. uide Baptiſmi Canones.
Ca-

Canones de confirmatione. 42.b.43.a
Canones de Euchariſtia. 59.b uſque ad 61.a
Canones de pœnitentia. 76.a uſque ad 78.b
Canones de extrema Vnctione. 78.b. 79.a
Canones de communione ſub utraque ſpecie,& paruulorum. 101.b
Canones de Miſſę ſacrificio. 110.b. 111.a
Canones de Ordine ſacro. 118.a uſque ad 120.b.
Canones de Matrimonio. 132.133
Canones omnes ſacri indiſtincte ab omnibus obſeruandi. 178.b
Canonicatus quibus conferendi. 146.a
Canonicatus, aut portio non ei confertur, qui eo ordine initiatus non eſt, quem illa dignitas,aut portio requirit. ibid.
Canonici libri. 15.a
Canonici Regulares.106.a. tranſlati ad aliũ ordinem, ſecularia beneficia obtinere non poſſunt. 83.b
Canonici, pręſentis ſacræ ordinationi. 124.b
Canonici diuina officia per ſe, non per alium obire debent. 146.b
Canoni profeſſionem fidei coram Epiſcopo facere teneantur. 145.b
Canonici quales. 146.a

Canonici

Canonici uocem in Capitulo non habent, niſi ſunt ſubdiaconi.
Canonicis nō amplius tribus menſibus abeſſe licet. 146.b
Canonicorum abſentium contumaciæ pœna. ibidem
Canonicorum reſidentia. ibid.
Canonicorum ueſtitus, & temperantia. ibidem
Canonicorum officium in Choro. 147.a
Canonicorum duorum electio de ineunda ſimul cum Epiſcopo Eccleſiarum gubernandarum ratione. ibid.
Canonici officium celebrāte Epiſcopo. ibidem
Cantus in choro qualis. ibid,
Cantus laſciuus in celebratione Miſſę uitatur. 112.a
Capellani Regii quando Ordinarii ſubiecti. 144.b
Capita Ordinum. 162.a.164.b.165.b.
Capitula cathedraliū a ſuis Epiſcopis etiā Sedis Apoſtolicę auctoritate, uiſitari, & corrigi poſſūnt. 170.a
Capituli officium, Sede epiſcopali uacante, 138.b
Capituli ius Oeconomum diligendi, uacante Sede epiſcopali. 149.a
Capituli negligentię, in eligendo Vicario, remedium. 149.b
Capitulo quando, Sede uacante, littera dimiſ-

dimiſſorias concedere licet, & quando non. 45.a
Capitulum in uiſitatione Epiſcopi exétio nulla. 38.b
Capitulum ſi ius uiſitandi habet, uiros, ab eo delectos prius Epiſcopos probet. 141.a
Capitulum de quibus ſcripturis futuro Epiſcopo rationem reddere tenetur.. 149.b
Capitulum de qua re ab Epiſcopo in cōſilium adhiberi debet. 171.a
Capitulum ſub tit. S. Petri & S. Ioānis. 161.b
Capitulorū generalium, ſeu prouincialium negligentia in conſtituenda regularium diſciplina concilio prouinciali quando ſupplenda 166.b
Capitulorum generaliū, aut prouincialium officium in magiſtris ſacrę ſcripturæ melioribus decernendis. 21.b
Capucinis, & minoris obſeruantię fratribus ſolis bona immobilia poſſidere non licet. 158.b
Cardinales ex omnib. Chriſtianę Reip. nationibus aſſumendi, & quales, etiā ſi ſint Diaconi. 139.b
Cardinales tres eligendi, qui cognito genere moribus uita, doctrina eius, qui creandus eſt Epiſcopus, ſanctę teſtentur, illum eo dignitatis gradu dignum

dignum ibidem
Cardinales, qui Eccleſiis cathedralibus preſunt, conſecrationis munus trium menſium ſpatio ſuſcipiant. 123.a
Cardinalibus, item beneficiorum multitudo negatur. 150.a
Cardinalium reſidentia. 121.b
Cardinalium regreſſus non conceduntur. 171.b
Cardinalium conſilio Vniuerſalis Eccleſię adminiſtratio nititur. 167.b
Cardinalium familiares. uide, Familiares Cardinalium.
Cardinalium fragilitas, continentia. 167.a
Cardinalium uita, mores, doctrina, cæteraque eiuſmodi, quę de Epiſcopis deſignandis Canonum decretis ſtatuta ſunt. 139.b
Cardinalium priuilegia in Eccleſiis parochialibus uacantibus, quando non ualent. 150.b
Carnis deſideria. 7.a
Carthaginenſe Concilium. 167.a
Caſtitatis donum. 133.a
Catecheſis, uulgati lingua a Parocho explicāda, curante epiſcopo. 143.b
Catecheſis ſingulis ſacramentis præſcribenda. ibid.
Caſus occulti, reſeruati Sedi Apoſtolicæ. 143.a
Caſuum reſeruatio. 71.b.78.a.

Caſuum

Caſuum reſeruatio nulla in articulo mortis. 72.a
Caſuum reſeruationis ius. 72.a
Cathecumeni. 73.a
Cathedralibus eccleſiis qui perficiendi. 43.a.113.b.114.a
Cathedralium eccleſiarũ pluralitas prohibetur. 43.a
Cathedralibus eccleſiis quibus penſiones imponendæ. 147.a
Cathedralibus eccleſiis,quę ſunt exigui fructus,quomodo prouidendum. ibidem.
Cathedralium eccleſiarum pęnitentiarius doctor.uide,Pœnitentiarius.
Cathedralem eccleſiam ſimul & parochialem nemo retineat. 150.a
Cauſæ omnes fori Eccleſiaſtici in prima inſtantia ab Ordinariis cognoſcantur. 152.b
Cauſæ ciuiles uide,Ciuiles cauſæ.
Cauſę excepte. 153.a
Cauſarum matrimonialium,& criminalium iudicium ad Epiſcopum ſpectac. 153.b
Cauſis finiendis biennium pręſcriptum. 152.b
Cauſis biennio non finitis quod remedium. ibid.
Cauſæ matrimoniales quãdo extra prouinciam cognoſcuntur. 153.b
Cauſæ criminum gradiores contra Epi-

 ſcopos,

ſcopos, a ſummo ſolum Pont. cognoſcendæ. 142.b
Celebratio Miſſarum. uide, Miſſa.
Cenſuræ Eccleſiaſticæ, a iudicibus eccleſiaſticis quando ferendæ. 169.a
Cenſuræ & interdicta Eccleſiaſtica, ſiue ab Apoſtolica Sede, ſiue ab Epiſcopo ſint, a Regularibus item publicentur & obſeruentur. 162.a
Cerimoniç, in ſacramentis miniſtrandis non contemnendç. 41.a
Cçrimoniæ, & ritus in oblatione ſacrificii, quare inſtituti, 109. a. non ſunt impietatis irritabula, ibidem, & 111.a.
Cçrimoniæ in ordine ſacro non contemnendæ, 120. a. in nuptiis non damnandæ. 133. b. niſi quæ ab Eccleſia receptæ ſunt, & pio frequentique uſu ſtabilitæ, Miſſarum celebratione ab Epiſcopo non permittantur. 111.b.112.a
Character quid, 40.b. imprimitur in Baptiſmo, Cõfirmatione, & ordine, 119. a. non poteſt deleri. ibi.
Choreç Clericis prohibentur. 113.a
Chriſma ſacrum. 42.b
Chalcedonenſe Concilium. 127.a
Chriſtus, ſol iuſtitiç, fidei noſtrç auctor & conſummator. 24.a
Chriſtus, ante legem, & in lege Patribus promiſſus. 24.b

Chriſtus, ſecundus Adam. 25.b
Chriſtus omnium ſacramẽtorum auctor & perfector. 131.b
Chriſtus, cauſa ſalutis ęternę omnibus obtemperantibus ſibi. 29.a
Chriſtus tamquam caput in membra, & uitis in palmites. 31.b
Chriſtus, datus non tantum ut redemptor, ſed ut legiſlator. 35.a
Chriſtus meruit nobis iuſtificationem per ſuam paſſionem, & ſatisfecit noſtris peccatis. 26.b
Chriſtus, pro omnibus mortuus, ſed omnes non ſoluantur. 25.a
Chriſtus totus ſumitur ſub qualibet ſpecie Euchariſtiæ. 101.a.101.b
Chriſtus ſedet ad dexteram Patris, & tamen nobiſcum eſt in Euchariſtia. 55.b
Chriſti amor erga nos. 59.a
Chriſti reſurrectionis uis. 28.a
Chriſti aduentus myſterium. 24.b
Chriſtiani. 35.b
Ciborum delectus ſeruandus. 181.b
Circunſtantiæ peccati. uide, Peccati circumſtantiæ.
Citari Epiſcopus perſonaliter non poteſt, niſi ex cauſa, ob quam priuãdus eſſet. 63.b
Ciuilibus in cauſis definiẽdis modus, iudicibus Eccleſiaſticis perſcriptus. 169.a

uilibus & criminalibus in cauſis quã do appellationi locus eſt. 61.b.62.a
Clandeſtinorum matrimoniorum correctio. 134.a
Clandeſtinis in matrimoniis Parochi officium.uide Parochus.
Claues datæ ad ſoluendum, & ligandũ. 73.b
Clauium poteſtas. 69.b.78.b
Clauſtralium monachorum ſacræ Scripturæ interpretes non examinantur ab Epiſcopo. 21.b
Clemens Quintus. 82.b
Clerici concubinarii uide, concubinariis.
Clerici coniugati quo modo prima Tonſura gaudeant. 124.a
Clerici peregrini ſine cõmendaticiis Epiſcopi ſui litteris.ad ſacra facienda nõ recipiantur. 127.a
Clerici bona, & iura Eccleſiaſtica uſurpantes,qua pęna puniantur. 116.b
Clerici qui debitum eccleſiæ, officium non præſtant, qua pœna multentur. 114 a
Clerici ordinandi certo loco, & eccleſię adſcribantur, ubi ſuis fugantur muneribus. 149.b
Clericorum ueſtitus & habitus. 82.a
Clericis aleæ,comeſſationes, luſus probibentur. 113.a
Clericorum uita. 79.b

Clericorum mendicitati prouidetur. 102.b
Clericorum peregrinationi occurritur. 127.a
Clericorum uitia punienda, appellatione remota. 113.b
Clericos corrigendi facultas, eccleſiatũ prælatis ample tributa. 80.b
Clericus homicida, uide, Homicidium.
Clericus ſæcularis, niſi beneficium habet, quod ei ad uictum ſatis ſit, non promoueatur. 102.b
Cluniacenſis monaſterii priuilegium. 162.a
Coadiutores in eccleſiis parochialibus quando dandi. 104.b
Coadiutoriç cum futura ſucceſſione tolluntur & quo modo permittuntur. 171.b
Cognatio ſpiritualis, quç cõtrahitur ex Baptiſmo & Confirmatione, quos attingat. 136.a
Collatio quorumcunque Ordinum gratuita uide, Ordo.
Collegii puerorum inſtituendi uia & ratio. uide Seminarium.
Collegia literas dimiſſorias concedendi ius non habent, ut quis ordinetur ab aliis. 125.a
Collegia, & Confraternitates, etiam laicorum, uiſitandi ius eſt Epiſcoporum, uide, Epiſcopus.

Collegiorum perſonæ quomodo ſint exemptæ, 144.b
Collegiorum priuilegiis quo modo ordinariis non detrahitur. 165.a
Collegiatę Eccleſię nobilis alicuius oppidi qua ratione curent ſtipendium interpretari ſacrę ſcripturæ. 21.a
Colloquia & confabulationes ne habeantur,quo tempore ſacra fiunt. 12. b.& 112.a
Commeſſationes Clericis prohibentur. uide,Clerici.
Comites Palatini in beneficiis non liberi ab Ordinariorũ iuriſdictiõe. 144.b
Commendæ,ſeu commendata monaſteria:uide Monaſteria.
Commiſſio grauiorum cauſarum criminalium cõtra Epiſcopos,ſpecialis ſit, & manu ſummi Pontificis ſignata neque cuicũnque deferatur. 142.b
Commiſſiones cauſarum in prouinciis prętet Ordinarios, quibus faciendę, 175.a
Communiones ſub utraq; ſpecie & paruulorum doctrina,160.a.ad communionẽ ſub utraq; ſpecie qui non aſtringatur,idem in communione ſub qualibet ſpecie totius, & integer Chriſtus ſumitur. 101.a
Compatres in Baptiſmo qui. 136.a
Conceptio Marię uirginis. 20.b
Concilia prouincialia renouentur,140. a.qui-

a quibus de cauſis,& quo tēpore habendā ibidem eorum inquiſitio qualis de iis qui Epiſcopi creandi ſunt. 139.a.uide Prouinciale Concilium.
Concilii Tridentini,inchoatio, 11.a.trāſlatio,48.b.reſumptio,51.b.ſuſpēſio, 88.b. celebratio Pio IIII.Ponit.90.a eius cura præcipua qualis,11.b.in eo uiuendi modus. ibid.
Concubinatus graue peccatum. 137.b
Concubinarii ſeuere puniuntur. ibid.
Concubinarii Clerici pęna. 176.b
Concubinarii Epiſcopi, a Synodo prouinciali moniti,niſi ſe emendauerint ad Romanum Pontificem deferantur.177.a
Confeſſio, lapſis poſt Baptiſmum neceſſaria iure diuino inſtituta. 69.b 76.b
Confeſſio non eſt carnificina,neque impoſsibilis. 72.a
Confeſsio eſt iure diuino neceſſaria.69 b.71.a
Confeſsio ſecreta. 70.b
Confeſsio miniſter. 71.a
Confitendi in Quadrageſima laudabilis mos. 71.a.77.b
Confiteri neceſſe eſt occulta etiam peccata. 69.b.77.a
Confiteri peccati circūſtātias, 70.a que peccata debemus,56.b. uenialia etiā 70.a

Confeſſiones audire quibus Presbyteres liceat. 126.b
Confeſſionum liberos præcipuè diſcant, pueri, in Seminarii collegium cooperati. 129.a
Confeſſio Monialium. uide Moniales.
Confirmatio Sacramentum. 42.b
Confirmationis miniſter Epiſcopus. 43.a
Confirmationis Sacramentũ habeat, qui prima Tonſura eſt inuitandus 123.b
Confirmatio inter quos ſpiritualem cognationem contrahat. 136.a
Confraternitas. 115.b
Conſanguinei, & familiares Cardinalium, & epiſcopum ne fructibus eccleſiaſticis locupletes fiant. 167.a
Conſecratio quo loco facienda. 123.a
Conſecrationis tempus, Epiſcopis, & Cardinalibus, qui cathedralib. pręſunt, pręſcriptum. ibidem
Conſeruatores iudices tribunal erectum non habeant. 46.a. 81.a. 82.a
Conſeruatoriæ litteræ quibus, quando, & quibus in cauſis nihil proſit, 81.b
Conſiſtorio uno proponitur eccleſia, & in alio fertur iudicium. 139.b
Conſuetudo eccleſię in dandis indulgentiis, 180. in ſeruanda Euchariſtia pro infirmis. 58.a
Conſuetudo eccleſiaſtica. 58.a. 59. a. 60, b. 67 .a. 71.a. 72.b. 77.a. 110.a. 132. a
Con-

Conſuetudo immemorabilis morum cor ruptela eſt. 122.b.135.a
Contritio quid, 68.b. omni tempore ne ceſſaria, ibi. ceſſatio a peccato uitę nouæ, propoſitum, & ueteris deteſtatio &c. ibid. imperfecta, Atritio dicitur. 69.a. non facit hypocritatem, nec magis peccatorem, ibid. & 76.b. libera & uoluntaria. 69.a
Coſtantinenſe Concilium. 88.a. 97.b
Conuentus monachorum ſacrę ſcripturæ interpretem habeant, ſi in iis ſtudia uigere poſſunt. 21.b
Conuertitæ, ſeu Pœnitentes mulieres 164.b
Cooperari. 27.a. 33.b
Criminales cauſæ cognoſcuntur ab epiſcopo; neque in iis quidquam ualēt litterę conſeruatorię. 81.a. 81.b
Criminales cauſę non Decanorum, neque Archidiaconorum, aut inferiorum iudicio relinquantur. 153.a
Crimina epiſcoporum leuiora quo iudicanda, grauiora item. 142.b. 143.a
Criminoſi publice & notorie Clerici ſancto altari non miniſtrent, aut ſacris interſint. 112.a
Curati reſidere ab epiſcopis compellantur. 47.b
Curati, oues ſuos cognoſcere, & paſcere, precepto diuino iubentur. 121.a
Curatorum inferiorum non reſidētium

pęna. 122.b
Curati quales eſſe debent. 145.b
Curati Rectores, Abbatibus ſubiecti, a Metropolitanis ad prædicationem cō pellantur. 22.a
Curati inferiores p ſe, uel per idoneos, Dominicis ſaltē diebus, & feſtis ſolĺenibus prædicent in hoc munere illorum negligentiā uariis modis epiſcopo corrigere licet. 22.b
Curati Synodo diœceſanæ inter ſint. 140.b
Cura beneficia plura commendam data ſimul cum unionibus ad uitam re uocantur. 43.b
Curata beneficia unita, aut annexa uiſitare ſingulis annis epiſcopi dn̄t. 44.b
Curata plura detinentium pœna. 44.a
Curata beneficia in ſimplex beneficium non conuertantur. 178.a
Curatis beneficiis, quę monaſteriis ſubiecta ſunt, nemo præficiatur ſine examine, & conſenſu epiſcopi. 162.a
Curioſa a popularibus concionibus ſecludantur. 144.a. 155.a
De ambvlationes & actiones ſeculares omnes ab eccleſia tollere, curent epiſcopi. 113.a
Decalogi præcepta ad Chriſtianos pertinere. 134.b
Decalogi duo ultima præcepta ſi uiolā tur nonnunquam grauius, animum ſauciant,

ſauciant,& contra illa duo ſi quę admittuntur,periculoſiora. 69.b
Decanorum uiſitatio qualis,142.a.quas cauſas non inducant. 153. a.177.a
Decimarum ſolutio,175.b.eas qui impediunt,excommunicantur.176.a. earũ aſsignatione occurritur tenuitati parochialis eccleſię. 147.b
Decreta Conciliis Tridentini Synodus prouincialibus & Diœceſanis recipiantur. 167.b
Decreta de Eccleſiaſtica diſciplina,quo modo intelligenda. 182.b
Decretum de inchoando Cõcilio. 11.a
Decretum de modo uiuendi, & aliis,in Concilio ſeruandis. 12.a
Decretum de Symbolo fide. 14.a
Decretum de Canonis ſcripturis. 15.b
Decretum de editione, impresſione & uſu ſacrorum librorum. 16.b
Decretum de peccato originali. 18.b
Decretum de Iuſtificatione. 24.a
Decretum de Sacramentis. 39.a
Decretũ de translatione Concilii.48.b
Decretum de reſumendo Cõcilio. 53.b
Decretum de Euchariſtię Sacramento. 55.a
Decretum prorogationis, definitionis, quattuor articulorum de Sacramento Euchariſtię. 64.a
Decretum prorogationis ſeſſ.49.b.50.b 54.a.85.a.98.b.99.a.

Decretum ſuſpenſionis Concilii. 88.b
Decretum de celebrando Concilio.93.a
Decretum de delectu librorum. & cetera. 94.a
Decretum de obſeruandis & euitandis in celebratione Miſſæ. 111.b
Decretum ſuper petitione conceſſionis calicis. 117.a
Decretum de reformatione matrimonii. 134.a
Decretum de reſidentia. 37.a.121.a
Decretum de reformatione. 36.b.43.a. 61.a.79.a. 102.a. 113.a.121.a.134.a 138.b.166.b
Decretum de Purgatorio. 55.a
Decretum de inuocatione Sanctorum. 155.b
Decretum de Regularibus & Monialib. 157.b
Decretum de Indulgentiis. 180.b
Decretum de delectu ciborum ieiunii. & diebus feſtis. 181.b
Decretum de fine Concilii, & confirmatione petenda a S.D.N. 183.a
Depoſitionis cauſæ a quibus cognoſcãtur. 62.b
Derogatione quę non faciendæ. 170.a
Deus vnus & idem auctor noui & veteris Teſtamenti, 15.b. eius magna clementia,74.a. eius iudicium ſicut miſericordia ante oculos habenda, 32.a eius iudicio vita noſtra examinabit, 32.b

32.b.eius bonitas,32.a.eius gratia ſemel iuſtificatos non deſerit, niſi deſeratur ab illis, 29. a. is reddit unicuique iuxta opera ſua, 32. b. non iubet impoſſibile, 28. b. bonum opus inchoatum perficiet. 29.a
Diaboli imperium, 19. a.tentationibus quo modo facile reſiſtitur. 75.a
Diaconatus. 127.a.146.a
Diaconi, 118. b. quo modo ordinandi, 125.b. eorum ætas, ibidem cotinentia. 126.a
Dignitates Eccleſiaſticæ quare inſtitutæ, 145.b. quibus conferendæ, 146.a in iis collocati reſideat. ibidem per quot menſes abeſſe poſſint, ibi ſacris inuitati, ibi. debent ſuſcipere requiſitos ordines. 146.b
Diligentes Chriſtum,eius mandata ſeruant. 29.a
Dimiſſoriæ litteræ.uide,Litteręę dimiſſoriæ.
Dięceſes quare diſtinctæ. 83.a
Dięceſana Synodus, ſingulis annis habenda. 140.b
Dięceſana Synodi ius diligendi quattuor iudices ad delegatas cãs. 175.a
Dięceſanę Synodo qui intereſſe debent 140.b
Dięce ſana in Synodo iuſiurãdum præſtandum, de ſetuandis Tridentini Cõcilii decretis. 167.b

Di-

Deſcriptiones contentioſæ ſunt uitandę. 13.b
Diſciplinę Eccleſiaſticę reſtitutio. 36.b quo modo conſeruatur, 61.b.145.b. in ea quo modo adoloſcentes perſeuerare poſſunt. 127.b
Diſciplinę monaſticę reſtituendæ quæ neceſſaria. 165.b. eius neruus. 157.b
Diſpenſationes extra curiam Romanã Ordinariis committantur. 115.a
Diſpenſatio de promouendo a quocunque non ualet, niſi cum commendaticiis Epiſcopi litteris. 125.a
Diſpenſatio ad contrahendum matrimonium unquam detur, aut raro, idque ex cauſa, & gratis. 136.b
Diſpenſatio in ſecundo quibus datur, & ob quam cauſa. ibid.
Diſpenſationes de transferendo ſe ad alium ordinem, quo modo dentur. 83.b
Diſpenſatione de non reſidendo in perpetuum non ſuffragantur; temporales uero quando ualeant. 38.a
Diſpenſationes, de non promouendo ad annum ſuffragentur. 45.b
Diſpenſatio de homicidio uoluntario non detur, de caſuali quando. 82.b
Diſpenſare in canonũ Decretis, ob quas cauſas liceat. 178.b
Diſpoſitio ad gratiam. 26.a.33.b.69.a
Diſtributiones quotidianæ, ſi nullæ, aut tenues,

tenues, quid agendum. 103.b.146.a.
ex fructibus dignitatum quo modo ab Epiſcopo diuidendæ, 114.a. a quibus recipiendæ. 146.b
Diuinis intereſſe aut Miſſas celebrare, qui publice criminoſi ſunt prohibentur. 112.a
Diuinorum officiorum ratio, tã de cantu, quam de certa lege in choro permanendi, a Synodo prouinciali præſcribenda. 145.b
Diuortium, quoad thorum, fit ad tempus. 133.a
Doctores ſint Archidiaconi, 145.b, iis cõferantur dignitates. 146.a
Doctores, Magiſtri, & licentiati in Theologia, uel aliqua Academia approbati, cathedralibus præficiendi. 113.b
Doctores Vniuerſitatum, initio cuiuſq; anni iurent ſi ſeruaturos decreta Tridentini Concilii. 168.a
Doctrina de Pęnitentia, & extrema Vnctione. 66.a
Doctrina de Communione ſub utraque ſpecie. 99.b
Doctrina de miſſę ſacrificio. 107.a
Doctrina de Sacramẽto Ordinis. 118.a
Doctrina de ſacramẽto Matrimonii. 13.b
Dogmata, & canones huius Synodi, 24 a. 39.a. 55.a. 66.a. 99.b. 107.a. 118.a. 131.b. 155.a
Dominicis diebus, & feſtis ſolemnibus

paſcendus a Parocho pupulus ſaluta ribus uerbis 22.b. ad parochiam ſuam populus accedat. 112.b

Domini temporales monentur, ut decre ta Tridentinæ Synodi obſeruent, & obſeruanda curent, 180. a. ne cogant ſubditos ad matrimonium contrahen dum. 139.a

Domus Dei nihil preposterum, inhone ſtum, tumultuarium, aut profanum habere debet. 138.b

Duellorum uſus Diaboli inuentū.179.a qui ea committunt, & eorum patrini, & ſpectatores, & qui dant conſilium, qua pena puniatur. ibid.

ECCLESIA, columna ueritatis, 56.a. pia mater, 64.b. edocta a Chriſto, & ab Apoſtolis, 55.b. communis mater inuitat hæreticos ad Concilium, 94.b ſperat hereticorum conuerſionē, 64.b in quos exercet iudicium, 122.b. non erat, 33.a. iuſtis de cauſis communica uit laicos ſub una ſpecie. 10.b

Eccleſię iudicium de uero ſenſu Scriptu rę, 17.a. eius mandatorum obſeruātia, 28.b. eius præcepta ſeruare baptizati tenentur, 41.b. eius uſus in ſanctorum inuocatione, 155.b. eius poteſtas in diſpenſatione Euchariſtię, & aliorum Sacramentorum, 100. b. eius facultas in gradibus affinitatis. 133.b

Eccleſia primitiua. 75.b

Eccleſia Romana, 39.a. 41.a. 75 b 79 a 110.a. 111.a. 181.b. mater & magiſtra omnium Eccleſiarum. 41.a. 75.b. 110.a
Eccleſia cathedrali uacante, preces habende ad Deum. 138.b
Eccleſiæ digniſſimis conferantur, 36. b. earum ſtatus, ex dignitate conſeruandus. 104.a
Eccleſiæ, quarum exigui ſunt fructus, habeant ſaltem magiſtrum grammaticæ. 21.a
Eccleſiarum cathedralium pluritas. uide Cathedralium.
Eccleſię omnes, etiam collegiatę, & parochiales, habeant miniſtros, qui minorum Ordinum munera, obire poſſint. 71.b
Eccleſię dirutę in profanos uſus non conuertantur. 195.b
Eccleſiæ cathedrale, & parochiales, quibus penſionum onus non imponendum. 147.b
Eccleſię receptiuę. 150.b
Eccleſię patrimoniales. ibidem
Editio uulgata ſacrorum Bibliorum, retinenda. 16.b
Electi Dei non poſſunt ſciri, niſi ex ſpeciali reuelatione. 29.b
Electio Abbatum, Generalium, Abbatiſſarum, & omnium Prælatorum quo modo habenda. 190.a
Electioni Monialium qui præſunt, clau

ſtra ingredi non licet. 170.a
Eleemoſinarum quæſtores,uide Queſtores,
Eleemoſynarum, & piorum locorum adminiſtratores rationem Epiſcopo reddant. 115.b
Epiſcopi quales,21.b. eorum munus in Concilio, ibid.
Epiſcopi quibus in cauſis ut Apoſtolicæ Sedis delegati. 21.b. 23.a.38.a.38.a. 44.b.46.a.63.a.81.a.103.b.103.b.104 a.104.b,105.a.105.b.106.112 b.113. b. 113.a. 115.a. 115.b. 116.a.144.a. 144.b.145.a.148.b.161.b.176.b
Epiſcopi in locum Apoſtolorum ſucceſſerunt, 119.a. Presbyteris ſuperiores ibidē, & 120.b. creati a Romano Pontifice,ſunt legitimi Epiſcopi,ibid.miniſtri ſacramenti confirmationis. 43.a
Epiſcopos,a Spiritu ſancto poſitos, regere eccleſiam Dei. 119.a
Epiſcopi in ultimarum uoluntarū commutationibus cognitores.115.a. piarum diſpoſitionū executores. 114.b
Epiſcopis datur poteſtas tollendorū abuſuum, qui in Miſſa exorti ſunt.112. b. non licet in aliena diœceſi Pontificalia exercere. 38.b.80.a
Epiſcoporū munus, uitia coarguere.78. a.docere,ſubditos ſuis prępoſitis obedire, ſacrorum Conciliorū decreta cōmēdare populū,docere, q̄ pietatē augent,

gent,181.b.eorum officium in imaginum locatione,in probatione nouorum miraculorum. 156.b.157.a
Epiſcoporum legitimus in atrociori clericorum crimine numerus aliquando non requiſitus. 62.b
Epiſcopus prædicet. 22.a
Epiſcopus examinat de moribus, & ſciẽtia omnes ſacræ Scripturæ interpretes,preter clauſtrales. 21.b
Epiſcopus quibus caſibus citari poſſit, uel non poſſit. 63.b
Epiſcopus de abſolutione malę impetrata cognoſcit. 63.a
Epiſcopus curet,ut Decretum de clandeſtinis matrimoniis in ſingulis parochis publicetur. 135.b
Epiſcopus,inuitis Rectoribus,nouas parochias quando erigere poteſt. 104.a
Epiſcopus,non reſidens, qua pęna punitur. 37.b
Epiſcopo honor debitus a Principibus deferatur. 178.b
Epiſcoporum modeſtą ſupellex, menſa, frugalis uictus. 12.b.167.a
Epiſcoporum cauſæ.uide,Cauſæ.
Epiſcopi titulare.uide Titulares.
Euchariſtię ſanctiſſimi ſacramẽti inſtitutio,56.a.excellentia,56.b.cultus & ueneratio,57.b.uſus,58.b. eius aſſeruandę,& ad infirmos deferendæ conſuetudo, 58.a. in ea realis preſentia Ieſus

Ieſu Chriſti, 55.b. de ea canones. 59.b uſque ad 61.a

Euchariſtia eſt ſymbolū unitatis, 55.a. pignus futuræ glorię 56.b. eius adoratores non ſunt idololatræ. 60.a. ne intra ſepta, aut chorū monialium ſeruetur. 161.b

Eugeniana conſtitutio curatis non ſuffragatur contra epiſcopos, 122.b. neque curialibus, & familiaribus Cardinalium. 145.a

Examinatores futurorum Parochorum in dięceſana Synodo conſtituendi. 152.a

Excommunicatio, gladius eccleſiaſticæ diſciplinæ. 168.b

Excommunicatione, & cēſuræ Eccleſiaſticę quando ferendæ. 169.a

Excommunicantur uirginum raptores eorum fautores, 137.a Clerici cōcubinarii, ibid. & 137.b. qui buona eccleſiaſtica occupant, 116.b. qui uirginē, uel uiduam, aut mulierem aliquam inuitam compulerint monaſterium ingredi. 164.a. domini, qui ſeruos inuitos matrimoniū cōtrahere cogunt. 138.a duellorum ſpectatores, patrini, fautores. 179.a

Excommonicatus, non reſipiſcens, qua pęna puniatur. 169.a

Exemptarū eccleſiarū, locorum quorumcunque piorū, etiā Mōtis pietatis, & exem-

exemptorum monaſteriorum uiſitatio eſt ordinarii.45.a.105.b.159.a
Exēpti omnes ſubiecti ſunt Ordinariis, & quando non. 145.a
Exorciſtę. 118.b
Expectatiuæ non dentur, datæ abrogentur. 152.b
Extrema unctio cur inſtituta. 74. b. eſt uerum ſacramentum. 78.b
FABRICAE eccleſię attribuendi fructus Epiſcoporum abſentium male percepti, 1 2 2.a.tertia item pars fructuum beneficiorum concubinarii, 176.b.illius adminiſtratores uiſitantur ab Epiſcopo. 116.a
Facultates de promouendo a quocumque, & de non promouendo. uide Diſpenſatio.
Familiares cardinaliū qua in re a iuriſdictione ordinarii nō sūt liberi.145.a
Familiares Epiſcopi, quales, 13.a.quando ab illis ordinandi, 124.b. & qui ex illis conſeruatoriarum litterarū priuilegio gaudent. 81.a
Feſti dies Sanctorum quo modo celebrādi. 157.a
Feſtum corporis Chriſti. 57 b
Feudalia directis dominis qua cauſa acquirantur. 179.a
Fides, noſtrę ſalutes initium, & radix iuſtificationis, 27.b. nō amittitur p peccatū mortale 31.a ſiue operib. mortua eſt

eſt,27.a.cooperatur bonis operib 28. b.ſine ea impoſſibile eſt placere Deo, 27.b. in Chriſto nihil ualet, niſi ea, quæ per dilectionem operatur. 27. & alia, que decreto de iuſtificatione cõtinentur. 24.a
Fidei rudimenta in ſingulis parochiis pueri doceantur. 142.b
Fidei profeſſio. uide profeſſio.
Fiducia hæreticorum inanis. 28.a
Filii clericorum illegitimi pẽſiones non habeant in eccleſia, in qua pater habet, uel habuit beneficium; ſi uero habent, huic rei prouiſum eſt. 177.b
Filii Dei Chriſtum diligũnt, 29.a. licet in hac uita quantumvis ſancti in uẽnialia peccata cadant, non propterea deſinunt eſſe iuſti. ibid.
Fori Eccleſiaſtici cauſę in prima inſtãtiã ab Ordinariis cognoſcuntur. 152.b
Fori priuilegio Tonſurati quando gaudent. 123.a
Frater minoris obſeruantiæ. uide, Capucini.
Fructus in abſentia quibus dãtur. 22.a. a curatis in abſentia percipi non poſſunt, ibi. male percepti nullo modo retinentur, 122. tuta conſciẽtia a quibus non recipiuntur. 150.b
Frugalitatis exemplũ dare debent, S.R. E. Cardinales. & Epiſcopi. 13.a.167.b
Funeralium Quarta uide Quarta.

Gehen-

GEHENNAE metus facit,ut a pecca tis abſtineamus. 33.b.69.a
Generales Ordinũ quo modo eligẽdi. 160.a. decreta Synodi de Regularib. ſtatim exequatur. 166.b
Gradus affinitatis & conſanguinitatis. 132.b.136.b.
Grammaticæ magiſter in eccleſiis tenutum redditũum. 21.a
Gratia Dei prçueniens,adiuuans,25.b. eam cõſecutũ ſe eſſe nemo ſcit certitudine fidei,cui non poſſit ſubeſſe falsũ 28.a.& alia,quæ ibidem continentur
Gratis fiant diſpenſiones. 179.a
Gregorius Decimus. 43.b.44.a
Gubernatores Eccleſiaſtici quo mõ poſſunt contra Clericos procedere. 157.a
Gymnaſia publica ſacræ ſcripturæ lectorem habeant,qui & moribus, & ſcientia ab epiſcopo probetur. 21.b
HABITVS clericalis a quibus deferendus. 82.a.b.124.a.127.b.
Habitus religionis nullo priuilegio, occulte ferendus. 164.b.poſt quinquennium non deponendus ibidem
Hæreſis ſuſpectus qui. 169.b
Hæreſis crimen in foro conſcientię quis abſoluit. 143.a
Hęreſim prædicantium pęna. 23.a
Hęretici,ſub pretextu euangelii,libertatem carnis introducunt. 132.a.omnes anathematizantur. 154.b

Hęreticorum inanis fiducia, 28. a. calli da ingenia.31.a.Noua tores. 73.b.
Hæreditarię ſucceſſiones beneficiorum canonibus odioſę. 171.b
Hiſtorię myſteriorum noſtrę redẽptionis. 156.b
Homicidii,de induſtria facti,pœna, eiusque caſu facti diſpenſatio. 82.b
Hoſpitalia uiſitanda, 115.b.fideliter administranda curante epiſcopo. 46. b. ea obtinentes debitum munus exerceant,172.a.alia de Hoſpitalibus decreta.116.a.129.a 147.b.
ILLITERATIS Eccleſiarum parochialium rectoribus coadiutores dãtur. 104.b
Imagines,Chriſti,Deiparę, Sanctorum, in templis habendæ ; earum cultus, qualis.156.a.156.b.157.a.
Immunitas eccleſiaſtica reſtituenda, de ea canones ſeruandi. 179.b
Impedimẽta,propter affinitatem,ex fornicatione contractam. 136.b
Impreſſoribus modus imponitur. 17.a
Indulgentiarum uſus maxime ſalutaris qui earum poteſtatem negãt. anathemate damnantur, 180.b. indulgentię ad pietatem,non ad quęſtum,exercendę, 106.a.& a quibus proponendę. ibidem.
Indulta ad alienas eccleſias nemini concedantur,

cedantur, conceſſa abrogentur, 152.b.
Infames qui. 137.a.179.a
Infidelitate amittitur fides. 31.a
Innocentius III. 44.a.134.a.143.a.145.a
Innocentius IIII. 115.b
Inquiſitio de moribus, & uita eius, qui cathedrali eccleſiæ præficiẽdus eſt ea dẽ in Cardinali ſeruetur, quæ in Epiſcopo. 139.b
Inſtantię primæ cauſarum quo loco cognoſcendæ. 152.b
Irregulares quo modo, & quãdo ab Epiſcopo diſpenſari poſſunt. 143.a
Irreuerentia, ab impietate uix ſeiuncta. 111.b
Iudices breui cauſas finiant, 175.a. eccleſiaſtici quando cenſuris Eccleſiaſticis uti poſſunt. 169.a
Iudices quatuor in ſingulis diœceſibus diligendi. 175.a
Iudicium Dei ante oculos quiſque habere debet. 32.a
Ius patronatus. 84.a.117.a.149.a.150.b 151.b
Ius patronatus ex fundatione. 172.b. 173.a.& cętera, quę de ea Tridentina Synodo decreta ſunt eo capite leguntur. 173.174
Iuſti per Dei iuſtitiam, uere iuſti ſunt. 27.a
Iuſtificationis cauſę. ibid. iuſtificationis acceptę incremẽtum. 28.b. ad eã mo-

dus pręparationis 25.b.ad eam natu rę, & legis imbecillitas. 24.b. neceſſi tas pręparationis in adultis. 25.b. Iu ſtificati per Chriſtum. 25.a
Iuſtitia publicæ honeſtatis. 137.a
LAPSI poſt Baptiſmum quo modo a miſſam gratiam recuperant, 36.a.eo- rum reparatio. 36.b
Lateranēſe Concilium magnum. 44.a. 43.b.106.a.145.b
Lateranenſe ultimum. 17.b.
Latinam linguam ſciāt, qui minoribus Ordinibus initiantur. 125 b
Latriæ cultus, qui debetur Deo, etiā ex hibendus eſt Chriſto in Euchariſtia 57.b.60.a
Lectio ſacræ ſcripturę quibus locis inſti tuēda lectores quales, quo priuilegio gaudēt, ſtipēdium iis qua ratione de cernendum. 22.a
Lectoris. 118.b
Legati de latere, & Nuncii, quę impedi- re non poſſunt. 153.b
Legiſlator Chriſtus. 35.a. eius lex. 41.b
Legis Moſis impotentia ad iuſtificatio- nem. 24.b
Libertas Eccleſiaſtica non uiolanda. 179.b
Liberum arbitrium. 24.b.32.b
Libri canonici ueteris & noui Teſtamē ti. 15.b.16.b
Librorum arbitrium ab Ordinariis quo modo

modo facienda. 17.a
Librorum delectus. 94.b
Librorum Indici corrigẽdo præfecti Patres. ibid.
Licentiati cathedralibus præficiendi. 113.b
Litigatorum artibus quo modo occurrendum. 174.b
Litteræ conſeruatoriæ. 81.a.81.b.commendaticiæ. 127.a. dimiſſoriẹ. 45.a 125.a
Locationes bonorum Eccleſiaſticorum emendatæ. 119.a
Lucrum turpe prohibendum. 155.b. 157.a
Lugdunenſe Conciliũ.43.b.46.a.106.a. 142.a
Luſus & luxus clericis prohibetur.113.a
MAGISTRI in Theologia uide, Aſſumendus.
Maiores ordines, & minores quo modó quibus conferendi. 123.b.125.a
Mãdata de ꝓuidẽdo.uide, Expectatiuę.
Mãdatorum Dei, obſeruantia, & eorum poſſibilitas. 28.b.29.a
Mare magnum, quod uocatur, non obſtat decreto concilii de Regularibus, 166.a.176.a. neque Quartæ funeralium. 176.a
Mariẹ uirginis conceptio. 20.b
Maria uirgo immaculata fuit ex priuilegio ſine peccato ueniali. 20.b.35.a

Matryrum reliquię. 156.a
Matrimonia clãdeſtina Eccleſia ſemper deteſtata eſt. 134.a
Matrimonii rite & ſollemniter contrahendi modus. 134.b.135.a.135.b
Matrimonii libertatem impedientium pœna. 138.atque alia, quę Matrimonii rationem pertinent, in Decreto de reformatione matrimonii continentur. 134.a
Matrimonium, Sacramẽtum magnum, ueteribus cõnubiis gratia pſtat. 131.b.132.a.a Chriſto inſtitutum, & gratiam cõfert. 132.a.132.b. propter hęreſim non ſoluitur. 132.b. ratum, nõ conſummatum poteſt dirimi per ſollemnem religionis ingreſſum ibidem eius cærimoniæ non damnandæ. 134.a. eius prohibitio certis anni temporibus ibidem
Menſæ Epiſcopalis ſocietas, ac frugalitas. 12.b.167.a
Mẽſa apud Apoſtolum altare ſignificat. 108.a.
Mercenari, a cura animarum arcendi. 121.a
Merita paſſionis Chriſti. 27.a
Meritoria opera quando ſunt. 31.b
Meritum bonorum operum. 28.b
Metropolit. 121.b.140.a. 140.b. 141.a. 149.b.155.b 157.b
Metropolitano quando licet Synodum pro-

prouincialē habere. 104.b. cathedrales uiſione. 141.a. Sede Epiſcopali uacante Vicarium conſtituere. 149. b. eiuſque officium in erectione congregationis monaſteriorum. 157.b
Milites S. Ioannis Hieroſol. immunes a portione, Seminario tribuenda. 129.a
Miniſtri Sacramentorum. 40.a
Miracula noua nulla admittantur ſine Epiſcopi approbatione. 157.a
Miſſa, non uulgari ſermone celebranda. 111.a. continet magnam populi fidelis eruditionem. 111.b
Miſſę uerum ſacrificium. 107.a. uere propitiatoriū. 108.a. 108.b. prodeſt non ſolum ſumenti, ſed aliis. 110.b. in eius celebratione quæ uitanda. 111.b
Miſſæ in memoriam Sanctorum. 108.b. horis debitis celebrentur. 112.a. non in ędibus priuatorum, ibidē ritibus conſuetis celebrētur in eccleſia, ibid. qui celebrare prohibentur. ibid.
Miſſę priuatæ commendantur, 109. b. 111.a
Miſſæ mortuorum quomodo diſponendę. 169.b
Miſſæ nouæ. 112.a
Miſſarum celebratio a curatis frequentanda. 126.b
Monachi ad publicas proceſſiones accedere compellantur. 162.b. decreta Tridentina Synodi ſeruent. 166.a

Monaſteria uiſitentur. 161.b. commendata. 105.b. 165. a. Sedis Apoſtolicę ſubiecta quomodo uiſitantur, 160.b. in iis erigantur congregationes, 161. a. quę ſunt capita Ordinum. quo modo uiſitanda. 164. b. curam animarum, habentia, quo modo diſponuntur, uide curata beneficia.
Monaſticæ uitæ diſciplina reſtituenda, 155.a
Moniales ſępe contineantur, & Euhariſtiam ſumant, 161. b. ter in anno confiteantur confeſſori, qui ab Epiſcopo conſtitutus ſit ibi. neque ui, neque metu ad ingreſſum religionis compellantur, 163. b. bona mobilia, & immobilia, ut propria, non habeant. 158.a
Montes Pietatis. 115.b
NATVRAE impotentia ad iuſtificationem. 24.b
Negotia ſęcularia non clericorũ. 116.b
Nicænũ conciliũ. 58.a. ſecundum. 156.b
Natiuitarum pœnitentia. 69.a
Nouatiani cur exploſi. 67.a
Nouatores. 73.b
Nouitii & Nouitiæ ad profeſſionẽ quãdo admittendę. 163.a
Nullius diœceſis loca ſub iuriſdictione Epiſcopi. 125.a.144.a
Nuntii Apoſtolici quę impedire nõ poſſunt. 153.a

Nuptiæ

Nuptię prohibentur certis anni temporibus. 238.a

Obicem ponere gratię Dei, 40.a

Oblatio mũda apud Malachiam quæ. 108

Obligatio Reguli quando ualet. 163.a

Oeconomi inſtitutio, ſede Epiſcopali uacante, ad capitulũ pertinet. 149.a

Offerri Chriſtum in Miſſa nõ eſt idem, quod manducari. 110.a

Opera non grata ſine Chriſti uirtute, 31.b. abſq; Dei gratia non poſſunt iuſtificare, 32.a. non ſunt tantum ſigna & fructus, ſed cauſa augẽdę iam adeptę iuſtificationis. 35.a

Operantibus bene uſque in finem promittitur uita ęterna. 31.b

Oratoria ab Epiſcopis uiſitantur. 112.a deputata ad Miſſarum celebrationẽ ibidem

Ordinatio ab ipſo Epiſcopo facienda 123.a. quib. pręſentib. habẽda. 124.b. indigniori eccleſia, adhibita quæ diligenti epiſcopi inquiſitione. ibid.

Ordines maiores. 123. b. 125. a. minores. 80.b. 123.b. 125.a, 125.b. 127.a

Ordines ſacri duo eodem die non conferuntur, 126.a. quibus & quãdo conferẽdi, 123.b. ętas ſingulis pręſcripta. 125. b. eorum functiones reſtituendæ,

dæ eorum nomina. 118.b
Ordinis ſacris doctrina. 118.a. canones, 118.b
Oſtiariatus. 118.b. 127.a
Ouium munus erga paſtores. 176.a
Pœnitentia, Sacramentum. 76.a
eius inſtitutionis neceſſitate. 66.b
differentia cum baptiſmo. 67. a. partes, & fructus. 68.a
Pœnitentiariatus in cathedrali. 344.a
Parochię, nouę 104.a. collapſæ reſtituē da. 105.a. quando transferantur. ibi. quando uacabunt, quo modo prouidendum. 150. b. ſi tenens ſub remedium. 152.a
Parochi officium in benedicendis nuptiis. 135.a. in cathecheſi exponenda, 143.b. in ſacri eloqis explanādis. 150. b. ſi pauper, a quibus alendus. 176.a
Paruuli ad Euchariſtię perceptionē nō obligantur. 101.a
Paruulorum Baptiſmus. 42. b. communio. 99.b
Paſtores non relinquant ſuum gregem, ut aliis pręſint. 83.a
Paſtoris munus. 36.b. 61.a. 83.a. 139.a. 140.a
Patrini quid polliceantur. 42.b
Peccantes publice ſunt palam corripiēdi. 142.b
Peccatum mortale. 31.a. 35.b. 68.b. 69.b. originale. 18.b. ueniale. 29.a. 35.a
Penſio-

Penſiones.177.a. pro ſeminario. 129.a
quãdo imponendæ cathedralib. aut parochialibus. 147.b
Perſeuerantię donum. 30.a.34.b.35.a
Petrus, princeps apoſtolorum.29.b.66. b.92.a.
Picturæ quid erudiant. 156.b
Pluralitas beneficiorum. 149.b.150.a
Plurales cathedrales, & plura curata qui obtinent qua pœna puniuntur. 43.b.44.a
Pœna temporalis nõ ſemper tota dimit titur 30.b.72.b.78.a
Pontificalia 38.b.80.a
Pont.eſt prouidere Eccleſiis de paſtoribus,cum non reſident. 37.b
Pontificis Max.ſumma auctoritas. 43.a 72.a.180.b.
Pontifex cauſas Epiſcoporũ graues terminat,& cognoſcit. 63.b.142.b
Pont.Max.ſuprema auctoritas in Eccleſia, qui grauiora crimina ſibi reſeruat. 72.a
Pontifex Concilium ſuſpenſum reuocat. 89.b
Põt.abſoluit eos,qui ob bona eccleſiaſtica occupata,& excõmunicãtur.117.a
Ponti.prouidet de Calicis conceſſione. 117.b
Pont.auctoritate aſſumpti Epiſcopi legitimi ſunt. 120.b
Ponti.legitimas cauſas abſentię Epiſcoporum

porum in ſcriptis approbat. 121.b
Pont.de promouendis Epiſcopis habet, approbationem Synodi prouincialis. 139.a
Pont.prouidet eccleſiæ in creatione Cardinalium. ibid.
Pont. minus eſt ſollicitudo uniuerſe eccleſiæ. 140.a
Pont.cauſa extra curiam quibus committat. 142. b. cui reſeruatur ſententia definitiua. 143.a
Pont. quomodo prouidebit eccleſiis tenuium redditαum. 147.a
Pontifex prouidet reſignantibus plura beneficia. 150.a
Pont. quas cauſa iudicat auocare. &c. 153.a
Pontifice inconſulto,nihil nouum, aut hactenus in eccleſia inuſitatum decernatur. 157.b
Pont. commendatis eccleſiis proficiet Regulares. 165.b
Pont.utitur cōſilio Cardinalium in adminiſtratione Vniuerſalis Eccleſiæ. 167.b
Pontifici obedientia prę̨ſtanda eſt. ibid.
Pont.curat,quando Patriarchæ, & cęteri nolunt uenire ad Synodum prouincialem. 168.a
Pont.curat uniuerſitates,quę uiſitandæ ſint. ibid.
Pont. curat de coadiutoriis diſponendis

dis. 171.b
Pont.cognoſcet perſonas deſignatas ad cauſas in partibus. 175.a
Pontifici deferenda eſt cauſa Epiſcopi concubinarii. 177.a
Pont. ſua auctoritate ſtatuet de abuſibus, circa uſum indulgentiarum ortis. 181.a
Pont.D.N. Pius hoc ſacrum Concilium confirmauit. 185.a
Prębendas obtinentium reſidentia. 146.a
Præcedentię controuerſia in Regularibus dirimatur. 162.b
Prædeſtinationis diuinę arcanum myſterium. 29.b
Prædicationis munus pcipuũ Epi. 42.a. qui item per ſe, ſeu per alios hoc munus pręſtare tenetur.22.a.quo modo, & quando præſtandum. 142.b
Pręlatorum eccleſię officium. 38.a
Pręsbyter, quid ſignificet apud B.Iacobum. 75.a.79.a
Præsbyterorum ætas,125.b.quales ordinandi. 126.a
Priorum,& Prioriſſarum electio. 157.b
Priuilegia ſunt cauſę multarum turbationum. 144.b
Profeſſionem fidei qui facere teneantur. 149.a.145.b
Promouendi ad cathedrales. 113. b.ad minores Ordines. 125.b

Proponētibus legatis,&c. quomodo in telligantur hæc uerba. 154.a
Protonotarii. 144.b
Prouinciale Concilium. 140.b
Purgatoriũ.36.a.de eo doctrina. 155.a
QVADRAGESIMAE tempus. 71.a
Quęſtiones difficiles ſe cludantur a popularibus concionibus.155.a. ſimiliter inutiles. 143.b
Quæſtores elemoſynarii predicare prohibentur.106.a.tollitur. ibid.
Quarta funeralium. 176
RAPTORES, & Raptę. 137.a
Rebaptizari non licet. 42.b
Rectores, 147.b.148.a.150.b.180.a
Regreſſus tolluntur. 171.b
Regulares quo modo ordinandi. 126.a non prædicent, contradicente Epiſcopo.42.b.qua ratione uitam inſtituere debeant. 157.b
Regularium beneficiorũ collatio emendata. 83.b
Reliquiæ Martyrum & aliorum ſanctorum. 157.
Reſeruationibus fructuum,quãdo nõ, agrauandæ eccleſię. ibidem
Reſeruationes mentales nemini conceduntur. 147.b
Reſidentia. 37.a. 37.b. 121.a. 121.b. 122.a
Reſidẽtia,lege ſuperius Abeſſe,& curati
Reſidere neglıgẽtes, ſalutis proprię immemores

memores ſunt. 37.a
Reſidere cogantur curati inferiores, cũ obtinent beneficia, quę requirũt perſonalem Reſidentiam. 37.b
Reſidere, & per ſeipſos curã exercere uoléntibus perſonis cõferantur beneficia inferiora præſertim curata. 43.b
Reſidentia cum intermittitur, quid faciendum. 62.b
Reſidere negligentes, præter reatũ peccati mortalis, pro rata tẽporis abſentię, fructus ſuos non faciunt. 122.a
Reſidentiæ decretũ tam ſub Paulo III, quã ſub Pio IIII, in Conciliis prouincialibus publicandum eſt, ne aboleatur. 122.b
Reſidẽtia quãdo facile pręſtatur. 180.a
Reſignatio beneficiorum. 150.b. 160.b 177.b
SACRAMENTA ſeptem. 39.b. neceſſaria ad ſalutem. 41.b.a Chriſto inſtituta. 39.b. gratiam continet. 40.a. aliud alio dignius. 39.b. eorũ uis non amittitur, miniſtrorum peccato mortali. 40.b. in iis conficiendis miniſtrorum intentio. ibidem. non omnibus illa adminiſtrare licet. ea dant cauſę inſtrumentales iuſtificationis. 26.b eorum efficacia. 27.a
Sanctimoniales. 161.b
Sanctorum inuocatio. 155.b
Satisfactio peccatorum neceſſaria. 39.b eius,

eius fructus.72.b.opera. 73.b
Scholaſteriæ quibus conferendæ. 130.a
Sedis Apoſtolicæ omnibus ſalua auctoritas. 43.a.180.b
Seminarium Clericorum. 88.a.97.b
Senenſes Concilium. 88.a.97.b
Simoniaca labes prohibetur. 102.b. 112.a.148.b
Societatis Ieſu Clericorũ religio. 162.a
Subdiaconi.118.b.qui ordinãdi.26.a.eorum ætas. ibidem
Suffragia fidelium pro animabus defunctorum. 154.a
Superſtitio quid ſit. 111.b. tollenda eſt in cultu ſanctorum.156.b.& in aliis. 155.a
Symbolum fidei. 14.b
Synodus diœceſana. 140.151.a.168.a
Synodus prouincia quotannis celebranda.140.b.diœceſana. ibid.
TABERNAS Clerici uitent. 146.b
Tempora quibus nuptiæ prohibentur. 138.a
Teſtes contra Epiſcopum quales. 62.b
Teſtium numerus in Matrimonio. 134.b
Timor ſaluus comparanda. 30. a. 33. b. 69.a
Titularium Epiſcoporum licentia correcta 80.b
Toletanum Concilium. 13.a
Tonſura.102.a.118.b.127.128.a.prima quibus non confertur. 123.b

Traditiones Apoſtolorum. 19.b.14.b. 27.a. 74.b. 96.a. 108.b. 109.a. 110. 118.b.
Translatio ſimplicium beneficiorum. 105.b
Tranſubſtantiatio. 57.a
Turnorum lucra. 148.b
VAGANTES non facile ad matrimonium admittantur. 137.a
Velum moniale. 164.a
Veſtitus Clericorum. 146.a
Venationes Clerici fugiant. ibid.
Vicariæ. 140.b
Vicarii quando in beneficiis curatis cõſtitui debeant. 38.a.44.a.104.b
Viſitandi ius quęcunque, pia loca, eſt Epiſcopi. 115.b
Viſitatio.140.b.141.a.141.b.144.a.144.b
Viſitationum qui finis. 141.a
Viſitatio Reliquiarum. 157.a
Vnctio extrema cur inſtituta 74.b.eſt uerum Sacramentum. 78.b
Vniones. 44.a.44.b.83.b.147.a
Vniuerſitatibus indulta conceſſa.152.a
Vocẽ in Capitulo habere.114.b.158.a
Vota regularium, 157.b. Monialium. 164.b
Vxores plures habere, Chriſtianis non licet. 132.b.
XISTI IIII. decretũ de cõceptione. Beatæ Virginis. 20.b

FINIS.

[illegible]

FINIS.

BVLLA S. D. N. D. PII
DIVINA PROVIDENTIA
PAPAE QVARTI.

SVPER CONFIRMATIONE OECVMENICI GENERAlis Concilii Tridentini.

PIVS *Epiſcopus Seruus Seruorum Dei ad perpetuam rei memoriam.*

BENEDICTVS Deus & pater Dn̄i noſtri Ieſu Xp̄i pater miſericordiarū, & Deus totius cōſolationis. qui reſpicere dignatus eccleſiā ſuā ſanctā, tot procellis, & tēpeſtatibus agitatā atque uexatam, & grauius in dies laborantem, apto tandem ei ſubuenit optatoq; remedio ad plurimas, & pernicioſiſſimas hæreſes extirpandas ad corrigendos mores, & reſtituendam eccleſiaſticam diſciplinam ad pacem, & concor-

diam Chriſtiani populi procurandam indictum iampridem in ciuitatem Tridentinam Oecumenicum, & generale Concilium a piæ memoriæ Paulo I I I. prędeceſſore noſtro & ſeſſionibus aliquot habitis cœptum fuerat ab eius autem ſucceſſore Iulio in eadem urbem reuocatum poſt alias ſeſſiones celebratas uariis impedimentis & difficultatibus obiectis, ne tum quidem peragi potuerat. Itaque diutius intermiſſum fuerat, non ſine maximo mærore piorum omnium, cum quotidie magis eccleſia eiuſmodi remedium imploraret. Nos autem poſt ſuſceptum Sedis Apoſtolicæ regimen, tam neceſſarium, ac ſalutare opus ſicut Paſtoralis ſolicitudo monebat diuinæ miſericordiæ fiducia perficere aggreſſi adiuti pro ſtudio cariſſimi in Chriſto filii noſtri Ferdinandi Roma. Imperatoris electi, aliorum Chriſtianorum Regum, rerum publicarum, ac Principum tandem conſecuti ſumus quod nec diurnis, nec nocturnis curis elaborare deſtitimus quodque a patre luminum aſſidue precati ſumus. Cum enim eam in urbe undique ex Chriſtiani nominis nationibus conueniſſet noſtris conuocata litteris, & ſua etiam ipſorum pietate excitata. Epiſcoporum, & aliorum inægnium Prælatorum maxima, & Occumenico Concilio digna

frequen-

frequentia pręter plurimos alios pios, & ſacrarum litterarum ſcientia diuinique & humani iuris cognitione pręſtantes uiros præſidentibus ipſi Synodo Sedis Apoſtolicę Legatis uobis adeo Concilii liberali fauentibus, ut etiam de rebus Sedi Apoſtolicę proprie reſeruatis liberum ipſi Concilio arbitrium per litteras ad Legatos noſtros ſcriptas ultro permiſerimus quæ de ſacramentis, & aliis rebus quę quidem neceſſariæ uiſæ ſint tractanda diffiniēda, & ſtatuēda reſtabāt ad confutandas hęreſes, ad tollēdos abuſus & emēdandos mores a ſacroſancta ſynodo ſumma libertate diligētiaq; tractata, & accurate, ac mature ad modum diffinita, explicata, ſtatuta ſunt. Quibus reb. perfectis Conciliū tāta omnium, qui ille inter fuerunt cōcordia peractum fuit ut conſenſum eum planè a domino effectum fuiſſe conſtiteritq; in noſtris adque omnium oculis ualde mirabile fuerit pro quotā ſingulari Dei munere ſupplicationes ſtati in Alma hac Vrbe indiximus q̄ magna Clerici & populi pietate celebratæ fuerūt laudaſq; & gratas diuine maieſtati merito perſoluendas curauimus, cū eiuſmodi Concilii exitus ſpem magnam, & prope certam attulerit fere, ut maiore in dies fructos ad eccleſiā ex ipſius, decretis cōſtitutionibus quę proueniat cū:

autem

autē ipſa ſancta Synodus pro ſua erga Sedem Apoſtolicam reuerētia antiquorum etiam Conciliorum ueſtigiis inhærens, decretorum ſuorum omnium quę noſtro, & prędeceſſorū noſtrorum tempore facta ſunt confirmationem a nobis petierit decreto de ea re in publica ſeſſione facto nos ex Legatorum litteris prius, deinde poſt reditū eorū ex iis quę Synodi nomine diligēter retulerunt poſtulatione, ipſius Synodi cognita habita ſuper hac re, cum uenerabilibus fratribus noſtris ſanctę Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus deliberatione matura. Sãctiq; Spiritus imprimis auxilio inuocato, cū ea decreta omnia catholica, & populo Chriſtiano utilia ac ſalutaria eſſe cognouiſſemus ad Dei, oĩpotētis laudē in eorūdē fratrū noſtrorū cõſilio, & aſſenſu in conciſtorio noſtro ſecreto illi oĩa, & ſingula auctoritate Apoſtolica hodie cōfirmauimus, & ab omnibus Chriſti fidelibus ſuſcipienda, ac ſeruāda eſſe decreuimus, ſicut harū quoque litterarum tenore ad clariorē omnium notitiā confirmamus, & ſuſcipi obſeruatiq; decernimus. Mandamus autē uirtute ſanctę obedientię, & ſub pœnis a ſacris Canonibus conſtitutis aliiſque grauioribus etiam priuationis arbitrio noſtro infligendis uniuerſis, & ſingulis uenerabilibus fratribus noſtris, Patriarchis

Archiepi-

Archiepiſcopis,Epiſcopis,& aliis quibuſ uis eccleſiarum prælatis, cuiuſcunque ſtatus,gradus,ordinis, & dignitatis ſint, etiã ſi cardinalatus honore præfulgeãt ut eadem decreta & ſtatuta in eccleſiis ſuis,ciuitatibus,& Diœceſibus,ĩ iudcio & extra iudiciũ diligenter obſeruent,& a ſubditis quiſque ſuis ad quos quomodolibet pertinent inuiolabiliter faciãt obſeruari,cõtradictores quoslibet,& cõtumaces per ſententias,cenſuras,& pœnas eccelſiaſticas,etiam in ipſis decretis cõtentas,appellatione poſtpoſita cõpoſcẽdo inuocato etiam,ſi opus fuerit Brachii ſecularis auxilio.Ipſum uero cariſſimum filium noſtrum Imperatorem electum,cęteroſque Reges, Reſpublicas,ac principes Chriſtianos monemus, & per uiſcera miſericordię domini noſtri Ieſu Chriſti obteſtamur, ut qua pietate Concilio ꝑ Oratores ſuos affuerunt, eadem pietate ac pars ſtudio diuini honoris,& populorum ſuorum ſalutis cauſa pro ſedis quoque Apoſtolicæ, & Sacræ Synodi reuerentia ad eiuſdem Concilii exequenda, & obſeruanda decreta Pręlatis,cum opus fuerit auxilio,& fauore ſuo ad ſint,neque aduerſantes ſanæ, ac ſalutari Concilii doctrinę opiniones a populis ditionis ſuæ recipi permittant, ſed eas penitus interdicant. Ad uitandum præterea peruerſionem, & cõfuſionem

nem

nem quæ oriri poſſet ſi unicuique licere t prout ei liberet indecreta Concilii cõmẽtarios,& interpretationes ſuas edere, Apoſtolica auctoritate inhibemus omnibus,tã eccleſiaſticis perſonis cuiuſcunque ſint ordinis conditionis, & gradus, quam laicis quocunque honore, ac poteſtate præditis, Prelatis quidem ſubinterdicti ingreſſus eccleſiæ,aliis uero quicunque fuerit ſub excommunicationis lare ſententię pœnis, ne quis ſine auctoritate noſtra audeat ullos commentarios, gloſſas, annotationes, ſcholia ullumue omnino interpretationis genus ſuper ipſius concilii decretis quocũque modo edere, aut quicquam quocũque nomine, etiam ſub prætextu maioris decretorũ corroborationis,aut executionis alioue quæſito colore ſtatuere.Si cui uero in eis aliquid obſcurius dictũ, & ſtatutum fuiſſe eamq; ob cauſam interpretatione,aut deciſione aliqua egere uiſum fuerit, aſcendat ad locum quẽ dominus elegit,ad Sedem uidelicet Apoſtolicam omnium fideliũ magiſtrã, cuius auctoritatẽ,etiam ipſa ſancta Synodus,tam reuerenter agnouit.Nos enim difficultates, & controuerſias ſi quæ ex eis decretis ortæ fuerint nobis declarandas, & decidendas quemadmodum ipſa quoque ſancta Synodus decreuit, reſeruamus, parati ſicut ea de nobis merito

confiſa

conſiſa eſt omniũ prouinciarum neceſ ſitatibus ea ratione quę commodior nobis uiſa fuerit prouidere. Decernẽtes nihilominus irritum, & inane ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctorita te ſcienter,uel ignoranter contigerit at tẽptari. Vt hæ autem ad omniũ notitiã preueniãt,neue quis excuſatione igno- rationis uti poſſit. Volumus, & manda mus,ut hę litterę per aliquos curiæ no ſtrę Curſores in Baſilica uaticana prin cipis Apoſtolorũ, & in eccleſia Lateran. tunc eum in eis populus. ut miſſarũ ſo- lennibus interſit cõgregari ſolet palam & clara uoce recitentur, & poſtquam re citatę fuerint ad ualuas earũ eccleſiarũ, Itẽque Cancellarię Apoſtolicæ,& in lo co ſolito campi Florę affigantur ibique ut legi, & omnibus innoteſcere poſſint aliquãtis per relinquantur. Cum autem inde amouebuntur relictis de more ibi- dem exemplis in Alma urbe ad impreſ- ſionem tradantur quo commodius per Chriſtiani nominis Prouincias, & Re- gna diuulgari poſſint tranſumptis quo que earum quę manu alicuius publici Notarii ſcripta ſubſcriptaue, & ſigil- lo, ac ſubſcriptione alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitute mu nita fuerint fidem ſine ulla dubita- tione haberi, mandamus atque decer- nimus. Nulli ergo omnino hominum

liceat

liceat hanc paginã noſtrę cõfirmationis monitionis, inhibitionis, reſeruationis, uoluntatis mãdatorũ, & decretorum infringere, uel ei auſu temerario cõtraire. Si quis autem hoc attẽptare præſumpſerit indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum.

Dat. Romæ apud ſanctum Petrũ Anno incarnationis Dominicę. Milleſimo Quingenteſimo, Sexageſimo tertio. Septimo Kal. Februarii Pontificatus. Noſtri Anno Quinto.

Ego Pius Catholicæ Eccleſię Eps.

Ego F. Card. Piſanus Eps Oſtiẽ. Decan.
Ego Fed. Card. Cęſius Eps. Pontuen.
Ego Io. Card. Moronus Eps Tuſculan.
Ego A. Card. Farneſius Vicecã. epiſ. Sab.

Ego Card. S. Angeli Maior pœniten.

Ego Io. Cardinali S. Vitalis.
Ego Io. Michael Card. Saracenus.

Ego Io. B. Cicada Card. S. Clem. ſſ.
Ego Scipio Card. Piſarum.

Ego Io. Cardinalis Reomanus.
Ego F. M. G. Card. Alexandrinus.

Ego

Ego Clemens Card. Aracœli.
Ego Io. Card. Sabellus.

Ego B. Card. Saluiatus.
Ego Ph. Card. Aburd.
Ego Lud. Card. Symoneta.

Ego F. C. Paciecus, y de to.
Ego M. A. C. Amulius.
Ego Io. Franc. Car. de Gambara.
Ego Carolus Card. Borromeus.

Ego M. S. Card. Conſt.
Ego Alph. Card. Geſualdus.
Ego Hip. Card. Ferrar.
Ego Franciſcus Card. Gonzaga.

Ego Hip. Aſc. Diac. Card. Cam.
Ego Vitellotius Card. Vitellius.

H. Cumyn.

Ioã. Triuiſanus Patriarcha Venetiarũ.

Victor de Mapheis curiæ Patriarchæ Venetiarum Cancellarius, Mandato ſubſcrip.

BVLLA S. D. N. D. PII
DIVINA PROVIDENTIA
PAPAE QVARTI.

SVPER DECLARATIOne Temporis ad obſeruanda decreta Sacri Oecumenici, et Generalis Concilii Tridentini.

PIVS Epiſcopus Seruus Seruorum Dei ad perpetuam rei memoriam.

SICVT ad ſacrorum Cōciliorum decreta ac canones, auctoritates atq; cōfirmatio Apoſtolicæ ſedis & debet,& ſolet accedere,ita ſi qua ſuper eis exorta ſit dubitatio,eiuſdem ſedis iudicio, & declaratione tollenda eſt. Ad aures noſtra peruenit multos eſſe qui dubitent ex quo tempore cœperint decreta ſacri generalis Cōcilii Tridentini ad reformationem & ius poſitiuum dum

BVLLA S. D. N. D. PII
DIVINA PROVIDENTIA
PAPAE QVARTI.

SVPER DECLARATIO-ne Temporis ad obſeruanda decreta Sacri Oecumenici, et Generalis Concilii Tridentini.

PIVS Epiſcopus Seruus Seruorum Dei ad perpetuam rei memoriam.

SICVT ad ſacrorum Cõciliorum decreta ac canones, auctoritates atq; cõfirmatio Apoſtolicæ ſedis & debet,& ſolet accedere,ita ſi qua ſuper eis exorta ſit dubitatio,eiuſdem ſedis iudicio, & declaratione tollenda eſt. Ad aures noſtra peruenit multos eſſe qui dubitent ex quo tempore cœperint decreta ſacri generalis Cõcilii Tridentini ad reformationem & ius poſitiuum dum

taxat ſpectantia eos ad quos pertinent obligare, illa præſertim quæ tẽpora certa præſtituunt ad prouinciales diœceſaneque Synodos celebrandas, ad ſacros ordines ſuſcipiẽdos, ad religionem profitendam, ad parochiales eccleſias, aliaque beneficia eccleſiaſtica quæ eiuſdem Concilii decretis retineri prohibitũ ſit reſignanda, & ad complures huiuſmodi exequendas, ac alias omnes ad prędictam reformationem iuſque poſitiuum tantum ſpectantes quę obſeruari, aut euitari debeant. Nos itaque ut omnis cõtrouerſia dubitatioq; tollatur. Motu proprio eam rem prout rationi, iuri, & ęquitati conuenire cenſuimus, duximus declarandam. Nam & ſi ipſius Cõcilii decreta etiam de uenerabilium fratrum noſtrorum ſanctę Romanę eccleſiæ Cardinalium conſilio, & aſſenſu in Conciſtorio noſtro ſecreto confirmata a nobis fuerunt ſub finem mẽſis Ianuarii, & ab eo etiã tẽpore apud hãc ſanctã ſedem obſeruari cœperunt, quia tamen non parum temporis in eis Romæ diligenter emendateque imprimendis neceſſario conſumptum fuit, & iure etiam commmuni ſancitum eſt, ut Cõſtitutiones, nouæ, uim non niſi poſt certũ tempus obtineant, ęquum nobis, & iuſtũ uiſum eſt prędicta decreta omnia ad dictam reformationem, iuſque poſitiuum

dumta-

dumtaxat ſpectantia a Kal. Maii proxime prẹteriti omnes obligare cœpiſſe, neque poſt eam diem executionem cuiuſquam, quod ea ignorauerit; admittendam, atque ita apoſtolica auctoritate declaramus ac definimus, & ab omnibus iudicari debere mandamus, atque ſtatuimus. Decernentes irritum, & inane, ſi quid ſecus a quoquam quacumque dignitate, auctoritate, & poteſtate pdito contingerit iudicari. Nō obſtantibus cō ſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, aliiſque in contrarium facientibus quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominum, liceat, hanc paginam noſtrẹ declarationis, definitionis, mandati, ſtatuti. & decreti infringere uel ei auſu temerario cōtraire; Si quis autem hoc attemptare prẹſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit in curſurum.

Dat Romæ apud Sanctum Petrum Anno incarnationis Dominicæ Milleſimo quingēteſimo Sexageſimo quarto; quintodecimo Kal. Auguſti Pontificatus. Noſtri Anno quinto.

Fæd. Card. Cæſius.
Cæ. Glorierius.
H. Cumyn.

Regiſtrata apud Cæſarem
Secretarium.

Anno a Natiuitate D. Milleſimo Quingenteſimo Sexageſimo Quarto, Indictione ſeptima; Die uero uigeſima menſis Iulii Pontificatus Sanctiſſ. in Chriſto patris, & D. N. D. Pii diuina prouidentia Papę Quarti. Anno Quinto. Retroſcriptæ litterę affixæ, lectæ, & publicatę fuerũt in ualuis Baſilicarum principis apoſtolorũ de urbe, & ſancti Ioann. Lateran. Necnõ Cãcellariæ Apoſtolicę, & in Acie Cãpi Floris. Per nos Iacobum Carra. Et Iulium Parinum prelibati. S. D. N. Papæ Curſores.

Antonius Clerici Magiſter Curſorum.

BVLLA S. D. N. D. PII DIVINA PROVIDENTIA *Papæ Quarti.*

Super ordinatione & promotione Doctorum & aliorum cuiuſcumque artis, & facultatis profeſſorum de cætero obſeruanda.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei ad perpetuam rei memoriam.

IN Sacroſancta Beati Petri principis Apoſtolorum Cathedra meritis licet imparibus hiſce procelloſis militãtis Eccleſię tẽpeſtatibus cõſtitutos plurimum nos oportet eſſe ſolicitos ut Domini gregem curæ noſtrę commiſſum non ſolum ab apertis rapacium luporum undequaq; cauſis obſtrepentiũ inſultibus, ſed etiam magis formidoloſis peſtiferarum, uult pecularũ domi latitantium inſidiis per prouidum paſtoralis officii miniſterium ipſo Domino cooperante præſeruemus, ac illis omnes nocendi occaſiones quantum cũ Deo poſſumus ubilibet auferamus.

Cum itaq; iuxta notum Sanctiſſimi ua tis oraculũ timor domini ſine quo uera Religio,& Catholicæ fidei puritas nulli bi reperitur ſapiẽtiæ ſit initium, & qui, uel in ſciẽtiis proficere, uel eas alios docere parant ſupremum illum ſapientiæ parentem, benignumq; largitorem de uoto ſane fidei obſequio demereri ueraque ſincere religionis pietate ſibi conciliare debeant. Idcirco hãc fidei puritatem ſcientiis, doctriniſq; quibuſlibet tũ tradendis, tum addiſcendis tanquam neceſſariam baſim, cõſtituere,& ne ſimplicia nonnullorum adoleſcentium res nouas audiendi cupidorum ingenia in naufragos blandentium hęreſum ſcopulos imprudenter impingat occurrere cupientes, Motu proprio,& ex certa ſciẽtia noſtra, ac de Apoſtolicę poteſtatis plenitudine quod deinceps nullus doctor, magiſter regẽs uel alius cuiuſcunq; artis,& facultatis profeſſor, ſiue clericus, ſiue laicus ac ſęcularis, uel cuiuſuis ordinis regularis ſit, in quibuſuis ſtudiorum generalium uniuerſitatibus, aut gymnaſiis publicis, aut alibi ordinariã, uel extraordinariũ lectoris Cathedram aſſequi, uel iam obtentam retinere, ſeu alias Theologiam Canonicam, uel Ciuilem cenſurã, Medicinã, Philoſophiam, Grammaticam, uel alias liberales artes, quibuſcunq; Ciuitatibus, Terris, Oppi-

dis,

dis,ac locis etiã in Eccleſiis,monaſteriis, aut Conuentibus Regularium quorumcumq; publicæ, uel priuatim quoquo modo profiteri,ſeu lectiones aliquas in facultatibus huiuſmodi habere, uel exercere,neque Doctores ipſi,aut uniuerſitatum, ſeu Gymnaſiorum eorundem, rectores,cancellarii, uel alii ſuperiores, ſed nec etiam Palatini comites,aut alii particulares,facultatem, eruditos uiros ad eoſdem gradus promouendi, etiam a nobis,& Apoſtolica Sede,uel alias undecumq; habẽtes ſcholares, tam laycos, quam clericos,& cuiuſuis ordinis regulares, uel alios quoſcumq; quantalibet eruditione pręditos ad ullum gradum in eiſdẽ facultatibus ſuſcipiendum recipere,& admittere.Neq; Doctores,Magiſtri,& Scholares ad electionem alicuius in rectorem,uel cancellarium uniuerſitatis,aut Gymnaſii procedere. Nec ipſi Scholares,uel alii quantumlibet docti, & aliorum habiles gradus huiuſmodi, uel eorum aliquẽ palam,uel priuatum recipere ualeant niſi doctores uidelicet ac Regentes,Magiſtri,& alii profeſſores iam ad cathedras,& lecturas recepti, in Italia infra tres,extra uero illã infra ſex menſes a die publicationis pręſentium cõputandos, reliqui uero ad cathedras, & alias lecturas ibidem in poſterum aſſumẽdi ante illorum receptionem in rę

ctoris,uel aliorum ſuperiorum.Eligendi autẽ in rectores, uel cancellarios ante illorum electionem uel ſaltem admiſſionem in Ordinarii loci,uel eius in ſpiritualibus Vicarii, Ac promouẽdi Scholares,& alii præfati ante illorum promotionẽ in eiuſdem ordinarii, ſeu eius Vicarii aut Doctorum aliorumue promouentium manibus, præuio etiã proceſſu, uel debita informatione quantum eis ſufficere uidebitur ſuper Religione Fideque Chatolica,rectorum,cancellariorum,doctorum, lectorum, & promouendorum eorundem per ipſos locorũ Ordinarios uel eorum Vicarios rite facta præcedente,eandem catholicam fidem,uerbis,iuxta formę infraſcriptę tenorem conceptis palã,& ſolemniter profiteri teneatur.Et deſuper inſtrumentũ publicum confici, ac de proceſſu ſeu informationẽ,& fidei proceſſione in priuilegio doctoratus,uel alterius gradus huiuſmodi ſpecialis, ac de uerbo ad uerbũ mentio,& relatio fidei debeat,auctoritate Apoſtolica tenore præſentium perpetuo ſtatuimus,& ordinamus, ac omnibus & ſingulis earundem uniuerſitatũ & Gymnaſiorũ rectoribus, doctoribus, & aliis ſuperioribus ac alias facultatem doctorandi habentibus, cuiuſcumque, ſtatus,gradus,ordinis,cõditionis, & preheminentiæ fuerint,etiam ſi Epiſcopali

Archie-

Archiepiſcopali, Patriarchali, uel maio ri dignitate, etiã Cardinalatus honore, ac Ducali, uel alia etiã Regia, & Imperiali auctoritate præfulgeant, ne quem uniuerſitatibus, ciuitatibus, oppidis, uel aliis loci ſibi in ſpiritualibus, uel temporalibus, ſubiectis aliter cathedras, aut alias lectiones retinere cõſequi, uel ad gradus promoueri reſpectiue patiantur in uirtute ſanctæ obediẽtiæ, & ſub interdicti ab ingreſſu Eccleſiæ (quo ad antiſtites) quo uero ad inferiores, ſub excõmunicationis latæ ſentẽtiæ Necnõ priuationis omnium, & ſingulorum dignitatum, beneficiorum, officiorum, & feudorum Eccleſiaſticorũ per eos quomodolibet obtentorum, & inhabilitatis ad illa, & alia impoſterũ obtinenda eo ipſo per contrafacientes incurrẽdis pœnis diſtrictius inhibemus. Ac quaſcunque receptiones, promotiones, electiones, & ad miſsiones abſque proceſſu, certaque de Religione, & Fide catholica notitiã, ac dicta fidei profeſſione ſic, ut præfertur præcedente pro tempore factas, nullas inualidas, nulliuſq; roboris, uel momenti eſſe neq; cuiquam in iudicio, uel extra ſuffragari poſſe, ſicq; per quoſcunque Iudices, & Comiſſarios quauis auctoritate fungẽtes ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicãdi, & interpretãdi facultate, & auctoritate iudicã

ri,& difiniri debere,ac quicquid ſecus a quoquam quauis auctoritate ſcienter, uel ignoranter attemptari cõtigerit,irri tum & inane decernimus. Non obſtantibus, conſtitutionibus, & ordinationi bus Apoſtolicis, ac uniuerſitatum, & Gymnaſiorum ordinum, & locorum quorumcumque, etiam iuramento con firmatione Apoſtolica uel quauis firmi tate alia roboratis,ſtatutis,& conſuetu dinibus,priuilegiis, quoq; indultis, facultatibus, & litteris Apoſtolicis eiſdẽ uniuerſitatibus, & Gymnaſiis,ac ordini bus,& locis eorumque Rectoribus, Do ctoribus, Superioribus, etiam in tempo ralibus Dominis. Comitibus Palatinis, & aliis etiã regularibus perſonis præfatis ſub quibuſcumque tenoribus,& formis,ac cum quibuſuis, etiam derogato riarum derogatoriis aliiſque efficaciori bus, etiam uim contractus inducẽtibus clauſulis irritantibuſque,& aliis decretis in genere,uel in ſpecie,etiam per nos ac Sedem præfatam etiam motu, ſcientia,& poteſtatis plenitudine ſimilibus, ſeu ad quorumuis, etiã Imperatorum, Regum, Rerum publicarũ, Ducum, & aliorum Principum inſtantium,& alias quomodolibet conceſſis, ac etiam pluries approbatis,& innouatis. Quibus oĩbus,etiam ſi pro illorum ſufficiẽti de rogatione de illis eorũque totis tenori-

bus

bus ſpecialis,ſpecifica, expreſſa,et idiu
dua,non autem per clauſulas generale
idem importantes mentio; ſeu queui
alia expreſſio habenda, aut aliqua ali
exquiſita forma ad hoc ſeruanda fore
illorum ueriores, tenores ac ſi de uerb
ad uerbum inſerentur præſentibus pr
ſufficienter expreſſis, & inſertis habe
tes ſpecialiter, expreſſe motu, ſimili d
rogamus contrariis quibuſcunq;. Aut
aliquibus communiter, uel diuiſim al
eadem ſit Sede indultum quod interdi
ci,ſuſpendi, uel excommunicari nō po
ſint per litteras Apoſtolicas non facie
tes plenam,& expreſſam,ac de uerbo a
uerbum de indulto huiuſmodi menti
nem. Ne autem quiſpiam præſentiun
ignorantiam prętendere, uel excuſati
nem allegare poſſit, ſed ipſę ad omni
notitiam deducantur uolumus, & ma
damus quod eadem præſentes in Baſil
cæ Principis Apoſtolorum de urbe, &
Cancellariæ noſtræ ualuis,ac acie Can
pi Flore,per aliquem ex Curſoribus no
ſtris affixe,copia illarū ibi demiſſa,om
nes in Italia intra tres,extra uero illan
exiſtētes intra ſex menſes proximos a
ea die affixionis computandos perind
arctent,ac ſi illis perſonaliter intimat
fuiſſent.Forma autem dictæ profeſſio
nis Fidei hęc eſt,Ego N.firma fide cred
& profiteor omnia & ſingula quę conti
nentur

nentur in Symbolo fidei, quo Sāčta Ro
mana Eccleſia utitur uidelicet. Credo in
unum Deū patrē omnipotentē, factorem
cœli & terræ, uiſibilium omnium,
& inuiſibilium, & in unum Dominum
Ieſum Chriſtū filium Dei unigenitum.
Et ex patre natum ante omnia ſæcula.
Deum de Deo, lumen de lumine, Deū
uerum de Deo uero. Genitum non factum
cōſubſtantialem patri, per quem
omnia facta ſunt. Qui propter nos homines,
& propter noſtrā ſalutem, deſcendit
de cęlis. Et incarnatus eſt de Spiritu
ſancto ex Maria uirgine, & homo factus
eſt Crucifixus etiam pro nobis ſub Pōtio
Pilato, paſſus & ſepultus eſt. Et reſurrexit
tertia die ſecundū ſcripturas. Et
aſcendit in Cœlum, ſedet ad dexteram
Patris. Et iterum uenturus eſt cum gloria
iudicare uiuos & mortuos, cuius regni
non erit finis. Et in Spiritū ſanctū,
dominum, & uiuificantem, qui ex patre
filioq; procedit. Qui cum Patre, & filio
ſimul adoratur, & conglorificatur, qui
loquutus eſt per prophetas. Et unam
Sanctam Catholicā, & Apoſtolicam Eccleſiam
Confiteor unū baptiſma, in remiſſionem
peccatornm. Et expecto reſurrectionē
mortuorum. Et uitam uenturi
ſeculi Amen. Apoſtolicas, & Eccleſiaſticas
traditiones reliquaſque eiuſdē
Eccleſiæ obſeruationes, & conſtitutiones

nes firmiſſime admitto, & amplector. Item Sacram ſcripturam; iuxta eum ſenſum quem tenuit,&tenet Sancta Mater Eccleſia,cuius eſt iudicare de uero ſenſu,& interpretatione Sacrarum ſcripturarum admitto, nec eam unquam niſi iuxta unanimem conſenſu patrum accipiam,& interpretabor,Profiteor quoq; ſeptem eſſe uere, & proprie ſacramenta noue legis, a Ieſu Chriſto Domino noſtro inſtituta atque ad ſalutē humani generis licet non omnia ſingulis neceſſaria ſcilicet,Baptiſmum,Confirmationē, Euchariſtiam,Pœnitentiam,Extremam unctionem, Ordinem, & Matrimoniū, illaque gratiā conferre & ex his Baptiſmum, confirmationem; & ordinem ſine ſacrilegio reiterari non poſſe Receptos quoque, & approbatos Eccleſię Catholicę ritus in ſupradictorum omniū ſacramentorum ſolemni adminiſtratione recipio, & admitto omnia & ſingula quę de peccato originalis & de iuſtificatione in ſacroſancta Tridentina Synodo diffinita, & declarata fuerunt amplector, & recipio; Profiteor pariter in Miſſa offerri Deo uerū, proprium, & propitiatorium ſacrificiū pro uiuis, & defunctis, atque in Sãctiſſimo Euchariſtię ſacramēto eſſe uere, realiter, & ſubſtantialiter corpus, & ſanguinem una cum anima, & diuinitate Domini N. Ieſu Chri-

ſti,

ſti, fieri quæ conuerſionē totius ſubſtantiæ panis in corpus, & totius ſubſtantiæ uini in ſanguinem, quam conuerſionem Catholica Eccleſia tranſubſtantiationem appellat. Fateor etiā ſub altera tantum ſpecie totum, atque integrum Chriſtum uerūque ſacramentum ſuum. Conſtanter teneo, Purgatorium eſſe, animaſq; ibi detētas fidelium ſuffragiis iuuari. Similiter, & ſanctos una cum Chriſto regnantes uenerandos atque inuocādos eſſe, eoſque orationes Deo pro nobis offerre atque eorum Reliquias eſſe uenerandas. Firmiter aſſero imagines Chriſti ac Dei pare ſemper uirginis, nec non aliorum Sanctorum habendas, & retinēdas eſſe, atque eis debitum honorem, ac uenerationē impartiendam. Indulgentiarūm etiam poteſtatem a Chriſto in eccleſia relictam fuiſſe, illarumq; uſum Chriſtiano populo maxime ſalutarem eſſe affirmo. Sanctā Catholicam, & Apoſtolicam Rom. Eccleſiam omniū Eccleſiarum matrem; et magiſtrā agnoſco, Romanoq; Pont. beati Petri Apoſtolorum principis ſucceſſori, ac Ieſu Chriſti Vicario, ueram obedientiam ſpōdeo, ac iuro. Cętera item omnia a ſacris Canonibus, & Oecumenicis Conciliis, ac pręcipue a ſacroſancta, Tridentin. Synodo tradita, diffinita & declarata indubitāter recipio atq; profiteor ſimulq; con

 traria

traria omnia atq; hæreſes quaſcunq; ab Eccleſia damnatas, & reiectas & anathe matizatas, ego pariter danno reiicio; & anathematizo. Hanc ueram catholicã fidem extra quã nemo ſaluus eſſe po teſt quam in præſenti ſponte, profiteor, & ueraciter teneo eandem integram & immaculatam uſque ad extremum uitæ ſpiritum conſtantiſſime Deo adiuuante retinere & confiteri, atque a meis ſubdi tis, ſeu illis quorũ cura ad me in munere meo ſpectabit teneri, doceri, & prędica ri quantum in me erit, curaturũ. Ego idem, N. ſpondeo, uoueo ac iuro, ſic me Deus adiuuet, ad hęc ſancta Dei Euangelia. Nulli ergo omnino hominũ liceat hanc paginam noſtræ ordinationis, inhibitionis, derogationis, uolũtatis, ſta tuti, decreti, & mãdati infringere uel ei auſu temerario cõtraire. Si quis autem hoc attemptare præſumpſerit indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri, & Pauli apoſtolorum eius ſe no uerit incurſum. Dat Romæ Apud Sanctum Petrum, anno incarnationis Dominicę. Milleſimo Quingenteſimo Sexageſimo Quarto Idus Nouemb.

Pontificatus noſtri anno quinto.

Fæd. Cardinalis Cęſius.

Cæ. Glorierius.

H. Cumyn.

ANNO a Natiuitate D. Milleſimo Quingēteſimo Sexageſimo Quinto, Indictione Septima, Die uero Quarta mēſis Decēbris, Pontific. Sāctiſſ. in Chriſto patris, & D.N.D. Pii Diuina prouidētia Papę Quarti. Anno Quinto. Retroſcriptæ litteræ Apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad ualuas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de urbe ad ualuas Cancellarię Apoſtolicæ & in acię Campi Flore, dimiſſis in præfatis locis præſentium retroſcriptarum litterarum copiis affixis, ut eſt moris, Per nos Iulium Parinū, & Bernardinum Andreutium prēlibati. S. D. N. Papæ Curſores.

Antonius Clerici Magiſter Curſorum.

BVLLA S. D. N. D. PII Papę IIII. reuocatoria priuilegiorum, exemptionum, immunitatum, facultatum, conſeruatoriarum, Indultorum, Confeſſionalium, Maris magni, & aliarum quarumcumque ſimilium gratiarum, quibuſcumque locis, & perſonis conceſſarum, in his quibus ſtatutis, & decretis Sacri Cōcilii Tridentini contrariantur.

Pius Epiſcopus Seruus Seruorum Dei ad futuram rei memoriam.

IN PRINCIPIS Apoſtolorum Sede, meritis licet imparibus, diuina diſpoſitione cōſtituti, nihil neq; uniuerſali Eccleſię, cure & ſolicitudini noſtræ commiſſæ, ſalubrius, neque iniuncto nobis Apoſtolicæ ſeruitutis officio, decentius præſtare poſſumus, quam quod prouidentiæ noſtræ miniſterio Oecumenicum Concilium Tridentinum ſicut noſtris potiſſimum auſpiciis ſummaque ſanctorum patrum concordia per Dei miſericordia fœliciter abſolutum fuit, ita per uniuer-

uniuerſos qui Chriſtiana pietate cẽſen tur ubique ſuſcipiatur, & remotis quibuſlibet obſtaculis ab omnibus ęqualiter obſeruetur. Cum itaq; in eodẽ Cõcilio quam plura ſalubria, & ad uniuerſalem morum reformationẽ ualde utilia decreta atq; ſtatuta, maturo præſentium ipſorum examine pręcedente ſint ædita, quibus multa atque diuerſa priuilegia, exẽptiones, immunitates diſpenſationes, facultates, Conſeruatoriæ, indulta, & ut uocant Confeſſionalia, & Mare magnũ, & alię gratiæ quæ uarii, tam cathedralibus, etiam Metropolitanum, quam collegiatis eccleſiis, monaſteriis, conuentibus, & aliis religioſis, etiam Fratrum mendicantium Domibus, & ordinibus, Necnõ ſancta ſpiritus in Saxia, Sancti Ioannis Lateran. ac Incurabilium de urbe, Sãcti Antonii Vienen. & Sancti Bernardi. Iuren. aliisq; Hoſpitalibus, militiis eorũq; Capitulis, & conuentibus, ac uniuerſitatibus, etiam ſtudiorum generalium collegiis, tam ſecularibus, quam eccleſiaſticis, Confraternitatibus, Societatibus, & tam Principis Apoſtolorũ de urbe, quam aliis Fabricis, Sanctæ Cruciatæ, aliisq; piis locis, & operibus, necnon Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, Pręlatis, Abbatibus, Abbatiſſis, Prioribus, Prępoſitis, & aliis eccleſiaſticis, tam ſecularibus, quã

diuer-

diuerſorum ordinum, & militarem regularibus,ac etiam laicis cuiuſcunque dignitatis,& ſtatus,ac gradus,& excellẽtię,ac etiam Ducali,Regia,& Imperiali dignitate fulgentibus utriuſque ſexus perſonis. Necnon aliquibus Notariis,& etiam de latere Legatis, atque Nunciis tam perpetuo,quam ad tempus per plures Romanum Pontifices prędeceſſores noſtros, ac nos, & Sedem Apoſtolicam eiuſque Legatos hactenus etiam motu proprio, & ex certa ſcientia,ac de Apoſtolicæ poteſtatis, plenitudine ſeu etiã Imperatorum, Regum, Ducum, & aliorum Principum contemplatione, & intuitu etiam de fratrum cõcilio diuerſi mode, uariiſque temporibus in genere, uel ſpecie,ex quauis etiam honeſta cauſa cõceſſa, & etiam pluries confirmata, & innouata fuerunt, impleriſque contrariantur. Nos quibus in primis corde eſt,tam ſancta,& Eccleſiæ Dei ſaluberrima decreta ſuos ut par eſt effectus ubiq; conſequi, & ab omnibus obedienter obſeruari,Priuilegiorum, exemptionum, immunitatum, facultatum, Cõſeruatoriarum, Indultorum, Cõfesſionalium, Maris Magni, & aliarum gratiarũ prędictarum, ac quarumcumq. apoſtolicarum,& aliarum litterarum de ſuper confectarum, proceſſuumq; decretorum, & aliorum inde ſecutorum tenores, ac ſi de

de uerbo ad uerbum inſererentur, pręſentibus pro ſufficienter expreſſis, & plene inſertis habētes. Motu proprio & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, quod eadem omnia, & ſingula priuilegia exemptiones, immunitates, facultates, diſpenſationes, Conſeruatoriæ, indulta, Confeſſionalia, Mare Magnum, & alię gratię in his omnibus, & ſingulis in quibus illa ſtatutis, & decretis Concilii huiuſmodi contrariantur ipſo iure reuocata, caſſāta, & annullata, ac ad ipſius Concilii terminos, atque limites reducta ſint, & eſſe cenſeantur, nec cuiquam aduerſus ipſa decreta & ſtatuta quominus ubiq; & apud omnes obſeruetur in aliquo ſuffragari poſſe, ſed ea perinde haberi, & reputari debere, ac ſi nunquā emanaſſent, auctoritate apoſtolica tenore præſentium declaramus: ac etiā ſtatuimus, & ordinamus: Decernentes nihilominus omnia, & ſingula quæ uigore Priuilegiorum, exemptionum, immunitatum, & diſpenſationum, facultatum, conſeruatoriarum, indultorum, confeſſionalium, & aliarum quaruncumque gratiarum huiuſmodi poſt id tempus quo Concilium obligare cœpit facta, & geſta quomodolibet fuerunt, & in poſterum fient, in his, in quibus dicti Concilii decretis aduerſantur nulla, inualida & irrita eſſe, & cenſe-

ri,ac nemini etiam quantũlibet, ut præ fertur qualificato, tam in foro quod aiunt fori, quam conſcientię ſuffragari poſſe,& debere. Et ita per quoſcunque locorum ordinarios, alioſq; iudices, & Cõmiſſarios quauis auctoritate fungentes etiam S.R.E. Cardinales, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicãdi facultate, in utroque foro iudicari,& diffiniri debere,& quicquid ſecus, a quoquam, quauis auctoritate ſcienter uel ignoranter, attemptari contigerit, irritũ & inane decernimus. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus,& ordinationibus apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominũ liceat hanc paginam noſtræ declarationis ſtatuti ordinationis, & decreti infringere, uel ei auſu temerario cõtraire. Si quis aũt hoc attemptare prę ſumpſerit indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri,& Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ Apud S. Petrum Anno incarnationis Dominicę Milleſimo Quingenteſimo Sexageſimo Quarto. Tertiodecimo Kal. Mar. Pontificatus Noſtri Anno Sexto.

Cæ. Glorierius.

P. Epiſcopi Narnien.

H. Cumyn

Anno a Natiuitate D. Milleſimo Quingenteſimo Sexageſimo Quinto, Indictione Sexta; Die uero uigeſima quarta mẽſis Februarii Pont. Sanctiſ. in Chriſto patris, & D.N.D. Pii diuina prouidentia Papę Quarti. Anno eiũs Sexto. Retroſcriptę litterę Apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerũt in Acie Cãpi Flore, & ualuis Cãcellarię Apoſtolicę, per nos Nicolaum de Mattheis, & Camillum Cherubinum S. D.N. Papę Curſores.

Philibertus Caphuis Magiſter Curſorũ.

3-3